

ความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ในเยาวชนไทย

นางสาวจิตสุภา ไททยวรรณ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

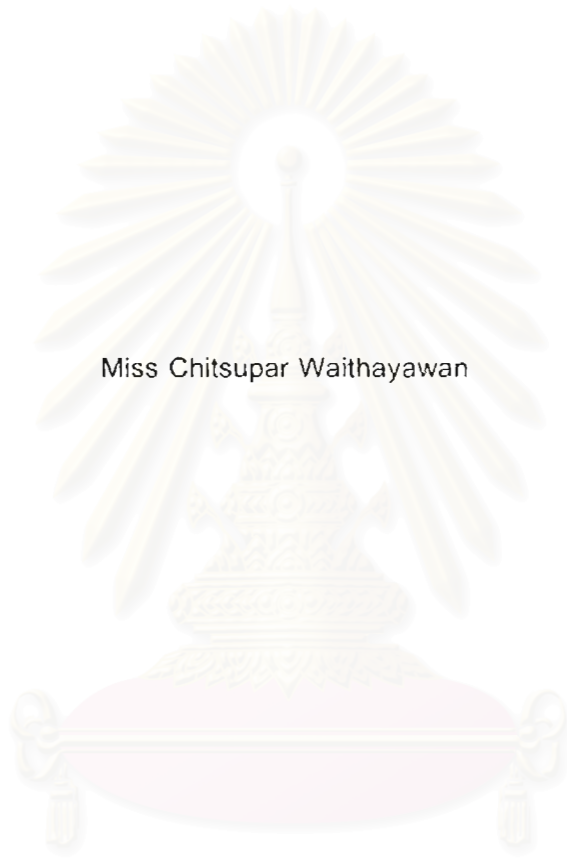
ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0551-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIP BETWEEN COGNITIVE INTELLIGENCE
AND EMOTIONAL INTELLIGENCE IN THAI YOUTH

Miss Chitsupar Waithayawan

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Social Psychology

Faculty of Psychology
Chulalongkorn University

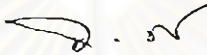
Academic Year 2000

ISBN 974-13-0551-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
สาขาวิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

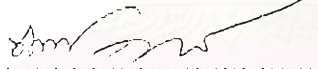
ความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนปีญญาและเขาวนอารมณในเยาวชนไทย
นางสาวจิตสุภา ไททยวรรณ
จิตวิทยาสังคม
ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชชาวุธ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทัฬหะ ศิววรรณบุญย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชชาวุธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชชาวุธ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์มงคล มณีศรี)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จิตสุภา ไวยทวรรณ : ความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ในเยาวชนไทย
(Relationship between Cognitive Intelligence and Emotional Intelligence in Thai Youth)
อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชชาวุธ, 148 หน้า. ISBN 974-13-0551-6.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ในเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนไทยอายุ 15-18 ปี จำนวน 860 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง โรงเรียนอาชีวศึกษา 2 แห่ง และมหาวิทยาลัย 1 แห่ง ในเขตภาคกลางของประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบเชาวน์ปัญญาของราเวนแบบเมตริกซ์ก้าวหน้าขั้นสูง และมาตรวัดเชาวน์อารมณ์ที่พัฒนาจากโครงสร้างทฤษฎีเชาวน์อารมณ์ของ Mayer และ Salovey (1997)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับเชาวน์ปัญญา มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับระดับเชาวน์อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .435, p < .001$)
2. ระดับเชาวน์ปัญญา และระดับเชาวน์อารมณ์ ไม่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับอายุ $r = -.027$ และ $r = .036$ ตามลำดับ ($p > .05$)
3. ระดับเชาวน์อารมณ์ของเพศหญิงสูงกว่าระดับเชาวน์อารมณ์ของเพศชายในระดับอายุเดียวกัน อายุ 15 ปี ค่า $t = 2.158$ ($p < .05$) อายุ 16 ปี ค่า $t = 1.974$ ($p < .05$) อายุ 17 ปี $t = 3.406$ ($p = .001$) และ อายุ 18 ปี ค่า $t = 2.014$ ($p < .05$)
4. ปัจจัยระดับเชาวน์ปัญญา เพศ สายการศึกษา ระดับการศึกษา สัมพันธภาพในครอบครัวและอาชีพของผู้ปกครอง (เฉพาะอาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์และอาชีพให้บริการ) ส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ ($R = .576, p < .001$)
5. ปัจจัย เพศ อายุ สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง (เฉพาะอาชีพครู/อาจารย์ แพทย์/พยาบาล การเงิน/การบัญชี ผู้ปกครองที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและกำลังศึกษาอยู่) ส่งผลต่อระดับเชาวน์ปัญญา ($R = .599, p < .001$)

หลักสูตร .....จิตวิทยาสังคม.....
สาขาวิชา .....จิตวิทยาสังคม.....
ปีการศึกษา .....2543.....

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

4178106038 :MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: INTELLIGENCE/ COGNITIVE INTELLIGENCE/EMOTIONAL INTELLIGENCE

CHITSUPAR WAITHAYAWAN: RELATIONSHIP BETWEEN COGNITIVE
INTELLIGENCE AND EMOTIONAL INTELLIGENCE IN THAI YOUTH.

THESIS ADVISOR:PROF. CHAIYAPORN WICHAWUT,Ph.D., 148 pp.

ISBN 974-13-0551-6.

The purpose of this research was to study the relationship between cognitive intelligence and emotional intelligence in Thai youth. Eight hundred and sixty Thai students between 15 to 18 years of age from one high school, two vocational schools, and one university in central Thailand were given 2 measures assessing their general intelligence and emotional intelligence. General intelligence was assessed by Raven's Advance Progressive Matrices and emotional intelligence was assessed by a scale, based on the model of emotional intelligence developed by Mayer & Salovey (1997), constructed by the author.

The results are as follows :

1. Cognitive Intelligence is positively correlated with emotional intelligence ($r = .435, p < .001$).
2. Both cognitive intelligence and emotional intelligence are not significantly correlated with age, $r = -.027$ and $r = .036$ respectively for cognitive and emotional intelligence ($p > .05$).
3. Female subjects, emotional intelligence is higher than male's at the same age level, $t = 2.158 (p < .05)$, $t = 1.974 (p < .05)$, $t = 3.406 (p = .001)$, and $t = 2.014 (p < .05)$ respectively for ages 15, 16, 17 and 18.
4. The following factors have influences on emotional intelligence: cognitive intelligence, sex, field of education, level of education, family relation and the parent's occupation in creative and service fields, ($R = .576, p < .001$).
5. The following factors have influences on cognitive intelligence: sex, age, family relation, family income, parent's education and occupation (teacher, doctor/nurse, accountant, and unemployed), ($R = .599, p < .001$).

Program .....Social..Psychology..... Student's signature .....

Field of study .....Social..Psychology..... Advisor's signature .....

Academic year ....2000.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยระลึกถึงพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชชาวุธ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่มีคุณประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้ ทั้งยังสละเวลาอันมีค่าของท่านในการปรับปรุงมาตรฐานวัดเชาวน์อารมณ์และตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วีระพร อุวรรณโณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้วิชาความรู้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และกรุณาสละเวลาตรวจแก้ไขงานวิจัยนี้อย่างละเอียด ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรี กรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ทั้งกำลังใจ คำปรึกษา และความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะจิตวิทยาทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และแสดงความห่วงใยแก่ผู้วิจัยเสมอมา

การวิจัยครั้งนี้จะไม่สามารถสำเร็จได้หากไม่ได้รับความเอื้อเฟื้อจาก กรมประชาสงเคราะห์ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง โรงพยาบาลและหน่วยงานทางจิตวิทยา สถาบันการศึกษา คณาจารย์ นักจิตวิทยาและจิตแพทย์ทุกท่าน คุณธรรมรัตน์ เม่งพัฒน์ คุณพรพิมล สดางค์พุดมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนทุกคนที่ให้ความเป็นกันเองและความร่วมมือเป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะจิตวิทยาทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณกรรณก พุดพิมาย และคุณนพพร นุทกาญจนกุล ที่ให้ความห่วงใยและความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยอย่างดีตลอดมา ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่สนับสนุนทุนในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณวัชรภรณ์ เฟงจิตต์ คุณธีรินทร์ เฉลิมนนท์ คุณเรืองรัตน์ พงศ์ประพทธิ์ คุณชุตติมา ชัยธชวงศ์ คุณสุณี ลิขิตสมบุรณ์ คุณพนววรรษ ธงอินเนตร และเพื่อนๆ สาขาวิชาจิตวิทยาสังคมที่รักทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือและข้อเสนอแนะที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นรุ่นพี่ รุ่นน้อง คณะจิตวิทยาทุกท่านในมิตรภาพอันงดงามที่มีให้กันเสมอมา

พลังสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถ ยืนหยัด และหมั่นเพียรในการศึกษาหาความรู้ คือ พลังใจ และความรักจากครอบครัวไวทยวรรณ คุณพ่อวรรณชัยและคุณแม่ยุริผู้เป็นที่เคารพรักของลูก คุณธิตติวิทย์ พี่ชายที่แสนดีของน้อง และที่จะลืมมิได้คือกำลังใจและคำแนะนำที่ดีจาก คุณไพสิฐ ตั้งวิวัฒน์วงศ์

จิตสุภา ไวยทวรรณ

1 พ.ค. 2544

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญแผนภาพ.....	ฎ
บทที่	หน้า
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
เชาวน์ปัญญา.....	4
เชาวน์อารมณ์.....	11
เชาวน์ปัญญากับเชาวน์อารมณ์และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.....	32
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	38
สมมติฐานในงานวิจัย.....	38
ขอบเขตในการวิจัย.....	39
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	39
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	40
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
กลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือ.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
3. ผลการวิจัย.....	53
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	67
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	83
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก.....	87
ภาคผนวก ข.....	122
ภาคผนวก ค.....	130
ภาคผนวก ง.....	140
ภาคผนวก จ.....	142
ภาคผนวก ฉ.....	143
ภาคผนวก ช.....	144
ภาคผนวก ฉ.....	147
ประวัติผู้วิจัย.....	148

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (N = 860).....	42
2.	แสดงค่าความเที่ยงของมาตรวัดเชาวน์อารมณ์ (N = 402).....	50
3.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญา(IQ) ระดับเชาวน์อารมณ์ (EI) และอายุ (AGE) N = 860.....	53
4.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญา(IQ) ระดับเชาวน์อารมณ์ (EI) และอายุ (AGE) ในสายสามัญและสายอาชีพ.....	54
5.	ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์จำแนกตามอายุและเพศ และ ค่าสถิติที่ (t-test) ของการเปรียบเทียบระดับเชาวน์อารมณ์ในเพศหญิงและเพศชายใน ระดับอายุต่างๆ.....	55
6.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างตัวแปรเชาวน์ปัญญา เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายรับของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กับระดับเชาวน์อารมณ์ (N = 839).....	58
7.	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ จำแนกตามสายการ เรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
8.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างตัวแปรเพศ อายุลำดับ การเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายรับของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กับระดับเชาวน์ปัญญา (N = 839).....	60
9.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างปัจจัยระดับเชาวน์ ปัญญา(IQ) ระดับเชาวน์อารมณ์(EI) สัมพันธภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สายการศึกษา และเพศ.....	63
10.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน และตัวแปรควบคุม ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญา ระดับเชาวน์อารมณ์ เพศ ระดับการศึกษา และสาย การศึกษา(N = 860).....	65

สารบัญตารางในภาคผนวก

ตารางที่		หน้า
11.	การลงรหัสและตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย.....	140
12.	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way ANOVA)ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเชาวน์อารมณ์ ระหว่างสายการเรียนวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ช่างเทคนิค และพาณิชย์การ (N = 860).....	143
13.	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเชาวน์อารมณ์รายคู่ด้วยวิธี Tukey (Tukey's HSD Test) จำแนกตามสายการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	143
14.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างรายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กับสัมพันธภาพในครอบครัว (N = 839).....	144
15.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างปัจจัยเพศ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัวรายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองกับระดับการศึกษา (N = 839).....	145
16.	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างปัจจัยเพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัวรายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครองกับสายการศึกษา (N = 839).....	146
17.	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสัมพันธภาพในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัว ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสายสามัญและสายอาชีพ (N = 839).....	147

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1.	แสดงความสัมพันธ์ภายใต้ทฤษฎีสององค์ประกอบของ Spearman (Anastasi 1990)	5
2.	แสดงทฤษฎีเชาวน์ปัญญาแบบลำดับขั้นของ Vernon	8
3.	แสดงข้อกระทงของแบบทดสอบเมตริกซ์ก้ำวหน้าขั้นสูงของ Raven.....	10
4.	แสดงโครงสร้างทฤษฎีเชาวน์อารมณ์ของ Mayer และ Salovey (1997).....	16
5.	แสดงการเปรียบเทียบระดับเชาวน์อารมณ์กับอายุ โดย Bar-on.....	34
6.	แสดงขั้นตอนการสร้างมาตรวัดเชาวน์อารมณ์.....	47
7.	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ใน สายสามัญและอาชีพในระดับอายุที่ต่างกัน.....	54
8.	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์ระหว่างเพศชายและหญิงใน ระดับอายุเดียวกัน.....	56
9.	โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ (N=860).....	65

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภาพในภาคผนวก

แผนภาพที่		หน้า
10.	แสดงลักษณะข้อมูลระดับเซวาน์ปัญญาของเยาวชน 860 คน.....	142
11.	แสดงลักษณะข้อมูลระดับเซวาน์อารมณ์ของเยาวชน 860คน.....	142
12.	แสดงหัตถมาการของเซวาน์ปัญญาทั่วไปตามอายุที่เพิ่มขึ้น (Raven et al.,1991).....	147

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลนั้นแต่เดิมเราจะเน้นการเสริมสร้างให้บุคคลเป็นคนเก่ง ฉลาด มีสติปัญญาดี ซึ่งส่วนใหญ่จะวัดจากผลการศึกษาล่าเรียน โดยเชื่อว่าบุคคลที่มีผลการเรียนดีจะเป็นคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิต สถานศึกษาส่วนใหญ่จึงเน้นการพัฒนาสติปัญญาเป็นหลัก ทั้งนี้จากการพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง บุคคลที่เรียนเก่ง ทำงานเก่ง อย่างเดียว มิได้หมายความว่า จะประสบความสำเร็จและมีความสุขกับชีวิตได้ทุกคน ดังที่ Goleman (1995) ได้กล่าวไว้ว่าการทำนายการประสบความสำเร็จในชีวิตนั้นเขาวนปัญญาที่มีผลเพียง 20% ส่วนที่เหลืออีก 80% มาจากปัจจัยอื่น จึงส่งเสริมแนวคิดที่ว่า การพัฒนาสติปัญญาแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพอีกต่อไป นักจิตวิทยาหลายท่านได้พยายามหาแนวทางที่จะเติมเต็มสิ่งที่ขาดไปเพื่อให้การพัฒนาบุคคลเป็นไปอย่างสมบูรณ์แบบมากขึ้น แนวทางหนึ่งที่เป็นที่น่าสนใจยิ่งคือ “การพัฒนาทางด้านอารมณ์”

เหตุใดเราจึงต้องพัฒนาด้านอารมณ์ จากผลงานวิจัยหลายชิ้นได้พบว่าอารมณ์มีความสำคัญยิ่งต่อมนุษย์ ดังเช่น อารมณ์มีส่วนช่วยในการเรียกคืนความจำ (Bower, 1981) อารมณ์มีผลต่อการประเมินและการตัดสินใจตามที่ Isen, Clark, Shalcker และ Karp (1978) ได้ทำการทดลอง พบว่าอารมณ์ที่ดีก็จะประเมินสิ่งต่างๆ ในทางที่ดี และยังระลึกถึงสิ่งดีๆ ได้มากกว่าคนที่อารมณ์ไม่ดี Salovey และ Birnbaum (1989) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลของอารมณ์ชั่วขณะ (Mood) ต่อการใช้ปัญญา ความคิดเกี่ยวกับสุขภาพ โดยพวกเขาพบว่าผู้ป่วยที่มีอารมณ์ซึมเศร้าจะรายงานว่าตนมีความเจ็บปวดและไม่สบายมากกว่าผู้ป่วยที่มีความสุข และผู้ป่วยที่มีความสุขจะมองตนเองว่าตนเป็นคนที่เข้มแข็งไม่ว่าจะมีเหตุการณ์ร้ายแรงเกิดขึ้นในอนาคตก็ตาม ซึ่งจะพบน้อยในผู้ร่วมการวิจัยที่รู้สึกซึมเศร้า นอกจากนี้ยังพบว่าอารมณ์อาจมีผลต่อการตัดสินใจในการแสวงหาทางรักษาโรค การยึดติด และการฟื้นฟูตนเองจากการเจ็บป่วยอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าอารมณ์มีอิทธิพลต่อความนึกคิดและพฤติกรรมของคนเราเป็นอย่างมาก ซึ่งหากเราสามารถควบคุมและใช้อารมณ์ให้เกิดประโยชน์ อารมณ์ก็จะเป็นสิ่งที่ให้คุณมากกว่าให้โทษด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการศึกษามโนทัศน์ “เขาวนอารมณ์” (Emotional Intelligence) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ใช้ความสามารถทางปัญญาไปกำกับและควบคุมอารมณ์ เพื่อที่จะพัฒนาให้บุคคลสามารถรู้และเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น โดยนำความสามารถทางปัญญาเข้ามาช่วยวิเคราะห์แยกแยะ

ความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้นขณะนั้น และใช้ปัญญาในการคิดทบทวนข้อมูลต่างๆที่ได้จากการวิเคราะห์นั้นมาประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อหาทางออกที่เหมาะสมที่สุดที่จะจัดการกับตนเอง หรือบุคคล หรือสถานการณ์ต่างๆรอบตัวได้อย่างดี

ด้วยเหตุที่โครงสร้างของมโนทัศน์เชาวน์อารมณ์มีความเชื่อมโยงกับกระบวนการทางปัญญา จึงเป็นที่น่าสนใจว่าเชาวน์อารมณ์จะมีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพทางปัญญาหรือไม่ Mayer และ Salovey(1997) ได้กล่าวถึงแนวทางในการวิเคราะห์เชาวน์(Intelligence)แต่ละอย่างว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือสามารถแยกออกจากกันได้ ด้วยการใช้วิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ทั้งสองและได้กล่าวไว้ว่าโดยทั่วไปแล้วเชาวน์ต่างๆจะมีความสัมพันธ์กัน หากพบว่าเชาวน์สองชนิด มีความสัมพันธ์กันสูงก็อาจเป็นไปได้ว่าเชาวน์ของเก่าและของใหม่จะขึ้นและลงไปด้วยกัน หรืออาจอนุมานได้ว่าเป็นความสามารถอย่างเดียวกัน ซึ่งในเชิงอุดมคติแล้วเชาวน์ปัญญาดังกล่าวน่าจะมีความสัมพันธ์แบบมีอิทธิพลต่อกันต่ำถึงปานกลาง (low-moderate correlation) เพื่อจะได้แยกแยะเชาวน์ปัญญาใหม่ออกจากเชาวน์ที่มีอยู่แต่เดิมได้ และยังสามารถอธิบายสิ่งใหม่ๆเกี่ยวกับบุคคลได้อีกด้วย แนวคิดนี้มี Davies, Stankov และ Robert(1998) ได้ทำการวิจัยแล้วพบว่าค่าความสัมพันธ์ของผลจากการทำการทดสอบระดับเชาวน์อารมณ์จากมาตรวัด Trait Meta-Mood Scale ของ Salovey, Mayer, Goldman, Turvey และ Palfai ที่สร้างขึ้นในปี ค.ศ. 1995 กับผลจากการทดสอบความสามารถทางปัญญาด้วยแบบทดสอบ Cattell's Matrices ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ พวกเขาจึงสรุปว่าเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์เป็นอิสระจากกัน แต่อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้จากการวิจัยของพวกเขายังต้องการการยืนยันเพิ่มเติมเนื่องจากมโนทัศน์และการวัดทางเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์มีหลากหลาย อีกทั้งการวัดและโครงสร้างทฤษฎีเชาวน์อารมณ์ของ Mayer และ Salovey ก็ได้มีการพัฒนาไปจากเดิม ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ในการวิจัยครั้งนี้

ในอดีตนักจิตวิทยาได้พยายามที่จะวัดระดับความสามารถทางปัญญาเพื่อพิจารณาถึงขีดความสามารถของแต่ละบุคคลด้วยการศึกษาหาวิธีพัฒนาเครื่องมือในการวัดระดับเชาวน์ปัญญาขึ้นมากมาย ซึ่งเครื่องมือหลายชิ้นก็เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย แต่ในทางกลับกันมโนทัศน์และการวัดของเชาวน์อารมณ์ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ว่าจะเข้าช้อยกับทฤษฎีที่มีอยู่เดิมหรือไม่ เช่น ทฤษฎีทางบุคลิกภาพ หรือ ทฤษฎีเชาวน์ปัญญา เป็นต้น ดังนั้นหากเราสามารถวัดระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ออกมาได้ เราก็จะสามารถทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญากับเชาวน์อารมณ์ได้ และด้วยเหตุที่การวิจัยและการสร้างแบบวัดระดับเชาวน์อารมณ์ในประเทศไทยยังไม่กว้างขวางนัก จึงเป็นที่มาของการสร้างแบบวัดเชาวน์อารมณ์เพื่อการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่ากลุ่มวัยรุ่นหรือเยาวชนไทย เป็นกลุ่มบุคคลที่น่าจะทำการศึกษาและสนับสนุนการพัฒนาเยาวชนปัญญาและเชาวน์อารมณ์อย่างยิ่ง เพราะในวัยดังกล่าวเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิตและเป็นช่วงแห่งการเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งอาจทำให้เยาวชนเกิดภาวะสับสนทั้งความต้องการภายในตนเองและการแสดงออกสู่ภายนอกได้ ดังตัวอย่างที่สามารถพบได้จากสื่อต่างๆ อยู่บ่อยครั้งว่าปัญหาสังคมที่เลวร้ายเกิดจากการกระทำของกลุ่มวัยรุ่น หรือวัยรุ่นเองเป็นผู้ถูกกระทำจากภัยทางสังคมต่างๆ หากเราสามารถวัดและศึกษาถึงความสัมพันธ์ของระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ในเยาวชนได้แล้วนั้น จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการวางแผนพัฒนาเยาวชนไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในระดับสถานศึกษา ระดับครอบครัว หรือ ระดับรายบุคคล เช่นว่า ในระดับสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถประเมินภาพรวมของระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ของนักเรียน เพื่อการวางแผนพัฒนานักเรียนนิสิต และนักศึกษาในความดูแลของตนได้อย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น ในระดับครอบครัวผู้ปกครองสามารถพิจารณาข้อมูลดังกล่าวเพื่อเพิ่มความใส่ใจในการพัฒนาทักษะด้านที่บุตรหลานของตนยังขาด และท้ายที่สุดข้อมูลที่ได้อาจการวัดระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์จะมีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนารายบุคคล ว่าบุคคลใดควรจะเน้นการพัฒนาทักษะทางด้านปัญญาหรือด้านอารมณ์ของตนเองเพิ่มเติมหรือไม่อย่างไร

ดังนั้น วัตถุประสงค์หลักของการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ในเยาวชนไทย และศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อระดับเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ รวมถึงการศึกษาภาวะสันนิษฐาน มโนทัศน์ และพัฒนาการวัดเชาวน์อารมณ์อีกทางหนึ่ง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย ในประเด็นต่อไปนี้

1. เชาวน์ปัญญา
2. เชาวน์อารมณ์
3. เชาวน์ปัญญากับเชาวน์อารมณ์และปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

เชาวน์ปัญญา

นิยามของเชาวน์ปัญญา

นักจิตวิทยาได้พยายามหาคำอธิบายปรากฏการณ์และให้คำนิยามกับมโนทัศน์ทางเชาวน์ปัญญาแต่ก็ยังหาข้อสรุปโดยรวมไม่ได้ ต่างมุมมองนิยามและการวัดก็แตกต่างกันออกไป อีกทั้งเชาวน์ปัญญาในต่างวัฒนธรรมก็มีความหมายต่างกันไปด้วย (Feldman, 1990) ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวอย่างคำนิยามของเชาวน์ปัญญาที่มีผู้ให้ไว้บางส่วนดังนี้ เช่น

Boring (1923 อ้างถึงใน Kline, 1991) เชาวน์ปัญญาคือสิ่งที่แบบทดสอบทางเชาวน์ปัญญาวัด

Wechsler (1975 อ้างถึงใน Feldman, 1990) เชาวน์ปัญญา เป็นสมรรถภาพอย่างกว้างขวางของบุคคลในการแสดงออกได้ตามความต้องการ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล และจัดการกับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามเชาวน์ปัญญาจากสิ่งที่แบบทดสอบเมตริกซ์ก้าวหน้าของ Raven และคณะวัดได้ (Raven, Raven, & Court, 1991) ซึ่ง Raven และคณะได้สร้างแบบทดสอบดังกล่าวเพื่อวัดเชาวน์ปัญญาทั่วไปตามทฤษฎีเชาวน์ปัญญาทั่วไป ของ Charles E. Spearman

ทฤษฎีทางเชาวน์ปัญญาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้

จากการที่ผู้วิจัยต้องการที่จะทราบถึงภาพรวมของความสามารถทางปัญญาของบุคคล จึงศึกษาทฤษฎีทางเชาวน์ปัญญาต่างๆ และได้สนใจทฤษฎีและการวัดระดับเชาวน์ปัญญาทั่วไป (General Intelligence) เพราะสอดคล้องกับแนวคิดของผู้วิจัยที่มองว่าบุคคลจะมีเชาวน์ปัญญาทั่วไปเป็นพื้นฐานแก่เชาวน์ปัญญาอื่นๆ และเนื่องด้วยเหตุที่ผู้วิจัยต้องการที่จะวัดเชาวน์ปัญญาโดยภาพรวมจึงสนใจที่จะศึกษาเฉพาะการวัดเชาวน์ปัญญาทั่วไป ดังนั้นทฤษฎีและการวัดระดับเชาวน์ปัญญาที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงต่อไปนี้จะเกี่ยวข้องกับเชาวน์ปัญญาทั่วไปเท่านั้น

ทฤษฎีเชาวน์ปัญญาทั่วไป ของ Charles E. Spearman

จากการที่ Spearman ได้พบว่าผลการวัดระดับความสามารถทางวิชาการ (Academic Ability) เช่น การคำนวณ การอ่าน และการสะกดคำ มีความสัมพันธ์กันสูงระดับ .7 ถึง .8 เขาได้อธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นลักษณะทั่วไป “General” (Raven et al., 1991) จึงตั้งสมมติฐานว่าลักษณะดังกล่าวเป็นองค์ประกอบทั่วไป (General Factor) ที่อาจบ่งบอกได้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ทฤษฎีเชาวน์ปัญญาของ Spearman จึงอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์

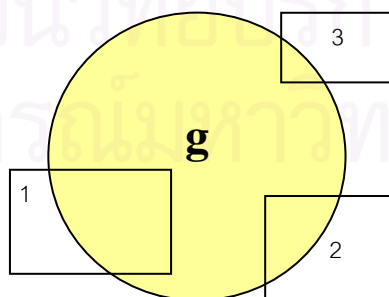
องค์ประกอบ (Factor Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องโครงสร้างของเชาวน์ปัญญา โดยใช้คำว่าองค์ประกอบ(Factor) แทนหน่วยการวัดลักษณะทางจิตวิทยา(Psychological Trait)(ผดุงชัย ภูพัฒน์, 2537)ตามแนวคิดของ Spearman (1904 อ้างถึงใน ชุมพร ขงกิตติกุล,2539)ได้แบ่งความสามารถทางเชาวน์ปัญญาของมนุษย์ออกเป็น 2 องค์ประกอบหรือที่เรียกว่า ทฤษฎีสององค์ประกอบ (Two-Factor Theory) มีองค์ประกอบดังนี้

1.1 องค์ประกอบทั่วไป (General Factor) หรือ g เป็นความสามารถพื้นฐานในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่าง โดยกิจกรรมบางอย่างอาจมีองค์ประกอบทั่วไปอยู่ในระดับที่ต่างกัน ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีองค์ประกอบทั่วไปที่ต่างกันไป จึงทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านความเฉลียวฉลาด การสืบทอดทางกรรมพันธุ์มีความสำคัญมากต่อองค์ประกอบทั่วไป

1.2 องค์ประกอบเฉพาะ(Specific Factor) หรือ s เป็นความสามารถของบุคคลในการทำงานเฉพาะอย่างสิ่งแวดล้อมของบุคคล รวมทั้งระดับการศึกษาและเพศหญิงหรือชายมีความสำคัญต่อองค์ประกอบเฉพาะอย่างมาก กิจกรรมบางอย่างต้องการองค์ประกอบเฉพาะในระดับสูง เช่น การสร้างงานศิลปะ และการเล่นดนตรี เป็นต้น เราไม่สามารถระบุจำนวนขององค์ประกอบเฉพาะได้ขึ้นอยู่กับจำนวนกิจกรรมที่ทำ

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั่วไป(g) และการทดสอบ 3 อย่าง ซึ่งเปรียบเทียบได้กับองค์ประกอบเฉพาะ(s)สามารถอธิบายได้ดังภาพที่ 1 โดยหมายเลข 1 และ 2 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทั่วไป(g)ในระดับสูง ส่วนหมายเลข 3 แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กับหมายเลข 1และ2 น้อยเพราะมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทั่วไปในระดับต่ำ ซึ่งดูได้จากส่วนที่ซ้อนกันอยู่ในทางกลับกันส่วนสีขาวคือส่วนที่เฉพาะ(s)และความแปรปรวนที่ผิดพลาด

ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ภายใต้ทฤษฎีสององค์ประกอบของ Spearman (Anastasi,1990)

Spearman (1923 อ้างถึงใน Sternberg, 1991) ได้เสนอกระบวนการทางจิต 3 ประการ ที่ถือว่าเป็นสิ่งที่พบได้ในงานที่ต้องใช้เชาวน์ปัญญา คือ

1. การเข้าใจถึงความเกี่ยวพัน (Apprehension of Relation) หมายถึง การแปลความจากการรับรู้จากสิ่งเร้า
2. การคิดเชิงก้าวหน้าในความเกี่ยวพัน (Eduction of Relation) หมายถึง การอธิบายการเกี่ยวพันของสิ่งเร้า
3. การคิดเชิงก้าวหน้าในความสัมพันธ์ (Eduction of Correlation) หมายถึง การประยุกต์เอาคำอธิบายที่ได้จากการเกี่ยวพันนั้นนำไปสู่ขอบเขตใหม่

2. ทฤษฎีเชาวน์ปัญญาทั่วไป ของ Raymond B. Cattell

ทฤษฎีเชาวน์ปัญญาของ Cattell (1971) มีพื้นฐานแนวคิดจาก Spearman ในส่วนขององค์ประกอบทั่วไป(g) โดยได้แบ่งองค์ประกอบทั่วไปเป็นเชาวน์ปัญญา 2 ชนิดคือ

2.1 เชาวน์ปัญญาเหลว (Fluid Intelligence- g_f) เป็นความสามารถในการแสดงถึงระดับความซับซ้อนที่แต่ละบุคคลจะรับรู้และกระทำ เป็นความสามารถที่จะเผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ใหม่ๆ โดยเป็นความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและมีการพัฒนาขึ้นและลงด้วยตัวมันเอง ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

2.2 เชาวน์ปัญญาคผลึก (Crystallized Intelligence- g_c) เป็นความสามารถที่มีพื้นฐานอยู่ที่การเก็บข้อมูล ทักษะ และกระบวนการที่มีความเฉพาะเจาะจงซึ่งบุคคลสามารถได้มาจากสภาพแวดล้อม เช่น ความสามารถทางการพูด ความสามารถด้านการคำนวณ การมีเหตุมีผล ความรู้และทักษะเชิงกล และการตัดสินใจจากประสบการณ์ เป็นต้น เชาวน์ปัญญาคผลึกจะเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์

เนื่องจากเชาวน์ปัญญาเหลวและเชาวน์ปัญญาคผลึกแยกมาจากองค์ประกอบทั่วไป(g)ของ Spearman จึงใช้สัญลักษณ์ที่มีความคล้ายคลึงกันคือ g_f และ g_c ตามลำดับ ซึ่งพบว่าเชาวน์ปัญญาทั้ง 2 ชนิดมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญในทุกระดับอายุ ชุมพร ขงกิตติกุล (2539) ได้แสดงถึงข้อแตกต่างระหว่างเชาวน์ปัญญาเหลวและเชาวน์ปัญญาคผลึก โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เชาวน์ปัญญาเหลวเป็นความสามารถที่ติดตัวมาแต่เกิดมีความสัมพันธ์กับพันธุกรรม แต่เชาวน์ปัญญาคผลึกจะเป็นความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์

2. อัตราการเพิ่มและลดของเขาวนปัญญาเหลวและเขาวนปัญญาตกผลึกจะต่างกัน คือ เขาวนปัญญาเหลวจะเพิ่มขึ้นตามพัฒนาการทางร่างกายและลดลงตามระดับความเสื่อมของร่างกาย ส่วนเขาวนปัญญาตกผลึกจะมีการพัฒนาไปเรื่อยๆ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และมีการลดลงในอัตราที่ช้ากว่าการลดเขาวนปัญญาเหลว

3. การบาดเจ็บทางสมอง มีผลกระทบต่อเขาวนปัญญาเหลวและเขาวนปัญญาตกผลึกคล้ายคลึงกันแต่จะส่งผลกระทบต่อเขาวนปัญญาเหลว โดยความสามารถของเขาวนปัญญาเหลวจะเป็นสัดส่วนกับขนาดของการบาดเจ็บทางสมอง สำหรับเขาวนปัญญาตกผลึกจะได้รับผลกระทบเฉพาะความสามารถที่สมองส่วนที่บาดเจ็บควบคุมอยู่

4. การวัดเขาวนปัญญาเหลวจะใช้แบบทดสอบเดียวกับการวัดองค์ประกอบทั่วไป ตามทฤษฎีของ Spearman ซึ่งมักจะเป็นแบบทดสอบที่ไม่ใช้คำพูด(Non-verbal Test) ซึ่งเรียกว่าแบบทดสอบความเสมอภาคทางวัฒนธรรม (Culture-fair Test) ส่วนเขาวนปัญญาตกผลึกจะเป็นแบบทดสอบความสามารถในด้านต่างๆ เช่น ความสามารถทางภาษา ความสามารถด้านการคำนวณ ความสามารถในการใช้เหตุผล ความสามารถในการใช้ความรู้และทักษะเชิงกล และการแก้ปัญหาที่ต้องใช้ประสบการณ์ เป็นต้น

ด้วยคุณสมบัติและแนวทางในการวัดของเขาวนปัญญาเหลวจึงเปรียบเทียบกับองค์ประกอบทั่วไป(g) ของ Spearman (Kline, 1991)

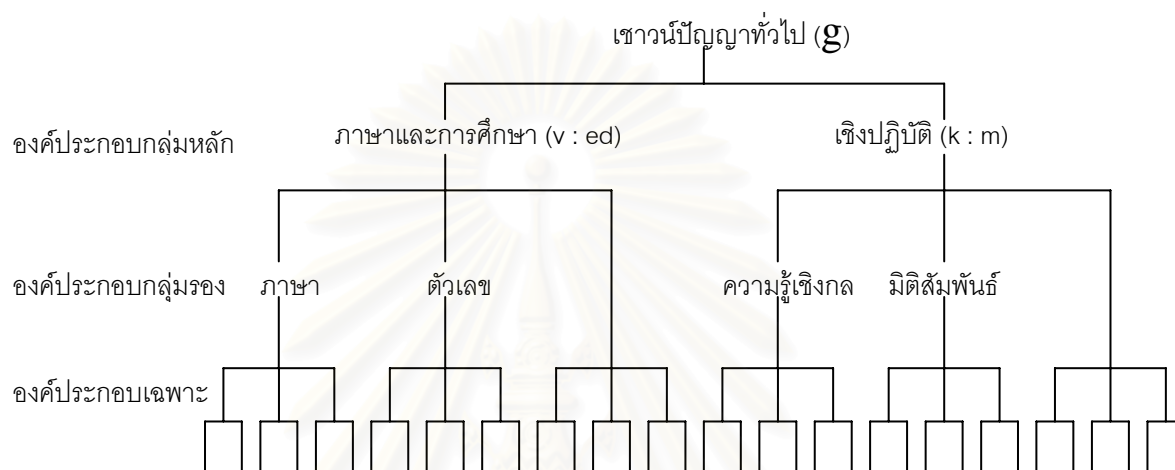
3. ทฤษฎีเขาวนปัญญาทั่วไป (g) ของ P.E. Vernon

ทฤษฎีเขาวนปัญญาของ Vernon จะมีการแตกแขนงองค์ประกอบทั่วไป(g) ของ Spearman เป็นองค์ประกอบย่อยๆ ที่มีการลดหลั่นกันไปตามลำดับ เป็นทฤษฎีเขาวนปัญญาที่จัดอยู่ในประเภททฤษฎีลำดับชั้น(Hierarchical Theories) ที่มีความเชื่อว่าโครงสร้างทางเขาวนปัญญาสามารถจัดลำดับได้ โดยเริ่มจากองค์ประกอบที่กว้างและแตกออกเป็นองค์ประกอบเฉพาะทางขึ้นเรื่อยๆ Vernon (1950 อ้างถึงใน ศุภวรรณ ตันท์พูนเกียรติ, 2535) เป็นนักจิตวิทยาที่ทำการวิจัยและค้นคว้าต่อจากทฤษฎีสององค์ประกอบของ Spearman โดยเขาได้แบ่งความสามารถทางเขาวนปัญญาออกเป็น 2 กลุ่มหลัก สรุปได้ดังนี้

3.1 ความสามารถทางด้านภาษาและจำนวน (Verbal-Numerical-Education or v : ed factor) เป็นองค์ประกอบด้านความสามารถในการศึกษาทางด้านภาษาและจำนวนซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มองค์ประกอบกลุ่มรอง(Minor group factor)ลงไปอีก ได้แก่ ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางด้านตัวเลข ซึ่งกลุ่มองค์ประกอบรองนี้ยังสามารถแบ่งเป็นองค์ประกอบเฉพาะ (Specific factor) ได้อีก

3.2 ความสามารถเชิงปฏิบัติ(Practical-Mechanical-Special-Physical or k : m factor) เป็นองค์ประกอบด้านความสามารถในเชิงปฏิบัติ ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มองค์ประกอบรอง ได้แก่ ความรู้เชิงกล และมิติสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มองค์ประกอบรองนี้ก็สามารถแบ่งเป็นองค์ประกอบเฉพาะ (Specific factor) ได้อีก (ดูภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 แสดงทฤษฎีเชาวน์ปัญญาแบบลำดับขั้นของ Vernon(1950 อ้างถึงใน สุภวรรณ ดันท์พูนเกียรติ, 2535)

การวัดเชาวน์ปัญญา

โดยภาพรวมของของเชาวน์ปัญญาทั่วไป(General Intelligence) ของทั้ง 3 ทฤษฎีนั้นมี ความคล้ายคลึงกันตรงที่เห็นว่า ความสามารถทางสมองของมนุษย์เรามีเชาวน์ปัญญาทั่วไปเป็น พื้นฐานและสัมพันธ์กับความสามารถอย่างอื่น ไม่มากนักน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิธีที่จะวัด เชาวน์ปัญญาโดยทั่วไป หรือ องค์ประกอบทั่วไป(g) และจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องกับการวัดองค์ประกอบทั่วไป (g) จะเห็นได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ควรที่จะวัดความสามารถใน การเรียนรู้ คิด วิเคราะห์ แยกแยะ แก้ปัญหา และที่สำคัญคือควรเป็นแบบทดสอบแบบไม่ใช่ภาษา (non verbal test)

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแบบทดสอบที่ใช้ในการทดสอบข้ามวัฒนธรรม(Cross-Cultural Testing) และยึดเอาทฤษฎีองค์ประกอบทั่วไป(g) เพื่อหาแบบทดสอบที่จะนำมาใช้ในการวิจัย ตามที่ Spearman มองว่าการทดสอบด้วยปัญหาเมตริกซ์ การทำส่วนต่างๆให้สมบูรณ์ การจำแนก และการ พิจารณาส่ิงที่คล้ายคลึงต่างๆ(Analogies) นั้นดูเหมือนจะเป็นวิธีที่ดีในการวัดองค์ประกอบทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าใช้ สิ่งเร้าที่เป็นรูปทรง หรือสิ่งเร้าอื่นๆที่ไม่ต้องการความรู้ที่มีอยู่เดิม ส่วนข้อ กระทบต่างๆที่ต้องการความรู้ด้านภาษาสูงนั้นจะไม่เป็นการวัดที่ดีสำหรับการวัดความสามารถ

โดยทั่วไปของ Spearman (Sternberg, 1991) ผู้วิจัยจึงแสวงหาแบบทดสอบที่มีลักษณะดังกล่าวและพบว่าแบบทดสอบเมตริกซ์ก้ำวหน้าของ Raven (Raven's Progressive Matrices-RPM) เป็นเครื่องมือที่สามารถนำมาวัดองค์ประกอบทั่วไป(g) ได้ดีที่สุด (Anastasi, 1990) (Spearman, 1946 อ้างถึงใน Sternberg, 1977) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ได้จากเมตริกซ์ก้ำวหน้ากับองค์ประกอบทั่วไป(g) จะบ่งบอกถึงความตรงตามภาวะสันนิษฐาน(Construct Validity)ของทั้งแบบสอบถามและทฤษฎีองค์ประกอบทั่วไป (Sternberg, 1977)

Raven และคณะ (1991) ได้กล่าวว่าเมตริกซ์ก้ำวหน้าเป็นแบบทดสอบขององค์ประกอบทั่วไป (g) ของ Spearman ที่แบ่งความสามารถออกได้เป็น 2 อย่างคือ

1. ความสามารถในการคิดเชิงก้ำวหน้า(Eductive Ability) เป็นการกระทำของจิตที่เกี่ยวข้องกับการให้ความหมายโดยปราศจากความสับสน การพัฒนาความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และความสามารถในการคิดเกินสิ่งที่รับรู้จากปัจจุบันขณะ สามารถสร้างภาวะสันนิษฐานเพื่อช่วยรับมือกับการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรตามหลายตัว

2. ความสามารถในการย้อนคิด(Reproductive Ability) เป็นความสามารถในการรับความรู้ การระลึกได้ และการย้อนคิดได้ถึงสิ่งที่ถูกสร้างจากวัฒนธรรมที่มีทั้งการแสดงออก ภาษา และความรู้

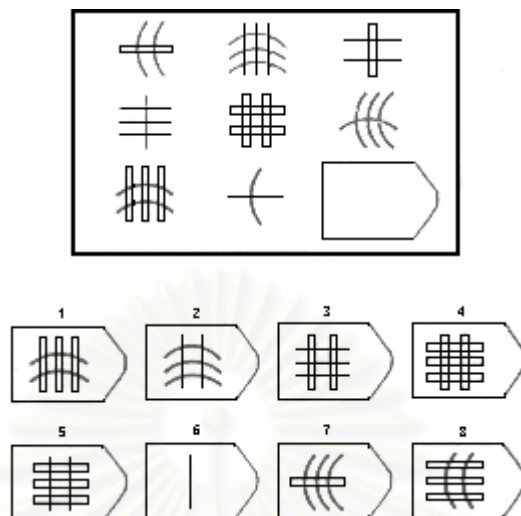
ลักษณะของแบบทดสอบการวัดระดับเชาวน์ปัญญาด้วยเมตริกซ์ก้ำวหน้าของ Raven (Raven et al.,1991) ในแต่ละข้อกระทงจะประกอบไปด้วยเมตริกซ์รูปทรงต่างๆที่เน้นการวัดความสามารถในการคิดเชิงก้ำวหน้า(Eductive Ability) ของความสัมพันธ์ระหว่างรูปทรงที่นำมาซึ่งจะมีการจัดวางตามแถว(Row)และสดมภ์(Column) โดยจะเว้นช่องว่างไว้แล้วให้ผู้ตอบเลือกรูปทรงที่นำมาเป็นตัวเลือก 1 รูปจากทั้งหมด 8 รูปเพื่อนำไปเติมช่องว่างให้สมบูรณ์ ดังตัวอย่างในภาพที่ 3 แบบทดสอบนี้สามารถใช้วัดระดับเชาวน์ปัญญาทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม การนำไปใช้นั้นสามารถที่จะจำกัดเวลาในการทำหรือไม่ก็ได้

เมตริกซ์ก้ำวหน้าของ Raven (Raven et al.,1991) จะแบ่งการทดสอบเป็น 3 แบบ คือ

1. เมตริกซ์ก้ำวหน้ามาตรฐาน (Standard Progressive Matrices-SPM) แบ่งเป็น 5 ชุด โดยแต่ละชุดจะมี 12 ข้อกระทง รวมข้อกระทงทั้งหมดคือ 60 ข้อ ซึ่งในแต่ละชุดข้อกระทงจะเริ่มจากง่ายและยากขึ้นเรื่อยๆ เป็นการบ่งชี้ศักยภาพในการเรียนรู้ ใช้ได้กับทุกช่วงอายุ(Raven et al., 1992)

ภาพที่ 3 แสดงข้อกระทงของแบบทดสอบเมตริกซ์ก้าวหน้าขั้นสูงของRaven (1962 อ้างถึงใน Carpenter, Just, & Shell, 1990)

2. เมตริกซ์ก้าวหน้าแบบใช้สี (Coloured Progressive Matrices-CPM) มีจำนวนทั้งหมด 36 ข้อ พัฒนาขึ้นมาเพื่อเพิ่มความแม่นยำในการวัดเด็กเล็ก ผู้ที่ปัญญาอ่อน และผู้สูงอายุ สีที่ใช้ในแต่ละปัญหาจะทำขึ้นเพื่อดึงดูดความสนใจ ทำให้เกิดการสนใจทันที และป้องกันความต้องการที่มากเกินไปที่จะใช้ภาษาในการชี้แนะ

3. เมตริกซ์ก้าวหน้าขั้นสูง (Advanced Progressive Matrices-APM) ประโยชน์ของแบบทดสอบเมตริกซ์ก้าวหน้าขั้นสูงนั้นทำให้สามารถทดสอบกลุ่มที่มีความสามารถในการคิดเชิงก้าวหน้า (Eductive Ability) ที่อยู่ในระดับสูงได้ นอกจากนี้เมตริกซ์ก้าวหน้าขั้นสูงสามารถที่จะกระจายการแจกแจงของคะแนนที่อยู่ในระดับสูงสุดร้อยละ 25 ของประชากรได้และยังสามารถประเมินความเร็วในการทำงานของบุคคลได้ถูกต้องมากขึ้นด้วย โดยจะประกอบด้วยแบบทดสอบ 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ประกอบด้วยข้อกระทง 12 ข้อ จะใช้เพื่อการสร้างพื้นฐานความคิดและเตรียมความพร้อมในวิธีการทำ ซึ่งสามารถใช้ได้โดยมีเงื่อนไขการจำกัดเวลาหรือไม่ก็ได้ เพื่อที่จะบ่งชี้ถึงความไวของความสามารถหรือประสิทธิภาพในการคิดเชิงก้าวหน้า ปกติเมื่อใช้ชุดที่ 1 เสร็จแล้วจะตามมาด้วยชุดที่ 2 ทันที นอกจากนี้ผู้ตอบสามารถนำชุดที่ 1 กลับไปเพื่อใช้ในการฝึกฝนได้ด้วย

ชุดที่ 2 ประกอบด้วยข้อกระทง 36 ข้อ ซึ่งได้ถูกจัดเรียงตามลำดับความยากไว้แล้ว ในเงื่อนไขการใช้เวลาที่จำกัดของการใช้มาตรชุดที่ 2 นี้จะสามารถประเมินประสิทธิภาพของเขาวนปัญญาที่มีความเกี่ยวข้องกับสมรรถภาพในการคิดได้ด้วย (Raven et al., 1991)

การคำนวณจะนำคะแนนที่ได้จากชุดที่ 2 มาคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ไทล์บอกตำแหน่งโดยเปรียบเทียบตำแหน่งระดับเขาวนปัญญาของแต่ละบุคคลกับเกณฑ์เปอร์เซ็นต์ไทล์มาตรฐานในระดับอายุเดียวกัน

เชาวน์อารมณ์

การศึกษาเรื่องอารมณ์ของมนุษย์เป็นสิ่งที่ทำกันมานานแล้ว Peter Salovey และ John D. Mayer เป็นผู้ที่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการศึกษาอารมณ์และได้ริเริ่มใช้คำว่า “เชาวน์อารมณ์” (Emotional Intelligence-EI) และให้คำจำกัดความไว้อย่างชัดเจนในปี1990 ซึ่งในปัจจุบันเชาวน์อารมณ์ได้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในชื่อเรียกสั้นๆว่า EQ ที่ย่อมาจากEmotional Quotient นำมาใช้โดย Reuven Bar-on ซึ่งคิดว่าเชาวน์อารมณ์สามารถวัดได้เหมือนเชาวน์ปัญญาที่วัดตามเกณฑ์อายุ (Intelligent Quotient-IQ) เมื่อแนวคิดนี้มาถึงประเทศไทยก็ได้มีผู้สนใจกันคึกคักหลายท่านได้บัญญัติคำที่ใช้เรียกแทนคำว่า Emotional Intelligence ต่างกันไปเช่น “สติปัญญาทางอารมณ์” “ความฉลาดทางอารมณ์” “ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์” “อัจฉริยะทางอารมณ์” “วุฒิภาวะทางอารมณ์” เป็นต้น ในที่นี้ผู้วิจัยใช้คำว่า “เชาวน์อารมณ์” เพื่อให้มีความสอดคล้องกับคำว่า เชาวน์ปัญญา (intelligence)

นิยามของเชาวน์อารมณ์

การทำความเข้าใจโน้ตศัพท์ของคำว่า เชาวน์อารมณ์ นั้นจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงองค์ประกอบของ เชาวน์ (intelligence) และ อารมณ์ (emotion) เริ่มตั้งแต่ศตวรรษที่18 นักจิตวิทยาได้แบ่งสิ่งที่มีอิทธิพลต่อจิตใจ(mind)ออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านปัญญา (cognition) ซึ่งจะรวมถึงส่วนของความจำ การใช้เหตุผล การตัดสินใจ การใช้ความคิดรวบยอด (abstract thought) โดยนักจิตวิทยาได้ใช้คำว่าเชาวน์(intelligence) ในการบ่งบอกถึงสถานะการทำงานของปัญญาวาดิหรือไม
2. ด้านอารมณ์ความรู้สึก (affect) เป็นสภาพการทำงานของอารมณ์ความรู้สึก ที่รวมถึงอารมณ์ (emotions) อารมณ์ชั่วขณะ (moods) การประเมินคุณค่า (evaluations) และ ความรู้สึก (feeling) อื่นๆ รวมทั้งความเหนื่อยล้า (fatigue) และพลัง (energy)
3. ด้านแรงจูงใจ (motivation) หมายถึงสิ่งกระตุ้นทางกายภาพหรือเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ที่จะแสวงหาเป้าหมาย

ซึ่งในระยะเวลากว่า15 ปีที่ผ่านมาได้มีการค้นคว้าถึงการปฏิสัมพันธ์ของความรู้สึกและการคิด ดังนั้นขอบเขตการศึกษาตามแนวทางนี้จึงเรียกว่าแนวปัญญาความคิดและอารมณ์ความรู้สึก (cognition and affect) (Mayer & Salovey,1997) เป็นที่มาของนิยามเชาวน์อารมณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างปัญญากับอารมณ์

เชาวน์อารมณ์เป็นทฤษฎีที่อยู่ในกรอบของความสามารถทางปัญญาของมนุษย์ (human cognitive abilities) โดยตั้งแต่มีการศึกษาเชาวน์อารมณ์ได้มีนักจิตวิทยาให้คำนิยามคำว่า เชาวน์อารมณ์ ไว้หลากหลาย ดังเช่น

Mayer และ Salovey (1993) กล่าวว่า เชาวน์อารมณ์เป็นเชาวน์ทางสังคม (social intelligence) ประเภทหนึ่งที่น่าเอาความสามารถทางอารมณ์มาเชื่อมโยงกับความสามารถทางสติปัญญา พวกเขาได้นิยามเชาวน์อารมณ์ไว้ตั้งแต่ปี 1990 ว่าเป็นความสามารถในการกำกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ในการรู้จักแยกแยะผู้อื่น นำข้อมูลที่ได้มาชี้นำตนเองในการที่จะคิดและกระทำ (Mayer & Salovey, 1990 อ้างถึงใน Schutte et al., 1998) ในปี 1997 พวกเขาได้พัฒนานิยามเชาวน์อารมณ์ว่าเป็น ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ต่างๆ เพื่อนำอารมณ์นั้นมาเกื้อหนุนการคิด เพื่อให้เข้าใจอารมณ์และความรู้ทางอารมณ์ และสามารถกำกับอารมณ์นั้นอย่างไตร่ตรองเป็นการแสดงถึงการเจริญงอกงามของอารมณ์และสติปัญญา ซึ่งได้เสนอแนวคิดที่ว่าอารมณ์สามารถทำให้การคิดอย่างมีสติปัญญามากขึ้นและการคิดอย่างมีสติปัญญานั้นก็เกี่ยวข้องกับอารมณ์ (Mayer & Salovey, 1997) โดยผู้วิจัยจะนำคำนิยามเชาวน์อารมณ์ดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

Bar-On (1997) นิยามเชาวน์อารมณ์ว่าเป็นสิ่งที่จัดอยู่ในส่วนของสมรรถภาพที่ไม่เกี่ยวกับการใช้ปัญญา (noncognitive capability) ความสามารถ (competencies) และทักษะ (skill) ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถของบุคคลที่จะประสบผลสำเร็จในการจัดการกับความต้องการทางสภาพแวดล้อม (environmental demands) และแรงกดดัน (pressures) ต่างๆ ซึ่งส่งผลต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตและมีผลโดยตรงต่อการมีสภาวะทางจิตที่ดี (psychological well-being) ของบุคคล

Goleman (1995) นักจิตวิทยาที่ประสบความสำเร็จในการทำให้เชาวน์อารมณ์เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายได้นิยามเชาวน์อารมณ์ว่าเป็นความสามารถที่จะจูงใจตนเองและอดทนเมื่อต้องเผชิญกับความคับข้องใจ สามารถควบคุมแรงกระตุ้นและรอคอยเพื่อสิ่งที่มุ่งหวังได้ สามารถกำกับอารมณ์ชั่วขณะและความเครียดไม่ให้ปิดกั้นการใช้ความสามารถในการคิด การเอาใจใส่และความหวัง ในปี 1998 เขาได้ให้นิยามที่คล้ายคลึงกับของเดิมว่า เชาวน์อารมณ์เป็นความสามารถในการรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น เพื่อที่จะจูงใจตนเอง และจัดการกับอารมณ์ภายในตนเองในความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้ดี (Goleman, 1998)

Cooper และ Sawaf (1998) นิยามเชาวน์อารมณ์ว่าเป็นความสามารถในการรู้ถึงอารมณ์ตนเอง ควบคุมอารมณ์ของตัวเองได้ ยอมรับและเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น และสามารถจูงใจตนเองให้ไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้

แนวคิดที่คล้ายคลึงกับเชาวน์อารมณ์

จากการศึกษาแนวคิดที่คล้ายคลึงกับเชาวน์อารมณ์ ได้มีนักจิตวิทยาหลายท่านเสนอแนวคิดและทฤษฎีต่างๆไว้ดังเช่น

E.L. Thordike ได้ใช้คำว่าความฉลาดทางสังคม (social intelligence) ว่าเป็นความสามารถในการเข้าใจและจัดกระทำความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างฉลาดรอบรู้ (Goleman, 1995)

Sternberg (1996 อ้างถึงใน Sternberg & Kaufman, 1998) เสนอ *เชาวน์แห่งความสำเร็จ* (successful intelligence) โดยแนวคิดดังกล่าวสามารถทำความเข้าใจได้ด้วยองค์ประกอบของการประมวลผลข้อมูลมาประยุกต์ใช้ในประสบการณ์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การคิดเชิงวิเคราะห์ (analytical thinking) เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจคุณภาพให้กับความคิดที่เกิดขึ้นได้ เชาวน์เชิงสร้างสรรค์ (Creative intelligence) นำปัญหาและแนวความคิดมาเป็นที่ตั้ง และ เชาวน์เชิงปฏิบัติการ (Practical intelligence) เป็นความต้องการที่จะนำเอาความคิดและการวิเคราะห์ถึงแนวทางที่มีประสิทธิผลไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน

Gardner (1993 อ้างถึงใน Sternberg & Kaufman, 1998) เจ้าของแนวคิด *พหุปัญญา* (Multiple intelligences - MI) ในช่วงแรกแนวคิดพหุปัญญาจะแบ่งความสามารถทางสติปัญญาทั้งหมดเป็น 7 ประการ คือ ความสามารถทางดนตรี ความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านการคำนวณและใช้เหตุผล ความสามารถทางด้านร่างกาย ความสามารถทางด้านพื้นที่ ส่วนความสามารถที่สอดคล้องกับเชาวน์อารมณ์นั้น คือ ความสามารถภายในตัวบุคคล (intrapersonal intelligence) เป็นความสามารถในการสร้างแบบแผนที่เป็นเหตุเป็นผลของตนเองและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ ความสามารถระหว่างบุคคล (interpersonal intelligence) ซึ่งเป็นความสามารถในการเข้าใจผู้อื่นและรู้ว่าจะปฏิบัติตนอย่างไรกับผู้อื่นได้ ต่อมาในปี 1998 ทฤษฎีพหุปัญญาได้เพิ่มความสามารถทางธรรมชาติ (naturalistic intelligence) ซึ่งเป็นความสามารถในการเข้าใจรูปแบบและหลักการของธาตุตามธรรมชาติ

Sorenson, Malm และ Firehand (1971) ได้กล่าวถึงวุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional maturity) ไว้ว่าเป็น ขั้นตอนของการพัฒนาการในการตอบสนองและแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับวัยของบุคคลหนึ่งๆ โดยผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์นั้นจะมีลักษณะเป็นผู้ที่รู้จักควบคุมการเพิ่มขึ้นของระดับอารมณ์และการแสดงออกทางอารมณ์ตนเอง ได้อย่างดีที่สุดในสถานการณ์หนึ่งๆ จะเห็นได้ว่ามโนทัศน์ของวุฒิภาวะทางอารมณ์ใกล้เคียงกับเขาวนอารมณ์ จึงเกิดการสับสนใช้คำว่า “วุฒิภาวะทางอารมณ์” แทนคำว่า Emotional Intelligence ผู้วิจัยเห็นว่าเขาวนอารมณ์ตามแนวคิดของ Mayer และ Salovey (1993) ที่เป็นผู้ริเริ่มเขาวนอารมณ์นั้น ต้องการให้เขาวนอารมณ์เป็นความสามารถของจิต (mental aptitude) ซึ่งจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติทางเขาวนปัญญา (intelligence) จึงต่างกับวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เน้นพัฒนาการทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับวัยของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ได้มีผู้สนใจนำเขาวนอารมณ์ไปทดสอบความสัมพันธ์กับทฤษฎีทางบุคลิกภาพ และทฤษฎีทางเขาวนปัญญา Davies และคณะ (1998) มีแนวคิดที่ว่าหากเขาวนอารมณ์เป็นสิ่งที่อยู่ในกรอบของเขาวนปัญญาจะต้องมีความเป็นอิสระจากลักษณะทางบุคลิกภาพ ผลปรากฏว่าการทดสอบเขาวนอารมณ์ด้วยแบบทดสอบแบบรายงานตนเองแสดงถึงความความเด่นชัดของปัจจัยทางบุคลิกภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการวัดเขาวนอารมณ์ที่ดีกว่าด้วยการทดสอบระดับความสามารถ (Ability Test) เช่น ความสามารถในการรับรู้ภาพ สี และเสียงดนตรีที่แสดงอารมณ์ต่างๆ เป็นต้น Bar-On ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเขาวนอารมณ์และบุคลิกภาพไว้ว่า ระดับของเขาวนอารมณ์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งต่างกับบุคลิกภาพที่ค่อนข้างจะตายตัวเหมือนเขาวนปัญญา แบบวัดบุคลิกภาพนั้นจะจัดแบ่งประเภทของบุคคลเป็น โครงสร้างที่ตายตัว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการวัดเขาวนอารมณ์

โครงสร้างและองค์ประกอบของเขาวนอารมณ์

เนื่องจากทฤษฎีเขาวนอารมณ์ได้มีผู้สร้างและพัฒนาองค์ประกอบไว้หลากหลาย ดังนั้นการที่เราจะศึกษาและนำเขาวนอารมณ์ไปใช้จึงต้องคำนึงถึงโครงสร้างและองค์ประกอบต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดและทฤษฎีเขาวนอารมณ์มาพอสังเขปดังนี้

Salovey และ Mayer (1990 อ้างถึงใน Schutte et al.,1998) มีแนวคิดว่าเขาว่าอารมณ์ประกอบด้วยความสามารถที่ปรับได้ 3 ประการดังนี้

1. ความสามารถในการประเมินและแสดงออกทางอารมณ์ (appraisal and expression of emotion) ซึ่งจะรวมถึงการประเมินอารมณ์ของตนเองและของผู้อื่น สามารถประเมินและแสดงออกถึงอารมณ์ด้วยการใช้คำพูด(verbal)และภาษาท่าทาง(non verbal) ซึ่งถ้านำความสามารถนี้ไปใช้กับผู้อื่นก็สามารถแตกย่อยเป็น ความสามารถในการรับรู้ภาษาท่าทาง และการเอาใจเขามาใส่ใจเรา

2. ความสามารถในการกำกับอารมณ์ (regulation of emotion) ประกอบด้วยความสามารถในการกำกับอารมณ์ภายในตนเอง และกำกับอารมณ์ของผู้อื่น

3. ความสามารถในการนำอารมณ์ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ (utilization of emotion) โดยรวมเอาองค์ประกอบความสามารถในการวางแผนได้อย่างยืดหยุ่น มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถย้อนควบคุมความใส่ใจ(redirect attention) และมีแรงจูงใจ

แม้ว่าจะมี “อารมณ์” เป็นแกนของโครงสร้างก็ตาม แนวคิดนี้ก็ยังสามารถรวมเอาหน้าที่ทางสังคม (social function) และปัญญา(cognition) เข้าไปในการแสดงออกทางอารมณ์ การกำกับอารมณ์ และการนำอารมณ์ไปใช้เป็นประโยชน์

Mayer และ Salovey (1997) ได้พัฒนาโครงสร้างของเขาวนอารมณ์ให้เน้นความสำคัญขององค์ประกอบทางปัญญา (cognitive) มากขึ้นและได้พัฒนามโนทัศน์เขาวนอารมณ์ขึ้นมาใหม่ว่าเป็นศักยภาพสำหรับความเจริญงอกงามทางปัญญาและอารมณ์เป็นลำดับขั้น ซึ่งโครงสร้างนี้เป็นการจัดลำดับกระบวนการทางจิต (Psychological Process) ตั้งแต่ขั้นต่ำสุดคือขั้นการรับรู้ (ขั้นที่ 1) และแสดงอารมณ์ ถึงขั้นสูงสุดคือการกำกับอารมณ์อย่างไต่ตรง(ขั้นที่ 4) โดยการพัฒนาความสามารถในแต่ละขั้นจะมีการพัฒนาทักษะย่อย จากด้านซ้ายมือไปทางขวามือตามลำดับ(ดูภาพที่4 ประกอบ) เนื่องจากทักษะทางด้านซ้ายมือจะสามารถอธิบายแยกจากทักษะในขั้นตอนอื่นๆได้อย่างชัดเจน แต่เมื่อพิจารณาไปทางด้านขวามือจะเห็นได้ว่าการผสมผสานกับบุคลิกภาพของผู้ใหญ่มากขึ้นและแบ่งแยกได้น้อยกว่าด้านซ้ายมือ

ภาพที่ 4 แสดงโครงสร้างทฤษฎีเขาวนอารมณ์ของ Mayer และ Salovey (1997) หน้า 11

Mayer, Solovey และ Caruso (1999) ได้พัฒนามาตรวัดที่ใช้วัดโครงสร้างทฤษฎีเชาวน์ อารมณ์ของ Mayer และ Salovey (1997) คือ The Mayer, Solovey & Caruso Emotional Intelligence Test (MSCEIT) ซึ่งได้อธิบายถึงคุณสมบัติของผู้ที่ทำคะแนนได้สูงและต่ำในแต่ละลำดับขั้นการพัฒนาเชาวน์อารมณ์ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้อารมณ์ จะวัดความสามารถในการรู้ได้ว่าตนเองและสิ่งต่างๆรอบตัว รู้สึกอย่างไร

ผู้ที่มีคะแนนที่สูงในขั้นนี้จะเป็นผู้ที่สามารถระบุและอ่านอารมณ์ของผู้อื่นได้ สามารถแปลความหมายของการแสดงออกถึงอารมณ์ของวัตถุต่างๆในสิ่งแวดล้อมได้ อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่นมากกว่าบุคคลทั่วไปด้วย ในทางกลับกันผู้ที่ได้คะแนนไม่ดีในขั้นนี้จะตัดสินใจอารมณ์ผู้อื่นได้ผิดพลาดมากกว่าหรืออย่างน้อยก็สามารถรับรู้สภาวะอารมณ์ของตนเองได้ถูกต้องน้อยกว่าคนอื่น

ขั้นที่ 2 ขั้นการเกื้อหนุนของอารมณ์ จะวัดความสามารถในการก่อให้เกิดอารมณ์และรู้ถึงเหตุผลสำหรับอารมณ์นั้นๆ

ผู้ที่มีคะแนนสูงในขั้นนี้จะสามารถควบคุมและนำรู้สึกของตนเองไปใช้ในทางที่เกื้อหนุนต่อการคิดได้ดี ส่วนผู้ที่มีคะแนนน้อยในขั้นนี้อาจเป็นผู้ที่มีความเป็นเหตุเป็นผลมากเกินไปและเป็นพวกที่แก้ปัญหาด้วยเหตุผล บุคคลเหล่านี้จะพบได้ว่าเป็นการยากที่เขาจะปลดปล่อยและใช้จินตนาการของตนเอง พวกเขาอาจรู้สึกไม่ดีเมื่อต้องคิดด้วยอารมณ์ หรือ เป็นผู้ที่มีความสามารถน้อยกว่าคนอื่นที่จะรู้สึกได้ว่าอารมณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นนั้นแท้ที่จริงแล้วตนเองรู้สึกเช่นไร

ขั้นที่ 3 ขั้นการเข้าใจอารมณ์ จะวัดความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ที่ง่ายและซับซ้อน

ผู้ที่มีคะแนนสูงในขั้นนี้จะมีประสิทธิภาพในการทำความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถให้เหตุผลกับอารมณ์ที่เขามีร่วมกับผู้อื่น รวมถึงทั้งเป้าหมายที่มีร่วมกันในการจัดการกับอารมณ์ที่แตกต่างกันด้วย บุคคลเหล่านี้จะเข้าใจว่าอะไรทำให้เขามีความสุขและมีความเศร้า รู้ว่าอะไรที่ตนเองต้องการให้คงอยู่หรือเปลี่ยนแปลง สามารถเข้าใจถึงความไม่เป็นธรรมที่ผู้อื่นได้รับ เข้าใจถึงความสูญเสีย เข้าใจความรู้สึกถึงความเป็นหนึ่งเดียวและมีความปรองดองกับผู้อื่น ทั้งยังเข้าใจได้ว่าความรู้สึกต่างๆอาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาผ่านไป การเข้าใจถึงอารมณ์ต่างๆมีส่วนช่วยเหลือในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งจะสามารถนำไปสู่ความมั่นคงและความสุขในความสัมพันธ์มากขึ้น ในทางตรงข้ามผู้ที่มีคะแนนความเข้าใจอารมณ์ของตนเองต่ำ จะสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่พวกเขากำลังเผชิญอยู่ได้น้อย พวกเขาจะไม่สามารถเข้าใจได้ว่าทำไมบุคคลนั้นจึงมีปฏิกิริยาเช่นนั้น และบุคคลนั้นจะทำอะไรต่อไป พวกเขาจะพลาดข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและสถานการณ์ที่สำคัญและยังอาจเป็นผู้ที่ไม่มีประสิทธิภาพหนักทั้งที่บ้านและที่ทำงาน เพราะขาดความเข้าใจอารมณ์ที่สามารถเตือนเราถึงความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ อันตรายที่เกิดขึ้น หรือสิ่งดีๆที่จะเข้ามาได้

ขั้นที่ 4 ขั้นการจัดการกับอารมณ์ จะวัดความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ภายในตนเอง และปฏิกิริยาที่มีต่อผู้อื่น

ผู้ที่มีคะแนนสูงในขั้นนี้จะเป็นผู้ที่สามารถรับมือกับอารมณ์ต่างๆ และอาจใช้สารที่ได้จากความรู้สึกมาแก้ไขความขัดแย้งหรือ เปลี่ยนแปลงสถานการณ์ได้ดี ในขณะที่เดียวกันก็สามารถทำให้ตนเองและผู้อื่นรู้สึกดีขึ้นได้ บุคคลเหล่านี้อาจได้รับการไว้วางใจสูงกว่าคนอื่น ในฐานะที่เป็นผู้ฟังที่มีอารมณ์ร่วม ทั้งในครอบครัว ที่ทำงาน และในที่ต่างๆ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่จัดการกับอารมณ์ได้ดีจะเป็นผู้ที่มีความสุขตลอดเวลา เพราะการอยู่ดีมีสุขของบุคคลอาจมาจากปัจจัยต่างๆที่ไม่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวล อย่างไรก็ตามการจัดการกับอารมณ์ต่างๆได้นั้นจะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกดีกับสิ่งต่างๆรวมทั้งเป้าหมายของเขา และยังทำให้บุคคลนั้นสามารถดำรงชีวิตได้อย่างดี (หรือไม่)เมื่อพวกเขาสามารถจัดการกับอารมณ์ได้

Bar-On (1997) มีโครงสร้างมโนทัศน์ของเขาวนอารมณ์แบบหลายองค์ประกอบ (multifactorial) ที่มีพื้นฐานอยู่บนกลุ่มองค์ประกอบปัจจัย หรือทักษะทางอารมณ์ โดยได้เสนอโครงสร้างของเขาวนอารมณ์ที่สามารถวัดได้ด้วยมาตร BarOn Emotional Quotient Inventory (BarOn EQ-i™) ไว้ 5 องค์ประกอบหลักและแบ่งแยกได้เป็น 15 องค์ประกอบย่อย ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบความสามารถภายในตนเอง (Intrapersonal Components)

1.1 การตระหนักรู้ในอารมณ์ตนเอง (Emotional Self-awareness-ES)

เป็นความสามารถในการรู้ถึงความรู้สึกและอารมณ์ของตนเอง ทั้งยังรู้ได้ถึงความแตกต่างระหว่างอารมณ์ความรู้สึกต่างๆได้ รู้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไรและเหตุใดจึงรู้สึกเช่นนั้น โดยผู้ที่มีความบกพร่องมากในองค์ประกอบนี้จะพบว่าเป็นผู้ที่ไม่สามารถแสดงออกถึงความรู้สึกของตนเอง ออกมาเป็นคำพูดได้ (alexathymic)

1.2 การยืนยันหยัด (Assertiveness-AS)

เป็นความสามารถที่แสดงออกถึง ความรู้สึก ความเชื่อ ความคิด และการปกป้องสิทธิของตน โดยการกระทำที่ไม่เป็นพิษไม่เป็นภัย การยืนยันหยัดประกอบด้วย 3 องค์ประกอบพื้นฐานคือ

- 1.2.1 ความสามารถในการแสดงออกถึงความรู้สึก เช่น การยอมรับและการแสดงออกถึงความโกรธ ความอบอุ่น และความรู้สึกทางเพศ
- 1.2.2 ความสามารถในการแสดงออกถึงความเชื่อและความคิดอย่างเปิดเผย เช่น พูดแสดงความคิดเห็นและยืนยันสุดขั้ว แม้จะเป็นการยากที่จะทำและจะต้องสูญเสียบางสิ่งที่จะทำเช่นนั้นก็ตาม

1.2.3 ความสามารถในการยื่นหยัดเพื่อสิทธิส่วนบุคคล เช่น ไม่อนุญาตให้ใครมารบกวน หรือเอาเปรียบผู้ที่รู้จักยื่นหยัดจะไม่เป็นคนที่ควบคุมตนเองหรือเหนียวอายมากเกินไป พวกเขาจะสามารถแสดงความรู้สึก(ซึ่งส่วนมากจะทางตรง) โดยปราศจากความก้าวร้าว หรือเป็นโทษ

1.3 การนับถือตนเอง (Self-Regard-SR)

ความสามารถในการเคารพและยอมรับตนเองว่ามีพื้นฐานที่ดี การเคารพตนเองเป็นความชอบในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ การยอมรับตนเองเป็นความสามารถที่จะยอมรับการรับรู้ของตนเองทั้งในทางบวกและทางลบ ทั้งจิตจำกัดและความเป็นไปได้ โดยองค์ประกอบการนับถือตนเองนี้จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกโดยทั่วไป ความรู้สึกปลอดภัย พลังภายในตนเอง ความแน่ใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง และความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง ความรู้สึกแน่ใจในตนเองนั้นจะขึ้นอยู่กับ การนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง ในบุคคลที่มีความนับถือตนเองจะสามารถเติมเต็มความพอใจของตนเอง ในทางกลับกันบุคคลที่มีความนับถือตนเองต่ำก็จะรู้สึกไม่พึงพอใจ คำด้อยค่า

1.4 ความเป็นสัจการแห่งตน (Self-Actualization-SA)

เป็นความสามารถในการเข้าใจศักยภาพที่เป็นไปได้ของตนเอง องค์ประกอบนี้จะเห็นได้จากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำในสิ่งที่มีความหมาย เพื่อความร่ำรวยและมีชีวิตที่พร้อมความพยายามที่จะถึงสัจการแห่งตนจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมที่ทำให้มีความสุขและมี ความหมายต่อความอดุสาหะในระยะเวลาของชีวิต และมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าไปเกี่ยวข้อง กับเป้าหมายระยะยาว ความเป็นสัจการแห่งตนเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งของความพยายามที่จะไปถึงการพัฒนาขั้นสูงสุด จากความสามารถ ศักยภาพ และพรสวรรค์ของตัวบุคคลเอง องค์ประกอบนี้ จะมีส่วนร่วมกับความพยายามอย่างไม่ย่อท้อที่จะทำสิ่งต่างๆอย่างดีที่สุดและพยายามที่จะปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ สิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับความสนใจของบุคคลจะให้พลังจูงใจต่อบุคคลที่จะทำการตัดสินใจต่อไป ความเป็นสัจการแห่งตนจะเกี่ยวพันกับความรู้สึกพึงพอใจในตนเอง

1.5 ความเป็นอิสระ (Independence-IN)

เป็นความสามารถที่จะชี้นำตนเองและควบคุมตนเองในการคิดและการกระทำของบุคคล ทั้งยังมีความเป็นอิสระจากอารมณ์ บุคคลที่มีความเป็นอิสระจะไว้วางใจในตนเองที่จะวางแผนและตัดสินใจครั้งสำคัญ แต่ถึงอย่างไรพวกเขาก็ยังแสวงหาและพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่นก่อนที่จะทำการตัดสินใจอย่างถูกต้องให้กับตนเองในท้ายที่สุดเพราะการปรึกษาผู้อื่นไม่ใช่สิ่งแสดงถึงการพึ่งพา การเป็นอิสระเป็นความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้อย่างเป็นอิสระจากความต้องการการปกป้องและส่งเสริม ผู้มีความเป็นอิสระจะหลีกเลี่ยงการยึดติดกับคนอื่น ความสามารถในการเป็นอิสระขึ้นอยู่กับความมั่นใจในตนเอง พลังภายใน และความต้องการที่จะไปถึงสิ่งที่คาดหวังและสิ่งผูกพันต่างๆโดยมิได้ตกเป็นทาสของมัน

2. องค์ประกอบความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal Component)

2.1 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy-EM)

เป็นความสามารถในการตระหนัก เข้าใจและชื่นชมกับความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น โดยรู้ว่าผู้อื่นกำลังรู้สึกอะไร อย่างไร และเหตุใดจึงรู้สึกเช่นนั้น การเป็นคนเอาใจเขามาใส่ใจเราหมายความว่าได้ถึงความสามารถในการอ่านอารมณ์ผู้อื่นได้ ห่วงใยผู้อื่น แสดงความสนใจและเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้อื่น

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship-IR)

เป็นความสามารถที่จะสร้างและรักษาความพึงพอใจในความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันด้วยความใกล้ชิด การให้ และการรับอารมณ์ความรู้สึก ความพึงพอใจซึ่งกันและกันนั้นจะรวมถึงการแลกเปลี่ยนทางสังคมที่มีความหมายซึ่งเป็นสิ่งตอบแทนและทำให้มีความสุขได้ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลบ่งบอกได้โดยความสามารถในการให้และการรับความอบอุ่นและอารมณ์ความรู้สึก และความสามารถที่จะถ่ายทอดความใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่น องค์ประกอบนี้ไม่เพียงแต่จะเกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นเท่านั้นแต่ยังเชื่อมโยงกับความสามารถที่จะรู้สึกไว้กังวลและมีความสบายใจในความสัมพันธ์ อีกทั้งยังควบคุมความคาดหวังทางบวกที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกันในสังคมด้วย ทักษะทางอารมณ์โดยทั่วไปจะต้องการความไวต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น ความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์ และความรู้สึกพึงพอใจในความสัมพันธ์

2.3 การรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility-SR)

เป็นความสามารถที่จะแสดงตนในการให้ความร่วมมือ การให้การสนับสนุน และสร้างสรรค์สมาชิกของกลุ่มสังคมของบุคคลนั้น เป็นความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่จะแสดงความรับผิดชอบแม้ว่าบุคคลนั้นอาจจะไม่ได้รับผลประโยชน์โดยส่วนตัวก็ตาม ผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะมีจิตสำนึกต่อสังคมและเป็นห่วงเป็นใยผู้อื่นซึ่งเห็นได้จากความสามารถที่จะรับผิดชอบต่อการจัดการปรับปรุงชุมชน องค์ประกอบนี้จะเกี่ยวข้องกับการที่จะทำสิ่งต่างๆ สำหรับผู้อื่นร่วมกับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่น การกระทำใดๆ จะขึ้นอยู่กับการมีจิตสำนึกและสนับสนุนกฎเกณฑ์ทางสังคม บุคคลเหล่านี้จะมีความไวต่อความรู้สึกระหว่างบุคคลและเป็นผู้ที่สามารถยอมรับผู้อื่นและสามารถใช้พรสวรรค์ในการเก็บเกี่ยวสิ่งดีๆ ได้ บุคคลที่ขาดความสามารถในด้านนี้จะเป็นพวกที่มีทัศนคติต่อต้านสังคม ปฏิบัติตนในทางไม่ดีและเอาเปรียบผู้อื่น

3. องค์ประกอบความสามารถในการปรับตัว (Adaptability Component)

3.1 การแก้ปัญหา (Problem solving)

เป็นความสามารถในการอธิบายและบ่งชี้ถึงปัญหาต่างๆ ทำให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหา และทำให้การแก้ปัญหานั้นประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การแก้ปัญหาโดยทั่วไปแล้วเป็นงานที่มีความหลากหลายและจะรวมเอาความสามารถที่จะต้องผ่านกระบวนการดังนี้

- 3.1.1 การตระหนักถึงปัญหา รู้สึกมีความมั่นใจและมีแรงจูงใจที่จะจัดการกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.1.2 อธิบายและกำหนดปัญหาได้อย่างชัดเจนเท่าที่จะทำได้ เช่น ด้วยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- 3.1.3 สร้างแนวทางการแก้ปัญหาให้ ได้มากเท่าที่จะทำได้ เช่น การระดมสมอง
- 3.1.4 ทำการตัดสินใจเพื่อที่จะนำการแก้ปัญหาไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การชั่งน้ำหนักข้อสนับสนุนและต่อต้านของแต่ละแนวทางแก้ปัญหาและเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดมาใช้ การแก้ปัญหาจะเกี่ยวข้องกับสติสัมปชัญญะ การฝึกฝน วิชิตำเนินการ และความเป็นระบบในความพยายามที่จะเข้าสู่ตัวปัญหา ทักษะนี้จะเชื่อมโยงกับความต้องการทำสิ่งของบุคคลที่จะเผชิญปัญหาอย่างดีที่สุด มากกว่าการหลีกเลี่ยงปัญหา

3.2 การทดสอบตามสภาพจริง (Reality test)

เป็นความสามารถในการประเมินความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่เคยประสบมา กับสิ่งที่ปรากฏอยู่จริง การทดสอบระดับของความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่เคยประสบมา กับสิ่งที่ปรากฏอยู่จริงจะเกี่ยวข้องกับการค้นหาหลักฐานเพื่อ ยืนยัน ตัดสิน และสนับสนุนความรู้สึก การรับรู้ และความคิดต่างๆ ซึ่งการทดสอบนั้นจะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด โดยมีเจตนาที่จะทำให้สิ่งต่างๆ อยู่ในมุมมองที่ถูกต้องและได้พบเจอกับสิ่งต่างๆตามความเป็นจริงโดยปราศจากจินตนาการหรือการฝันกลางวันเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ อันจะเน้นไปที่ความเป็นจริง วัตถุประสงค์ วิสัย การรับรู้ที่เพียงพอของบุคคล และการทำให้ความคิดของบุคคลเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ สิ่งที่สำคัญสำหรับองค์ประกอบนี้ คือระดับของการรับรู้หลักฐานที่มีความชัดเจนในการที่จะประเมินและจัดการกับสถานการณ์ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับความความสามารถในการเอาใจจดจ่อและการคิดพิจารณาเมื่อการทดสอบการจัดการกับสภาพการณ์มีขึ้น การทดสอบตามสภาพจริงจะเกี่ยวข้องกับการถอดถอนตนเองออกจากโลกภายนอกเพื่อหันเข้าสู่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นทันทีทันใดนั้น จะแสดงถึงมีความชัดเจนในการรับรู้และกระบวนการคิด

3.3 การรู้จักยืดหยุ่น (Flexibility)

เป็นความสามารถในการปรับอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของบุคคล เพื่อเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขและสถานการณ์ต่างๆ องค์ประกอบนี้จะเกี่ยวข้องกับความสามารถโดยรวมของบุคคลที่จะปรับตัวเข้ากับสิ่งที่ไม่คุ้นเคย ทำนายไม่ได้ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้ที่รู้จักยืดหยุ่นจะสามารถเปลี่ยนแปลงจิตใจของตนเองเมื่อหลักฐานที่มีอยู่ระบุว่าพวกเขาได้ทำผิดพลาด บุคคลเหล่านี้โดยทั่วไปจะเปิดเผยและใจกว้างกับ ความคิด การกำหนดทิศทาง แนวทางและการฝึกฝนที่แตกต่างกัน

4. องค์ประกอบการจัดการกับความเครียด (Stress management)

4.1 การอดทนกับความเครียด (Stress tolerance-ST)

เป็นความสามารถที่จะอดทนต่อเหตุการณ์ร้ายๆและสถานการณ์ที่ตึงเครียดได้โดยปราศจากความล้มเหลวด้วยการจัดการกับความเครียดอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ในสถานการณ์ที่ยากก็จะมีได้ถูกสิ่งเลวร้ายนั้นครอบงำ ซึ่งความสามารถในด้านนี้จะมีพื้นฐานจาก

- 4.1.1 ประสิทธิภาพในการเลือกวิธีที่จะจัดการกับความเครียด เช่น เป็นผู้ที่มีความรู้และประสิทธิภาพ สามารถเสนอวิธีการที่เหมาะสม และรู้ว่าจะต้องทำอะไรและอย่างไร
- 4.1.2 รู้สึกทางบวกต่อประสบการณ์ใหม่และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป ทั้งยังสามารถผ่านพ้นปัญหาได้อย่างประสบความสำเร็จ เช่น ความสามารถของบุคคลที่จะเผชิญและรับมือกับสถานการณ์ต่างๆได้
- 4.1.3 มีความรู้สึกว่าคุณสามารถควบคุม หรืออยู่เหนือสถานการณ์ตึงเครียดได้ เช่น ทำให้สงบรักษาการควบคุมได้

องค์ประกอบการอดทนกับความเครียดจะใกล้เคียงกับการอ้างถึง “จุดแข็งของตัวเอง”(ego strength) และการจัดการในทางบวก (positive coping) การอดทนกับความเครียดและการมีความรู้ที่เหมาะสมในการตอบสนองต่อความตึงเครียดอย่างเหมาะสม การอดทนกับความเครียดนี้จะเกี่ยวข้องกับความสามารถที่จะผ่อนคลาย ตั้งสติ และเผชิญหน้ากับความยากลำบากได้อย่างสงบโดยปราศจากอารมณ์ที่รุนแรง บุคคลที่ควบคุมอารมณ์ได้ดีจะเลือกที่จะเผชิญหน้ากับวิกฤตและปัญหามากกว่าการยอมแพ้และปล่อยให้ตนรู้สึกทำอะไรไม่ถูกและสิ้นหวัง หากองค์ประกอบนี้ในเขาวนอารมณ์ทำหน้าที่ไม่เพียงพอจะเกิดการวิตกกังวลซึ่งมีผลต่อการแสดงออกเนื่องจากมีจิตใจจ่อ้อยการตัดสินใจจึงทำได้ยาก

4.2 การควบคุมแรงกระตุ้น (Impulse control)

เป็นความสามารถที่จะอดกลั้นและชลอแรงกระตุ้น แรงขับ หรือสิ่งล่อใจที่จะให้กระทำได้นำมาซึ่งสมรรถภาพในการยอมรับกับแรงกระตุ้นที่รุนแรงในตัวบุคคลหนึ่ง สามารถตั้งสติและควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าว คัดค้าน และการกระทำที่ไร้ซึ่งความรับผิดชอบ บุคคลที่มีปัญหาในการควบคุมแรงกระตุ้นสามารถดูได้จาก มีความอดทนต่อความคับข้องใจต่ำ หุนหันพลันแล่น ควบคุมปัญหาด้วยความโกรธ ทำในสิ่งที่เป็นโทษ ขาดการควบคุมตนเอง และแสดงพฤติกรรมอย่างกระตือรือร้นและไม่สามารถทำนายได้

5. องค์ประกอบด้านอารมณ์ชั่วขณะโดยทั่วไป (General Mood)

5.1 การมีความสุข (Happiness)

เป็นความสามารถที่จะรู้สึกพึงพอใจกับชีวิตของตนเอง มีความสุขสนุกสนานกับตัวเองและผู้อื่น ความสุขประกอบไปด้วยความพึงพอใจในตนเองและสิ่งทั่วไป เป็นความสามารถที่จะมีความสุขกับชีวิต ผู้ที่มีความสุขจะรู้สึกดีและสบายใจทั้งในขณะที่ทำงานและในยามว่าง พวกเขาจะรู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขกับโอกาสต่างๆเพื่อทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนาน การมีความสุขนั้นจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกร่าเริงและกระตือรือร้น ความสุขที่เกิดขึ้นเป็นผลพวงจากระดับเชาวน์อารมณ์และการทำงานของอารมณ์ทั้งหมดของตัวบุคคล โดยบุคคลที่มีองค์ประกอบด้านนี้ต่ำอาจแสดงอาการที่ถูกครอบงำด้วยแรงกดดัน เช่น มีแนวโน้มที่จะกังวล ไม่แน่ใจในอนาคต ถอดถอนตนเองจากสังคม ขาดแรงขับเคลื่อนภายใน มีความคิดที่กดดัน รู้สึกผิด ไม่พอใจในชีวิตของตนเอง และเป็นพวกสุดขั้ว เป็นต้น ทั้งยังมีความคิดและพฤติกรรมทำลายตนเองอีกด้วย

5.2 การมองโลกในแง่ดี (Optimistic)

ความสามารถมองในด้านที่ดีของชีวิตและรักษาทัศนคติทางด้านบวกแม้กำลังเผชิญกับสิ่งเลวร้าย การมองโลกในแง่ดีสรุปรวมได้กับการมีความหวังในชีวิตของบุคคล ซึ่งเป็นวิถีการดำรงชีวิตในทางบวก ตรงกันข้ามกับการมองโลกในแง่ร้ายที่โดยปกติจะมีอาการเก็บกด

Goleman (1998) ได้เสนอเชาวน์อารมณ์ซึ่งประกอบด้วยความสามารถ 2 ส่วน คือ

1. ความสามารถส่วนบุคคล (Personal Competence)
2. ความสามารถทางสังคม (Social Competence)

ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้าง 5 ประการ และมีองค์ประกอบย่อยรวม 25 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความสามารถส่วนบุคคล (Personal Competence) ความสามารถนี้ทำให้เรารู้ว่าจะจัดการอย่างไรกับตนเอง ซึ่งจะมีย่อยประกอบย่อยดังนี้

1.1 **การตระหนักรู้ตนเอง (self-awareness)** การรู้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไรในขณะนั้นและใช้สิ่งนั้นชี้นำการตัดสินใจ โดยจะประเมินความสามารถของตนเองตามความเป็นจริง บนพื้นฐานของการมีความเชื่อมั่นในตนเองที่ดี

- 1.1.1 **การตระหนักในอารมณ์ (Emotional awareness)** ยอมรับและรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเองและผลกระทบที่จะเกิดของอารมณ์นั้น บุคคลประเภทนี้จะตระหนักในคุณค่าและเป้าหมายของตนเอง

- 1.1.2 สามารถประเมินตนเอง (Accurate self-assessment) การประเมินตนเองสามารถรู้ถึงจุดแข็งและข้อจำกัดของตนเองได้ บุคคลประเภทนี้จะสามารถแสดงอารมณ์ขันและมุมมองเกี่ยวกับตนเอง
- 1.1.3 ความมั่นใจในตนเอง (Self-confidence) มีความรู้สึกถึงคุณค่าและความสามารถของตัวเอง บุคคลประเภทนี้จะแสดงออกถึงความมั่นใจในตนเอง สามารถออกเสียงแสดงความคิดเห็นในมุมมองที่ไม่เป็นที่ยอมรับเพื่อสิ่งที่ตนคิดว่าถูกต้องกล้าตัดสินใจไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์เช่นไร

1.2 *การกำกับตนเอง* (Self-regulation) การรับมือกับอารมณ์ของตนเองได้ดี โดยมีให้สิ่งนั้นมารบกวนสิ่งที่กระทำอยู่ เป็นผู้ที่รอบคอบและสามารถรอคอยเพื่อสิ่งที่มุ่งหวังได้ สามารถกลับคืนสู่สภาพที่ดีได้หลังจากที่เกิดความทุกข์ใจมา

- 1.2.1 การควบคุมตนเองได้ (Self-control) จัดการกับภาวะอารมณ์ที่สับสนและกิเลสต่างๆ ได้ บุคคลประเภทนี้จะจัดการกับความรู้สึกที่เข้ามากระตุ้นและจัดการกับอารมณ์ทุกข์ใจได้ดี ทำตนให้สงบและไม่อ่อนแอ สามารถคิดและมีจิตใจจดจ่อแม้อยู่ภายใต้แรงกดดัน
- 1.2.2 เป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ (Trustworthiness) รักษาความสัตย์ซื่อและรักษาคำพูด บุคคลประเภทนี้จะประพฤติตนอย่างมีจริยธรรม สร้างความไว้วางใจกับผู้อื่นด้วยความเที่ยงและความจริง สามารถยอมรับผิดและเผชิญกับการไต่ถามหาของผู้อื่นได้ มีความเข้มแข็งแม้ตนจะไม่ใช่ที่ยอมรับ
- 1.2.3 มีจิตสำนึก (Conscientiousness) มีความรู้ผิดรู้ชอบ มีความรับผิดชอบในสิ่งที่กระทำ บุคคลประเภทนี้จะทำตามข้อผูกพัน รักษาสัญญา รับผิดชอบ วางแผนจัดการและมีความระมัดระวังในงานที่ทำ
- 1.2.4 สามารถปรับตัวได้ (Adaptability) สามารถยืดหยุ่นต่อสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ บุคคลประเภทนี้จะรับมือกับความต้องการอันหลากหลายและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ สามารถปรับการตอบสนองและยุทธวิธีที่จะอยู่ในสถานการณ์ที่ผ่านเข้ามาและมีมุมมองที่ยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ต่างๆ
- 1.2.5 นวัตกรรม (Innovation) เปิดรับแนวความคิดและข้อมูลใหม่ๆ ได้อย่างดี บุคคลประเภทนี้จะพยายามแสวงหาข้อมูลใหม่ๆ จากแหล่งต่างๆ สร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ กล้าที่จะมองในมุมใหม่และเสี่ยงกับความคิดของตน

1.3 *การจูงใจ* (Motivation) การใช้ความชอบจากส่วนที่ลึกที่สุดมาชี้นำในการกระทำให้ไปสู่สิ่งที่มุ่งหวังได้ นำมาช่วยให้เกิดความคิดริเริ่ม เสริมสร้างความพยายามที่จะพัฒนา และนำมาช่วยในการเผชิญกับความท้อแท้สิ้นหวังได้

- 1.3.1 มีพลังขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จ (Achievement drive) พยายามที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงสู่มาตรฐานอันเป็นเลิศ บุคคลประเภทนี้จะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและคำนวณความเสี่ยงต่างๆ ได้ ติดตามข้อมูลที่ลดความไม่แน่นอนและหาทางออกที่ดีกว่า เรียนรู้ที่จะพัฒนาความสามารถของตนเอง
- 1.3.2 มีความผูกพัน (Commitment) ยึดมั่นในเป้าหมายของกลุ่มหรือองค์กร บุคคลประเภทนี้จะพยายามหาโอกาสที่จะเติมเต็มเป้าหมายของกลุ่ม เสียสละให้ได้มาซึ่งเป้าประสงค์ขององค์กรที่ใหญ่กว่า
- 1.3.3 มีความคิดริเริ่ม (Initiative) พร้อมเสมอที่จะกระทำการต่างๆ เมื่อมีโอกาส บุคคลประเภทนี้จะมีความพยายามในการคิดริเริ่ม ทำตามเป้าประสงค์ให้เกินกว่าที่คาดหวังไว้
- 1.3.4 มองโลกในแง่ดี (Optimism) ยินยัดในการได้มาซึ่งเป้าหมายแม้จะเผชิญกับอุปสรรคและความพ่ายแพ้ บุคคลประเภทนี้จะกระทำการใดๆ ด้วยความหวังว่าสิ่งที่ทำจะสำเร็จมากกว่ากลัวความล้มเหลว พยายามที่จะจัดการกับความพ่ายแพ้ที่เกิดขึ้นมากกว่าจะให้ปล่อยผ่านไป

2. ความสามารถทางสังคม (Social Competence) ความสามารถนี้ทำให้เรารู้ว่าจะรับมือกับความสัมพันธ์ได้อย่างไร ซึ่งจะมียอดประกอบย่อยดังนี้

2.1 **การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy)** รับรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น โดยสามารถมองในมุมมองของพวกเขาได้ มีความเห็นอกเห็นใจ และสามารถปรับความคิดให้มีความหลากหลายได้

- 2.1.1 การเข้าใจผู้อื่น (Understanding others) สัมผัสได้ถึงความรู้สึกและมุมมองของผู้อื่น บุคคลประเภทนี้จะสนใจและรับฟังผู้อื่นได้ดี สามารถแสดงถึงความเข้าใจในมุมมองของผู้อื่น และให้ความช่วยเหลือบนพื้นฐานของความเข้าใจว่าผู้อื่นรู้สึกและต้องการอะไร
- 2.1.2 พัฒนาผู้อื่น (Developing others) สัมผัสได้ถึงความต้องการที่จะพัฒนาของผู้อื่น และสนับสนุนความสามารถของพวกเขา บุคคลประเภทนี้จะให้ผลป้อนกลับและชี้แจงในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของผู้อื่น
- 2.1.3 มีพื้นบริการ (Service orientation) สามารถคาดการณ์ล่วงหน้า รับรู้และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้
- 2.1.4 คำนึงถึงความแตกต่าง (Leveraging diversity) เพิ่มพูนโอกาสจากบุคคลต่างประเภทกันได้ บุคคลประเภทนี้จะเคารพและมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ที่มิภูมิหลังต่างกันได้ดี มีความรู้สึกไวกับกลุ่มที่ต่างกัน

2.1.5 ตระหนักถึงความเป็นไปของกลุ่ม (Political awareness) สามารถอ่านกระแส
อารมณ์และอำนาจในความสัมพันธ์ของกลุ่มได้

2.2 ทักษะทางสังคม (Social skills) สามารถรับมือกับอารมณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ
ได้ดี และสามารถเข้าใจสถานการณ์และเครือข่ายทางสังคมได้อย่างถูกต้อง ตอบสนองได้อย่าง
แนบเนียน สามารถใช้ทักษะในการโน้มน้าวและชักนำได้ สามารถต่อรองและจัดการโต้ตอบในการ
ร่วมมือและทำงานกับผู้อื่นได้

- 2.2.1 มีอิทธิพล (Influence) สามารถโน้มน้าวใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลประเภท
นี้จะใช้ยุทธวิธีที่ซับซ้อนดังเช่น การมีอิทธิพลทางอ้อมเพื่อสร้างความเป็นเอก
ฉันทและการสนับสนุน
- 2.2.2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) เปิดรับฟังความคิดและส่งสารที่เชื่อถือได้
บุคคลประเภทนี้จะรับสารพร้อมอารมณ์ที่ส่งมาเพื่อส่งสารกลับได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ โดยรับฟังเพื่อแสวงหาความเข้าใจและแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกัน
- 2.2.3 จัดการกับความขัดแย้ง (Conflict management) บุคคลประเภทนี้จะสามารถ
ต่อรองและแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้
- 2.2.4 ความเป็นผู้นำ (Leadership) สามารถกระตุ้นและชี้นำบุคคลหรือกลุ่มคนได้
บุคคลประเภทนี้จะมีความชัดเจนและจะคอยกระตุ้นความกระตือรือร้นในการ
ร่วมแบ่งปันมุมมองและเป้าหมาย ชี้นำแนวปฏิบัติและนำผู้อื่น
- 2.2.5 กระตุ้นความเปลี่ยนแปลง (Change Catalyst) สามารถริเริ่มให้เกิดความ
เปลี่ยนแปลงและจัดการกับความเปลี่ยนแปลงได้
- 2.2.6 สร้างสิ่งผูกพัน (Building bonds) ส่งเสริมความสัมพันธ์ บุคคลประเภทนี้จะ
รักษามิตรภาพภายในเพื่อนร่วมงาน แสวงหาความสัมพันธ์ที่ให้ผลประโยชน์ซึ่ง
กันและกัน
- 2.2.7 ให้ความร่วมมือ (Collaboration and cooperation) ทำงานกับผู้อื่นในเป้าหมายที่มี
อยู่ร่วมกัน บุคคลประเภทนี้จะสร้างความเป็นมิตรและให้ความร่วมมือ พร้อมทั้ง
ร่วมแบ่งปันแผนงาน ข้อมูลและทรัพยากรต่างๆ
- 2.2.8 สมรรถนะของทีมงาน (Team capability) สร้างความร่วมมือกันภายในกลุ่มให้
นำมาซึ่งเป้าหมายที่วางไว้ บุคคลประเภทนี้จะทำให้สมาชิกภายในกลุ่มของตนมี
ความกระตือรือร้นและปกป้องชื่อเสียงของกลุ่ม

Cooper และ Sawaf (1998) ได้เสนอโมเดลของเขาวนอารมณ์ในที่ทำงาน โดยพวกเขาได้สร้างโมเดลเรียกว่า หลักพื้นฐาน 4 ประการ (The Four Cornerstones of Emotional Intelligence) ดังมีโครงสร้างต่อไปนี้คือ

1. การรอบรู้อารมณ์ (Emotional Literacy)

- 1.1 ความสัจซื่อต่ออารมณ์ (Emotional Honesty)
- 1.2 พลังทางอารมณ์ (Emotional Energy)
- 1.3 ผลย้อนกลับของอารมณ์ (Emotional Feedback)
- 1.4 การเชื่อมโยงของอารมณ์และการหยั่งรู้ (Emotional connection & intuition)

2. ความเหมาะสมของอารมณ์ (Emotional fitness)

- 2.1 สร้างความน่าเชื่อถือ (Authentic Presence)
- 2.2 แผ่ขยายความไวเนื้อเชื่อใจ (Trust Radius)
- 2.3 การมีความคิดสร้างสรรค์ ไม่พอใจที่จะอยู่กับที่ (Constructive Discontent)
- 2.4 การกลับคืนสู่สภาพปกติและการเริ่มต้นใหม่ (Resilience & Renewal)

3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth)

- 3.1 มีความเป็นหนึ่งเดียวของศักยภาพและเป้าประสงค์ (Unique Potential & Purpose)
- 3.2 มีความผูกพัน (Commitment)
- 3.3 นำความซื่อตรงมาประยุกต์ใช้ (Applied Integrity)
- 3.4 มีอิทธิพลเหนือผู้อื่นโดยปราศจากการใช้อำนาจ (Influence without Authority)

4. การผสมผสานกลมกลืนของอารมณ์ (Emotional Alchemy)

- 4.1 ความต่อเนื่องของการหยั่งรู้ (Intuitive Flow)
- 4.2 การสะท้อนความคิดตามช่วงเวลาที่แตกต่างกัน (Reflective Time-shifting)
- 4.3 การเล็งเห็นได้ถึงโอกาส (Opportunity Sensing)
- 4.4 การสร้างสรรค์อนาคต (Creating the Future)

การวัดระดับเขาวนอารมณ์

การวัดระดับเขาวนอารมณ์นั้นจะกระทำตามโครงสร้างและองค์ประกอบของแต่ละทฤษฎี ซึ่งแต่ละทฤษฎีก็มีการสร้างมาตรวัดเขาวนอารมณ์ของตนขึ้นมา แนวทางการสร้างมาตรวัดเขาวนอารมณ์สามารถทำได้หลายทาง ทั้งแบบรายงานตนเอง (Self-report) แบบผู้อื่นรายงาน (Other-report) การทดสอบความสามารถ (Abilities test) และแบบอื่นๆ

1. แบบการรายงานตนเอง เป็นวิธีที่ใช้โดยปกติของการวัดลักษณะทางบุคลิกภาพ เช่น การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ลักษณะที่อบอุ่น วิตกจริต เป็นต้น การวัดแบบรายงานตนเองผู้ตอบจะตอบข้อกระทง ในแบบวัดตามความคิดของตนเอง การวัดเชาวน์อารมณ์โดยการรายงานตนเอง เช่น

- มาตรการเชาวน์อารมณ์ของ Bar-On ได้เริ่มพัฒนามาตั้งแต่ปี 1980 และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง เรียกว่า BarOn Emotional Quotient Inventory (BarOn EQ-i™) ประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 133 ข้อ ที่จัดสร้างตามโครงสร้างและองค์ประกอบที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ตอบจะใช้เวลาในการทำทั้งหมดประมาณ 30 นาที มีโครงสร้างมาตรหลักอยู่ 5 ประการ และมีมาตรย่อยอีก 15 มาตร แต่ละข้อกระทงผู้ตอบจะต้องประเมินตนเอง 5 ระดับ คือ เป็นจริงน้อยมากหรือไม่เป็นความจริง, ไม่เป็นจริงเท่าใดนัก เป็นจริงบางครั้ง เป็นจริงบ่อยครั้ง หรือเป็นความจริง คะแนนที่ได้คือ 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ ตัวอย่างของข้อกระทงเช่น มันเป็นการยากสำหรับฉันที่จะอธิบายความรู้สึกของฉัน คุณเหมือนว่าฉันจะต้องการผู้อื่นมากกว่าที่ผู้อื่นจะต้องการฉัน หรือ แม้ในยามที่ฉันเป็นทุกข์ฉันก็ยังคงตระหนักว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นกับฉัน เป็นต้น (Bar-On, 1997) มาตรการของ Bar-on ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์หลายด้าน เช่น ในการคัดเลือกคนเข้าทำงาน Stuller (1997) ได้ใช้แบบวัด BarOn EQ-i กับคณะกรรมการระดับสูง โดยผลที่ออกมามีความสัมพันธ์กับคุณสมบัติของผู้นำที่ควรจะเป็น เช่น การตระหนักในอารมณ์ของตนเอง การเอาใจเขามาใส่ใจเรา และคุณสมบัติอื่นๆ ที่สำคัญต่อการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ แต่เขาพบว่าแบบวัดนี้ยังมีปัญหาด้านการแปลความหมายจากผลที่ได้ อย่างไรก็ตามผลที่ได้เป็นโอกาสที่จะนำการวัดเชาวน์อารมณ์ผนวกเข้าไปในกระบวนการคัดเลือกผู้จัดการในวันข้างหน้าต่อไป ในกองทัพอากาศแห่งสหรัฐอเมริกาได้ทำการคัดเลือกทหารใหม่ด้วยการทดสอบเชาวน์อารมณ์ด้วยแบบวัด Bar-On EQ-i เช่นกัน ผลปรากฏว่าทหารใหม่ที่ประสบความสำเร็จสามารถทำงานได้นานและไม่ขัดข้อง ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการระบุนสาเหตุไปที่เชาวน์อารมณ์ ทหารใหม่ชั้นแนวหน้ามีความสามารถในการรับมือกับความเครียด (Stress tolerance) ในระดับสูง นอกจากนี้ ความสามารถในการยืดหยุ่น (flexibility) ความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem solving) ก็อยู่ในระดับสูง ทหารใหม่ที่สมควรที่จะมีคะแนนการเอาใจเขามาใส่ใจเราสูง สามารถอ่านภาษาท่าทาง (body language) น้ำเสียง สีหน้า และที่ดีที่สุดคือสามารถอธิบายได้ว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากข้อมูลที่ได้รับรู้มาเป็นอย่างใด อีกทั้งยังมีการประยุกต์ใช้ความสามารถในการยืดหยุ่น (flexibility) ความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem solving) ในการฝึกอบรมอีกด้วย

- มาตรการ EQ Map™ สร้างและพัฒนาโดย Robert K. Cooper, Ayman Sawaf, Ester M. Oriori และคณะ เป็นมาตรการรายงานตนเองอีกมาตรการหนึ่งที่เน้นการวัดทฤษฎีเชาวน์อารมณ์ที่ถูกนำไปในเชิงธุรกิจ สร้างขึ้นเพื่อสำรวจระดับเชาวน์อารมณ์ ในที่ทำงาน ซึ่งจะแบ่งมาตร

ออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนคำถาม (Questionnaire) และส่วนตารางคะแนน (Scoring Grid) มีมาตรวัดย่อยๆ อยู่ 21 มาตร ใช้เวลาในการทำอย่างน้อย 30 นาที แต่ละมาตรจะให้ประเมินข้อกระทบ ตัวอย่างเช่น ฉันเชื่อในความฝันของฉันแม้ว่าผู้อื่นจะไม่สามารถเห็นหรือเข้าใจมัน หรือ ถ้าฉันยังไม่มีความชอบพอในงานที่ทำอีกไม่ช้าฉันจะเปลี่ยนงาน เป็นต้น โดยมีระดับให้ประเมินตนเอง 4 ระดับว่าข้อกระทบข้อนั้นสามารถอธิบายตัวเองได้เพียงใด ตั้งแต่ อธิบายได้ดีมาก อธิบายได้ดีพอสมควร อธิบายได้เล็กน้อย และอธิบายไม่ได้เลย โดยจะได้คะแนน 3, 2, 1 และ 0 ตามลำดับ ยกเว้นในมาตรวัดสุขภาพทั่วไป ที่ต้องตอบว่าในเดือนที่ผ่านมามีอาการดังต่อไปนี้เกิดขึ้นหรือไม่ ตัวอย่างเช่น ถ้าถามถึงอาการปวดหลัง เจ็บหน้าอก หรือ ไมเกรน ผู้ตอบจะต้องตอบว่า ไม่เคย 1-2 ครั้งต่อเดือนทุกอาทิตย์ หรือ เกือบจะทุกวัน โดยจะได้คะแนน 0, 1, 2 และ 3 ตามลำดับ เป็นต้น เมื่อได้คะแนนในแต่ละมาตรจะรวมคะแนนและนำไปลงในตารางคะแนน ซึ่งจะสามารถดูระดับของเขาวนอารมณ์ในแต่ละส่วนว่าอยู่ในระดับใด ตั้งแต่ ดีที่สุด มีประสิทธิภาพดี ไม่นั่นคง และต้องเตือน (Cooper & Sawaf, 1998)

- มาตรวัดเขาวนอารมณ์ของ Schutte และคณะ (1998) เป็นมาตรวัดเขาวนปัญญาแบบรายงานตนเองที่สร้างแนวทฤษฎีของ Salovey และ Mayer (1990 อ้างถึงใน Schutte et al., 1998) มีจำนวน 33 ข้อกระทบ เช่น ฉันคาดหวังว่าสิ่งดีๆ จะเกิดขึ้น หรือ ฉันรู้ว่าเหตุใดอารมณ์ของฉันจึงเปลี่ยนแปลง เป็นต้น โดยให้ผู้ตอบจะอ่านคำถามและประเมินตนเอง 5 ระดับ จาก ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

- มาตร WPQei (Work Profile Questionnaire-emotional intelligence) มี 84 ข้อกระทบเป็นการวัดคุณภาพและความสามารถของบุคคล ที่คนทำงานต้องการการพัฒนาอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดย Mayer, Salovey, Goleman, Ostall และคณะ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานองค์ประกอบของเขาวนอารมณ์ 7 ประการ คือ นวัตกรรม (innovation) การตระหนักรู้ตนเอง (Self-awareness) การหยั่งรู้ (intuition) อารมณ์ (Emotion) การจูงใจ (Motivation) การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) และทักษะทางสังคม (Social Skill)

นอกจากนี้การวัดเขาวนอารมณ์ในปัจจุบันยังสามารถทำได้ผ่านทางอินเทอร์เน็ต เช่น มาตรวัดเขาวนอารมณ์ของ Goleman ที่มีข้อกระทบทั้งหมด 10 ข้อ นั้นมีความเที่ยงในการวัดค่า ส่วนมาตรวัด Trait Meta-mood Scale โดย Salovey ที่ให้ผู้ทดสอบให้คะแนนตนเอง 5 ระดับจากเห็นด้วยมากที่สุด ถึง ไม่เห็นด้วยมากที่สุด พบว่าความเที่ยงในระดับสูง (Davies et al., 1998)

การวัดแบบรายงานตนเองมีข้อเสีย คือ ผู้ทดสอบไม่สามารถรับรู้ได้ว่าผู้ร่วมการทดสอบมีสภาพอารมณ์เป็นอย่างไร อีกทั้งข้อคำถามเป็นคำถามเพื่อให้ผู้ตอบคิดว่าพวกเขาเป็นอย่างไร เหมือนเป็นการวัดภาพลักษณ์ของตนเอง (Self-image) มากกว่าการวัดเขาวนอารมณ์

2. **แบบผู้อื่นรายงาน** จากคำถามที่ว่าหากเขาวนอารมณ์เป็นทักษะของบุคคลเหตุใดจึงไม่ให้ผู้อื่นเป็นผู้ประเมิน อาจเรียกได้ว่าเป็นการประเมินโดยผู้สังเกตการณ์ (Observer Rating) ปัญหาอยู่ที่ว่าคะแนนที่ได้จะเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด เป็นเพียงเขาวนอารมณ์ของเรากับผู้ประเมินหรือไม่ เกิดการลำเอียงในการให้คะแนนหรือไม่ อีกทั้งผู้ประเมินก็ไม่สามารถติดตามสังเกตได้ในทุกสถานการณ์ ดังนั้นการประเมินเขาวนอารมณ์แบบวิธี 360 จึงเป็นเพียงการได้ข้อมูลที่ผู้อื่นรับรู้ผู้ถูกประเมินเท่านั้น เช่น

- มาตร ECI 360 (Emotional Competence Inventory 360) เป็นมาตรวัดความสามารถทางอารมณ์ที่มีผลต่อการเป็นดาว (star performance) โดย Richard Boyatzis และ Daniel Goleman โดยออกแบบมาเพื่อวัดความสามารถจากทฤษฎีของ Goleman ในปี 1998

- มาตร BarOn Emotional Intelligence Quotient Inventory™ 360 (EQ360) เป็นการให้ผลป้อนกลับจากผู้ประเมินที่หลากหลายใช้ร่วมกับ BarOn EQ-i™ แบบรายงานตนเอง โดย EQ360 ผลที่ได้จากการประเมินโดยผู้สังเกตการณ์เช่น เจ้านาย ผู้เชี่ยวชาญหรือเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น จะนำไปเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากแบบทดสอบแบบรายงานตนเอง

3. **แบบการทดสอบความสามารถ (Ability Test) ทางเขาวนอารมณ์ ตัวอย่างเช่น**

มาตร Multifactor Emotional Intelligence Scale (MEIS) โดย Peter Salovey, John Mayer และ David Caruso โดยได้ทำการวัด 4 องค์ประกอบ คือ ความสามารถในการบ่งชี้อารมณ์ (Identifying Emotions) ความสามารถในการนำอารมณ์ไปใช้ (Using Emotions) ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ (Understand Emotions) และความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ (Managing Emotions) ซึ่งพวกเขาเห็นว่ามาตรวัดเขาวนอารมณ์ด้วยรูปแบบการวัดความสามารถจะเป็นวิธีการวัดเขาวนอารมณ์ที่ดีที่สุด ต่อมาในปี 1997 เมื่อ Salovey และ Mayer ได้พัฒนาโครงสร้างเขาวนอารมณ์เป็นการพัฒนา 4 ชั้น (ภาพที่ 4) ในปี 1999 มาตร MEIS จึงได้รับการพัฒนาเพื่อมาตรวัดโครงสร้างดังกล่าวเรียกว่า The Mayer Salovey & Caruso Emotional Intelligence Test (MSCEIT) ซึ่งเป็นการวัดความสามารถในการแสดงออกของบุคคลในงานที่ให้ทำได้ดีเพียงใดมากกว่าการประเมินโดยการถามหรือให้บุคคลนั้นประเมินการไวต่อความรู้สึกของตนเอง (Mayer et al., 1999) มาตรนี้ประกอบด้วยมาตรย่อย 4 มาตร คือ

- มาตรวัดความสามารถในการรับรู้อารมณ์ ซึ่งเป็นการวัดความสามารถทางอารมณ์ด้วยวิธี Objective Measure เช่น วัดจากการให้ดูรูปภาพของหน้าคนที่แสดงอารมณ์ต่างกัน ภาพทัศนียภาพ หรือ งานออกแบบต่างๆ แล้วให้ผู้ตอบประเมินระดับของอารมณ์ว่ามีความสุข เสียใจ กลัว โกรธ ประหลาดใจ ขยะแขยง และตื่นเต้น มากน้อยเพียงใด เป็นต้น

- มาตรวัดการใช้อารมณ์เกี่ยวพันความคิด เช่น ถามว่าอารมณ์ดังต่อไปนี้ (มีความพึงพอใจ ถูกกวนใจ เบื่อหน่าย เฉยๆ และมีความยินดี) ในระดับใดที่จะช่วยในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่น่าตื่นตาตื่นใจในงานวันเกิด เป็นต้น

- มาตรการเข้าใจถึงอารมณ์ เช่น ถามว่าอารมณ์เศร้าจะเราไปสู่อารมณ์ใดต่อไปนี้
ผิดหวัง ความประหลาดใจ โกรธ กลัว หรือ เสียใจ เป็นต้น

- มาตรการจัดการกับอารมณ์เพื่อความเจริญก้าวหน้าของบุคคล เช่น ให้สถานการณ์
มาว่า “มาราคืนขึ้นมาในตอนเช้าด้วยความรู้สึกค่อนข้างดี เธอฝันดี รู้สึกได้พักผ่อน และไม่มีสิ่งที่ทำให้
ต้องห่วงหรือกังวล การกระทำสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เธอรักษาอารมณ์ช่วงขณะนั้นได้ดีเพียงใด”
จากนั้นจึงยกการกระทำมา 5 อย่าง เช่น “มาราจะใช้เวลาในช่วงเช้าคิดว่าเพราะเหตุใดเธอจึงรู้สึกดี
ขนาดนั้น” แล้วให้ผู้ตอบเลือกคำตอบดังนี้ ไม่มีผลมาก ไม่มีผลเป็นบางอย่าง เลยๆ มีผลบางอย่าง
หรือ มีผลมาก เป็นต้น

มาตรนี้ใช้เวลาทำประมาณ 45 นาที ถึง 1 ชั่วโมง 15 นาที ซึ่งขณะนี้ เป็นมาตรที่พัฒนาใกล้
เสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยกำลังเพิ่มกลุ่มมาตรฐาน(Norm Group)และพัฒนาเครื่องมือเสริมอยู่อีกทั้ง
มาตร MSCEITนี้ยังสามารถแสดงถึงความเที่ยงและความตรงในการวัดความสามารถทางอารมณ์ได้
ดีอีกด้วย(Mayer et al.,1999)

นอกจากนี้ผลจากการศึกษาวิจัยแนวการวัดเขาวนอารมณ์พบว่าการวัดตามสภาพจริง
(Objective Measure) ในการวัดการรับรู้อารมณ์ของผู้ถูกทดสอบ เช่น การนำรูปภาพหน้าคนแสดง
อารมณ์ต่างๆ 24 หน้า มาปรากฏบนคอมพิวเตอร์ หรือการเปิดเพลงให้ฟัง จากนั้นให้ผู้ถูกทดสอบ
ประเมินว่ามีอารมณ์ สุข เศร้า โกรธ กลัว ประหลาดใจ และขยะแขยง อยู่ในสิ่งที่นำเสนอหรือไม่
ทั้งสิ้น 5 ระดับ คือ มีอารมณ์นั้นปรากฏ ถึงไม่มีอารมณ์นั้นปรากฏ เป็นต้น ผลที่ได้พบว่ามีความ
เที่ยง นอกจากนี้ผู้ทำการวิจัยยังเห็นว่าการวัดสถานภาพของเขาวนอารมณ์ยังคงเป็นสิ่งที่ทำได้
ยากจนกว่าวิธีการวัดตามสภาพจริงจะมีการพัฒนา(Davies et al.,1998)

เมื่อการวัดเขาวนอารมณ์มีความหลากหลาย การจะตัดสินว่าบุคคลใดจะมีเขาวนอารมณ์อยู่
ในระดับใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้สร้างมาตรวัดนั้นๆ ในกรณีที่ต้องการนำระดับเขาวนอารมณ์ของแต่ละ
คนมาเปรียบเทียบกับระดับเขาวนปัญญานั้น Bar-On(1997) ได้เสนอการคำนวณระดับเขาวน
อารมณ์โดยเทียบเคียงหลักการที่เป็นมาตรฐานของการวัดระดับเขาวนปัญญา โดยระดับเขาวน
อารมณ์ของBar-On จะมาจากการนำเอาคะแนนดิบที่ได้จากการวัดด้วยมาตร BarOn EQ-i^{TM} มา
แปลงเป็นคะแนนมาตรฐาน(Z-score)ที่เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน(Norm)ที่ได้จากกลุ่มอ้างอิง
ในระดับอายุเดียวกันซึ่งจะทำให้เป็นการกระจายปกติ(Normal Distribution)จากนั้นนำคะแนน
มาตรฐานที่ได้มาคำนวณกับคะแนนเฉลี่ย(Mean)ปกติซึ่งมีค่าเท่ากับ 100 และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน(SD)เท่ากับ 15 เช่นเดียวกับวิธีที่ Mayer และคณะ (1999) ที่คำนวณระดับเขาวนอารมณ์

เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับระดับเขาวงกตปัญญาเรียกว่าคะแนน Emotional IQ(EIQ) ที่ให้เกณฑ์มาตรฐานของค่าเขาวงกตอารมณ์ไว้($M = 0.306$, $SD = 0.040$) และใช้สูตรการคำนวณกับคะแนนเฉลี่ยปกติ(Mean)ซึ่งมีค่าเท่ากับ 100 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)ปกติเท่ากับ 15 เช่นกัน ตัวอย่างเช่น นาย ก. มีคะแนนเขาวงกตอารมณ์ 0.326 เมื่อนำไปทำเป็นคะแนนมาตรฐาน จะคำนวณได้ $(0.326 - 0.306)/0.040 = 0.5$ จากนั้นนำไปคูณด้วยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปกติแล้วบวกด้วยคะแนนเฉลี่ยปกติ ดังนี้ $(0.5 \times 15) + 100 = 107.5$ ดังนั้นนาย ก.จะมีระดับเขาวงกตอารมณ์เท่ากับ 107.5 เมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ย(M) = 0.306 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD) = 0.040

ด้วยความประสงค์หลักของการวิจัย คือต้องการทราบความสัมพันธ์ของระดับเขาวงกตอารมณ์และระดับเขาวงกตปัญญา ผู้วิจัยจึงยึดแนวการคำนวณข้างต้นมาประยุกต์ใช้ในการคำนวณคะแนนดิบที่ได้จากมาตรวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และด้วยเหตุที่มาตรนี้ยังไม่มีเกณฑ์มาตรฐาน (Norm) ผู้วิจัยจึงต้องยึดถือเอาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับเขาวงกตอารมณ์ที่วัดได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่จะนำมาหาคะแนนมาตรฐานและคำนวณระดับเขาวงกตอารมณ์ เพราะการแปลความจากคะแนนนั้นจะมีความถูกต้องมากขึ้นเมื่อเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าวมาจากเพศและอายุที่มีความเฉพาะเจาะจงภายในกลุ่มประชากรเดียวกัน (Bar-On, 1997)

เขาวงกตปัญญากับเขาวงกตอารมณ์และปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

คำว่า เขาวงกตอารมณ์ หรือ Emotional Intelligence นั้นได้เริ่มใช้โดย Mayer และ Salovey พวกเขาได้ทำการวิจัยในประเด็นการใช้มโนทัศน์ของคำว่า “เขาวงกต” (Intelligence) มาเป็นภาวะสันนิษฐานให้กับเขาวงกตอารมณ์นั้นเหมาะสมแล้วหรือไม่ และอะไรคือความสามารถและกลไกที่แสดงถึงการมีเขาวงกตอารมณ์ พวกเขาให้เหตุผลในการนำคำว่าเขาวงกต มาใช้ร่วมกับคำว่าอารมณ์ (Emotion) โดยที่ไม่ใช่คำอื่นที่แตกต่างออกไป ดังเช่น ความสามารถทางอารมณ์ (Emotional Competence) เพราะตามจริงแล้วเขาต้องการพูดถึงความสามารถของจิต (mental aptitude) ที่เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการทางเขาวงกตปัญญา แต่เขาวงกตอารมณ์น่าจะเป็นความสามารถที่แยกจากความสามารถทางสติปัญญา และเป็นความสามารถสนับสนุนการปฏิบัติการของความรู้ประเภทต่างๆมากกว่า ดังนั้นพวกเขาจึงใช้คำเรียกความสามารถดังกล่าวว่า “เขาวงกตอารมณ์” (Mayer & Salovey, 1993) ในงานวิจัยเดียวกันพวกเขาได้กล่าวว่าเขาวงกตอารมณ์น่าจะมีคามตรงเชิงจำแนก (Discriminate Validity) กับเขาวงกตปัญญาทั่วไป (General Intelligence) มากกว่าเขาวงกตทางสังคม (Social Intelligence) เพราะนิยามของเขาวงกตทางสังคมมีความหมายกว้างขวางและความสามารถที่

แสดงเขาวนัทางสังคมส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเขาวนัปัญญาทั่วไป เช่น ความสามารถในการใช้ภาษา การระบุบุคลิกะทางสังคม และการสร้างอำนาจในการดึงคูใจ เป็นต้น ซึ่งล้วนขึ้นอยู่กับการใช้เหตุผลเชิงนามธรรมที่ไม่น่าจะห่างไกลจากความสามารถทางเขาวนัปัญญาทั่วไปเท่าใดนัก แต่เขาวนัอารมณ์นั้นจะเกี่ยวข้องกับการจัดการกับอารมณ์และเนื้อหาของอารมณ์ ดังนั้นเขาวนัอารมณ์จึงน่าจะมีความตรงเชิงจำแนกจากเขาวนัปัญญาทั่วไปมากกว่าเขาวนัทางสังคม สรุปแล้วคือเขาวนัอารมณ์จะมีความสัมพันธ์กับเขาวนัปัญญาทั่วไปในเรื่องความสามารถ แต่ก็มีความแตกต่างในเรื่องกลไกต่างๆเช่น ภาวะอารมณ์ การควบคุมอารมณ์ และการทำงานผ่านระบบประสาท (neurological substrates) อีกทั้งยังมีความชัดเจนในเรื่องของการใช้คำเรียกว่าเขาวนัอารมณ์เพราะเขาวนัอารมณ์มีอิทธิพลต่อขอบเขตของอารมณ์และมีการถ่ายโยงข้อมูลโดยรวมภายใต้การทำงาน of อารมณ์มากกว่าทางเขาวนัปัญญา

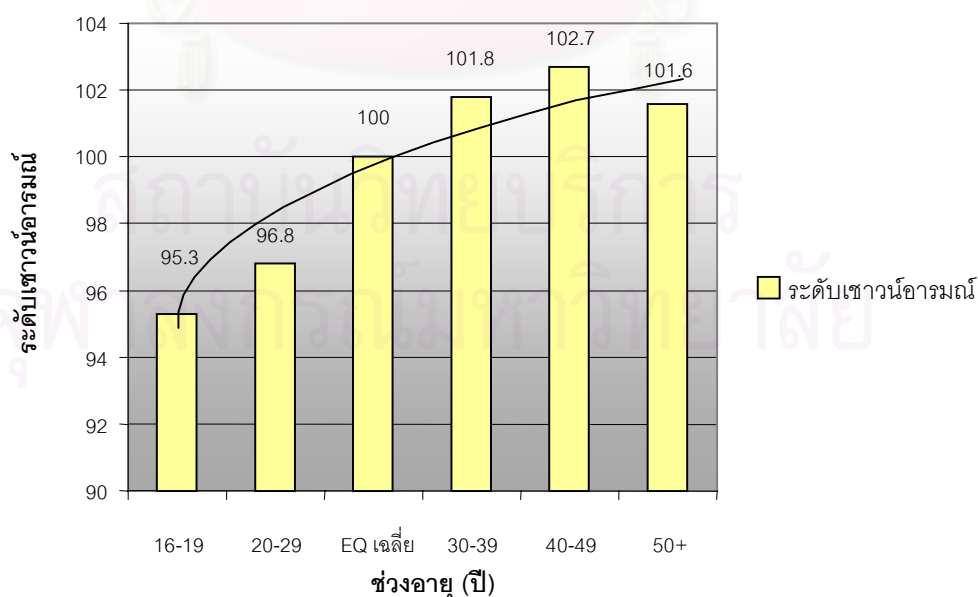
ด้วยความที่ Mayer และ Salovey เชื่อว่า การวัดความสามารถ(Ability Test)น่าจะเป็นการวัดเขาวนัอารมณ์ที่ดีที่สุด โดยพวกเขาได้ใช้ ภาพ สี และงานศิลปะเชิงนามธรรม เป็นสิ่งเร้าในการวัดความสามารถในการรู้คิด(recognized)ได้ถึงความเห็นพ้องต้องกัน(consensually agree)ในคุณภาพของอารมณ์(emotional qualities)จากสิ่งต่างๆในสิ่งแวดล้อม ซึ่งพบว่าความสามารถดังกล่าวมีความเชื่อมโยงกับความสามารถในการตอบสนองต่อผู้อื่นอย่างเอาใจเขามาใส่ใจเรา แสดงให้เห็นถึงการนำเอาทักษะด้านการคิดและตัดสินใจซึ่งเป็นกระบวนการทางเขาวนัอย่างหนึ่งมาเชื่อมโยงกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น และส่งผลในการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม (Mayer, DiPaolo, & Salovey, 1990)

อีกงานวิจัยหนึ่งของ Mayer และ Gether (1996) ที่ศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเชื่อมโยงความคิดกับอารมณ์ด้วยการระบุอารมณ์จากความคิด ที่ว่าผู้ที่มีการรู้คิด (recognizing)ที่ดีจะทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างการคิดกับอารมณ์ที่เหมาะสมมากกว่าคนอื่น นั้นอาจเนื่องมาจากมีทักษะทางกระบวนการทางปัญญา(cognitive)ที่ดีกว่า สามารถแสดงการตอบสนองของตนเองและผู้อื่น หรือ เกี่ยวข้องกับการมีโครงสร้างความรู้ที่สอดคล้องเป็นต้น พวกเขาจึงตั้งสมมติฐานว่าความสามารถในการรู้ถึงอารมณ์ของผู้อื่นจะสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้อื่นๆของเขาวนัอารมณ์ เช่น การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การเปิดกว้าง และเขาวนัปัญญาทั่วไป โดยให้อาสาสมัคร 321 คนอ่านงานเขียนที่เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายและให้ทายว่าเป้าหมายนั้นรู้สึกอย่างไร มาตรการต่างๆได้ถูกนำมาใช้เพื่อประเมินความสามารถในการรู้ถึงอารมณ์ของผู้ร่วมการวิจัย รวมถึงการเห็นด้วยกับมติเอกฉันท์ของกลุ่มและเห็นด้วยกับเป้าหมาย พบว่าผู้ร่วมการวิจัยที่เห็นด้วยสูงกับมติเอกฉันท์ของกลุ่มกับของเป้าหมายจะมีคะแนนการเอาใจเขามาใส่ใจเราและคะแนน SAT มากกว่าและมีการต่อต้านทางอารมณ์น้อยกว่า ผลจากการวิจัยยังสรุปได้คือการแก้ปัญหาทางอารมณ์นั้นต้องการการเปิดกว้างทางอารมณ์เหมือนกับที่ต้องการเขาวนัปัญญาทั่วไป

จะเห็นได้ว่าแนวคิดเชาวน์อารมณ์และเชาวน์ปัญญามีความสัมพันธ์กันในระดับหนึ่ง ปัจจัยสำคัญที่น่าจะสามารถนำมาพิจารณาเปรียบเทียบกันระหว่างมโนทัศน์ของทั้งสองทฤษฎีจึง น่าจะเป็นปัจจัยการพัฒนาการ โดยเทียบกับระดับอายุ Stuller (1997) ได้กล่าววาระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) นั้นจะไม่เปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่กำเนิดแต่ระดับเชาวน์อารมณ์(EIQ) นั้นสามารถพัฒนาได้ในระดับหนึ่ง ความคิดที่วาระดับเชาวน์อารมณ์สามารถพัฒนาได้นั้นดูเหมือนจะเป็นเอกลักษณ์ในบรรดาผู้คิดค้นทฤษฎีเชาวน์อารมณ์ขึ้นมา(Goleman,1995,1998; Mayar & Salovey, 1997; Bar-On, 1997; Cooper & Sawaf, 1998) แต่ความคิดที่วาระดับเชาวน์ปัญญาสามารถพัฒนาได้หรือไม่นั้นยังไม่เป็นที่แน่นอนเนื่องจากนักจิตวิทยาหลายท่านเชื่อว่าความสามารถทางสมองนั้นจะสามารถพัฒนาได้นั้นขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมซึ่งเปรียบเด็กเสมือนผ้าขาว ส่วนอีกแนวทางหนึ่งก็เชื่อว่าความสามารถทางสมองนี้มาจากการสืบทอดทางพันธุกรรมไม่สามารถพัฒนาให้สูงไปจากสายพันธุ์เดิมได้หรือไม่ก็ผสมผสานกันระหว่างอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตามอัตราส่วนที่ต่างกันไป เช่น พันธุกรรมมีผลร้อยละ 80 ส่วนสิ่งแวดล้อมมีผลเพียงร้อยละ 20 เป็นต้น

การพัฒนาของเชาวน์อารมณ์เมื่อเปรียบเทียบกับอายุนั้นจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก หมายความว่าเมื่ออายุมากขึ้นระดับเชาวน์อารมณ์ก็จะสูงขึ้น (ภาพที่ 5) แสดงให้เห็นวาระดับเชาวน์อารมณ์จะเกี่ยวข้องกับอายุและจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตลอดชีวิต (Bar-On, 1997; Goleman, 1995,1998; Mayar & Salovey, 1997) ซึ่งอาจแตกต่างกับระดับเชาวน์ปัญญาที่จะถึงจุดสูงสุดได้เพียงอายุประมาณ 21ปี แต่Bar-On เชื่อวาระดับเชาวน์อารมณ์จะพัฒนาตั้งแต่เด็กจนถึงประมาณอายุ 50 ตอนปลาย โดยระดับเชาวน์อารมณ์ของบุคคลจะอยู่สูงสุดช่วงอายุ40 ถึง 50ตอนกลาง(Stuller,1997) ภาพที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบระดับเชาวน์อารมณ์กับอายุ (Bar-On, 1997)

ในประเด็นผลของความแตกต่างระหว่างเพศต่อระดับเชาวน์ปัญญาจะพบว่าส่วนใหญ่ระดับคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดระดับเชาวน์ปัญญาของเพศหญิงและเพศชายจะไม่แตกต่างกัน แต่ก็พบลักษณะที่แตกต่างกันของระดับเชาวน์ปัญญาในชายและหญิงคือมักพบว่าเพศชายจะมีพวกที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูงและต่ำมากกว่าเพศหญิง หญิงทำงานที่เกี่ยวกับการใช้ความชำนาญทางภาษา(verbal)ได้ดีกว่าชาย ในทางกลับกันชายจะทำงานที่เกี่ยวกับมิติสัมพันธ์(spatial)ได้ดีกว่าหญิง หมายถึงชายจะรับรู้รูปแบบต่างๆ โดยภาพรวมและมีทักษะด้านการเครื่องกลมากกว่าหญิง(Eysenck & Kamin, 1981) ในส่วนของความแตกต่างระหว่างเพศต่อระดับเชาวน์อารมณ์นั้น เราพบว่าผู้หญิงและผู้ชายมีความสนใจและให้ความสำคัญในสิ่งที่แตกต่างกัน อีกทั้งฝ่ายหญิงมักถูกมองว่าเป็นเพศที่อ่อนแอเนื่องจากมีอารมณ์ที่อ่อนไหวแปรปรวนมากกว่าเพศชาย จากงานวิจัยของ Timmers, Fisher และ Manstead (1998) พบความแตกต่างระหว่างเพศในเรื่องการกำกับอารมณ์ คือ เพศหญิงจะเน้นเรื่องความสัมพันธ์มากกว่าและจะมีความลังเลในการแสดงออกอารมณ์ที่อ่อนแอน้อยกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายก็จะถูกจูงใจให้มีการควบคุมอารมณ์และมีแนวโน้มในการแสดงออกอารมณ์ที่สะท้อนถึงพลังอำนาจมากกว่าเพศหญิง Brenner และSalovey (1997) ได้กล่าวถึงความแตกต่างของการจัดการกับอารมณ์ทางลบของเด็กชายและเด็กหญิงว่ามีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัดดังนี้ เด็กหญิงจะแสวงหาการสนับสนุนและการชี้แนะจากผู้อื่นมากกว่าเด็กชาย เด็กผู้หญิงจะใช้การมุ่งพิจารณาอารมณ์ในการจัดการกับอารมณ์ทางลบมากกว่าเด็กชาย ส่วนเด็กชายก็จะใช้การเคลื่อนไหวทางกายในการจัดการกับอารมณ์ทางลบมากกว่าเด็กหญิง Bar-On (1997) ได้พบว่าเชาวน์อารมณ์โดยรวมของเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่พบความแตกต่างระหว่างเพศในบางองค์ประกอบของเชาวน์อารมณ์ เช่น พบว่าเพศหญิงมีทักษะระหว่างบุคคลมากกว่าคือจะตระหนักในอารมณ์ทั้งของตนเองและผู้อื่น รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี และแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่าชาย ส่วนในเพศชายจะพบว่ามีความนับถือตนเอง มีความเป็นอิสระ มีความสามารถในการแก้ปัญหา รู้จักยืดหยุ่น และรับมือกับความเครียดได้ดี ทั้งยังมีการมองโลกในแง่ดีมากกว่าเพศหญิงอีกด้วย จะเห็นได้ว่าปัจจัยความแตกต่างระหว่างเพศเป็นปัจจัยที่น่าสนใจ ในการศึกษาเชาวน์อารมณ์ในแต่ละมโนทัศน์ว่ามีความแตกต่างกันทางภาพรวมหรือในแต่ละองค์ประกอบของเชาวน์อารมณ์หรือไม่

ลำดับการเกิดเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผู้วิจัยด้านเชาวน์ปัญญาให้ความสนใจที่จะศึกษาถึงความแตกต่างของระดับเชาวน์ปัญญาในมีลำดับการเกิดที่ต่างกัน ซึ่งพบทั้งความแตกต่างกันและไม่แตกต่างกันของระดับเชาวน์ปัญญาในลำดับการเกิดที่ต่างกัน (อรสา จรูญธรรม, 2526) ส่วนการศึกษาผลของลำดับการเกิดต่ออารมณ์นั้น พบว่าลูกคนโตและลูกคนเดีวมีแนวโน้มที่มีความต้องการที่จะก้าวร้าวสูงกว่าลูกคนรองและลูกคนสุดท้อง ลูกคนรองและลูกคนสุดท้องมีแนวโน้มว่ามีทัศนคติต่อ

ผู้อื่นที่ดีกว่าลูกคนแรกและลูกคนเดียวทั้งยังสามารถตั้งระดับความปรารถนาได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่าลูกลำดับอื่น(แก้วตา คณะวรรณ, 2509)

ปัจจัยทางการศึกษา การพัฒนาระดับเชาวน์อารมณ์ในสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการที่เด็กจะประสบความสำเร็จในอนาคต (Goleman, 1995; Mayer & Salovey, 1997) สถานศึกษาและการศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาระดับเชาวน์อารมณ์ การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดบางอย่างนั้นจะเกิดขึ้นที่โรงเรียนในความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เพราะครูมักถูกมอบหมายให้เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและเป็นแบบอย่างของผู้ใหญ่ที่มีความรอบรู้อย่างมีศักยภาพแก่นักเรียน(Mayer & Salovey, 1997) ทั้งนี้การที่เด็กมีโอกาสได้ศึกษาในสถานศึกษาที่มโนบายส่งเสริมครูให้มีบทบาทในการเอาใจใส่ ดูแล และอบรมเด็กนักเรียนให้สามารถเรียนรู้และควบคุมอารมณ์ของตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

เมื่อการศึกษามีผลต่อการพัฒนาการทางปัญญาและอารมณ์ การมีการศึกษาที่สูงขึ้นย่อมน่าจะทำให้ระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นด้วย ซึ่งปัจจัยระดับการศึกษาจะมีความเกี่ยวข้องกับอายุด้วย เพราะการศึกษาที่สูงขึ้นบ่งบอกถึงอายุที่มากขึ้นด้วย บุคคลที่มีการศึกษาสูงกว่าย่อมมีประสบการณ์ทางอารมณ์มากกว่าและอาจได้รับการชี้แนะแนวทางหรือเรียนรู้วิธีการจัดการกับอารมณ์มากกว่าบุคคลที่ศึกษาในระดับที่ต่ำกว่า ดังนั้นปัจจัยระดับการศึกษาจึงอาจส่งผลกระทบต่อระดับเชาวน์อารมณ์ได้เช่นกัน

อีกปัจจัยหนึ่งที่น่าสนใจคือ ปัจจัยสายการเรียน ด้วยธรรมชาติของเนื้อหาที่เรียนทั้งทางสายวิทย์และสายศิลป์จะพบว่ามี ความแตกต่างกันในเรื่องกระบวนการใช้ความคิด กล่าวคือสายวิทย์จะเน้นไปทางการใช้ความคิดเชิงเหตุผลและเป็นระบบ ส่วนสายศิลป์โดยภาพรวมจะเน้นการคิดเชิงจินตนาการ ท่องจำและทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ซึ่งอาจส่งผลให้เยาวชนที่เรียนสายวิทย์อาจใช้ความคิดในการแก้ปัญหาเชิงเหตุผลและผลได้ดีกว่าสายศิลป์ ในทางกลับกันเยาวชนที่เรียนสายศิลป์น่าจะเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกซึ่งส่งผลกระทบต่ออารมณ์ได้มากกว่าสายวิทย์ นอกจากนี้ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะมีความแตกต่างของระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ระหว่างเยาวชนที่เรียนในสายการเรียนช่างเทคนิคและพาณิชย์การด้วย

ในกรณีปัจจัยสภาพครอบครัวนั้น ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะมีผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ ด้วยเหตุที่ทักษะทางอารมณ์จะเริ่มจากที่บ้านจากการปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและเด็ก ผู้ปกครองจะช่วยเด็กในการระบุและให้ความหมายกับอารมณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ให้เด็กเคารพในความรู้สึกของตนเอง และเป็นที่เริ่มต้นให้เด็กเชื่อมโยงเข้ากับสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ สถานที่เริ่มต้นทางการเรียนรู้ด้านอารมณ์ถือเป็นแหล่งพื้นฐานความรู้ทางอารมณ์ แต่ละบ้านมีความแตกต่างกันดังนั้นโอกาสที่จะเรียนรู้ทักษะทางอารมณ์ก็จะต่างกัน (Mayer & Salovey, 1997) การวิจัยของ Gottman (1997 อ้างถึงใน Lyle,1999) ได้ศึกษาเชาวน์อารมณ์กับครอบครัวจำนวน 119 ครอบครัว ปรากฏว่า

ผู้ปกครองที่ทำหน้าที่เป็น “ผู้ฝึกฝนอารมณ์” (Emotional coaches) ที่ดี คือผู้ที่สามารถช่วยเด็กได้ พัฒนาเขาวินิจฉัยอารมณ์ เขาพบว่าผู้ปกครองที่สามารถทำหน้าที่นี้ได้จะมีผลต่อการมีชีวิตที่ดีของเด็ก คือเด็กจะมีสุขภาพที่ดี ผลการเรียนดี เข้ากับเพื่อน ได้มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาน้อยประสบการณ์ ความรู้สึกทางลบน้อยและมีความรู้สึกในทางที่ดีมากกว่า จากการศึกษาการรับรู้ของเด็กอายุ 11-15 ปี จำนวน 109 คน ในการรับรู้ว่ามีอิทธิพลต่อเขาวินิจฉัยอารมณ์ ต่อหน้าที่ทำ ต่อหน้าที่ในสังคม และต่ออาการกดดันต่างๆ ของตนหรือไม่ พบว่าการเป็นแบบอย่าง การให้กำลังใจ การสนับสนุน และการให้รางวัลของผู้ปกครองมีผลอย่างถาวรต่อเขาวินิจฉัยอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างและมีผลกระทบที่สำคัญต่อทั้งเขาวินิจฉัยอารมณ์ ต่อหน้าที่ทำ ต่อหน้าที่ในสังคม และต่ออาการกดดันต่างๆ (Martinez, 1999) ดังนั้นการที่เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างอบอุ่นจากพ่อแม่และครอบครัวก็น่าที่จะมีพื้นฐานทางอารมณ์ที่ดีกว่าเด็กที่ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างอบอุ่นจากพ่อแม่ซึ่งสอดคล้องกับความเชื่อของ Sullivan (1965) ที่ว่าบุคคลที่มาจากครอบครัวที่มีความรักใคร่ซึ่งกันและกันมีความเป็นอยู่ที่อบอุ่นพอที่จะทำให้เกิดความมั่นใจ จะสามารถปรับตัวในสังคมได้ดีและมีการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีได้

จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีบทบาทอย่างยิ่งต่อเขาวินิจฉัยอารมณ์ของบุตรหลาน และการศึกษาอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางเขาวินิจฉัยปัญหาและอารมณ์ ผู้วิจัยจึงคาดว่าหากผู้ปกครองมีการศึกษาสูง ก็ย่อมจะมีเขาวินิจฉัยปัญหาและอารมณ์สูง ซึ่งน่าจะส่งผลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในการใช้ความรู้ความสามารถในการส่งเสริมบุตรหลานทางด้านปัญญา และถ่ายทอดประสบการณ์ทางอารมณ์ต่างๆ

ปัจจัยอาชีพของผู้ปกครองเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่น่าจะมีผลต่อระดับเขาวินิจฉัยอารมณ์ของเยาวชน เนื่องจากการหน้าที่การงานของผู้ปกครองนั้นอาจสื่อได้ถึงความเป็นไปได้ของแนวทางที่จะอบรมสั่งสอนเยาวชนให้มีแนวคิดและการปฏิบัติที่ต่างออกไป ตัวอย่างเช่น เด็กที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพครูอาจารย์ก็อาจได้รับการอบรมสั่งสอนทั้งกริยามารยาทที่ดี รู้จักปรับตัวและวางตัวที่เหมาะสม และได้รับการส่งเสริมให้มีการใช้ความคิดและสติปัญญา หรือในผู้ปกครองที่มีอาชีพเป็นศิลปินก็อาจมีความคิดที่เป็นอิสระไม่ยึดติดกับกฎระเบียบแบบแผนของสังคมมากนักอาจอบรมให้เยาวชนมีแนวคิดที่สร้างสรรค์เป็นของตัวเอง กล้ายืนหยัดในความคิด เป็นต้น ปัจจัยฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาของผู้ปกครองและอาชีพของผู้ปกครอง ผู้วิจัยคาดว่าเยาวชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีจะมีระดับเขาวินิจฉัยปัญหาที่ดีกว่าเยาวชนที่ฐานะทางบ้านไม่ดี อีกทั้ง ผู้วิจัยยังสันนิษฐานว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีอาจไม่มีเวลาอยู่ดูแลบุตรหลานของตนเองซึ่งอาจทำให้ขาดความอบอุ่นและส่งผลต่อระดับเขาวินิจฉัยอารมณ์ของเด็กด้วย ในทางกลับกันการที่มีทุนทรัพย์มากก็อาจจะส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ต่างๆ ได้มากเช่นกัน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับเขavnปัญญากับระดับเขavnอารมณ์
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับเขavnปัญญากับอายุ
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับเขavnอารมณ์กับอายุ
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับเขavnอารมณ์ของเพศหญิงและเพศชายในระดับอายุเดียวกัน
5. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อระดับเขavnอารมณ์ ได้แก่ ปัจจัยระดับเขavnปัญญา เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง
6. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อระดับเขavnปัญญา ได้แก่ ปัจจัย เพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

สมมติฐานในการวิจัย

1. ระดับเขavnปัญญาีสหสัมพันธ์ เชิงเส้นตรงทางบวกกับระดับเขavnอารมณ์
2. ระดับเขavnปัญญาีสหสัมพันธ์ เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ
3. ระดับเขavnอารมณ์ีสหสัมพันธ์ เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ
4. ระดับเขavnอารมณ์ของเพศหญิงจะสูงกว่าระดับเขavnอารมณ์ของเพศชายในระดับอายุเดียวกัน
5. ปัจจัยระดับเขavnปัญญา เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเขavnอารมณ์
6. ปัจจัยเพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเขavnปัญญา

ขอบเขตในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบทดสอบเขาวนัปัญญา ของ Raven และคณะ. แบบเมตริกซ์ก้าวหน้าขั้นสูง (Advanced Progressive Matrices) เพื่อนำมาวัดระดับเขาวนัปัญญาตามองค์ประกอบทั่วไป หรือปัจจัยจี (g) ของ Spearman (1923,1927 อ้างถึงใน Raven et al., 1991)
2. การวิจัยครั้งนี้ใช้มาตรวัดเขาวนัอารมณ์ ซึ่งเป็นมาตรที่ผู้วิจัยสร้างเองเพื่อวัดระดับเขาวนัอารมณ์ตามแนวโครงสร้างและทฤษฎีของ Mayer และ Salovey (1997)
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเยาวชน อายุ 15-18 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาเขตภาคกลางของไทย
4. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างทำแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)
5. สัมพันธภาพในครอบครัววัดจากการรับรู้ความอบอุ่นภายในครอบครัวของตน
6. ผู้ปกครองในงานวิจัยครั้งนี้คือบุคคลที่เขาวนัคิดว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อตนเองมากที่สุดในการครอบครัวเพียงคนเดียว
7. ลำดับการเกิดในการวิจัยครั้งนี้คือ เยาวชนที่เป็นลูกคนเดียวหรือลูกคนโต และลำดับอื่นๆ

คำจำกัดความในการวิจัย

1. ปัญญา (Cognition) คือ การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด ไตร่ตรอง และจดจำ
2. อารมณ์ (Emotion) คือ ความรู้สึกต่างๆที่เกิดขึ้น โดยทั่วไปจะมาจากสภาพทางสรีระวิทยาและจากปัญญา ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรม
3. เขาวนัปัญญา (Intelligence) คือ สมรรถภาพในการเรียนรู้ การทำความเข้าใจ และใช้ความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เขาวนัอารมณ์ (Emotional Intelligence) คือ ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ถึงอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถนำการรับรู้อารมณ์ที่ได้มาจัดการควบคุมอารมณ์ของตนเองให้สามารถรับและปรับสภาพการณ์ต่างๆ เพื่อสนับสนุนการคิดและการจูงใจตนเองให้เกิดการพัฒนาตนเองและผู้อื่น อีกทั้งยังมีสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นด้วย
5. ระดับเขาวนัอารมณ์ คือ คะแนนเขาวนัอารมณ์เบี่ยงเบนที่ได้จากการแปลงคะแนนเขาวนัอารมณ์เป็นคะแนนมาตรฐาน แล้วนำไปคูณกับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 15$) และบวกด้วยค่าเฉลี่ยปกติ ($M = 100$)

6. ระดับเชาวน์ปัญญา คือ คะแนนเชาวน์ปัญญาเบี่ยงเบนที่ได้จากการแปลงคะแนนเชาวน์ปัญญาเป็นคะแนนมาตรฐาน แล้วนำไปคูณกับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD=15)และบวกด้วยค่าเฉลี่ยปกติ (Mean = 100)
7. ระดับการศึกษา คือ ชั้นการเรียนที่กำลังศึกษาอยู่
8. สายการเรียน คือ สาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ ประกอบด้วย สาขาวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ช่างเทคนิค และพาณิชย์การ
9. สายการศึกษา คือ สายสามัญและสายอาชีพ
10. สัมพันธภาพในครอบครัว คือ การรับรู้ว่าครอบครัวของตนเองมีความอบอุ่นมากน้อยเพียงใด โดยจะถามว่า “ท่านคิดว่าครอบครัวของท่านมีความอบอุ่นมากน้อยเพียงใด” โดยให้ประเมิน 5 ระดับ จากอบอุ่นมากที่สุด อบอุ่นมาก อบอุ่นปานกลาง อบอุ่นน้อย และไม่มี ความอบอุ่นเลย
11. รายรับของครอบครัว คือ รายได้โดยรวมของสมาชิกทุกคนในครอบครัวได้รับในแต่ละเดือน
12. ผู้ปกครอง คือ บุคคลที่เยาวชนคิดว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อตนเองมากที่สุดในครอบครัว
13. การศึกษาของผู้ปกครอง คือ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ปกครอง
14. อาชีพของผู้ปกครอง คือ ประเภทของการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง
15. ลำดับการเกิด คือ การจัดเรียงว่าบุคคลแต่ละคนเกิดเป็นคนที่เท่าไรในพี่น้องพ่อแม่เดียวกัน ในการวิจัยครั้งนี้ปัจจัยลำดับการเกิดเป็นตัวแปรเทียม ที่ใช้แทนลูกคนเดียวหรือ ลูกคนโต ซึ่งเป็นเยาวชนที่ไม่มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือ ลูกที่เกิดเป็นคนแรกโดยจะใส่รหัสเป็น 1 ส่วนลำดับการเกิดอื่นๆ นั้นจะใส่รหัส 0

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญากับระดับเชาวน์อารมณ์ ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และอย่างไร
2. เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์กับอายุว่าจะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
3. เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทางด้านเชาวน์อารมณ์ควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านเชาวน์ปัญญา
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาพัฒนาระดับเชาวน์อารมณ์
5. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาโครงสร้างทฤษฎีและการวัดของเชาวน์อารมณ์ต่อไป

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์(Correlation Research) จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเขavnปัญหาและเขavnอารมณ์ในเขavnคนไทย และศึกษาปัจจัยบางประการที่คาดว่าจะส่งผลต่อเขavnปัญหาและเขavnอารมณ์

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ เขavnคนไทยอายุ 15-18 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตภาคกลางของไทย ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2543 จำนวนรวมทั้งสิ้น 860 คน ซึ่งเป็นนักเรียน นิสิต และนักศึกษาจาก 4 สถาบันการศึกษาที่มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ผู้วิจัยต้องขอสงวนรายนามสถานศึกษาไว้ ณ ที่นี้)

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 แห่ง เป็นโรงเรียนสหศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา มีนักเรียนประมาณ 1,500 คน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะแบ่งสายการเรียนเป็นสายการเรียนวิทยาศาสตร์และสายการเรียนศิลปศาสตร์ ที่เน้น อังกฤษ/ฝรั่งเศส อังกฤษ/เยอรมัน อังกฤษ/คณิตศาสตร์ และอังกฤษ/สังคม-ภาษาไทย

2. มหาวิทยาลัยสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 1 แห่ง มีจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรีประมาณ 18,000 คน เปิดสอนในระดับปริญญาตรี 17 คณะ คือ คณะแพทยศาสตร์ สหเวชศาสตร์ เกษศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์การกีฬา พานิชยศาสตร์และการบัญชี สถาปัตยกรรมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ อักษรศาสตร์ ครุศาสตร์ นิเทศศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์

3. โรงเรียนเทคโนโลยีเอกชน 1 แห่ง เป็นโรงเรียนอาชีวศึกษา มีจำนวนนักเรียนและนักศึกษาประมาณ 4,000 คน ที่เปิดสอนในระดับ ปวช. และปวส. ทั้งสายการเรียนพณิชยการและสายการเรียนช่างเทคนิค ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลกับนักเรียนและนักศึกษาในสายการเรียนช่างเทคนิคเท่านั้น โดยในสายการเรียนช่างเทคนิคจะแบ่งเป็นวิชาเฉพาะ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้าและช่างเทคนิค

4. โรงเรียนพณิชยการเอกชน 1 แห่งเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนและนักศึกษาประมาณ 5,000 คน เปิดสอนเฉพาะสายการเรียนพณิชยการในระดับ ปวช. และปวส. ซึ่งในระดับปวช. จะเปิดสอนสาขาบัญชี และสาขาการตลาด ส่วนในระดับปวส.จะมีทั้งสาขา บัญชี การตลาด และคอมพิวเตอร์-ธุรกิจ

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้กระทำแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive Sampling) ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามข้อมูลพื้นฐานที่ผู้วิจัยต้องการ คือ เป็นเยาวชนไทยอายุ 15-18 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตภาคกลางของไทย โดยกำหนดจำนวนตัวอย่าง ตามระดับการศึกษา 4 ระดับ ดังนี้ ระดับที่ 1 คือ ม.4 หรือปวช.ปี 1 ระดับที่ 2 คือ ม.5 หรือปวช.ปี 2 ระดับที่ 3 คือ ม.6 หรือปวช.ปี 3 และระดับที่ 4 คือ มหาวิทยาลัยปี1หรือปวส.ปี 1 จำแนกเป็นสายการเรียน 4 สาย คือ สายการเรียนวิทยาศาสตร์ สายการเรียนศิลปศาสตร์ สายการเรียนช่างเทคนิคและสายการเรียนพณิชยการให้มีสัดส่วนที่เท่าๆกัน(ดังรายละเอียดในตารางที่ 1) ทั้งสถาบันการศึกษาของภาครัฐและเอกชน

ตารางที่1 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (N = 860)

ด้าน	รายละเอียด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	461	53.60
	หญิง	399	46.40
2. อายุ	15 ปี	140	16.28
	16 ปี	222	25.81
	17 ปี	253	29.42
	18 ปี	245	28.49
3. ระดับการศึกษา	ม. 4 และ ปวช. ปี 1	254	29.53
	ม. 5 และ ปวช. ปี 2	225	26.16
	ม. 6 และ ปวช. ปี 3	208	24.19
	ป.ตรี ปี1 และ ปวส. ปี 1	173	20.12
4. สายการเรียน	วิทยาศาสตร์	241	28.02
	ศิลปศาสตร์	227	26.40
	ช่างเทคนิค	143	16.63
	พณิชยการ	249	28.95
5. ลำดับการเกิด	ลูกคนเดียวหรือลูกคนโต	210	24.42
	ลำดับอื่นๆ	650	75.58

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ด้าน	รายละเอียด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
6. สัมพันธภาพในครอบครัว	ไม่มีความอบอุ่นเลย	7	0.81
	อบอุ่นน้อย	35	4.07
	อบอุ่นปานกลาง	318	36.98
	อบอุ่นมาก	335	38.95
	อบอุ่นมากที่สุด	165	19.19
7. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ไม่ได้รับการศึกษา	21	2.44
	ประถมศึกษา	204	23.72
	มัธยมศึกษาตอนต้น	61	7.09
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	119	13.84
	อนุปริญญา	60	7.00
	ปริญญาตรี	215	25.00
	ปริญญาโท	113	13.14
	ปริญญาเอก	58	6.74
	ไม่ตอบ (Missing Values)	9	1.00
8. ผู้ปกครอง	พ่อ	220	25.6
	แม่	525	61.0
	พี่	77	9.0
	น้อง	5	0.6
	ลุง / ป้า	6	0.7
	น้า / อา	8	0.9
	ตา / ปู่	2	0.2
	ย่า / ยาย	8	0.9
	ทวด	4	0.5
	ไม่ตอบ (Missing Values)	5	0.6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ด้าน	รายละเอียด	จำนวน(คน)	ร้อยละ
9. อาชีพของผู้ปกครอง	ครู/อาจารย์	95	11.05
	แพทย์/พยาบาล	48	5.58
	วิศวกร	27	3.14
	ค้าขาย/พนักงานขาย	99	11.51
	ตำรวจ/ทหาร	26	3.02
	การเงิน/การบัญชี	25	2.91
	เกษตรกรรม	19	2.21
	ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	62	7.21
	ศิลปิน/งานสร้างสรรค์	15	1.74
	รับจ้าง	22	2.56
	ให้บริการ	17	1.98
	ข้าราชการ	79	9.19
	รัฐวิสาหกิจ	9	1.05
	อาชีพอื่นๆ	156	18.14
	ไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ	135	15.70
กำลังศึกษาอยู่	21	2.44	
ไม่ตอบ (Missing Values)	5	0.58	
10. รายได้รวมของครอบครัว	ต่ำกว่า 5,000 บาท	47	5.47
	5,000-15,000 บาท	214	24.88
	15,001-25,000 บาท	135	15.70
	25,001-35,000 บาท	53	6.16
	35,001-45,000 บาท	82	9.53
	45,001-55,000 บาท	71	8.26
	55,001-65,000 บาท	53	6.16
	65,001-75,000 บาท	52	6.05
	75,001-85,000 บาท	30	3.49
	มากกว่า 85,000 บาท	111	12.91
	ไม่ตอบ (Missing Values)	12	1.40
รวม	860	100	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 แบบวัด คือ แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา และ มาตรฐานเชาวน์อารมณ์

- **แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา (Intelligence Test)**

จากการศึกษาทฤษฎีองค์ประกอบทางเชาวน์ปัญญาแบบทั่วไป (g) ของ Spearman (1923, 1927 อ้างถึงใน Raven et al., 1991) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวัดความสามารถทางสติปัญญา โดยทั่วไป ที่คาดว่าจะจะเป็นพื้นฐานของความสามารถทางสติปัญญาในด้านที่เฉพาะเจาะจงอื่นๆ ของแต่ละบุคคล เครื่องมือที่จะนำมาใช้วัดคือ เมตริกซ์ก้าวหน้าของราเวน (Raven's Progressive Matrices-RPM) โดยจะใช้ในแบบเมตริกซ์ก้าวหน้าขั้นสูง (Advanced Progressive Matrices-APM)

- **มาตรฐานเชาวน์อารมณ์ (Emotional Intelligence Scale)**

เป็นมาตรที่สร้างขึ้นตามโครงสร้างทฤษฎีเชาวน์อารมณ์ ของ Mayer และ Salovey (1997) (ดูตัวอย่างมาตรในภาคผนวก ก. คุณภาพของมาตรที่ภาคผนวก ข. และรายละเอียดของมาตรในภาคผนวก ค.) แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะสอบถาม อายุ เพศ ระดับการศึกษา สาขาการเรียน ขนาดครอบครัว จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว บุคคลผู้มีอิทธิพล(ในการวิจัยจะใช้แทนว่า “ผู้ปกครอง”) การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ รายได้ของครอบครัว

ส่วนที่ 2 มาตรฐานเชาวน์อารมณ์ มีจำนวนทั้งหมด 7 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินตนเอง 7 ระดับตามข้อความที่กำหนด ทั้งหมด 36 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินอารมณ์ตามโจทย์ที่กำหนดให้ ทั้งหมด 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 8 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 7 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 5 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 4 ข้อ

ตอนที่ 7 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 15 ข้อ

3. ขั้นตอนการสร้างมาตรวัดเชาวน์อารมณ์

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงระดับเชาวน์อารมณ์โดยภาพรวม ไม่แบ่งแยกเป็นองค์ประกอบย่อยต่างๆ จึงมีความสนใจโมทส์และ โครงสร้างเชาวน์อารมณ์ของ Mayer และ Salovey (1997) ที่มองความสามารถทางอารมณ์เป็นภาพรวมและมีพัฒนาการเป็นลำดับขั้น จึงเปรียบเสมือนเป็นเชาวน์อารมณ์ทั่วไปที่เป็นพื้นฐานของเชาวน์อารมณ์ที่เฉพาะเจาะจงอื่นๆ ทั้งนี้ แม้ว่าพวกเขาได้กำลังพัฒนาและจัดทำแบบทดสอบเชาวน์อารมณ์คือ MSCEIT ซึ่งเป็นการวัดความสามารถ (Ability Test) ทางเชาวน์อารมณ์ที่มีความเที่ยงและความตรงอยู่แล้วก็ตาม ผู้วิจัยยังคงเห็นว่าข้อกระทงบางส่วนอาจมีปัญหาในการทดสอบข้ามวัฒนธรรม (Cross-Culture) อีกทั้งสถานการณ์ที่ให้ในบางข้อกระทงนั้นอาจไม่เหมาะสมกับอายุและประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เช่น สถานการณ์การทะเลาะเบาะแว้งของคู่สามีภรรยา หรือ สถานการณ์ในที่ทำงาน เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำมาตรดังกล่าวมาปรับใช้และสร้างข้อกระทงเพื่อวัดระดับเชาวน์อารมณ์ขึ้นเองตามโครงสร้างเชาวน์อารมณ์ตามภาพที่ 4 โดยมีกระบวนการในการสร้างมาตรเชาวน์อารมณ์ดังต่อไปนี้ (ดูภาพที่ 6 ประกอบ)

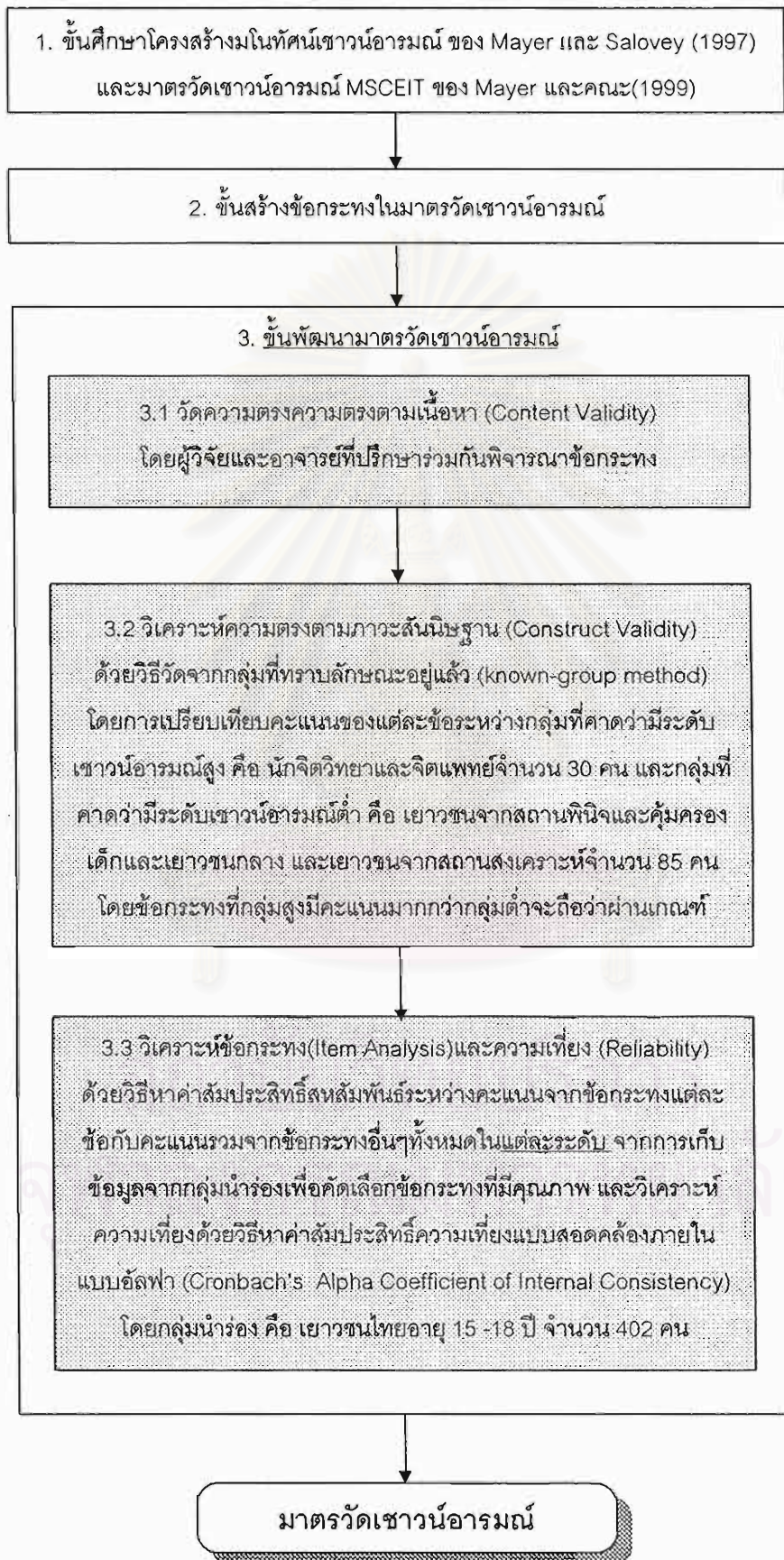
3.1 **ขั้นศึกษาโครงสร้างทฤษฎีเชาวน์อารมณ์** ของ Mayer และ Salovey (1997) และมาตรวัดเชาวน์อารมณ์ MSCEIT ของ Mayer และคณะ (1999) อย่างละเอียด เพื่อหาแนวทางในการประยุกต์ใช้ข้อกระทงบางส่วนและสร้างข้อกระทงเพิ่มเติมเพื่อให้มาตรเชาวน์อารมณ์ที่สร้างขึ้นสามารถวัดระดับเชาวน์อารมณ์ได้ตามโครงสร้างโมทส์เชาวน์อารมณ์ ทั้ง 16 ระดับ คือระดับที่ 1.1 ถึง 4.4 (ดูภาพที่ 4 ประกอบ)

3.2 **ขั้นสร้างข้อกระทง** จากการศึกษามาตรวัดเชาวน์อารมณ์ MSCEIT ของ Mayer และคณะ (1999) ผู้วิจัยพบว่าข้อกระทงจากมาตร MSCEIT ยังไม่ครอบคลุมการวัดเชาวน์อารมณ์ทุกระดับ หรือ ข้อกระทงในบางระดับอาจไม่เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างจึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบและสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม (ดูรายละเอียดการสร้างมาตรในภาคผนวก ค.) โดยจะจัดแบ่งมาตรเป็นตอนๆ ตามรูปแบบของการทดสอบ เช่น แบบประเมินอารมณ์ แบบเลือกตอบ เป็นต้น

3.3 **ขั้นพัฒนามาตร**

3.3.1 **ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)** ผู้วิจัยนำข้อกระทงจากขั้นสร้างมาตรมาพิจารณาความตรงตามเนื้อหา โดยผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาจะพิจารณาข้อกระทงแต่ละข้อให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาในการวัดคุณลักษณะของบุคคลที่พึงมีในทักษะแต่ละระดับแต่ละขั้นตอน ตามแนวทฤษฎีและโครงสร้างเชาวน์อารมณ์ของ Mayer และ Salovey (1997) พร้อมทั้งตรวจสอบการใช้ภาษาให้ถูกต้องและสามารถสื่อได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการวัด

ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการสร้างมาตรวัดเชาวน์อารมณ์

3.3.2 ความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (Construct Validity) ด้วยวิธีวัดจากกลุ่มที่ทราบลักษณะอยู่แล้ว (known-group method) เพื่อพิจารณาว่าภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดว่าจะเป็นภาวะสันนิษฐานที่ผู้วิจัยต้องการวัดจริงหรือไม่ นั่นหมายถึงการพิจารณาว่ามาตรวัดนี้จะสามารถจำแนกกลุ่มคนที่คาดว่าจะมีระดับเขาวนอารมณ์สูงออกจากกลุ่มคนที่คาดว่าจะมีเขาวนอารมณ์ต่ำได้หรือไม่

ในการกำหนดกลุ่มที่ทราบลักษณะอยู่แล้ว (known-group) ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นกลุ่มที่มีระดับเขาวนอารมณ์สูงและระดับเขาวนอารมณ์ต่ำนั้น ตามงานวิจัยของ Schutte และคณะ (1998) ที่คาดว่ากลุ่มนักโทษจะมีระดับเขาวนอารมณ์ต่ำ ผู้วิจัยเห็นว่าเนื่องจากกลุ่มคนที่กระทำผิดกฎหมายเป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้จึงกระทำสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับออกไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นผู้ที่มีอายุน้อยที่การพัฒนาเขาวนอารมณ์ยังไม่อยู่ในระดับที่สูงนักเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ใหญ่ เขาวนอารมณ์ของเยาวชนที่กระทำผิดนี้จึงน่าจะยังมีระดับต่ำ อีกประเด็นหนึ่งผู้วิจัยคาดว่าเยาวชนที่ขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดความรักความอบอุ่น เช่น เด็กกำพร้าที่ถูกทอดทิ้ง ซึ่งเยาวชนกลุ่มนี้แม้ว่าจะได้รับการดูแลจากสถานสงเคราะห์อย่างดีก็ตาม เราก็พบว่าเด็กยังมีปัญหาทางด้านจิตใจอยู่มาก เมื่อเทียบกับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดู อย่างอบอุ่นจากผู้ปกครอง

ในทางกลับกันนักจิตวิทยาหรือนักจิตบำบัดได้รับการคาดหมายให้เป็นกลุ่มที่มีระดับเขาวนอารมณ์สูง เพราะเป็นผู้ที่ใช้ความคิดปฏิสัมพันธ์กับความรูสึกบ่อยครั้ง เป็นผู้ฟังอย่างเอาใจเขามาใส่ใจเราได้ดี สามารถที่จะเข้าไปสู่ความรู้สึกของคนอื่น เข้าใจได้ถึงความยุ่งยากซับซ้อนของชีวิต และสามารถสร้างสรรค์สถานการณ์ระหว่างบุคคลที่นำไปสู่แนวทางแก้ปัญหาและสู่การเจริญงอกงามทางอารมณ์ได้ (Bar-On, 1997) Mayer และ Salovey (1996) คาดว่านักจิตบำบัดเป็นผู้ที่สามารถ “ได้ยื่น” อารมณ์ในความคิดของผู้อื่นทำให้สามารถที่จะรับมือกับความต้องการของสังคมได้ ดังนั้นกลุ่มที่ทราบลักษณะอยู่แล้วในการวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐานในครั้งนี้ คือ

- **กลุ่มสูง** กลุ่มที่ทราบลักษณะอยู่แล้วว่าจะเป็นผู้ที่มีระดับเขาวนอารมณ์สูง (30 คน) คือนักจิตวิทยา และ จิตแพทย์ จำนวน 30 คน จำแนกเป็นนักจิตวิทยา 19 คน และจิตแพทย์ 11 คน อายุเฉลี่ยของกลุ่มสูง 36 ปี โดยมีประสบการณ์การทำงานเฉลี่ยในช่วง 11-15 ปี
- **กลุ่มต่ำ** กลุ่มที่ทราบลักษณะอยู่แล้วว่าจะเป็นผู้ที่มีระดับเขาวนอารมณ์ต่ำ (85 คน) โดยจะต้องเป็นเยาวชนอายุ 15-18 ปี ที่มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ มีรายละเอียดดังนี้
  - เยาวชนที่อยู่ในการควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางบ้านกรุณา จำนวน 30 คน และบ้านปราณี 22 คน
  - เยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ดจำนวน 17 คนและเด็กหญิงบ้านราชวิถีจำนวน 16 คน

นำคะแนนเชาวน์อารมณ์ที่ได้จากกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมาวิเคราะห์ผลด้วยสถิติที(T-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำในแต่ละข้อกระทง โดยผู้วิจัยจะคัดเลือกข้อกระทงที่จะนำมาใช้โดยตัดสินจากข้อกระทงที่คะแนนเชาวน์อารมณ์เฉลี่ยของกลุ่มสูงมากกว่าระดับเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดูภาคผนวก ข.ประกอบ)ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อกระทงขึ้นสร้างมาตรฐาน 70 ข้อ ผ่าน 44 ข้อ(ทางบวก 9 ข้อ, ทางลบ 35 ข้อ)

ตอนที่ 2 ข้อกระทงขึ้นสร้างมาตรฐาน 24 ข้อ ผ่าน 21 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อกระทงขึ้นสร้างมาตรฐาน 10 ข้อ ผ่าน 9 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อกระทงขึ้นสร้างมาตรฐาน 10 ข้อ ผ่าน 7 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อกระทงขึ้นสร้างมาตรฐาน 10 ข้อ ผ่าน 7 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อกระทงขึ้นสร้างมาตรฐาน 10 ข้อ ผ่าน 6 ข้อ

ตอนที่ 7 ข้อกระทงขึ้นสร้างมาตรฐาน 20 ข้อ ผ่าน 18 ข้อ

3.3.3 วิเคราะห์ข้อกระทง(Item Analysis) โดยนำมาตรวจวัดเชาวน์อารมณ์ที่ผ่านการวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน ไปทดลองใช้กับกลุ่มนำร่อง หรือ กลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริงมากที่สุด คือเป็นเยาวชนอายุ 15-18 ปี กำลังศึกษาอยู่ในเขตภาคกลางของไทย จำนวน 402 คน ทั้งสายสามัญ 239 คน(ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและมหาวิทยาลัยปี 2) และสายอาชีพ (ระดับชั้นปวช.1ถึง 3 และปวส.1และ2) จำนวน 163 คนเป็นเพศชาย 158 และหญิง 244 คน

นำผลคะแนนเชาวน์อารมณ์ที่ได้มาวิเคราะห์ข้อกระทง ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมจากข้อกระทงอื่นๆทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation) ในระดับการวัดเดียวกัน ที่ระดับระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่ค่า r วิฤต = .082 ($N = 402$) ข้อที่ไม่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวจะถูกตัดออก (ดูภาคผนวก ข.ประกอบ) นอกจากนี้ผู้วิจัยจะตัดข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากข้อนั้นกับคะแนนรวมจากข้อกระทงอื่นต่ำที่สุดในระดับการวัดนั้นออก เพื่อลดจำนวนข้อกระทงในมาตราให้น้อยลง โดยจำนวนข้อกระทงที่ผ่านมีดังนี้

ตอนที่ 1 จาก 44 ข้อ ผ่าน 36 ข้อ(ทางบวก 6 ข้อ, ทางลบ 30 ข้อ)

ตอนที่ 2 จาก 21 ข้อ ผ่าน 18 ข้อ

ตอนที่ 3 จาก 9 ข้อ ผ่าน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 จาก 7 ข้อ ผ่าน 7 ข้อ

ตอนที่ 5 จาก 7 ข้อ ผ่าน 5 ข้อ

ตอนที่ 6 จาก 6 ข้อ ผ่าน 4 ข้อ

ตอนที่ 7 จาก 18 ข้อ ผ่าน 15 ข้อ

วิเคราะห์ความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในแบบอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient of Internal Consistency) จากข้อมูลที่ได้จากกลุ่มนักร้องโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) จากข้อกระทงแต่ละระดับ (ดูภาคผนวก ข)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้สรุปความเที่ยงของมาตรเขาวน้อารมณ์ในแต่ละชั้นและของมาตรเขาวน้อารมณ์โดยรวมด้วยการนำคะแนนของกลุ่มนักร้องที่ได้ในแต่ละระดับมาปรับเป็นคะแนนเต็ม 10 ซึ่งเปรียบเสมือนว่าเป็นหนึ่งข้อกระทง ดังนั้นแต่ละชั้นที่มี 4 ระดับก็จะมีข้อกระทง 4 ข้อ รวมทั้งมาตรจึงมีข้อกระทง 16 ข้อ จากนั้นจึงหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าความเที่ยงของมาตรวัดเขาวน้อารมณ์

ชั้นที่	วัดเขาวน้อารมณ์	จำนวนข้อ	สัมประสิทธิ์อัลฟา (α)
ชั้นที่ 1	สามารถรับรู้ ประเมิน และแสดงออกทางอารมณ์	4	.5109
ชั้นที่ 2	สามารถใช้อารมณ์เกื้อหนุนการคิด	4	.6447
ชั้นที่ 3	สามารถเข้าใจและวิเคราะห์อารมณ์ นำความรู้ทางอารมณ์ไปใช้	4	.5471
ชั้นที่ 4	สามารถกำกับอารมณ์เพื่อส่งเสริมอารมณ์และสติปัญญา	4	.4830
	รวม	16	.7241

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยนำจดหมายไปขอความร่วมมือด้วยตนเองกับสถาบันการศึกษา ดังนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 โรงเรียน มหาวิทยาลัย 1 แห่ง สถาบันเทคโนโลยี 1 แห่ง และโรงเรียนพลศึกษา 1 แห่ง ที่อยู่ภายใต้เขตภาคกลางของไทย

4.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยนำแบบทดสอบเขาวน้อารมณ์และมาตรวัดระดับเขาวน้อารมณ์ไปขอความร่วมมือกับอาจารย์ประจำวิชาเพื่อนัดคาบเรียนที่ผู้วิจัยจะสามารถเก็บข้อมูลได้ โดยจะต้องเก็บข้อมูล 2 ครั้ง คือ กลุ่มตัวอย่าง 1 คนจะต้องทำแบบทดสอบเขาวน้อารมณ์ 1 ครั้ง/ 1 คาบเรียน และมาตรวัดเขาวน้อารมณ์ 1 ครั้ง/1คาบเรียน ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายวิธีการทำและเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีบางชั้นเรียนที่อาจารย์ผู้สอนให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจะต้องทำความเข้าใจกับอาจารย์ผู้สอนในเงื่อนไขและขั้นตอนการทำของแบบทดสอบเขาวน้อารมณ์และมาตรวัดเขาวน้อารมณ์ก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

แบบทดสอบเขาวน้อารมณ์

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบเขาวน้อารมณ์ แจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง และให้เวลาทำในการทำแบบทดสอบประมาณ 40 นาที เมื่อถึงเวลาที่กำหนดผู้วิจัยจะเก็บแบบทดสอบเขาวน้อารมณ์

มาตรวัดเชาวน์อารมณ์

ผู้วิจัยแจกมาตรวัดเชาวน์อารมณ์ให้กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยต้องอธิบายวิธีการทำมาตรวัดอย่างละเอียด แยกอธิบายในแต่ละตอนและเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามข้อสงสัยเพื่อทำความเข้าใจการทำได้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการวัด แล้วจึงให้เวลาในการทำงานกว่ากลุ่มตัวอย่างจะทำเสร็จครบทุกข้อจึงจะเก็บมาตรวัดเชาวน์อารมณ์คืน

4.3 การเตรียมข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ผู้วิจัยจึงจับคู่แบบทดสอบเชาวน์ปัญญาและมาตรวัดเชาวน์อารมณ์ด้วยเลขประจำตัวของผู้ตอบไว้เป็นชุดๆ ได้จำนวนสิ้น 860 ชุด จากนั้นนำมาตรวจให้คะแนน และกรอกข้อมูลตามการใส่รหัสในภาคผนวก ง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาแปลงคะแนนเป็นระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 860 คน เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐาน(Norm) ซึ่งจากข้อมูล 860 คนคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของคะแนนเชาวน์ปัญญาเท่ากับ 22.07 และของคะแนนเชาวน์อารมณ์เท่ากับ 97.63 ค่าส่วนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของระดับเชาวน์ปัญญาเท่ากับ 8.04 และของเชาวน์อารมณ์เท่ากับ 12.03

จากนั้นนำคะแนนเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ของแต่ละคนมาคิดเป็นคะแนนมาตรฐาน(Z-score) ดังสูตร

$$Z = \frac{X - \bar{X}}{SD}$$

โดยที่ $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนเชาวน์ปัญญา หรือ ของคะแนนเชาวน์อารมณ์
 SD คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X คือ คะแนนเชาวน์ปัญญา หรือ คะแนนเชาวน์อารมณ์
 Z คือ คะแนนมาตรฐาน

จากนั้นนำคะแนนมาตรฐานที่ได้มาคำนวณกับคะแนนเฉลี่ย($\bar{x}$)ปกติซึ่งมีค่าเท่ากับ 100 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)เท่ากับ 15 ตามสูตร ของ David Wechsler และแนวทางการแปลงคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ของ Bar-On(1997) และ Mayer และคณะ (1999) ดังนี้

$$Y = 100 + 15(Z)$$

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แสดงลักษณะการกระจายของข้อมูลระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ในภาคผนวก จ.

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

การทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญา ระดับเชาวน์อารมณ์ และอายุ

ในการวิเคราะห์ต่อเนื่องของสมมติฐานที่ 1 ถึง 3 ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 สายการศึกษา ได้แก่ สายสามัญและสายอาชีพ เพื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญา ระดับเชาวน์อารมณ์ และอายุ อีกครั้ง

ทดสอบสมมติฐานที่ 4 วิเคราะห์ความแตกต่างของระดับเชาวน์อารมณ์ระหว่างเพศหญิงที่คาดว่าจะมีระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าเพศชาย ด้วยวิธีสถิติที (t-test) โดยจะแยกวิเคราะห์ข้อมูลตามระดับอายุ 15, 16, 17 และ 18 ปี

ทดสอบสมมติฐานที่ 5 วิเคราะห์การส่งผลของปัจจัย ระดับเชาวน์ปัญญา เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายรับของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ต่อระดับเชาวน์อารมณ์ ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณวิธีใส่ตัวแปรทำนายพร้อมกันหมด (Enter Method) โดยตัวแปรเกณฑ์คือ ระดับเชาวน์อารมณ์ และตัวแปรทำนายคือ ระดับเชาวน์ปัญญา เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างต่างสายการเรียนด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Tukey (Tukey's HSD test)

ทดสอบสมมติฐานที่ 6 วิเคราะห์การส่งผลของปัจจัย เพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายรับของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ต่อระดับเชาวน์ปัญญาด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณวิธีใส่ตัวแปรทำนายพร้อมกันหมด (Enter Method) โดยตัวแปรเกณฑ์ระดับเชาวน์ปัญญา และตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

การศึกษาเพิ่มเติม

ศึกษาการส่งผลทางตรงและส่งผลทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณวิธีใส่ตัวแปรทำนายพร้อมกันหมด (Enter Method) และวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน (Partial Correlation Coefficients)

บทที่ 3

ผลการวิจัย

1. การทดสอบสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญา ระดับเชาวน์อารมณ์ และอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3 ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับเชาวน์ปัญญามีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับระดับเชาวน์อารมณ์

สมมติฐานที่ 2 ระดับเชาวน์ปัญญามีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ

สมมติฐานที่ 3 ระดับเชาวน์อารมณ์มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ

เพื่อทดสอบสมมติฐานทั้งสาม ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปร ระดับเชาวน์ปัญญา ระดับเชาวน์อารมณ์ และอายุของกลุ่มตัวอย่างและได้แสดงผลไว้ในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญา(IQ) ระดับเชาวน์อารมณ์(EI)และอายุ (AGE) $N=860$

ตัวแปร	IQ	EI	AGE
ระดับเชาวน์ปัญญา (IQ)	1.000		
ระดับเชาวน์อารมณ์ (EI)	.435*	1.000	
อายุ (AGE)	-.027	.036	1.000

* $p < .001$

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า ระดับเชาวน์ปัญญา(IQ) และระดับเชาวน์อารมณ์(EI) มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ($r = .435, p < .001$) ดังนั้นจึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ในขณะที่ระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) กับอายุ (AGE) ไม่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรง ($r = -.027, p = .435$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 2 เช่นเดียวกับที่ระดับเชาวน์อารมณ์ (EI) ไม่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับอายุ(AGE) ($r = .036, p = .290$) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 3

การศึกษาต่อเนื่องจากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ถึง 3

เนื่องจากปัจจัยอายุไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ ผู้วิจัยจึงคาดว่าอาจมีตัวแปรแทรกซ้อน โดยตัวแปรที่เข้ามาแทรกซ้อนนั้นน่าจะเป็นปัจจัยสายการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ที่ประกอบด้วยสายสามัญและสายอาชีพ ผู้วิจัยจึงได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นสายสามัญ ($n = 468$) และสายอาชีพ ($n = 392$) ซึ่งในสายสามัญนั้นจะรวมสายการเรียนวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์ ส่วนในสายอาชีพนั้นจะรวมสายการเรียนช่างเทคนิคและพณิชยการ ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) ระดับเชาวน์อารมณ์ (EI) และอายุ (AGE) ในสายสามัญและสายอาชีพ

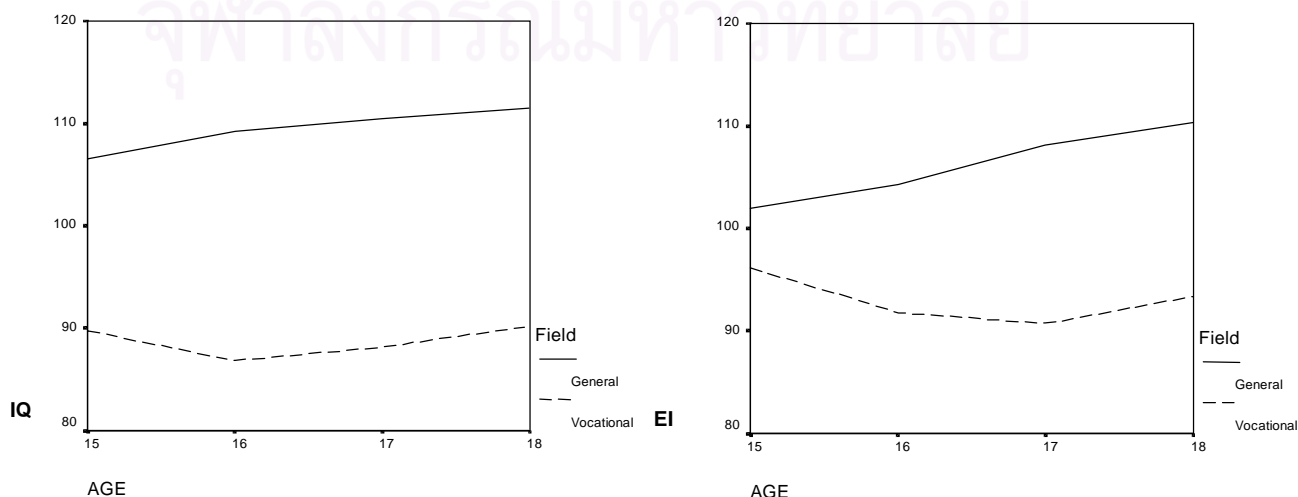
ตัวแปร	สายสามัญ ($n = 468$)			สายอาชีพ ($n = 392$)		
	IQ	EI	AGE	IQ	EI	AGE
ระดับเชาวน์ปัญญา (IQ)	1.000			1.000		
ระดับเชาวน์อารมณ์ (EI)	.199*	1.000		.160*	1.000	
อายุ (AGE)	.170*	.247*	1.000	.076	-.011	1.000

* $p \leq .001$

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4 จะเห็นว่า ระดับเชาวน์ปัญญา มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวก กับระดับเชาวน์อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001 ทั้งในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในสายสามัญ ($r = .199, p < .001$) และสายอาชีพ ($r = .160, p = .001$) และจะเห็นได้ว่าระดับเชาวน์ปัญญาของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในสายสามัญมีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .170, p < .001$) ส่วนในสายอาชีพนั้นพบว่าระดับเชาวน์ปัญญาไม่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ ($r = .076, p = .134$) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ระดับเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างสายสามัญมีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .247, p < .001$) ส่วนในสายอาชีพนั้นพบว่าระดับเชาวน์อารมณ์ไม่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ ($r = -.011, p = .828$)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอภาพแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์ปัญญา (IQ) และระดับเชาวน์อารมณ์ (EI) ในระดับอายุ (AGE) ที่ต่างกัน ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสายการศึกษา (Field) สายสามัญ (General) และสายอาชีพ (Vocational) ดังภาพที่ 7 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสายสามัญ(เส้นทึบ)มีระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าสายอาชีพ (เส้นประ) ทุกระดับอายุ และพบว่าระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างในสายสามัญจะมีแนวโน้มสูงขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้น

ภาพที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์ปัญญาและระดับเชาวน์อารมณ์ในสายสามัญและอาชีพในระดับอายุที่ต่างกัน

2. ทดสอบสมมติฐานที่ 4

ผู้วิจัยนำเสนอผลการเปรียบเทียบระดับเขาวน้อารมณ์ระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย ในระดับอายุเดียวกัน เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 4

สมมติฐานที่ 4 ระดับเขาวน้อารมณ์ของเพศหญิง สูงกว่าระดับเขาวน้อารมณ์ของเพศชายในระดับอายุเดียวกัน

ผู้วิจัยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเขาวน้อารมณ์ ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย โดยใช้สถิติที (t-test) ในระดับอายุต่างๆ 4 ระดับ คือ 15, 16, 17 และ 18 ปี ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเขาวน้อารมณ์จำแนกตามอายุและเพศ และ ค่าสถิติที (t-test) ของการเปรียบเทียบระดับเขาวน้อารมณ์ในเพศหญิงและเพศชายในระดับอายุต่างๆ

อายุ	เพศ	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>t</i>
15	ญ	68	100.03	12.22	2.158*
	ช	72	98.12	14.50	
16	ญ	115	99.90	13.95	1.974*
	ช	107	96.26	13.50	
17	ญ	117	103.96	14.98	3.406**
	ช	136	97.35	15.75	
18	ญ	99	103.39	14.33	2.014*
	ช	146	99.24	16.73	
รวม	ญ	399	102.49	14.13	4.613**
	ช	461	97.82	15.39	

* $p < .05$ ** $p \leq .001$

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า ระดับเขาวน้อารมณ์ของเพศหญิง สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกระดับอายุ ซึ่งเป็นผลที่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4

โดยในระดับอายุ 15 ปี เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเขาวน้อารมณ์เท่ากับ 100.03 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.22 ในขณะที่เพศชาย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเขาวน้อารมณ์เท่ากับ 98.12 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.50 ซึ่งเพศหญิงมีระดับเขาวน้อารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($t = 2.158, p < .05$)

ที่ระดับอายุ 16 ปี จะเห็นว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเขาวน้อารมณ์ เท่ากับ 99.90 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.95 ในขณะที่เพศชายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเขาวน้อารมณ์ เท่ากับ 96.26 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.50 ซึ่งเพศหญิงมีระดับเขาวน้อารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.974, p < .05$)

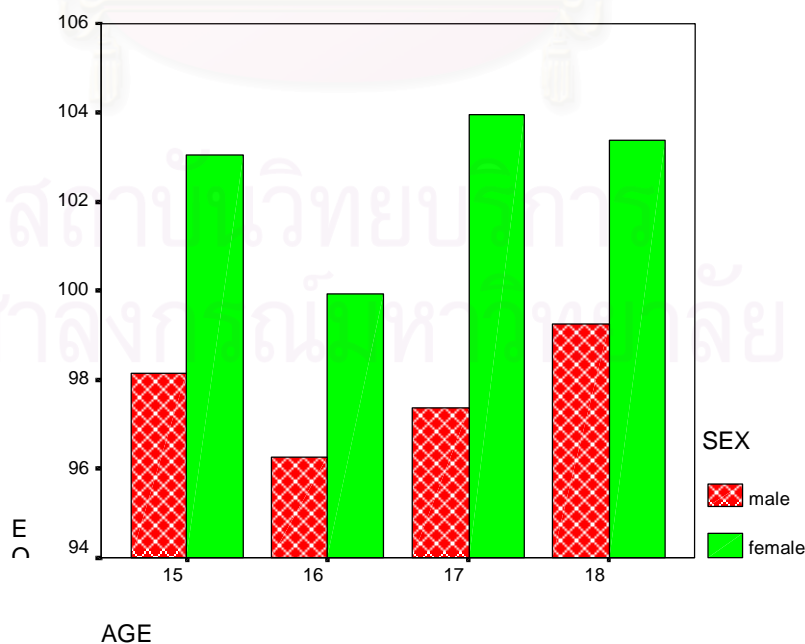
ที่ระดับอายุ 17 ปี จะเห็นว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ เท่ากับ 103.96 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.98 ในขณะที่เพศชายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์เท่ากับ 97.35 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15.75 โดยเพศหญิงมีระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 3.406, p = .001$)

ที่ระดับอายุ 18 ปี จากตารางที่ 6 จะเห็นว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ เท่ากับ 103.39 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 14.33 ในขณะที่เพศชายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ 99.24 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 16.73 โดยเพศหญิงมีระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 2.014, p < .05$)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ระหว่างเพศหญิงและเพศชายโดยวิเคราะห์รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จะเห็นว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ 102.49 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14.13 ส่วนเพศชายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ เท่ากับ 97.82 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15.39 สรุปได้ว่าเพศหญิงมีระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 4.613, p < .001$)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้แสดงภาพการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ (EI) ระหว่างเพศหญิง (Female) และชาย (Male) ในระดับอายุเดียวกัน ไว้ในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์ระหว่างเพศชายและหญิงในระดับอายุเดียวกัน

3. ทดสอบสมมติฐานที่ 5

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การส่งผลของปัจจัย เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ที่มีต่อระดับเขาวน้อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 5 ของการวิจัย

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยระดับเขาวน้อารมณ์ เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเขาวน้อารมณ์

เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 5 ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีใส่ตัวแปรทำนายพร้อมกันหมด(Enter Method) โดยมีระดับเขาวน้อารมณ์เป็นตัวแปรเกณฑ์ และมีตัวแปรทำนายทั้งหมด 24 ตัว ดังนี้ ปัจจัยระดับเขาวน้อารมณ์ อายุ เพศ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง(มีตัวแปรเทียม 15 ตัว คือ ครู/อาจารย์ แพทย์/พยาบาล วิศวกร ค้าขาย/พนักงานขาย ตำรวจ/ทหาร การเงิน/การบัญชี เกษตรกรรม ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ ศิลปิน/งานสร้างสรรค์ รับจ้าง ให้อบริการ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ ไม่ได้ประกอบอาชีพ และกำลังศึกษาอยู่) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6

ผลจากตาราง 6 จะเห็นได้ว่ามีตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับเขาวน้อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด 7 ตัวแปร คือ ระดับเขาวน้อารมณ์($\beta = 0.252, p < .001$) เพศ ($\beta = 0.181, p < .001$) สายการศึกษา ($\beta = 0.281, p < .001$) ระดับการศึกษา($\beta = 0.202, p = .001$) สัมพันธภาพในครอบครัว($\beta = 0.124, p < .001$) อาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์($\beta = 0.071, p < .05$) และอาชีพให้บริการของผู้ปกครอง($\beta = 0.090, p < .01$) ทั้งนี้ ปัจจัยทำนายทั้ง 24 ตัว มีสหสัมพันธ์พหุคูณกับระดับเขาวน้อารมณ์ เท่ากับ .576 สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของระดับเขาวน้อารมณ์ได้ร้อยละ 33.2 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับต่ำกว่า .001 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนายแต่ละตัว กับระดับเขาวน้อารมณ์ พบว่า มีปัจจัยที่มีสหสัมพันธ์กับระดับเขาวน้อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด 10 ปัจจัยคือ ระดับเขาวน้อารมณ์ ($r = .435, p < .001$) เพศ ($r = .156, p < .001$) สายการศึกษา ($r = .462, p < .001$) ระดับการศึกษา ($r = .228, p < .001$) สัมพันธภาพในครอบครัว ($r = .240, p < .001$) รายได้ของครอบครัว ($r = .308, p < .001$) การศึกษาของผู้ปกครอง ($r = .228, p < .001$) อาชีพครูอาจารย์ ($r = .048, p < .05$) แพทย์/พยาบาล($r = .082, p < .05$) และผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ ($r = .117, p = .001$)

ตารางที่ 6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างตัวแปรระดับเขavnปัญญา เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กับระดับเขavnอารมณ์ ($N = 839$)

ตัวแปรเกณฑ์ = ระดับเขavnอารมณ์				
ตัวแปรทำนาย	r	β	R	R^2
			.576***	.332***
ระดับเขavnปัญญา	.435***	0.252***		
อายุ	.036	-0.088		
เพศ	.156***	0.181***		
สายการศึกษา	.462***	0.202***		
ระดับการศึกษา	.228***	0.281***		
ลำดับการเกิด	-.045	0.015		
สัมพันธภาพในครอบครัว	.240***	0.124***		
การศึกษาของผู้ปกครอง	.228**	-0.056		
รายได้ของครอบครัว	.308***	-0.017		
อาชีพครู/อาจารย์	.048*	-0.014		
อาชีพแพทย์/พยาบาล	.082*	0.020		
อาชีพวิศวกร	.001	-0.014		
อาชีพค้าขาย/พนักงานขาย	-.054	0.039		
อาชีพตำรวจ/ทหาร	-.033	0.030		
อาชีพการเงิน/การบัญชี	.003	-0.028		
อาชีพเกษตรกร	-.046	0.002		
อาชีพผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	.117***	0.047		
อาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์	.045	0.071*		
อาชีพรับจ้าง	-.056	0.030		
อาชีพให้บริการ	.026	0.090**		
อาชีพข้าราชการ	.063	0.026		
อาชีพรัฐวิสาหกิจ	-.021	-0.014		
ผู้ปกครองไม่ได้ประกอบอาชีพ	-.047	0.005		
ผู้ปกครองกำลังศึกษาอยู่	-.034	0.027		

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p \leq .001$

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัจจัยระดับเขavnปัญญา เพศ สายการศึกษา ระดับการศึกษา สัมพันธภาพในครอบครัวและอาชีพของผู้ปกครอง (เฉพาะอาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์และอาชีพให้บริการ) ส่งผลต่อระดับเขavnอารมณ์ ในขณะที่ปัจจัยลำดับการเกิด รายได้ของครอบครัวและการศึกษาของผู้ปกครอง ไม่ส่งผลต่อระดับเขavnอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยนี้จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 5 เพียงบางส่วน

การศึกษาเพิ่มเติมในปัจจัยสายการเรียน

ในจำนวนปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์นั้น จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า ปัจจัยสายการเรียน มีสหสัมพันธ์กับระดับเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง สูงกว่าปัจจัยอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด ($r = .462, p < .001$) จึงเป็นที่น่าสนใจว่า เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกตามสายการเรียนเป็น 4 สายการเรียน ได้แก่ สายการเรียนวิทยาศาสตร์ สายการเรียนศิลปศาสตร์ สายการเรียนช่างเทคนิคและสายการเรียนพณิชยการ แล้วแต่ละสายการเรียนจะมีระดับเชาวน์อารมณ์แตกต่างกันหรือไม่ โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Tukey (Tukey's HSD test) (ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 12 และ 13 ภาคผนวก จ) ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลไว้ในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์ จำแนกตามสายการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

สายการเรียน	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Tukey</i>
1. สายวิทยาศาสตร์	241	107.35	12.49	3 4 <u>2</u> 1
2. สายศิลปศาสตร์	227	105.23	12.99	
3. สายช่างเทคนิค	143	89.76	15.41	
4. สายพณิชยการ	249	93.93	12.75	

* $P < .001$

หมายเหตุ ค่าที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างในสายการเรียนวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์สูงที่สุด ($M = 107.35$) และกลุ่มตัวอย่างในสายการเรียนช่างเทคนิคมีคะแนนเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์ต่ำที่สุด ($M = 89.76$) โดยผลการเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสายการเรียนวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ช่างเทคนิค และพณิชยการ มีระดับค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .001 ($F = 82.755$) ในส่วนผลการวิเคราะห์รายคู่เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์นั้น ผู้วิจัยพบว่า มีเพียงกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสายการเรียนวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์เท่านั้น ที่มีคะแนนเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในสายการเรียนวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างสายการเรียนช่างเทคนิคและสายพณิชยการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับต่ำกว่า .001 กลุ่มตัวอย่างในสายการเรียนศิลปศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างสายการเรียนช่างเทคนิคและสายการเรียนพณิชยการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับต่ำกว่า .001 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า คะแนนเฉลี่ยของระดับเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างในสายการเรียนพณิชยการสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างสายการเรียนช่างเทคนิคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 อีกด้วย

4. ทดสอบสมมติฐานที่ 6

ในการทดสอบสมมติฐานที่ 6 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การส่งผลของปัจจัย เพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครองและอาชีพของผู้ปกครอง ที่มีต่อระดับเขาวนปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยเพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเขาวนปัญญา

เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 6 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีใส่ตัวแปรทำนายพร้อมกันหมด (Enter Method) โดยให้ปัจจัยลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรทำนาย และระดับเขาวนปัญญาของกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแปรเกณฑ์ ได้ผลดังแสดงไว้ในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างตัวแปรเพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กับระดับเขาวนปัญญา ($N = 839$)

ตัวแปรเกณฑ์ = ระดับเขาวนปัญญา				
ตัวแปรทำนาย	r	β	R	R^2
			.599***	.358***
เพศ	-.125***	-0.140***		
อายุ	-.027	0.084**		
ลำดับการเกิด	-.076*	-0.016		
สัมพันธภาพในครอบครัว	.167***	0.080**		
รายได้ของครอบครัว	.524***	0.391***		
การศึกษาของผู้ปกครอง	.433***	0.165***		
อาชีพครู/อาจารย์	.200***	0.079*		
อาชีพแพทย์/พยาบาล	.161***	0.097**		
อาชีพวิศวกร	.052	0.011		
อาชีพค้าขาย/พนักงานขาย	-.124***	0.031		
อาชีพตำรวจ/ทหาร	-.074*	-0.042		
อาชีพการเงิน/การบัญชี	.081*	0.062*		
อาชีพเกษตรกรรม	-.088*	-0.002		
อาชีพผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	.164***	0.055		
อาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์	-.028	-0.030		
อาชีพรับจ้าง	-.135***	-0.022		
อาชีพให้บริการ	-.095**	-0.018		
อาชีพข้าราชการ	.014	0.006		
อาชีพรัฐวิสาหกิจ	.002	-0.024		
ผู้ปกครองไม่ได้ประกอบอาชีพ	-.048	0.086*		
ผู้ปกครองกำลังศึกษาอยู่	.040	0.074*		

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตารางที่ 8 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยมีระดับเซวาน์อารมณ์เป็นตัวแปรเกณฑ์ และมีตัวแปรทำนาย 21 ตัว ดังนี้ ปัจจัย เพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง(มีตัวแปรเทียม 15 ตัว คือ ครู/อาจารย์ แพทย์/พยาบาล วิศวกร ค้าขาย/พนักงานขาย ดำรง/ทหาร การเงิน/การบัญชี เกษตรกรรม ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ ศิลปิน/งานสร้างสรรค์ รับจ้าง ให้บริการ ช่างราชการ รัฐวิสาหกิจ ไม่ได้ประกอบอาชีพและกำลังศึกษาอยู่) ผู้วิจัยพบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับเซวาน์ปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด 10 ปัจจัย คือ ปัจจัยเพศ ($\beta = -0.140, p < .001$) อายุ ($\beta = 0.084, p < .01$) สัมพันธภาพในครอบครัว ($\beta = 0.080, p < .01$) รายได้ของครอบครัว ($\beta = 0.391, p < .001$) การศึกษาของผู้ปกครอง ($\beta = 0.165, p < .001$) อาชีพครู/อาจารย์ ($\beta = 0.079, p < .05$) แพทย์/พยาบาล ($\beta = 0.097, p < .01$) การเงิน/การบัญชี ($\beta = 0.062, p < .05$) ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\beta = 0.086, p < .05$) และกำลังศึกษาอยู่ ($\beta = 0.074, p < .05$) ทั้งนี้ ปัจจัยทำนายทั้ง 21 ปัจจัย สามารถร่วมกันทำนายระดับเซวาน์ปัญญาได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยมีสหสัมพันธ์พหุคูณกับระดับเซวาน์ปัญญา เท่ากับ .599 ที่ระดับนัยสำคัญ .001 และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของระดับเซวาน์ปัญญาได้ร้อยละ 35.8

โดยเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวแปรทำนายแต่ละตัว พบว่าตัวแปรทำนายที่มีสหสัมพันธ์กับระดับเซวาน์ปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีจำนวน 14 ปัจจัย ได้แก่ เพศ ($r = -.125, p < .001$) ลำดับการเกิด ($r = -.076, p < .05$) สัมพันธภาพในครอบครัว ($r = .167, p < .001$) รายได้ของครอบครัว ($r = .524, p < .001$) การศึกษาของผู้ปกครอง ($r = .433, p < .001$) อาชีพครู/อาจารย์ ($r = .200, p < .001$) แพทย์/พยาบาล ($r = .161, p < .001$) การเงิน/การบัญชี ($r = .081, p < .05$) ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ ($r = .164, p < .001$) รับจ้าง ($r = -.135, p < .001$) และให้บริการของผู้ปกครอง ($r = -.095, p < .01$)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยเพศ อายุ สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง(เฉพาะอาชีพครู/อาจารย์ แพทย์/พยาบาล การเงิน/การบัญชี ผู้ปกครองไม่ได้ประกอบอาชีพและกำลังศึกษาอยู่) ส่งผลต่อระดับเซวาน์ปัญญา ในขณะที่ปัจจัยลำดับการเกิดไม่ส่งผลต่อระดับเซวาน์ปัญญา ดังนั้น ผลการวิจัยนี้ จึงสนับสนุนสมมติฐานที่ 6 เป็นส่วนใหญ่

การศึกษาเพิ่มเติม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 5 ทำให้ผู้วิจัยทราบว่ามิตัวแปรใดบ้างที่สามารถทำนายระดับเขาวนอารมณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยต้องการศึกษาความสัมพันธ์เชิงการทำนายในระหว่างตัวแปรทั้งหมดนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้สามารถทำความเข้าใจแหล่งที่มาของระดับเขาวนอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งเกณฑ์และคัดเลือกตัวแปรมาวิเคราะห์การถดถอย ดังนี้

ขั้นที่ 1. การคัดเลือกปัจจัย (ดูตารางที่ 9ประกอบ)

วิเคราะห์ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยคัดเลือกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับเขาวนอารมณ์ (EI) โดยปัจจัยที่มีน้ำหนักในการทำนาย (β) ระดับเขาวนอารมณ์ (EI) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับต่ำกว่า หรือเท่ากับ $.001 (p \leq .001)$ จากตารางที่ 6 ได้ ซึ่งมีปัจจัยที่ผ่านการคัดเลือกดังนี้ คือ ระดับเขาวนปัญญา สัมพันธภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สายการศึกษา และเพศ

ส่วนในครั้งต่อไปจะนำปัจจัยที่เป็นตัวแปรทำนายในการวิเคราะห์ครั้งนี้มาเป็น *ตัวแปร* *เกณฑ์* แล้วพิจารณาคัดเลือกปัจจัยในการวิจัยต่างๆมาเป็น *ตัวแปรทำนาย* แล้วจึงคัดเลือกปัจจัย

วิเคราะห์ครั้งที่ 2 ระดับเขาวนปัญญา ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานที่ 6 (ตารางที่ 8) มาคัดเลือกปัจจัยที่มีน้ำหนักในการทำนายอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq .001$) จะได้ปัจจัยการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และเพศ

วิเคราะห์ครั้งที่ 3 สัมพันธภาพในครอบครัว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความถดถอยโดยมีปัจจัยสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นตัวแปรเกณฑ์ และมีปัจจัยทางด้านครอบครัวเป็นตัวแปรทำนาย ดังตารางที่ 14 ในภาคผนวก ข แล้วคัดเลือกปัจจัยที่มีน้ำหนักในการทำนายอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq .001$) โดยมีปัจจัยรายได้ของครอบครัวผ่านเกณฑ์เพียงปัจจัยเดียว

วิเคราะห์ครั้งที่ 4 ระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความถดถอยโดยมีระดับการศึกษาเป็นตัวแปรเกณฑ์ และมีปัจจัยทำนายดังตารางที่ 15 ในภาคผนวก ข แล้วจึงคัดเลือกปัจจัยที่มีน้ำหนักในการทำนายอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq .001$) โดยมีปัจจัยระดับเขาวนปัญญาผ่านเกณฑ์เพียงปัจจัยเดียว

วิเคราะห์ครั้งที่ 5 สายการศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความถดถอยโดยมีสายการศึกษาเป็นตัวแปรเกณฑ์ และมีปัจจัยทำนายดังตารางที่ 16 ในภาคผนวก ข แล้วจึงคัดเลือกปัจจัยที่มีน้ำหนักในการทำนายอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq .001$) จะได้ปัจจัยระดับเขาวนปัญญา เพศ สัมพันธภาพในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง(เฉพาะครู/อาจารย์ข้าราชการ และกำลังศึกษาอยู่)

ขั้นที่ 2. การวิเคราะห์ปัจจัยส่งผล

ผู้วิจัยนำปัจจัยที่ผ่านการคัดเลือกในขั้นที่ 1 วิเคราะห์ความถดถอย ด้วยวิธีใส่ตัวแปรทำนายพร้อมกันหมด (Enter Method) อีกครั้ง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างปัจจัยระดับเขavnปัญญา (IQ) ระดับเขavnอารมณ์ (EI) สัมพันธภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สายการศึกษา และเพศ

วิเคราะห์ครั้งที่	ตัวแปรเกณฑ์	ตัวแปรทำนาย	r	β	R	R^2
1	ระดับเขavnอารมณ์	ระดับเขavnปัญญา	.435***	0.238***	.554***	.307***
		สัมพันธภาพในครอบครัว	.240***	0.132***		
		ระดับการศึกษา	.228***	0.134***		
		สายการศึกษา	.462***	0.248***		
		เพศ	.156***	0.178***		
2	ระดับเขavnปัญญา	การศึกษาของผู้ปกครอง	.433***	0.178***	.564***	.318***
		รายได้ของครอบครัว	.524***	0.422***		
		เพศ	-.125***	-0.142***		
3	สัมพันธภาพในครอบครัว	รายได้ของครอบครัว	.174***	0.174***	.174***	.030***
4	ระดับการศึกษา	ระดับเขavnปัญญา	.190***	0.190***	.190***	.036***
5	สายการศึกษา	ระดับเขavnปัญญา	.694***	0.428***	.837***	.701***
		เพศ	.037	0.077***		
		สัมพันธภาพในครอบครัว	.206***	0.059***		
		การศึกษาของผู้ปกครอง	.641***	0.231***		
		รายได้ของครอบครัว	.687***	0.291***		
		อาชีพครู/อาจารย์	.285***	0.060**		
		อาชีพข้าราชการ	.154***	0.098***		
ผู้ปกครองกำลังศึกษาอยู่	.054	0.057**				

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p \leq .001$

ผลการวิเคราะห์ความถดถอย 5 ครั้ง จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า

เมื่อกำหนดระดับเขavnปัญญา สัมพันธภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา สายการศึกษา และเพศของกลุ่มตัวอย่างเป็นปัจจัยที่ร่วมกันทำนายระดับเขavnอารมณ์ ผู้วิจัยพบว่าตัวแปรทั้งห้านี้สามารถทำนายระดับเขavnอารมณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสายการศึกษาได้ร้อยละ 30.7 โดยตัวแปรที่มีสหสัมพันธ์กับเขavnอารมณ์มากที่สุดในการวิเคราะห์ครั้งที่ 1 นี้ ได้แก่ตัวแปรสายการศึกษา ($\beta = 0.248$, $p < .001$) ซึ่งเป็นตัวแปรทำนายเชิงคุณภาพ จากผลการวิเคราะห์นี้ จึงอธิบายได้ว่าค่าเฉลี่ยของระดับเขavnอารมณ์ แตกต่างกันในกลุ่มตัวอย่างในสายการศึกษาสามัญและสายอาชีพ โดยกลุ่มตัวอย่างในสายสามัญมีระดับเขavnอารมณ์สูงกว่าสายอาชีพอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ตัวแปรสายการศึกษาจึงส่งผลต่อระดับเขavn

อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่าง และเมื่อพิจารณาน้ำหนักในการทำนายของตัวแปรอื่นๆ ผู้วิจัยพบว่า ระดับเขavnปัญญา ($\beta = 0.238, p < .001$) เพศ ($\beta = 0.178, p < .001$) ระดับการศึกษา ($\beta = 0.134, p < .001$) และสัมพันธภาพในครอบครัว ($\beta = .132, p < .001$) มีน้ำหนักในการทำนายอย่างมีนัยสำคัญ จากนั้นในการวิเคราะห์ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดให้ตัวแปรรายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และเพศของกลุ่มตัวอย่าง ร่วมกันทำนายระดับเขavnปัญญา ซึ่งผู้วิจัยพบว่าตัวแปรรายได้ของครอบครัว ($\beta = 0.422$) การศึกษาของผู้ปกครอง ($\beta = 0.178$) และเพศ ($\beta = -0.142$) สามารถทำนายระดับเขavnปัญญาได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับต่ำกว่า .001

ในการวิเคราะห์ครั้งที่ 3 ผู้วิจัยกำหนดให้ตัวแปรรายได้ของครอบครัว ทำนายสัมพันธภาพในครอบครัวและพบว่า รายได้ของครอบครัว ($\beta = 0.174$) สามารถทำนายระดับเขavnปัญญาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .001

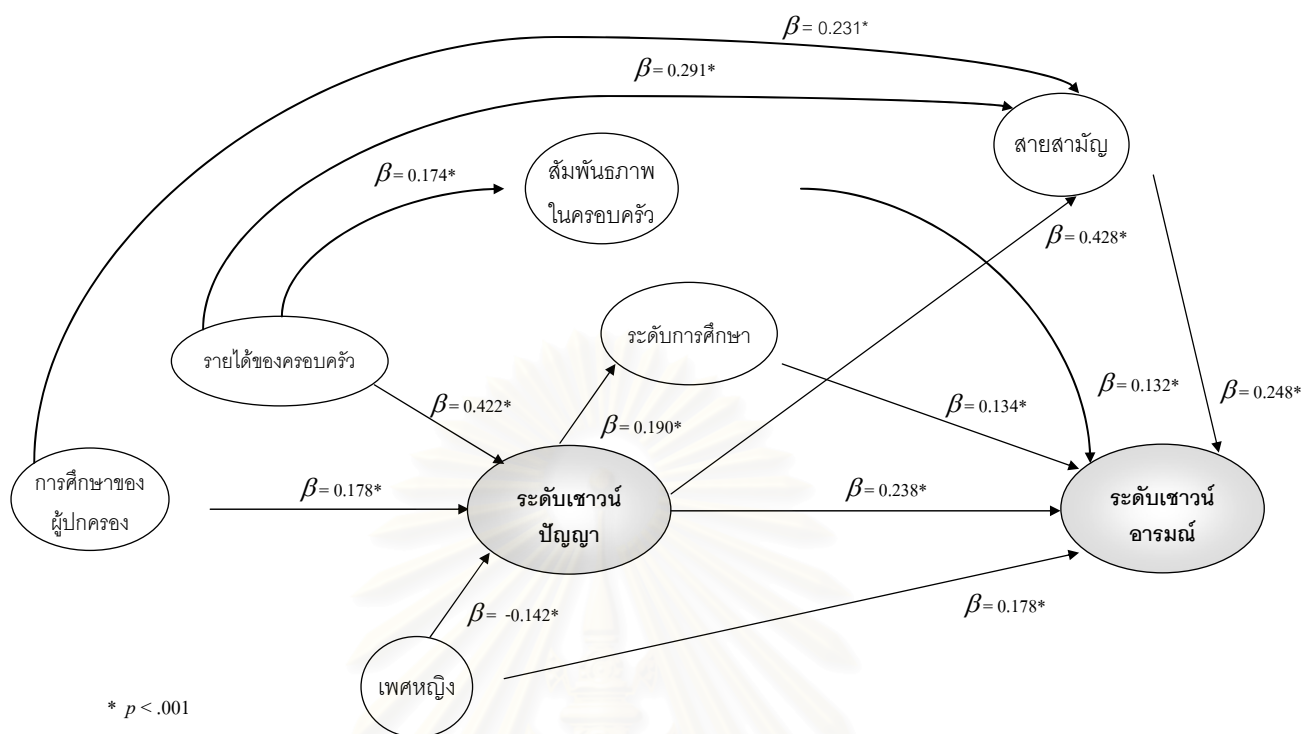
ในการวิเคราะห์ครั้งที่ 4 ผู้วิจัยนำตัวแปรระดับเขavnปัญญาของกลุ่มตัวอย่างไปร่วมกันทำนายระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและพบว่า ระดับเขavnปัญญา ($\beta = 0.190, p < .001$) สามารถทำนายระดับการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .001

ในการวิเคราะห์ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยนำตัวแปรระดับเขavnปัญญา เพศ สัมพันธภาพในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว อาชีพครู/อาจารย์ อาชีพข้าราชการ และผู้ปกครองกำลังศึกษาอยู่ มาร่วมกันทำนายสายการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและพบว่าตัวแปรทำนายทั้งหมดร่วมกันทำนายสายการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของสายการศึกษาได้ร้อยละ 70.1 โดยพบว่าระดับเขavnปัญญามีน้ำหนักในการทำนายสายการศึกษามากที่สุด ($\beta = 0.428, p < .001$) รองลงมาคือรายได้ของครอบครัว ($\beta = 0.291, p < .001$) การศึกษาของผู้ปกครอง ($\beta = 0.231, p < .001$) อาชีพข้าราชการ ($\beta = 0.098, p < .001$) เพศ ($\beta = 0.077, p < .001$) อาชีพครู/อาจารย์ ($\beta = 0.060, p < .01$) สัมพันธภาพในครอบครัว ($\beta = 0.059, p < .01$) และผู้ปกครองกำลังศึกษาอยู่ มีน้ำหนักในการทำนายน้อยที่สุด ($\beta = 0.057, p < .01$)

ขั้นที่ 3. การสร้างโมเดล

จากผลจากการวิเคราะห์การถดถอยทั้ง 5 ครั้งดังตารางที่ 9 ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกตัวแปรทำนายที่มีน้ำหนักในการทำนายตัวแปรเกณฑ์ มากกว่าหรือเท่ากับ 0.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่าหรือเท่ากับ .001 ($p \leq .001$) จากนั้นนำปัจจัยที่ผ่านการคัดเลือกมาเชื่อมโยงการส่งผลของตัวแปรทำนายต่อตัวแปรเกณฑ์ต่างๆ ได้ ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับเขาวนอารมณ์ (N = 860)

ขั้นที่ 4. ศึกษาการส่งผลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับเขาวนอารมณ์

เมื่อได้แผนภาพของความสัมพันธ์ดังภาพที่ 9 แล้ว ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัวแปรที่น่าสนใจที่คาดว่าจะส่งผลทางตรงและส่งผลทางอ้อมต่อระดับเขาวนอารมณ์(EI) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน (Partial Correlation Coefficients) โดยควบคุม(Control) ตัวแปรที่น่าสนใจ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ชุดตัวแปร และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าสหสัมพันธ์ก่อนและหลังควบคุมตัวแปรด้วยสูตร Z-test ดังแสดงไว้ในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน และตัวแปรควบคุม ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างระดับเขาวนปัญหา ระดับเขาวนอารมณ์ เพศ ระดับการศึกษา และสายการศึกษา (N = 860)

ชุดที่	ตัวแปรควบคุม	สหสัมพันธ์ระหว่าง	ก่อนควบคุม	หลังควบคุม	ผลต่างของความสัมพันธ์ก่อนและหลังการควบคุม (Z-test)
1	เพศ	ระดับเขาวนปัญหา ระดับเขาวนอารมณ์	.435*	.464*	-0.752
2	ระดับเขาวนปัญหา	ระดับการศึกษา ระดับเขาวนอารมณ์	.216*	.151*	1.393
3	ระดับเขาวนปัญหา	สายการศึกษา ระดับเขาวนอารมณ์	.462*	.248*	5.104*

* $p < .001$

ชุดที่ 1 ตัวแปรคือ เพศ ระดับเขavnปัญญาและระดับเขavnอารมณ์ โดยให้ตัวแปรเพศ เป็นตัวแปรควบคุม

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 10 พบว่า เมื่อควบคุมตัวแปรเพศ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับเขavnปัญญาและระดับเขavnอารมณ์มีค่าเท่ากับ .434 ($p < .001$) ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับเขavnปัญญาและระดับเขavnอารมณ์ก่อนการควบคุมคือ .465 ($p < .001$) จะเห็นได้ว่าตัวแปรเพศทำให้ค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับเขavnปัญญาและระดับเขavnอารมณ์เพิ่มขึ้นเพียง.029 และไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความสัมพันธ์ของระดับเขavnปัญญาและระดับเขavnอารมณ์ก่อนและหลังการควบคุมตัวแปรเพศ จึงสรุปว่าเพศส่งผลทางตรงต่อระดับเขavnปัญญาและระดับเขavnอารมณ์เท่านั้น และไม่ส่งผลผ่านระดับเขavnปัญญาสู่ระดับเขavnอารมณ์

ชุดที่ 2 ตัวแปรคือ ระดับเขavnปัญญา ระดับการศึกษา และระดับเขavnอารมณ์ โดยให้ตัวแปรระดับเขavnปัญญาเป็นตัวแปรควบคุม

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าเมื่อควบคุมตัวแปรระดับเขavnปัญญาแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับการศึกษาและระดับเขavnอารมณ์มีค่าเท่ากับ .151 ($p < .001$) ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับการศึกษาและระดับเขavnอารมณ์ก่อนการควบคุมคือ .216 ($p < .001$) จะเห็นได้ว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและระดับเขavnอารมณ์จะลดลงไป .065 และไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาและระดับเขavnอารมณ์ก่อนและหลังการควบคุมตัวแปรระดับเขavnปัญญาจึงสรุปว่าระดับเขavnปัญญาส่งผลทางตรงต่อระดับเขavnอารมณ์เท่านั้น และไม่ส่งผลผ่านปัจจัยระดับการศึกษาสู่ระดับเขavnอารมณ์

ชุดที่ 3 ตัวแปรคือ ระดับเขavnปัญญา สายการศึกษา และระดับเขavnอารมณ์ โดยให้ตัวแปรระดับเขavnปัญญาเป็นตัวแปรควบคุม

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าเมื่อควบคุมตัวแปรระดับเขavnปัญญาแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสายการศึกษาและระดับเขavnอารมณ์มีค่าเท่ากับ .248 ($p < .001$) ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับการศึกษาและระดับเขavnอารมณ์ก่อนการควบคุมคือ .462 ($p < .001$) จะเห็นได้ว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่างสายการศึกษาและระดับเขavnอารมณ์จะลดลงไป .214 และพบว่ามีค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ($p < .001$)ระหว่างความสัมพันธ์ของสายการศึกษาและระดับเขavnอารมณ์ในก่อนและหลังการควบคุมตัวแปรระดับเขavnปัญญา จึงสรุปว่าระดับเขavnปัญญาส่งผลทางตรงต่อระดับเขavnอารมณ์และส่งผลผ่านปัจจัยสายการศึกษาสู่ระดับเขavnอารมณ์อีกทางหนึ่ง

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ในเยาวชนไทย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับเชาวน์ปัญญามีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับระดับเชาวน์อารมณ์

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 คือ ระดับเชาวน์ปัญญามีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับระดับเชาวน์อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .435, p < .001$)

จากผลการวิจัยดังกล่าวผู้วิจัยจะแยกอภิปรายในประเด็นดังต่อไปนี้

1. เชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์มิใช่ภาวะสันนิษฐานเดียวกัน เนื่องจากแนวคิดของ Mayer และ Salovey (1997) ที่ว่าการจะพิจารณาว่าเชาวน์ (Intelligence) แต่ละอย่างว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือไม่ ทำได้ด้วยการใช้วิธีหาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ทั้งสอง ซึ่งในเชิงอุดมคติแล้วเชาวน์ทั้งสอง น่าจะมีความสัมพันธ์แบบมีอิทธิพลต่อกันต่ำ เพราะถ้ามีความสัมพันธ์กันสูงเชาวน์ทั้งสองอาจเป็นสิ่งเดียวกันที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่าเชาวน์ปัญญามีความสัมพันธ์กับเชาวน์อารมณ์ในระดับปานกลาง จึงสรุปว่าภาวะสันนิษฐานทั้งสอง น่าจะไม่ใช่สิ่งเดียวกัน จึงสอดคล้องกับแนวคิดของ Mayer และ Salovey (1993) ที่กล่าวว่าเชาวน์อารมณ์เป็นความสามารถที่แยกจากความสามารถทางสติปัญญา

2. เชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์จะส่งผลซึ่งกันและกันในสองทาง คือ

2.1 เชาวน์ปัญญาส่งผลต่อเชาวน์อารมณ์ ในประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อเชาวน์อารมณ์สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ การที่บุคคลมีเชาวน์ปัญญาคือซึ่งหมายถึงมีความสามารถในการเรียนรู้ การคิดไตร่ตรอง ทำความเข้าใจ และจดจำสิ่งต่างๆ ได้ดี อาจจะช่วยส่งเสริมให้มีระดับเชาวน์อารมณ์ดีขึ้นได้

2.2 เชาวน์อารมณ์ส่งผลต่อเชาวน์ปัญญา ในประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเมื่อบุคคลไม่สามารถรับรู้ เข้าใจ และควบคุมอารมณ์ตนเองได้ อาจจะทำให้อารมณ์ไปบดบังปัญญา นั่นหมายถึงหากบุคคลที่มีเชาวน์อารมณ์ที่ดีจะทำให้การใช้ปัญญาความคิดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นในการที่เชาวน์ปัญญาจะส่งผลต่อเชาวน์อารมณ์ หรือเชาวน์อารมณ์ส่งผลต่อเชาวน์ปัญญานั้น เป็นเรื่องที่ต้องทำการวิจัยต่อไปเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน แต่อย่างไรก็ดีในปัจจุบันมีหลักฐานว่าระดับเชาวน์ปัญญาเป็นผลมาจากพันธุกรรม โดย Neisser, Boodoo, Bouchard และ Boykin (1996 อ้างถึงใน Gleitman, Fridlund, & Reisberg, 1999) ระบุว่า ณ ช่วงเวลาหนึ่ง หากคนกลุ่มหนึ่งมีความแตกต่างกันในระดับเชาวน์ปัญญาแล้ว ความแตกต่างนี้สามารถระบุได้ว่าเกิดจากพันธุกรรมร้อยละ 40 -70 โดยส่วนที่เหลือเป็นผลจากสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ระดับเชาวน์อารมณ์ของบุคคลนั้น มีความเป็นไปได้ว่าจะเกิดจากการเรียนรู้ เพื่อทำความเข้าใจความรู้สึกหรือการแสดงออกทางอารมณ์ทั้งของตนเองและผู้อื่น คือเป็นสิ่งที่ได้มาภายหลัง ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และเป็นสิ่งที่พัฒนาเพิ่มพูนหรือเปลี่ยนแปลงได้ ระดับเชาวน์อารมณ์จึงน่าจะเป็นตัวรับผลจากระดับเชาวน์ปัญญา ที่จะเป็นตัวกำหนดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ทุกๆ ด้าน ของมนุษย์ รวมถึงด้านอารมณ์ด้วย

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่าเชาวน์ปัญญาน่าจะส่งผลต่อเชาวน์อารมณ์มากกว่าที่เชาวน์อารมณ์จะส่งผลต่อเชาวน์ปัญญา

สมมติฐานที่ 2 ระดับเชาวน์ปัญญามีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ

ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 คือระดับเชาวน์ปัญญาไม่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับอายุ ผู้วิจัยพิจารณาว่า การที่ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน อาจเป็นไปได้ใน 2 ประการ คือ

1. จิตจำกัดของพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา ซึ่งข้อสันนิษฐานนี้ เกิดจากแนวคิดที่ว่าเชาวน์ปัญญาทั่วไปจะหยุดพัฒนาตั้งแต่อายุประมาณ 15 ปี ดังภาพที่ 12 (ภาคผนวก ฉ) ที่แสดงให้เห็นถึงผลจากการทดสอบเชาวน์ปัญญาทั่วไปด้วยแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหของราเวนซึ่งเป็นการวัดความสามารถในการคิดเชิงก้าวหน้า (Eductive Ability) โดยนำมาเปรียบเทียบกับระดับอายุที่เพิ่มขึ้น ปรากฏว่า เชาวน์ปัญญาทั่วไปจะหยุดพัฒนาช่วงประมาณอายุ 15 ปีและเริ่มลดลงเมื่ออายุประมาณ 25 ปี (Raven et al., 1991) ซึ่งอาจส่งผลให้ระดับเชาวน์ปัญญาไม่เพิ่มขึ้นตามระดับอายุที่เพิ่มขึ้นตามผลที่ได้จากการวิเคราะห์การวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างโดยรวม

($N = 860$) ของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงแยกวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสายสามัญและสายอาชีพ และพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญากับอายุในระดับต่ำ ($r = .199, p < .001$) ในสายสามัญ และไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญากับอายุในสายอาชีพ สรุปได้ว่า ความเป็นไปได้เพียงเล็กน้อยในการเพิ่มขึ้นของระดับเชาวน์ปัญญาตามอายุที่เพิ่มขึ้นของสายสามัญแต่ไม่พบในสายอาชีพนั้น อาจมาจากคุณภาพของการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสายการศึกษาที่ต่างกันทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสายสามัญและสายอาชีพ

2. ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแคบเกินกว่าจะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของระดับเชาวน์ปัญญาได้ เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ในคำอธิบายนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกกลุ่มตัวอย่างสายสามัญและสายอาชีพออกจากกัน แล้ววิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างอายุและระดับเชาวน์ปัญญา ดังตารางที่ 4 และพบว่าในกลุ่มตัวอย่างสายสามัญ อายุมีสหสัมพันธ์กับระดับเชาวน์ปัญญาตามสมมติฐานของการวิจัย ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างสายอาชีพ ผลที่ได้ยังคงปฏิเสธสมมติฐานเช่นเดิม ดังนั้น คำอธิบายว่าการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 เกิดจากช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างแคบเกินไปจึงไม่น่าเป็นไปได้ในกรณีนี้ แต่กลับแสดงให้เห็นถึงปัจจัยอื่นๆ ที่อาจมีอิทธิพลแทรกซ้อน เช่น นโยบายการสนับสนุนการพัฒนาการเชาวน์ปัญญา หรือ คุณภาพการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษามีความแตกต่างกันระหว่างสองสายการศึกษา เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษารั้งต่อไปควรเพิ่มช่วงอายุให้กว้างกว่านี้เพื่อให้เห็นผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

สมมติฐานที่ 3 ระดับเชาวน์อารมณ์มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ

ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 คือ ระดับเชาวน์อารมณ์ไม่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ การที่ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐาน อาจเป็นไปได้ใน 2 ประการ กล่าวคือ

1. เนื่องจากผลที่ได้จากสมมติฐานที่ 1 คือเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อาจเป็นเหตุทำให้ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานที่ 2 และ 3 เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยคาดว่าระดับเชาวน์ปัญญาจะส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ ซึ่งอภิปรายได้ว่าหากกลุ่มตัวอย่างมีเชาวน์ปัญญาในระดับต่ำจะส่งผลให้การใช้ปัญญาเกี่ยวพันอารมณ์ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาเชาวน์อารมณ์ได้ไม่ดีเท่าที่ควรจึงทำให้ระดับเชาวน์อารมณ์อยู่ในระดับต่ำตามไปด้วย ในทางกลับกันหากกลุ่มตัวอย่างมีระดับเชาวน์ปัญญาที่ระดับเชาวน์อารมณ์ก็น่าจะดีด้วยเช่นกัน

2. เนื่องจากเชาวน์อารมณ์เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ ดังนั้นปัจจัยสภาพแวดล้อม พื้นฐานทางครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู การศึกษา ที่แตกต่างกันอาจส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างได้แตกต่างกัน ซึ่งเห็นได้ชัดจากการที่ผู้วิจัยแยกวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างสายสามัญและสายอาชีพ พบว่าระดับเชาวน์อารมณ์ในสายสามัญนั้นจะเพิ่มขึ้นตามระดับอายุ แต่ไม่พบว่ามี การเพิ่มขึ้นดังกล่าวในสายอาชีพ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของปัจจัยทางด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ผู้ปกครอง ปรากฏว่าเป็นไปตามที่ผู้วิจัยคาดไว้คือกลุ่มตัวอย่างสายสามัญมีปัจจัยทางด้านครอบครัวในระดับเฉลี่ยแล้วสูงกว่าสายอาชีพ(ตารางที่ 12 ภาคผนวก ฉ) ดังนั้น แม้ช่วงอายุที่ศึกษาจะแคบแต่ปัจจัยสิ่งแวดล้อมยังคงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างในสายการศึกษาทั้งสองมีระดับเชาวน์อารมณ์ที่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ระดับเขาวนอารมณ์ของเพศหญิงจะสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับอายุเดียวกัน

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 4 คือ ระดับเขาวนอารมณ์ของเพศหญิงจะสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกระดับอายุ ผู้วิจัยจะแยกอภิปรายผลการสนับสนุน การวิจัยดังกล่าว 3 ประการ ดังนี้

1. ความแตกต่างในการจัดการกับอารมณ์ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brenner และ Salovey (1997) ในเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศหญิงและเพศชายในการจัดการกับอารมณ์ ซึ่งพบว่า เด็กหญิงจะแสวงหาการสนับสนุนและการชี้แนะจากผู้อื่นมากกว่าเด็กชาย เด็กผู้หญิงจะใช้การมุ่งพิจารณาอารมณ์ในการจัดการกับอารมณ์ทางลบมากกว่าเด็กชาย ส่วนเด็กชายก็จะใช้การเคลื่อนไหวทางกายในการจัดการกับอารมณ์ทางลบมากกว่าเด็กหญิง นอกจากนี้งานวิจัยของ Timmers, Fisher และ Manstead (1998) ได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างเพศหญิงกับเพศชายในเรื่องของการแสดงออกทางอารมณ์ ว่าเพศชายจะมีการลงมือในการแสดงอารมณ์ที่อ่อนแอมากกว่าเพศหญิง และถูกจูงใจให้มีการควบคุมอารมณ์ของตนเองและมีแนวโน้มในการแสดงออกอารมณ์ที่สะท้อนถึงพลังอำนาจมากกว่าเพศหญิง ดังนั้น จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเพศหญิงนั้นมีแนวโน้มที่จะแสวงหาทางออกให้กับอารมณ์ทางลบและพยายามที่จะแก้ไขอารมณ์เหล่านั้น โดยการปรึกษารับฟังความคิดเห็น ตรีศตรง และใช้ปัญญาในการจัดการกับอารมณ์ของตนเองมากกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายจะเน้นในการเคลื่อนไหวร่างกายหรือแสดงอำนาจในการจัดการกับอารมณ์ทางลบมากกว่าเพศหญิง ซึ่งแนวทางการจัดการกับอารมณ์ของเพศหญิงนั้นสอดคล้องกับการใช้ปัญญาเกี่ยวพันอารมณ์ของมโนทัศน์ทางเขาวนอารมณ์มากกว่าเพศชาย

2. ปัจจัยด้านวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของเพศหญิงอาจมีส่วนให้เพศหญิงแตกต่างจากเพศชายในเรื่องการปฏิสัมพันธ์กับอารมณ์ เนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่คนในสังคมมองว่าอ่อนแออ่อนไหวกว่าเพศชาย จึงให้ความสำคัญต่อการแสดงออกทางอารมณ์ของเพศหญิงมากกว่าการแสดงออกทางอารมณ์ของเพศชาย อีกทั้งเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีความไวในการรู้สึกและความละเอียดอ่อนมากกว่าเพศชายจึงทำให้การรับรู้และใส่ใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นมีมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้การดำเนินชีวิตและความสนใจในสิ่งต่างๆของเพศหญิงและเพศชายก็มีความแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ผู้หญิงให้ความสนใจที่จะอ่านหนังสือนิยาย หรือ ภาพยนตร์และละครที่มีการแสดงออกทางอารมณ์ต่างๆมากกว่าการอ่านหนังสือสารคดี หรือการกีฬาเหมือนเพศชาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ประสบการณ์ทางอารมณ์ของเพศหญิงน่าจะมีมากกว่าเพศชายจึงส่งผลให้เพศชายมีระดับเขาวนอารมณ์น้อยกว่าเพศหญิง

3. เนื่องจากความสัมพันธ์ของระดับเขาวน้อารมณ์กับระดับเขาวนปัญญาที่มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางนั้น อาจส่งผลให้ความแตกต่างในเรื่องความถนัดที่ได้จากการทดสอบเขาวนปัญญา มีผลต่อเขาวน้อารมณ์เช่นกัน ดังการวิจัยของ Eysenck และ Kamin (1981) ที่พบว่า เพศหญิงทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ความชำนาญทางภาษา (verbal) ได้ดีกว่าชาย หากปรากฏการณ์เช่นนี้ส่งผลเชื่อมโยงไปถึงเขาวน้อารมณ์ อาจทำให้เพศหญิงสามารถรับรู้และสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่มีภาษาเป็นสื่อ ได้ดีกว่าเพศชาย นอกจากนี้ความสามารถที่ต่างกันระหว่างเพศในการเข้าใจ คำศัพท์ ความหมาย การตีความคำถามและคำตอบที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ อาจส่งผลต่อการวัดระดับเขาวน้อารมณ์ที่ใช้ภาษาเป็นตัวกลางในการวัดได้

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยระดับเขาวนปัญญา เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายการศึกษา สายการเรียน ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเขาวน้อารมณ์

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 5 บางส่วน คือ พบว่ามีปัจจัยระดับเขาวนปัญญา เพศ สายการศึกษา ระดับการศึกษา สัมพันธภาพในครอบครัว และอาชีพของผู้ปกครอง (เฉพาะอาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์และอาชีพให้บริการต่างๆ) ส่งผลต่อระดับเขาวน้อารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายแยกเป็น 3 ประเด็นคือ ประเด็นปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ และลำดับการเกิด ปัจจัยด้านการศึกษา ได้แก่ สายการศึกษา สายการเรียน และระดับการศึกษา และปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ดังนี้

1. **ปัจจัยพื้นฐาน** ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อระดับเขาวน้อารมณ์คือ เพศ ผลจากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยระดับเขาวน้อารมณ์ของเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ที่เพศหญิงมีระดับเขาวน้อารมณ์สูงกว่าเพศชายในทุกระดับอายุ ดังที่ผู้วิจัยได้อภิปรายมาแล้วข้างต้น

ส่วนปัจจัยพื้นฐานที่พบว่าส่งผลต่อระดับเขาวน้อารมณ์อย่างไม่มีนัยสำคัญคือ อายุและลำดับการเกิด ปัจจัยอายุนั้นสอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ที่พบว่าระดับเขาวน้อารมณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับอายุ ซึ่งอาจเป็นผลจากปัจจัยอื่น เช่น อยู่ในสายการเรียนที่ต่างกัน สิ่งแวดล้อมทางอารมณ์ต่างกัน การส่งเสริมการพัฒนาทางอารมณ์มีความแตกต่างกันเป็นต้น จึงทำให้ช่วงอายุที่แคบไม่สามารถส่งผลต่อระดับเขาวน้อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อีกปัจจัยหนึ่งที่ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่พบว่าปัจจัยลำดับการเกิดมีผลต่อระดับเขาวน้อารมณ์ กล่าวคือ จากที่ผู้วิจัยคาดว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุตรคนเดียวและคนโตจะมีแนวโน้มที่จะมีระดับเขาวน้อารมณ์แตกต่างจากลำดับการเกิดอื่นๆ นั้น ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วตา คณะวารณ

(2520) ที่พบว่าลูกคนโตและลูกคนเดียวมีแนวโน้มที่มีความต้องการที่จะก้าวร้าวสูงกว่าลูกคนรอง และลูกคนสุดท้อง ลูกคนรองและลูกคนสุดท้องมีแนวโน้มว่ามีทัศนคติต่อผู้อื่นที่ดีกว่าลูกคนแรก และลูกคนเดียวทั้งยังสามารถตั้งระดับความปรารถนาได้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่าลูกลำดับอื่น แต่จะสอดคล้องกับการวิจัยเรื่องลำดับการเกิดกับการปรับตัวของ ศศิวิมล โสภณพันธ์ (2523) ที่พบว่าลูกคนโต คนกลางและคนเล็กจะมีปัญหาในการปรับตัวไม่แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยคาดว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองในปัจจุบันอาจมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดความเสมอภาคในการเลี้ยงดูบุตรที่เกิดในลำดับที่ต่างกันมากขึ้น หรืออาจเป็นไปได้ที่ลำดับการเกิดไม่มีการส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์เลย ดังนั้นเพื่อพิสูจน์ความคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการศึกษาการส่งผลของปัจจัยลำดับการเกิดต่อเชาวน์อารมณ์ครั้งต่อไปน่าจะควบคุมปัจจัยอื่นๆให้คงที่ ดังเช่น ควบคุมปัจจัย อายุ เพศ การศึกษา จำนวนพี่น้อง ขนาดของครอบครัว เป็นต้น

2. ปัจจัยด้านการศึกษา มีการส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างกล่าวคือ ในปัจจัยสายการศึกษานั้น กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในสายสามัญมีค่าเฉลี่ยระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าเยาวชนสายอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าเป็นผลจากความสามารถในการศึกษาเล่าเรียนของเยาวชนที่อาจเป็นผลสืบเนื่องจากมีเชาวน์ปัญญาในระดับที่ต่างกัน ประกอบกับนโยบายการส่งเสริมการพัฒนา ระดับเชาวน์อารมณ์ของสถาบันการศึกษาในสายสามัญและสายอาชีพอาจมีความแตกต่างกันจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างในสายการศึกษาที่ต่างกันมีระดับเชาวน์อารมณ์ต่างกัน

นอกจากนี้ ปัจจัยระดับการศึกษาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการเพิ่มขึ้นของระดับเชาวน์อารมณ์ ซึ่งแม้ว่าในการวิจัยครั้งนี้จะจำกัดระดับการศึกษาต่างกันเพียง 4 ระดับ แต่ยังคงแสดงให้เห็นผลทางบวกต่อระดับเชาวน์อารมณ์ได้ ดังนั้นระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจึงบ่งบอกถึงแนวโน้มการมีระดับเชาวน์อารมณ์ที่สูงขึ้นด้วย ซึ่งประเด็นนี้ผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาที่เยาวชนได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นจะมีความรู้ในด้านอารมณ์ (Emotional knowledge) มากขึ้นทำให้ความเข้าใจ หรือการกำกับอารมณ์ดีขึ้นได้

ในส่วนของการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างสายการเรียน ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสายการเรียนวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ช่างเทคนิค และพาณิชย์การ มีระดับค่าเฉลี่ยของคะแนนระดับเชาวน์อารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยไม่พบความแตกต่างของระดับเชาวน์อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างสายการเรียน วิทยาศาสตร์และสายการเรียนศิลปศาสตร์ แต่จะพบความแตกต่างระหว่างสายการเรียนพาณิชย์การกับสายการเรียนช่างเทคนิค โดยกลุ่มตัวอย่างที่เรียนอยู่ในสายการเรียนพาณิชย์การจะมีระดับเชาวน์อารมณ์เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนในสายการเรียนช่างเทคนิค (ตารางที่ 7) ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการส่งผลของปัจจัยเพศเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะผู้วิจัยพบว่าจำนวนผู้หญิงเรียนสายการเรียนช่างเทคนิค น้อยมากในทางกลับกันสายการเรียนพาณิชย์การจะมีผู้หญิงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นความแตกต่างของระดับเชาวน์อารมณ์ระหว่างสายการเรียนพาณิชย์การกับสายการเรียนช่างเทคนิคจึงน่าจะเป็นผล

มาจากเพศที่ต่างกัน จึงสรุปได้ว่าปัจจัยทางด้านการศึกษามีความสำคัญยิ่งต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของเยาวชนไทย ดังนั้น บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาไทยควรเร่งพิจารณาให้มีนโยบายส่งเสริมระดับเชาวน์อารมณ์แก่เยาวชนให้ครอบคลุมทั้งสายสามัญ สายอาชีพ และในทุกสายการเรียน อีกทั้งยังควรให้การสนับสนุนแก่เยาวชนให้มีการศึกษาที่สูงขึ้นด้วย

3. ปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งมีปัจจัยสัมพันธ์ภาพในครอบครัว อาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์ และอาชีพให้บริการของผู้ปกครองนั้นส่งผลทางบวกต่อระดับเชาวน์อารมณ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของเยาวชน

ปัจจัยแรกคือ สัมพันธภาพของครอบครัว ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงการรับรู้ความอบอุ่นภายในครอบครัวของเยาวชน แสดงว่าหากครอบครัวมีความสัมพันธ์อันดีให้ความรักและความอบอุ่นที่เยาวชนสามารถรับรู้และเข้าใจได้จะมีผลในทางบวกต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของเยาวชน สอดคล้องกับความเชื่อของ Sullivan (1965 อ้างถึงใน ศศิวิมล โสภณพันธ์, 2523) ที่ว่าบุคคลที่มาจากครอบครัวที่มีความรักใคร่ซึ่งกันและกันมีความเป็นอยู่ที่อบอุ่นพอที่จะทำให้เกิดความมั่นใจ จะสามารถปรับตัวในสังคมได้ดีและมีการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Martinez(1999)ที่พบว่าคนที่ได้กรับรู้ว่าผู้ปกครองทำตนเป็นแบบอย่าง ให้รางวัล ให้กำลังใจ และสนับสนุน จะมีผลถาวรต่อเชาวน์อารมณ์ งาน หน้าที่ทางสังคม และอาการภายใต้การกดดันต่างๆ

ปัจจัยทางด้านครอบครัวที่น่าสนใจอีกปัจจัยหนึ่งที่มีน้ำหนักในการทำนายระดับเชาวน์อารมณ์ในเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อาชีพของผู้ปกครอง จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเป็นศิลปินหรือทำงานที่ต้องให้ความคิดสร้างสรรค์ต่างๆจะส่งผลทางบวกต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของเยาวชน ผู้วิจัยคาดว่าในเนื้อหาของงานสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ หรือศิลปะความงามต่างๆ ต้องใช้ความคิด ความละเอียดอ่อนต่อผลงานที่ทำจึงทำให้อาชีพนี้ต้องมีความรู้สึกไวต่อสิ่งต่างๆรอบตัวเพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานที่อาจทำให้มีความสามารถที่จะเรียนรู้และสังเกตสิ่งรอบข้างได้อย่างลึกซึ้งกว่าอาชีพอื่นเป็นได้ อีกอาชีพหนึ่งที่ส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ทางบวกเช่นกัน คือ อาชีพให้บริการ ในประเด็นนี้ผู้วิจัยเห็นว่าโดยธรรมชาติของการบริการ ซึ่งเป็นงานที่จะต้องสัมผัสสัมพันธ์กับผู้คนหลายระดับจึงน่าจะมีโอกาสได้สัมผัสกับอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลายจากบุคคลหลายประเภทที่มาใช้บริการ และที่สำคัญที่สุดคือจะต้องรู้วิธีที่จะทำให้ผู้รับบริการประทับใจในการบริการอีกด้วย อาชีพให้บริการจึงเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถทางเชาวน์อารมณ์อย่างยิ่ง ดังนั้น หากเยาวชนที่มีผู้ปกครองผู้ซึ่งในที่นี้หมายถึงบุคคลที่เยาวชนคิดว่ามีอิทธิพลต่อตนเองมากที่สุดในครอบครัวประกอบอาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์การหรือให้บริการก็น่าจะมีโอกาสได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์ทางอารมณ์ต่างๆ การใช้ความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีความละเอียดละออ ความสามารถในการจัดการกับอารมณ์ได้ต่างจาก

การที่เยาวชนมีผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่นๆ แต่ผลการวิจัยก็มิได้แสดงว่าอาชีพอื่นจะส่งผลทางบวกหรือลบต่อระดับเชาวน์อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่นจึงน่าจะนำข้อดีของสองสายอาชีพนี้มาพิจารณาว่ามีประโยชน์ในแง่ใด และจะสามารถปรับตนเองหรือส่งเสริมการอบรมเยาวชนในเรื่องของอารมณ์ได้อย่างไร

ส่วนปัจจัยรายได้ของครอบครัวและการศึกษาของผู้ปกครองที่ไม่ส่งผลต่อระดับเชาวน์อารมณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่า การที่จะอบรมสั่งสอนเยาวชนให้เป็นคนที่มีเชาวน์อารมณ์ในระดับที่ดีได้นั้นขึ้นอยู่กับความรู้ทางอารมณ์ ประสบการณ์ทางอารมณ์ และระดับเชาวน์อารมณ์ของผู้ปกครอง รวมถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว คอยดูแลให้การเอาใจใส่ต่อพัฒนาการทางอารมณ์ของบุตรหลานน่าจะเป็นประเด็นที่สำคัญกว่าการที่ครอบครัวจะมีรายได้ดีหรือผู้ปกครองมีการศึกษาสูง ผู้วิจัยจึงเสนอว่าการศึกษาปัจจัยทางด้านครอบครัวในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวัดระดับเชาวน์อารมณ์ของผู้ปกครองและศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเพิ่มเติม

สมมติฐานที่ 6 ปัจจัยเพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายรับของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเชาวน์ปัญญา

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 6 เป็นส่วนใหญ่ คือ พบว่าปัจจัยเพศ อายุ สัมพันธภาพในครอบครัว รายรับของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเชาวน์ปัญญา ยกเว้นเพียงปัจจัยลำดับการเกิดเท่านั้น ที่ทำนายระดับเชาวน์ปัญญาได้อย่างไม่มีนัยสำคัญ โดยผู้วิจัยจะแยกอภิปรายเป็น 2 ประเด็น คือ ปัจจัยพื้นฐาน และปัจจัยทางด้านครอบครัว ดังนี้

1. **ปัจจัยพื้นฐาน** ได้แก่ อายุ ที่ส่งผลต่อระดับเชาวน์ปัญญาของกลุ่มตัวอย่างนั้น จะเห็นได้ว่าปัจจัยอายุที่เพิ่มขึ้นทำให้ระดับเชาวน์ปัญญาเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ น้ำหนักในการทำนายมีเพียง .078 ($p < .01$) ดังนั้นปัจจัยอายุยังคงมิใช่ปัจจัยที่เห็นได้ชัดเจนนักว่าส่งผลต่อระดับเชาวน์ปัญญาของเยาวชนอายุ 15-18 ปี แต่ก็ยังพบว่า มีแนวโน้มที่อายุเพิ่มขึ้นระดับเชาวน์ปัญญาจะเพิ่มขึ้น ดังนั้นหากต้องการเห็นผลที่ชัดเจนกว่านี้จึงน่าจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับเชาวน์ปัญญากับอายุในช่วงอายุที่กว้างกว่านี้

อีกปัจจัยหนึ่งคือ เพศ ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเพศชายมีระดับเชาวน์ปัญญาสูงกว่าเพศหญิงและมีค่าเฉลี่ยระดับเชาวน์ปัญญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลที่ได้ในการทดสอบสมมติฐานนี้ตรงข้ามกับผลที่ได้จากการทดสอบสมมติฐานที่ 5 ที่แสดงว่าเพศหญิงมีระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าเพศชาย ผู้วิจัยจึงคาดว่าเป็นผลจากรูปแบบการวัดระดับเชาวน์ปัญญาความแตกต่างในความถนัดเฉพาะทางของเชาวน์ปัญญาแต่ละด้านระหว่างเพศชายที่มีแนวโน้มที่จะมีความสามารถทางคณิตศาสตร์และมีดีสัมพันธ์ได้ดีกว่าเพศหญิงที่คาดว่าจะมีความถนัดในด้านการ

ใช้ภาษามากกว่าเพศชาย (Eysenck & Kamin,1981, Maccoby & Jacklin,1974,1980; Hines, 1990; Halpern,1992 1997; Masters & Sanders, 1993; Stanley, 1993 อ้างถึงใน Gleitman et al.,1999) ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการวัดเชาวน์ปัญญาที่วัดในเรื่องของความสามารถในการแก้ปัญหาโดยใช้เมตริกซ์แสดงความสัมพันธ์ของปัญหา ส่วนการวัดเชาวน์อารมณ์เป็นการวัดด้วยการใช้ภาษา ดังนั้นผลที่ได้จากความแตกต่างระหว่างเพศในเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ในการวิจัยครั้งนี้จึงอาจมีสาเหตุมาจากรูปแบบการวัดด้วยและเพื่อพิสูจน์แนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเสนอว่าในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้รูปแบบอื่น เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การให้ทำกิจกรรม หรือใช้แบบทดสอบอื่นๆ เป็นต้น

ในส่วนของปัจจัยลำดับการเกิดที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของค่าเฉลี่ยระดับเชาวน์ปัญญาระหว่างเยาวชนที่เป็นลูกคนเดียวหรือคนโตกับลำดับการเกิดอื่นๆ นั้นสอดคล้องกับการวิจัยของ Scoonover (1959 อ้างถึงใน อรสา จริญญาธรรม, 2526) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์ปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับลำดับการเกิด เพศของพี่น้อง และช่วงห่างของอายุ ในพี่น้องที่มีอายุใกล้เคียงกัน ปรากฏว่าพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับเชาวน์ปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างพี่น้องอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนอรสา จริญญาธรรม (2526) เองนั้นก็พบว่านักเรียนที่มีลำดับการเกิดและขนาดของครอบครัวที่แตกต่างกันมีระดับเชาวน์ปัญญาไม่แตกต่างกัน

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง(เฉพาะอาชีพแพทย์/พยาบาล การเงิน/การบัญชี ครู/อาจารย์ ผู้ปกครองกำลังศึกษาอยู่ และผู้ปกครองที่ไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ) ส่งผลต่อระดับเชาวน์ปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ปัจจัยสัมพันธภาพในครอบครัวนั้นสามารถบ่งบอกถึงความมั่นคงทางจิตใจของเยาวชนซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเยาวชนในด้านต่างๆ ส่วนปัจจัยรายได้ของครอบครัวนั้นเป็นปัจจัยที่แสดงถึงความพร้อมทางทุนทรัพย์ที่เข้ามาส่งผลต่อการส่งเสริมให้พัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาได้

ในส่วนปัจจัยการศึกษาของผู้ปกครอง ผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาที่สูงก็ว่าจะมีแนวโน้มที่จะมีบุตรหลานหรือส่งผลต่อเยาวชนให้มีระดับเชาวน์ปัญญาที่สูงขึ้นได้ ซึ่งหากพิจารณาในมุมมองด้านพันธุกรรมที่มีงานวิจัยทางเชาวน์ปัญญาหลายชิ้นที่กล่าวว่าเชาวน์ปัญญาสามารถถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ได้ แม้ว่าคนที่เชาวน์ปัญญาดีไม่จำเป็นต้องเรียนสูงแต่คนที่เรียนสูงก็อาจจะสามารถบ่งบอกถึงระดับเชาวน์ปัญญาได้ในระดับหนึ่ง ดังนั้นผู้ปกครองที่เรียนสูงอาจมีความเป็นไปได้ว่ามีระดับเชาวน์ปัญญาสูงและถ่ายทอดมาสู่บุตรหลานของตนได้ หรืออีกนัยหนึ่งการที่กลุ่มตัวอย่างมีผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงถือว่ามีสภาพแวดล้อมทางปัญญาที่ดี จึงน่าจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญาได้ดี

ปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยอาชีพของผู้ปกครอง ซึ่งเป็นปัจจัยที่เข้ามาส่งผลต่อระดับเขาวนปัญญาในทางบวกอยู่หลายอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นอาชีพแพทย์/พยาบาล การเงินการบัญชีและครูอาจารย์ นั้นล้วนแล้วแต่เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถในระดับสูงซึ่งน่าจะส่งผลร่วมกับปัจจัยการศึกษาของผู้ปกครองและปัจจัยรายได้ของครอบครัวทางอ้อมด้วย กลุ่มอาชีพดังกล่าวจึงน่าจะมีโอกาสสูงที่จะส่งเสริมกระบวนการทางปัญญาของกลุ่มตัวอย่างได้มากกว่าอาชีพอื่น ในส่วนของ ผู้ปกครองหรือผู้มีอิทธิพลที่กำลังศึกษาอยู่และมีได้ประกอบอาชีพนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าอาจจะเป็นไปได้ที่กลุ่มบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีเวลาในการดูแลเอาใจใส่เยาวชนให้มีความพร้อมและช่วยส่งเสริมการพัฒนาเขาวนปัญญาแก่เยาวชนได้อีกทางหนึ่ง

การศึกษาเพิ่มเติม เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาเพิ่มเติมถึงลักษณะการส่งผลของปัจจัยต่างๆต่อระดับเขาวนอารมณ์ จึงวิเคราะห์ปัจจัยที่น่าสนใจ คือ เพศ ระดับการศึกษา และสายการศึกษามาวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงส่วน

จากภาพที่ 9 จะเห็นได้ว่าปัจจัยเพศ ส่งผลทางตรงต่อระดับเขาวนปัญญาและระดับเขาวนอารมณ์ ซึ่งปัจจัยเพศจะส่งผลต่อระดับเขาวนปัญญาและระดับเขาวนอารมณ์ในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือ เพศชายมีค่าเฉลี่ยระดับเขาวนปัญญาสูงกว่าเพศหญิง และเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยระดับเขาวนอารมณ์ที่สูงกว่าเพศชายดังที่ได้อภิปรายมาแล้วในการทดสอบสมมติฐานที่ 4 และ 6 ในส่วนของปัจจัยเพศ แต่ทั้งนี้ปัจจัยเพศจะไม่ส่งผลผ่านระดับเขาวนปัญญาไปสู่ระดับเขาวนอารมณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า ปัจจัยระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลทางบวกโดยตรงต่อระดับเขาวนอารมณ์ แต่เป็นตัวส่งผ่านอิทธิพลของระดับเขาวนปัญญาสู่ระดับเขาวนอารมณ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เมื่อระดับการศึกษาสูงขึ้นระดับเขาวนอารมณ์ก็จะมากขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมให้เยาวชนมีการศึกษาสูงจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้มีระดับเขาวนอารมณ์ที่สูงขึ้นได้ บุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของตนในทุกๆระดับชั้นการศึกษา

ในส่วนปัจจัยสายการศึกษาสายสามัญนั้นส่งผลทางบวกต่อระดับเขาวนอารมณ์ทางตรง และเป็นปัจจัยส่งผ่านอิทธิพลของระดับเขาวนปัญญาสู่ระดับเขาวนอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาในสายสามัญจะช่วยส่งเสริมระดับเขาวนอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างและยังเป็นตัวส่งผ่านอิทธิพลของระดับเขาวนปัญญาสู่ระดับเขาวนอารมณ์ได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงควรมีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาในระดับเขาวนปัญญาและเขาวนอารมณ์ให้แก่เยาวชนควบคู่กันไป โดยเฉพาะในสายอาชีพที่ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างในสายอาชีพมีระดับเขาวนปัญญาและระดับเขาวนอารมณ์ในระดับต่ำกว่าสายสามัญศึกษา(ภาพที่ 7) ดังนั้น

สถาบันการศึกษาในสายอาชีพจึงควรวางแผนและดำเนินการพัฒนาในระดับเขาวนปัญญาและระดับเขาวนอารมณ์อย่างเร่งด่วน

สรุปแล้วจะเห็นว่าการพัฒนาเขาวนอารมณ์นั้นสามารถทำได้หากได้รับความร่วมมือจากทั้งทางบ้านและสถาบันการศึกษา โดยผู้ปกครอง ครู อาจารย์ที่ใกล้ชิดกับเด็กและเขาวนควรให้ความใส่ใจ แสดงออกถึงความรักความเมตตา เป็นผู้ฝึกฝนอารมณ์ คอยให้กำลังใจ ชี้แนะแนวทางแก่เด็กและเขาวนให้มีความรู้ทางอารมณ์ที่ถูกต้อง สามารถเข้าใจ และกำกับอารมณ์ตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการพัฒนาเขาวนปัญญาควบคู่กันไป ในส่วนของสถาบันการศึกษาทั้งสายสามัญและสายอาชีพควรมีบทบาทเป็นสื่อเชื่อมและส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัวแก่เขาวน และมีนโยบายส่งเสริมการศึกษาให้เขาวนมีการศึกษาที่สูงขึ้น พร้อมทั้งวางนโยบายให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมในการศึกษาที่ดี และเป็นส่วนช่วยปลูกฝังวัฒนธรรมและคุณธรรมอันดีให้แก่เขาวนอีกทางหนึ่ง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับเขavnปัญญากับระดับเขavnอารมณ์
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับเขavnปัญญากับอายุ
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับเขavnอารมณ์กับอายุ
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับเขavnอารมณ์ของเพศหญิงและเพศชายในระดับอายุเดียวกัน
5. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อระดับเขavnอารมณ์ ได้แก่ ปัจจัยระดับเขavnปัญญา เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง
6. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อระดับเขavnปัญญา ได้แก่ ปัจจัย เพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

สมมติฐานในการวิจัย

1. ระดับเขavnปัญญา มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับระดับเขavnอารมณ์
2. ระดับเขavnปัญญา มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ
3. ระดับเขavnอารมณ์ มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุ
4. ระดับเขavnอารมณ์ของเพศหญิงจะสูงกว่าระดับเขavnอารมณ์ของเพศชายในระดับอายุเดียวกัน
5. ปัจจัยระดับเขavnปัญญา เพศ อายุ ระดับการศึกษา สายการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเขavnอารมณ์
6. ปัจจัยเพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ส่งผลต่อระดับเขavnปัญญา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือ เยาวชนไทยอายุ 15-18 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในเขตภาคกลางของไทย จำนวน 860 คน โดยแบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 461 คน และเพศหญิงจำนวน 399 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 แบบวัด คือ แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา และมาตรวัดเชาวน์อารมณ์

2.1 แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา(Intelligence Test) คือ เมตริกซ์ก้าวหน้าของราเวน (Raven's Progressive Matrices-RPM) โดยจะใช้ในแบบเมตริกซ์ก้าวหน้าขั้นสูง (Advanced Progressive Matrices-APM)

2.2 มาตรวัดเชาวน์อารมณ์ (Emotional Intelligence Scale)ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะสอบถาม อายุ เพศ ระดับการศึกษา สายการเรียน ขนาดครอบครัว จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว บุคคลผู้มีอิทธิพล(ในการวิจัยจะใช้แทนว่า “ผู้ปกครอง”) การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และ รายได้ของครอบครัว

ส่วนที่ 2 มาตรวัดเชาวน์อารมณ์ มีจำนวนทั้งหมด 7 ตอนดังนี้ (ดูภาคผนวก ก ชุดที่ 2)

ตอนที่ 1 แบบประเมินตนเอง 7 ระดับตามข้อความที่กำหนด ทั้งหมด 36 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินอารมณ์ตามโจทย์ที่กำหนดให้ ทั้งหมด 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 8 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 7 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 5 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 4 ข้อ

ตอนที่ 7 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 15 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ทดสอบสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3 วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างระดับเขาวนัปัญหา ระดับเขาวนัอารมณ์ และอายุ

ในการวิเคราะห์ต่อเนื่องของสมมติฐานที่ 1 ถึง 3 ผู้วิจัยได้แยกวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 สายการศึกษา ได้แก่ สายสามัญและสายอาชีพ เพื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation) ระหว่างระดับเขาวนัปัญหา ระดับเขาวนัอารมณ์ และอายุ อีกครั้ง

2. ทดสอบสมมติฐานที่ 4 วิเคราะห์ความแตกต่างของระดับเขาวนัอารมณ์ระหว่างเพศหญิงที่คาดว่า จะมีระดับเขาวนัอารมณ์สูงกว่าเพศชาย ด้วยวิธีสถิติที (t-test) โดยจะแยกวิเคราะห์ข้อมูลตามระดับอายุ 15, 16, 17 และ 18 ปี

3. ทดสอบสมมติฐานที่ 5 วิเคราะห์การส่งผลของปัจจัย ระดับเขาวนัปัญหา เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ต่อระดับเขาวนัอารมณ์ ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณวิธีใส่ตัวแปรทำนายพร้อมกันหมด (Enter Method) โดยตัวแปรเกณฑ์คือ ระดับเขาวนัอารมณ์ และตัวแปรทำนายคือ ระดับเขาวนัปัญหา เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับการศึกษา ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับเขาวนัอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างต่างสายการเรียนด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Tukey (Tukey's HSD test)

4. ทดสอบสมมติฐานที่ 6 วิเคราะห์การส่งผลของปัจจัย เพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง ต่อระดับเขาวนัปัญหาด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณวิธีใส่ตัวแปรทำนายพร้อมกันหมด (Enter Method) โดยตัวแปรเกณฑ์ระดับเขาวนัปัญหา และตัวแปรทำนายคือ เพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง

ผลการวิจัย

1. ระดับเขาวนปัญญาสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับระดับเขาวนอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .435, p < .001$)
2. ระดับเขาวนปัญญาและระดับเขาวนอารมณ์ไม่มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับอายุ $r = -.027$ และ $r = .036$ ตามลำดับ ($p > .05$)
3. ระดับเขาวนอารมณ์ของเพศหญิงสูงกว่าระดับเขาวนอารมณ์ของเพศชายในระดับอายุเดียวกัน อายุ 15 ปี ค่า $t = 2.158$ ($p < .05$) อายุ 16 ปี ค่า $t = 1.974$ ($p < .05$) อายุ 17 ปี $t = 3.406$ ($p = .001$) และ อายุ 18 ปี ค่า $t = 2.014$ ($p < .05$)
4. ปัจจัยระดับเขาวนปัญญา เพศ สายการศึกษา ระดับการศึกษา สัมพันธภาพในครอบครัวและอาชีพของผู้ปกครอง (เฉพาะอาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์และอาชีพให้บริการ) ส่งผลต่อระดับเขาวนอารมณ์ ($R = .576, p < .001$)
5. ปัจจัย เพศ อายุ สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง (เฉพาะอาชีพครู/อาจารย์ แพทย์/พยาบาล การเงิน/การบัญชี ผู้ปกครองที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและกำลังศึกษาอยู่) ส่งผลต่อระดับเขาวนปัญญา ($R = .599, p < .001$)

ข้อค้นพบ

1. ระดับเขาวนปัญญาสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับระดับเขาวนอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งสายสามัญและสายอาชีพ
2. ระดับเขาวนปัญญาและระดับเขาวนอารมณ์มีสหสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางบวกกับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะในสายสามัญ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวในสายอาชีพ
3. สายการเรียนที่ต่างกันจะมีค่าเฉลี่ยระดับเขาวนอารมณ์ที่ต่างกัน ยกเว้นสายการเรียนวิทยาศาสตร์ที่มีค่าเฉลี่ยระดับเขาวนอารมณ์ไม่ต่างจากสายการเรียนศิลปศาสตร์
4. ปัจจัยเพศส่งผลทางตรงต่อระดับเขาวนปัญญาและระดับเขาวนอารมณ์ แต่ไม่ส่งผ่านระดับเขาวนปัญญาไปสู่ระดับเขาวนอารมณ์
5. ระดับเขาวนปัญญาส่งผลต่อระดับเขาวนอารมณ์ทางตรงและส่งผ่านสายการศึกษาอีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำแบบทดสอบเขาวนั้ปัญญ่อื่นๆมาใช้ศึกษาความสัมพันธ์กับระดับเขาวนั้อารมณ์
2. การประเมินระดับเขาวนั้อารมณ์ในแต่ละบุคคลควรประเมินจากการวัดมากกว่าหนึ่งวิธี เช่น การวัดด้วยแบบทดสอบต่างๆ การสังเกตพฤติกรรมในสถานการณ์จริง หรือ สถานการณ์จำลอง การสนทนาหรือสัมภาษณ์ เป็นต้น
3. หากต้องการศึกษาพัฒนาการทางเขาวนั้อารมณ์อย่างแท้จริงไม่ว่าจะด้วยการพัฒนาวิธีใดก็ตาม ควรศึกษาพัฒนาการในระยะยาว(Longitudinal study)
4. ประเด็นที่น่าสนใจเพิ่มเติมร่วมกับระดับเขาวนั้อารมณ์คือ
  - ผลของรูปแบบการเลี้ยงดูที่ต่างกันต่อระดับเขาวนั้อารมณ์เยาวชน
  - เยาวชนเพศหญิงและชายที่มีระดับเขาวนั้อารมณ์ต่างกันจะมีเป้าหมายในชีวิตที่แตกต่างหรือไม่ ในระดับใด
  - ระดับเขาวนั้อารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาต่างๆ
  - ระดับเขาวนั้อารมณ์ที่ต่างกันจะมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพแบบใด
  - ระดับเขาวนั้อารมณ์มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตหรือไม่ อย่างไร
  - อาชีพที่ต่างกันจะมีระดับเขาวนั้อารมณ์ต่างกันหรือไม่ อย่างไร
  - ระดับเขาวนั้อารมณ์กับประสิทธิภาพการทำงานด้านต่างๆ เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- แก้วตา คณะวรรณ (2509). ความสัมพันธ์ของลำดับการเกิดกับบุคลิกภาพบางด้าน.
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุมพร ขงกิตติกุล (2539). ความสามารถทางสมอง: ทฤษฎีและการวัด. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อัคราณา).
- ผดุงชัย กุพัฒน์ (2537). การตรวจสอบความตรงของผลการวัดสติปัญญาตามแนวคิดของ
เสดร์นเบิร์ก. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและการประเมิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิวิมล โสภณพันธ์ (2523). ลำดับการเกิดกับการปรับตัว. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภวรรณ ดันท์พูนเกียรติ (2535). ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลในวิชาคณิตศาสตร์
เขาวนปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและการประเมิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรสา จรุงธรรม (2526). ผลของลำดับการเกิด ขนาดของครอบครัว และช่วงความถี่ห่างที่มีต่อระดับ
เขาวนปัญญา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสกลนคร : การทดสอบทฤษฎีเขาวน
ปัญญาของชาวน์และมาถ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Anastasi, A. (1990). Psychological testing (6th ed.). New York: Macmillan.
- Bar-On, R. (1997). BarOn emotional intelligence quotient inventory: Technical manual.
Toronto: Multi-Health Systems .
- Bower, G. H. (1981). Mood in memory. American Psychologist, 36, 129-148.
- Brenner, E. M., & Salovey, P. (1997). Emotion regulation during childhood: Developmental,
interpersonal, and individual considerations. In P. Salovey & D. J. Sluyter (Eds.), Emotional
development and emotional intelligence (pp.169-192). New York: Basic Books.
- Cattell, R. B. (1971). Abilities: Their structure, growth, and action. Boston: Houghton Mufflin.

- Carpenter, P. A., Just, M. A., & Shell, P. (1990). What one intelligence test measures: A theoretical account of processing in Raven Progressive Matrices test. Psychological Review, 97, 3, 404-431.
- Cooper, R. K., & Sawaf, A. (1998). Executive EQ: Emotional intelligence in business. London: Orion Business.
- Davies, M., Stankov, L., & Robert, R. D. (1998). Emotional intelligence: In search of an elusive construct. Journal of Personality and Social Psychology, 75, 989-1015.
- Eysenck, H. J., & Kamin, L. (1981). Intelligence: The batter for the mind. London: Multimedia Publications.
- Feldman, R. S. (1990). Understanding psychology (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Gleitman, H., Fridlund, A. J., & Reisberg, D. (1999). Individual differences. In C. Wick (Ed.), Psychology (pp.625-667). New York: W. W. Norton.
- Goleman, D. (1995). Emotional intelligence. New York: Bantam Books.
- Goleman, D. (1998). Working with emotional intelligence. New York: Bantam Books.
- Goleman, D. (1999). Emotional intelligence in context. In P. Salovey & D. J. Sluyter (Eds.), Emotional development and emotional intelligence (pp.xiii-xvi). New York: Basic Books.
- Isen, A. M., Clark, M., Shalker, T. M., & Karp, L. (1978). Affect, accessibility of material in memory, and behavior: A cognitive Loop?. Journal of Personality and Social Psychology, 36, 1-12.
- Kline, P. (1991). Intelligence: The psychometric view. London: Routledge.
- Lyle (1999). An investigation of pupil perceptions of mixed-ability grouping to enhance literacy in children. Educational Studies, 25, 283-296.
- Martinez, P. M. (1999). Parental inducement of emotional intelligence. Imagination, Cognition and Personality, 18, 3-23.
- Mayer, J. D., DiPaolo, M., & Salovey, P. (1990). Perceiving affective content in ambiguous visual stimuli: Component of emotional intelligence. Journal of Personality Assessment, 54, 772-781.
- Mayer, J. D., & Gether, G. (1996). Emotional intelligence and the identification of emotion. Intelligence, 22, 89-113.
- Mayer, J. D., & Salovey, P. (1993). The intelligence of emotional intelligence. Intelligence, 17, 433-442.
- Mayer, J. D., & Salovey, P. (1997). What is emotional intelligence?. In P. Salovey &

- D. J. Sluyter (Eds.), Emotional development and emotional intelligence (pp.3-31).
New York: Basic Books.
- Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. (1999). The Mayer, Salovey & Caruso emotional intelligence test (2nd ed.). Toronto: Multi-Health Systems.
- Ravan, J. C. (1962). Advanced Progressive Matrices (Set II). London, England: H. K. Lewis.
- Raven, J. C., Court, J. H., & Raven, J. (1992). Manual for Raven's Progressive Matrices and vocabulary scales: Standard progressive matrices. Oxford, England: Oxford Psychologists Press.
- Raven, J., Raven, J. C., & Court, J. H. (1991). Manual for Raven's Progressive Matrices and vocabulary scales: General overview. Oxford, England: Information Press.
- Sullivan, H. S. (1965). Personal psychology. New York: W. W. Norton.
- Salovey, P., & Birnbaum (1989). Influence of mood on health-relevant cognitions. Journal of Personality and Social Psychology, *57*, 539-551.
- Schutte, N. S., Malouff, J. M., Hall, L. E., Haggerty, J. T., Golden, C. G., & Dornhiem, L. (1998). Development and validation of measure of emotional intelligence. Personality and Individual Differences, *25*, 167-177.
- Sorenson, H., Malm, M., & Firehand G. A. (1971). Psychology for living (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Sternberg, R. J. (1977). Intelligence, information processing, and analogical reasoning: The componential analysis of human abilities. Hillsdale, N.J.: Erlbaum .
- Sternberg, R. J. (1991). Theory-based testing of intellectual abilities: Rationale for the triarchic abilities test. In H. A. H. Rowe (Ed.), Intelligence reconceptualization and measurement (pp.183-202). Hillsdale, N.J.: Erlbaum .
- Sternberg, R. J., & Kaufman, J. C. (1998). Human abilities. Annual Review of Psychology, *49*, 479-502.
- Stuller, J. (1997, January). EQ: Edging toward respectability. Training, *34*, 42-46.
- Timmers, M., Fisher, A. H., & Manstead, A. S. R. (1998). Gender differences in motives for regulating emotions. Personality and Social Psychology Bulletin, *24*, 974-985.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

มาตรวัดเชาวน์อารมณ์

มาตรวัดเชาวน์อารมณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามโครงสร้างทฤษฎีของ Mayer และ Salovey (1997) คูภาพที่ 4 หน้าที่ 16 ประกอบ โดยผู้วิจัยจะนำเสนอมาตรในขั้นตอนการสร้างมาตรและขั้นนำไปใช้จริง ดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 มาตรวัดเชาวน์อารมณ์ (ฉบับสร้างมาตร) เสนอข้อกระทงทั้งหมดที่สร้างขึ้นเพื่อนำไปพัฒนามาตรในขั้นวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน (กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ)

ชุดที่ 2 มาตรวัดเชาวน์อารมณ์ (ฉบับนำไปใช้จริง) เสนอข้อกระทงที่ผ่านการวัดความตรงการวิเคราะห์ข้อกระทง และหาค่าความเที่ยงแล้ว ซึ่งเป็นมาตรที่นำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชุดที่ 1 มาตรฐานวัดเชาวน์อารมณ์ (ฉบับสร้างมาตรฐาน)

ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของ

- ผู้ที่คาดว่าจะมีระดับเชาวน์อารมณ์สูง(กลุ่มสูง) โดยจะสอบถาม อายุ เพศ อาชีพ ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน การศึกษาขั้นสูงสุด ระยะเวลาในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา
- ผู้ที่คาดว่าจะมีระดับเชาวน์อารมณ์ต่ำ (กลุ่มต่ำ) โดยจะสอบถาม อายุ เพศ และระดับชั้นการศึกษาในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 มาตรฐานวัดเชาวน์อารมณ์ มีจำนวนทั้งหมด 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินตนเอง 7 ระดับตามข้อความที่กำหนด ทั้งหมด 70 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินอารมณ์ตามโจทย์ที่กำหนดให้ ทั้งหมด 24 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 10 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 10 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 10 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 10 ข้อ

ตอนที่ 7 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 20 ข้อ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบบุคคลิกภาพ

แบบทดสอบชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดบุคลิกภาพของเยาวชนไทย โดยผู้วิจัยซึ่งเป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใฝ่ขอความร่วมมือจากน้องๆเยาวชนไทยทุกท่านโปรดทำแบบทดสอบชุดนี้ทุกข้ออย่างละเอียด เพื่อให้ได้คำตอบที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยของไทยสืบไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือของน้องๆไว้ ณ ที่นี้ด้วย ที่ได้สละเวลาทำแบบทดสอบนี้จนเสร็จครบถ้วนและผู้วิจัยขอยืนยันว่าข้อมูลจากการตอบของน้องๆ จะถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆต่อน้องๆทั้งสิ้น

น.ส. จิตสุภา ไททวรรณ
(ผู้วิจัย)

ข้อมูลส่วนตัว

โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของนิสิต หรือ เติมข้อความที่เหมาะสม

1. อายุ ..... ปี
2. เพศ หญิง ชาย
3. กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น.....

สำหรับเจ้าหน้าที่

—
—
—

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1

คำนี้แจ้ง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อทางด้านซ้ายมือ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางด้านขวามือให้ตรงกับความรู้สึกของคุณมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อ

ตัวอย่าง

"ฉันมักมีความคิดใหม่ๆเกิดขึ้นเสมอเมื่อฉันอารมณ์ดี"

หากคุณคิดว่าข้อความดังกล่าว

- ไม่เป็นความจริงเลย ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่จริงเลย"
- ไม่เป็นความจริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ไม่จริง"
- ค่อนข้างไม่เป็นความจริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ค่อนข้างไม่จริง"
- ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจริงหรือไม่จริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ตัดสินใจไม่ได้"
- ค่อนข้างเป็นความจริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "ค่อนข้างจริง"
- เป็นความจริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "จริง"
- เป็นความจริงมากที่สุด ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "จริงมากที่สุด"

ไม่จริงเลย	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	ตัดสินใจไม่ได้	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงมากที่สุด
✓						
	✓					
		✓				
			✓			
				✓		
					✓	
						✓

ข้อความ	ไม่จริงเลย	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	ตัดสินใจไม่ได้	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงมากที่สุด
1. คนอื่นจะรู้ได้ทันทีเวลาที่ฉันมีความสุข							
2. ฉันจะคลายความทุกข์โศกได้ก็ต่อเมื่อมีคนมาปลอบโยนฉัน							
3. ฉันไม่ชอบรับฟังคำติและคำชมจากผู้อื่น							
4. เมื่อฉันทำผิด แม้จะถูกคนอื่นต่อว่าอย่างรุนแรงฉันก็ไม่โกรธและชอบรับผิดโดยดี							
5. บางครั้งฉันรู้สึกว่าคุณเองพูดไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง							
6. ฉันจะไม่รู้สึกโกรธเลย เวลามีสคนอื่นมาตอกย้ำปมด้อยของฉัน							
7. ฉันจะสังเกตเห็นโอกาสดี ๆ ในชีวิตเฉพาะในยามที่ฉันมีความสุขเท่านั้น							
8. ฉันสามารถแสดงถึงความต้องการของฉันให้เพื่อนเข้าใจได้							
9. ฉันไม่เคยให้อภัยคนที่มาทำร้ายจิตใจของฉัน							
10. เพื่อนของฉันจะรู้ได้ทันทีเมื่อฉันไม่พอใจสิ่งใด							
11. ฉันมักมองไม่ออกว่าผู้อื่นมีความหวังดีกับฉันจริงหรือไม่							
12. เมื่องานที่ฉันทำเกิดปัญหาฉันมักจะเปลี่ยนไปทำงานอื่นแทน							
13. บ่อยครั้งที่ฉันรู้ทันเส้นเหลี่ยมของคนอื่นได้จากการแสดงออกของพวกเขา							
14. ฉันเป็นคนที่กล้าได้กล้าเสีย							
15. ฉันไม่เคยโกรธใครได้แน่นอน							
16. เมื่อฉันรู้สึกโมโห ฉันจะไม่สามารถลำดับความสำคัญของสิ่งที่ฉันต้องทำได้เลย							
17. ฉันมักจะเก็บกดความไม่พอใจไว้จนทำให้ตัวเองเครียด							
18. ฉันสามารถจำเหตุการณ์ในอดีตที่ทำให้ฉันเสียใจมากยิ่งขึ้นได้อย่างชัดเจน							
19. คนอื่นสามารถรับรู้ได้ว่าฉันกำลังชื่นชมในสิ่งที่เราทำ							
20. ความคิดที่เปลี่ยนไปมาตามอารมณ์ ทำให้ฉันไม่กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ							
21. เมื่อฉันรู้สึกกลัวว่าจะทำงานไม่เสร็จทันเวลา ฉันจะทุ่มเทเวลาให้กับงานนี้มากกว่างานอื่น							

ข้อความ	ไม่จริงเลย	ไม่จริง	ปานกลาง	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงมากที่สุด
2. สภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีส่วนช่วยให้ฉันพิจารณาสิ่งต่างๆ ในมุมมองที่หลากหลายขึ้น						
3. ฉันไม่รู้ว่าวิธีที่จะแสดงออกเพื่อให้ได้สิ่งที่ตัวเองต้องการ						
4. ฉันมักจะเล่าเรื่องราวที่ทำให้ฉันภูมิใจมากๆ ได้ไม่ชัดเจนนัก						
5. ฉันสามารถบอกได้ว่าคนอื่นพูดออกมาจากความรู้สึกที่แท้จริงหรือไม่						
6. ฉันสามารถปรับอารมณ์ของตนเองให้กลับคืนสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว						
7. ฉันไม่สามารถระบุได้ว่าน้ำเสียงหรือแววตาเช่นไรที่แสดงถึงความไม่พอใจ						
8. ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเป็นและรู้คุณค่าของตัวเอง						
9. ฉันมักจะเสียใจกับความผิดพลาดจนไม่เป็นอันทำงาน						
10. เมื่อฉันรู้สึกโกรธมากๆ ฉันจะไม่สามารถควบคุมความคิดของตัวเองได้เลย						
11. ความรู้สึกผิดหวังและสมหวังที่เกิดขึ้นกับฉันจะช่วยให้ฉันคิดได้อย่างรอบคอบมากขึ้น						
12. ฉันจะพยายามไม่เข้าไปรับรู้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น						
13. ฉันมักจะจมอยู่กับความผิดหวังจนทำให้ตัวเองท้อแท้และไม่มีกำลังใจ						
14. ฉันจะไม่เป็นทุกข์ในสิ่งที่ฉันแก้ไขไม่ได้						
15. ฉันสามารถคิดพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งรอบคอบเฉพาะในยามที่ฉันมีอารมณ์คงที่เท่านั้น						
16. ฉันสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกให้ผู้อื่นเข้าใจได้						
17. ฉันจะรู้สึกน้อยใจ เมื่อรู้ว่าสิ่งใดๆ ที่ฉันทำไปไม่ได้รับการชื่นชม						
18. ความรู้สึกเสียใจในความผิดพลาด ทำให้ฉันมองไม่เห็นข้อบกพร่องของตนเอง						
19. ฉันแยกแยะไม่ได้ว่าผู้อื่นแสดงออกด้วยความจริงใจหรือไม่						
20. ความรู้สึกชอบและไม่ชอบที่มีต่อคนอื่นทำให้ฉันมองเห็นได้ทั้งข้อดีและข้อเสียของเขา						
21. ในเวลาที่ฉันรู้สึกเศร้า เสียใจ ฉันไม่อยากจะทำอะไรทั้งสิ้น						
22. ฉันจะให้ความสนิทสนมกับผู้อื่น โดยวัดจากความรู้สึกไว้วางใจของฉันที่มีต่อคนผู้นั้น						
23. บ่อยครั้งที่ฉันเข้าใจการกระทำของคนอื่นผิดไปจากเจตนาที่แท้จริงของเขา						
24. ฉันมักจะมีแนวคิดใหม่ๆ เกิดขึ้นเมื่ออารมณ์ของฉันเปลี่ยนแปลง						
25. ฉันไม่สามารถสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความรู้สึกที่แท้จริงของฉันได้						
26. ฉันมักใช้ความรู้สึกมาประกอบการตัดสินใจต่าง ๆ						
27. ฉันเลือกที่จะไปเที่ยวแม้ว่าจะรู้สึกวิตกกังวลว่าจะทำงานไม่เสร็จ						
28. ฉันรู้สึกว่า เป็นเรื่องยากที่จะแสดงออกให้ผู้อื่นเข้าใจความรู้สึกของฉัน						
29. เวลาที่ฉันรู้สึกท้อแท้ ฉันจะวางแผนการทำงานผิดพลาดเสมอ						
30. ฉันสามารถเปิดรับความรู้สึกเลวร้ายที่เข้ามาในชีวิตได้อย่างมีสติ						
31. ความรู้สึกกลัวการลอบตัก ทำให้ฉันเลือกที่จะอ่านตำราเขียนมากกว่าดูโทรทัศน์						
32. ฉันจะให้ความสำคัญกับสิ่งต่าง ๆ โดยวัดจากความรู้สึกของตัวเองที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ						
33. ฉันสามารถปรับอารมณ์ของตนเองให้ดีอยู่เสมอได้						
34. คนอื่นมักไม่เข้าใจความรู้สึกของฉัน						

ข้อความ

	ไม่มีเลย	น้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก	จริง	จริงที่สุด
15. การที่ฉันมีความรู้สึกที่ดีให้กับใครบางคน ทำให้ฉันลืมมองถึงข้อเสียของใครคนคนหนึ่ง							
16. ฉันจะทำงานที่ฉันรู้สึกกังวลมากที่สุดก่อนที่จะทำงานอื่น							
17. ฉันไม่เคยยอมอยู่กับความทุกข์เป็นเวลานานๆ							
18. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ทำให้กระบวนการคิดของฉันสับสน							
19. น้อยคนนักที่จะรู้ถึงความต้องการของฉันจากสิ่งที่ฉันแสดงออก							
20. ความรู้สึกทุกข์ตรมต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ผ่านๆ มา ทำให้ฉันจดจำสิ่งเหล่านั้นได้อย่างชัดเจน							
21. เมื่อฉันรู้สึกสิ้นหวัง ฉันมักหาทางออกที่เป็นผลร้ายกับตัวเอง							
22. ฉันจะรู้สึกได้ทันทีว่าสิ่งที่มีผู้อื่นกระทำเป็นเพียงการแสดงละครตบตา							
23. ความรู้สึกกลัวที่จะต้องผิดหวัง ทำให้ฉันคิดอย่างถี่ถ้วนทุกครั้งก่อนที่จะตัดสินใจ							
24. ฉันมักใช้อารมณ์มาช่วยในการพิจารณาว่าสิ่งใดมีความสำคัญสำหรับชีวิตของฉัน							
25. ฉันจะไม่กล้าทำอะไรเสี่ยงๆ เพราะกลัวการผิดหวัง							
26. ฉันสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้จากการสังเกตอารมณ์ของคนที่มีความสัมพันธ์กับฉัน							
27. ในยามที่ฉันโมโห ฉันมักจะตัดสินใจทำอะไรโดยลืมนึกถึงความรู้สึกของผู้อื่น							
28. ฉันไม่คิดว่าอารมณ์และความรู้สึกจะมีส่วนช่วยในการตัดสินใจ							
29. บางครั้งฉันไม่แน่ใจว่าเพื่อนของฉันมีความจริงใจกับฉันเพียงใด							
30. ฉันสามารถรับรู้ได้ว่าผู้อื่นมีความจริงใจกับฉันเพียงใด							

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าตัวเลข ที่แทนระดับอารมณ์ 6 ระดับ คือ 0= ไม่มีเลย, 1= น้อยที่สุด, 2 = น้อย, 3 = ปานกลาง,

4= มาก และ 5 =มากที่สุด ที่สอดคล้องกับอารมณ์ของคุณ โดยให้ทำทุกข้อมติที่กำหนดให้

ตัวอย่างเช่น

หากมีคนที่ไม่รู้จักเข้ามาทักทายฉัน ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 ✓ 1 2 3 4 5	ช่าง	0 1 2 3 ✓ 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 ✓ 5
่างิง	0 ✓ 1 2 3 4 5	หือ	0 ✓ 1 2 3 4 5	แค้น	0 ✓ 1 2 3 4 5
รัก	0 ✓ 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 ✓ 4 5	เกลียด	0 1 ✓ 2 3 4 5
ห่วง	0 1 ✓ 2 3 4 5	รุมรุม	0 ✓ 1 2 3 4 5	ขยะแยะ	0 1 ✓ 2 3 4 5
พอใจ	0 ✓ 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5 ✓	เศร้าโศก	0 ✓ 1 2 3 4 5
อึกเขิม	0 1 2 ✓ 3 4 5	ทุนกัน	0 1 2 3 4 ✓ 5	เสียใจ	0 ✓ 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 ✓ 1 2 3 4 5	ว่าจุ่น	0 1 2 ✓ 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 ✓ 5
หงทาร์	0 1 ✓ 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 ✓ 3 4 5	อิจฉา	0 ✓ 1 2 3 4 5
สงบ	0 ✓ 1 2 3 4 5	อึดอัดตันใจ	0 1 2 3 ✓ 4 5	หึง	0 ✓ 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 ✓ 1 2 3 4 5	ำคารถ	0 1 2 3 ✓ 4 5	หตุญ	0 1 ✓ 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 ✓ 1 2 3 4 5	หงอหง	0 ✓ 1 2 3 4 5	ก๊อ	0 1 ✓ 2 3 4 5
ลารมณืความต้องกรทางเทศ	0 ✓ 1 2 3 4 5				

1. หากมีคนอื่นมาแรงคิวซื้อตั๋วชมคอนเสิร์ตที่ฉันยืนรอเข้าคิวเป็นชั่วโมงๆ ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นตื้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
หวัง	0 1 2 3 4 5	วาบหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแรงแยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเต็ม	0 1 2 3 4 5	ทุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจจา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอันตันใจ	0 1 2 3 4 5	นิ่ง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หุดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เปื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

2. หากฉันต้องหลงทางอยู่กลางป่าลึกคนเดียว ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นตื้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
หวัง	0 1 2 3 4 5	วาบหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแรงแยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเต็ม	0 1 2 3 4 5	ทุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจจา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอันตันใจ	0 1 2 3 4 5	นิ่ง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หุดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เปื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

3. เมื่อฉันต้องทำงานกลุ่มร่วมกับคนที่ เห็นแก่ตัว ซึ่เกียจ ขอบประจบสอพลอเอาหน้า ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นตื้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
หวัง	0 1 2 3 4 5	วาบหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแรงแยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเต็ม	0 1 2 3 4 5	ทุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจจา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอันตันใจ	0 1 2 3 4 5	นิ่ง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หุดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เปื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

4. หากเพื่อนสนิทที่สุดของฉันต้องไปเรียนต่อเมืองนอกนานหลายปี ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	ช่าย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วาบหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแยะง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอัดตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตุบู	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

5. เมื่อเพื่อนที่ฉันชื่อว่า "งกสุดๆ" ออกเงินเลี้ยงข้าวกลางวันให้กับฉันเป็นครั้งแรก ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	ช่าย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วาบหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแยะง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอัดตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตุบู	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

6. เมื่อรู้ว่าฉันจะได้ไปเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่ ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	ช่าย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วาบหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแยะง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอัดตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตุบู	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

7. หากฉันต้องร้องเพลงคนเดียวบนเวทีใหญ่ๆ ต่อหน้าผู้ชมมากมายเป็นครั้งแรก ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
ขำเจิง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแยะง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเขิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ฮึดฮัดตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตขุ	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

8. หากฉันต้องรับทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามกำหนดเวลา ฉันจะมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
ขำเจิง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแยะง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเขิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ฮึดฮัดตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตขุ	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

9. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันเลือกชุดแต่งกายที่เหมาะสมสำหรับใส่ไปงานศพ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
ขำเจิง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแยะง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเขิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ฮึดฮัดตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตขุ	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

10. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการตกแต่งสถานที่จัดงานวันเกิดให้ดูน่าตื่นเต้น

สุข	0	1	2	3	4	5	อาย	0	1	2	3	4	5	โกรธ	0	1	2	3	4	5
รำเริง	0	1	2	3	4	5	หือ	0	1	2	3	4	5	แค้น	0	1	2	3	4	5
รัก	0	1	2	3	4	5	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5	เกลียด	0	1	2	3	4	5
ห่วง	0	1	2	3	4	5	วามหวม	0	1	2	3	4	5	ขยะแรงแยง	0	1	2	3	4	5
พอใจ	0	1	2	3	4	5	ตกใจ	0	1	2	3	4	5	เศร้าโศก	0	1	2	3	4	5
ฮึกเหิม	0	1	2	3	4	5	นุนหัน	0	1	2	3	4	5	เสียใจ	0	1	2	3	4	5
ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	ว้าวุ่น	0	1	2	3	4	5	กลัว	0	1	2	3	4	5
สงสาร	0	1	2	3	4	5	เครียด	0	1	2	3	4	5	อิจฉา	0	1	2	3	4	5
สงบ	0	1	2	3	4	5	อึดอั้นตันใจ	0	1	2	3	4	5	นิ่ง	0	1	2	3	4	5
โล่งใจ	0	1	2	3	4	5	รำคาญ	0	1	2	3	4	5	หดหู่	0	1	2	3	4	5
เคลิบเคลิ้ม	0	1	2	3	4	5	หงอยเหงา	0	1	2	3	4	5	เบื่อ	0	1	2	3	4	5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ							0	1	2	3	4	5								

11. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้นักประพันธ์สามารถแต่งเพลงเพื่อกระตุ้นการเดินทางสวนสนามของทหารก่อนออกรบ

สุข	0	1	2	3	4	5	อาย	0	1	2	3	4	5	โกรธ	0	1	2	3	4	5
รำเริง	0	1	2	3	4	5	หือ	0	1	2	3	4	5	แค้น	0	1	2	3	4	5
รัก	0	1	2	3	4	5	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5	เกลียด	0	1	2	3	4	5
ห่วง	0	1	2	3	4	5	วามหวม	0	1	2	3	4	5	ขยะแรงแยง	0	1	2	3	4	5
พอใจ	0	1	2	3	4	5	ตกใจ	0	1	2	3	4	5	เศร้าโศก	0	1	2	3	4	5
ฮึกเหิม	0	1	2	3	4	5	นุนหัน	0	1	2	3	4	5	เสียใจ	0	1	2	3	4	5
ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	ว้าวุ่น	0	1	2	3	4	5	กลัว	0	1	2	3	4	5
สงสาร	0	1	2	3	4	5	เครียด	0	1	2	3	4	5	อิจฉา	0	1	2	3	4	5
สงบ	0	1	2	3	4	5	อึดอั้นตันใจ	0	1	2	3	4	5	นิ่ง	0	1	2	3	4	5
โล่งใจ	0	1	2	3	4	5	รำคาญ	0	1	2	3	4	5	หดหู่	0	1	2	3	4	5
เคลิบเคลิ้ม	0	1	2	3	4	5	หงอยเหงา	0	1	2	3	4	5	เบื่อ	0	1	2	3	4	5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ							0	1	2	3	4	5								

12. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ผู้ซื้อต่อรองราคาสินค้านั้นๆกับผู้ขายได้ในราคาถูกลง

สุข	0	1	2	3	4	5	อาย	0	1	2	3	4	5	โกรธ	0	1	2	3	4	5
รำเริง	0	1	2	3	4	5	หือ	0	1	2	3	4	5	แค้น	0	1	2	3	4	5
รัก	0	1	2	3	4	5	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5	เกลียด	0	1	2	3	4	5
ห่วง	0	1	2	3	4	5	วามหวม	0	1	2	3	4	5	ขยะแรงแยง	0	1	2	3	4	5
พอใจ	0	1	2	3	4	5	ตกใจ	0	1	2	3	4	5	เศร้าโศก	0	1	2	3	4	5
ฮึกเหิม	0	1	2	3	4	5	นุนหัน	0	1	2	3	4	5	เสียใจ	0	1	2	3	4	5
ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	ว้าวุ่น	0	1	2	3	4	5	กลัว	0	1	2	3	4	5
สงสาร	0	1	2	3	4	5	เครียด	0	1	2	3	4	5	อิจฉา	0	1	2	3	4	5
สงบ	0	1	2	3	4	5	อึดอั้นตันใจ	0	1	2	3	4	5	นิ่ง	0	1	2	3	4	5
โล่งใจ	0	1	2	3	4	5	รำคาญ	0	1	2	3	4	5	หดหู่	0	1	2	3	4	5
เคลิบเคลิ้ม	0	1	2	3	4	5	หงอยเหงา	0	1	2	3	4	5	เบื่อ	0	1	2	3	4	5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ							0	1	2	3	4	5								

13. อารมณ์ต่อไปนี้เป็นระดับใด จะช่วยให้คนทรงเจ้าสร้างความเลื่อมใสศรัทธาให้กับผู้คน

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	ท้อ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแซง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
ฮึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ประารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าจุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ขัดขันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หุดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

14. อารมณ์ต่อไปนี้เป็นระดับใด จะช่วยให้แม่ครัวสมัครเล่น ทำอาหารตามสูตรที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากๆ ได้

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	ท้อ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแซง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
ฮึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ประารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าจุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ขัดขันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หุดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

15. อารมณ์ต่อไปนี้เป็นระดับใด จะช่วยให้หมอตัดสินใจเลือกแผนการบำบัดรักษาคนไข้ที่เป็นโรคเนื้องอก

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	ท้อ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะแซง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
ฮึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ประารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าจุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ขัดขันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หุดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

16. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้พยาบาลสามารถปลอบโยนผู้ป่วยที่ใกล้ตายได้อย่างมีนวล

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
่าเจิง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
หวัง	0 1 2 3 4 5	วามหวม	0 1 2 3 4 5	ชยะชยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเทิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ขัดขันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หิง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	ำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตุ	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เปื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

17. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันเตรียมตัวไปเที่ยวได้อย่างสนุกสนาน

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
่าเจิง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
หวัง	0 1 2 3 4 5	วามหวม	0 1 2 3 4 5	ชยะชยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเทิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ขัดขันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หิง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	ำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตุ	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เปื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

18. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันเตรียมตัวเข้าสอบวิชาที่ต้องใช้ความคิดเชิงเหตุผล

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
่าเจิง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
หวัง	0 1 2 3 4 5	วามหวม	0 1 2 3 4 5	ชยะชยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเทิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	ว่าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ขัดขันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หิง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	ำคาญ	0 1 2 3 4 5	หตุ	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เปื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

19. "ผู้หญิง" คนนี้กำลังมีอาการ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	ท้อ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวม	0 1 2 3 4 5	ชยะชยะ	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อีกเทิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารณนา	0 1 2 3 4 5	ว้าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หุดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เปื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ		0 1 2 3 4 5			

20. แหนดำตัวนี้กำลังมีอาการ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	ท้อ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวม	0 1 2 3 4 5	ชยะชยะ	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อีกเทิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารณนา	0 1 2 3 4 5	ว้าวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	รำคาญ	0 1 2 3 4 5	หุดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เปื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ		0 1 2 3 4 5			

21. เด็กผู้หญิง "คนขวาคุด" กำลังมีอาการ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
ำเจิง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วาบหวาม	0 1 2 3 4 5	ชยะแขยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
ฮึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	วิำวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ฮึดฮัดตันใจ	0 1 2 3 4 5	นิ่ง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	ำคาศญ	0 1 2 3 4 5	หดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบือ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ					0 1 2 3 4 5

22. ผู้หญิงในภาพกำลังมีอาการ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
ำเจิง	0 1 2 3 4 5	หือ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วาบหวาม	0 1 2 3 4 5	ชยะแขยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
ฮึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารถนา	0 1 2 3 4 5	วิำวุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	อิจฉา	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	ฮึดฮัดตันใจ	0 1 2 3 4 5	นิ่ง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	ำคาศญ	0 1 2 3 4 5	หดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบือ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ					0 1 2 3 4 5

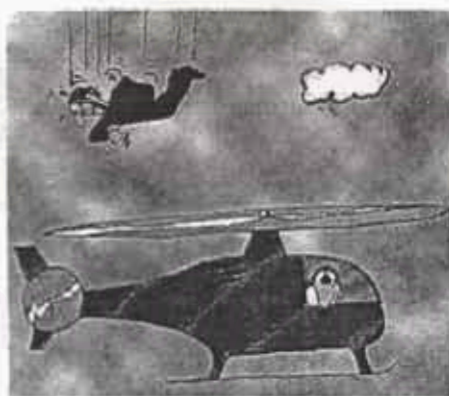

23. "เกมทอย" กำลึงมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	ท้อ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะเขยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารณนา	0 1 2 3 4 5	ว้ากุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	ชิงช่า	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	ว้าคาญ	0 1 2 3 4 5	หดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ			0 1 2 3 4 5		

24. "นักกระโดดร่ม" กำลึงมีอารมณ์ _____

สุข	0 1 2 3 4 5	อาย	0 1 2 3 4 5	โกรธ	0 1 2 3 4 5
รำเริง	0 1 2 3 4 5	ท้อ	0 1 2 3 4 5	แค้น	0 1 2 3 4 5
รัก	0 1 2 3 4 5	ตื่นเต้น	0 1 2 3 4 5	เกลียด	0 1 2 3 4 5
ห่วง	0 1 2 3 4 5	วามหวาม	0 1 2 3 4 5	ขยะเขยง	0 1 2 3 4 5
พอใจ	0 1 2 3 4 5	ตกใจ	0 1 2 3 4 5	เศร้าโศก	0 1 2 3 4 5
อึกเหิม	0 1 2 3 4 5	หุนหัน	0 1 2 3 4 5	เสียใจ	0 1 2 3 4 5
ปรารณนา	0 1 2 3 4 5	ว้ากุ่น	0 1 2 3 4 5	กลัว	0 1 2 3 4 5
สงสาร	0 1 2 3 4 5	เครียด	0 1 2 3 4 5	ชิงช่า	0 1 2 3 4 5
สงบ	0 1 2 3 4 5	อึดอันตันใจ	0 1 2 3 4 5	หึง	0 1 2 3 4 5
โล่งใจ	0 1 2 3 4 5	ว้าคาญ	0 1 2 3 4 5	หดหู่	0 1 2 3 4 5
เคลิบเคลิ้ม	0 1 2 3 4 5	หงอยเหงา	0 1 2 3 4 5	เบื้อ	0 1 2 3 4 5

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย X **หนึ่งตัว**ลง หน้าคำตอบที่เหมาะสมที่สุด

- สุดสวาทเป็นคนหนึ่งในผู้ที่ถูกรวบแรกในการประกวดนางสาวไทย ด้วยความรู้สึก_____ เธอจึงวิ่งหนีไปกระจากมงกุฎจากผู้ที่ได้รับตำแหน่งนางสาวไทยบนเวที
 1. พลั้งใจ 2. อีจจา 3. ลุ่มหลง 4. หนี 5. นิดหวัง 6. เสียใจ 7. โกรธ
- วีณานำสุนัขข้างถนนที่ถูกจรดชนหนัก ไปส่งที่โรงพยาบาลสัตว์ด้วยความรู้สึก_____
 1. เห็นใจ 2. ภูมิใจ 3. รัก 4. สงสาร 5. เอ็นดู 6. กลัว 7. อาลัยอาวรณ์
- คูสิตซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่เมื่ออาทิตย์ที่ผ่านมา ปรากฏว่าอาทิตย์นี้คูสิตได้ยินข่าวว่าจะมีคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ออกมาขายในราคาที่ถูกกว่าและประสิทธิภาพการทำงานก็ดีกว่าคอมพิวเตอร์ที่คูสิตซื้อ คูสิตจึงรู้สึก_____
 1. โกรธ 2. หดหู 3. เสียใจ 4. เสียหาย 5. น้อยใจ 6. เศร้าโศก 7. ว่างุ่น
- แฟนของนพพลต้องไปทำงานส่วนที่ต่างจังหวัดเป็นเวลา 3 วัน นพพลจึงดูขมเหี่ยวไม่ทำเรื่องสดใสและมีชีวิตชีวาเหมือนเมื่อคอนมีแฟนอยู่ใกล้ๆ นพพลกำลังรู้สึก_____
 1. หือแท้ 2. เสียใจ 3. หดหู 4. น้อยใจ 5. วิดกกังวล 6. นิดหวัง 7. หลงใหล
- สุภาศิริรู้สึก_____ กับเหรียญกล้าหาญที่ทางกองทัพได้ให้ไว้เพื่อเป็นเกียรติที่เธอได้ออกรบเพื่อประเทศชาติ
 1. ภูมิใจ 2. ลุ่มหลง 3. ชื่นชม 4. นิดหวัง 5. ทนง 6. มุ่งหวัง 7. รัก
- วดีรู้สึก_____ ที่ก้อเกียรติมาตามดีขอความรักจากเธอทั้งวัน จนวดีต้องหลบหน้า
 1. ภูมิใจ 2. โดด 3. ซัดซัด 4. ขยะแฉง 5. จำคาญ 6. รัก 7. เจินอาย
- เมื่อรอดของขวัญจิตเสีย สมศรีซึ่งเป็นเพื่อนที่ทำงานอยู่ที่เดียวกันจึงอาสาขับรถไปส่งที่บ้าน แต่ขวัญจิตปฏิเสธไปด้วยความรู้สึก_____ เพราะบ้านอยู่คนละทางกัน
 1. วิดกกังวล 2. โกรธ 3. ตั้งใจ 4. ระแวง 5. ซัดซัด 6. เก่งใจ 7. หวงแทน
- บัณทิตไม่กล้าที่จะสู้หน้าเพื่อนเพราะรู้สึก_____ กับความผิดที่ตัวเองได้ทำไว้กับเพื่อน
 1. อับยศ 2. กังวล 3. เจินอาย 4. เสียใจ 5. ภูมิใจ 6. หดหู 7. ละอาย
- ช่วงหลังมานี้สามีของพิมพ์กลับบ้านดึกผิดเวลาตลอด พอกลับถึงบ้านเขาก็มีกลิ่นสุราติดตัว พิมพ์รู้สึก_____ จึงโทรไปสอบถามที่บริษัทว่าระยะนี้งานที่บริษัทยุ่งหรือไม่
 1. เก่งใจ 2. ห่วงใย 3. ระแวง 4. หวงแทน 5. น้อยใจ 6. หือแท้ 7. กลัว
- เพื่อนสนิทของอุษาป่วยหนักและขาดเรียนไปหลายวัน อุษาจึงโทรศัพท์ไปถามอาการด้วยความรู้สึก_____
 1. เมตตา 2. เอ็นดู 3. ห่วงใย 4. หวงแทน 5. วิดกกังวล 6. อีจจา 7. รัก

ตัวนี้แจ้ง โปรด ทำเครื่องหมาย X ที่ตัวเลข หน้าคำตอบที่เหมาะสมที่สุด

1. ผู้หญิงคนหนึ่งรู้สึกแปลกตากับและขมขื่น หลังจากมันเธอก็รู้สึกท้อใจ เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. ผู้หญิงคนนี้ได้รับคำชมเชยที่แท้จริงแล้วผู้ชมมีเจตนาที่จะชมคนอื่น
2. ผู้หญิงคนนี้ได้พบว่าสามีของเธอไม่ใช่สัจธรรมของเธอ
3. เพื่อนคนหนึ่งของผู้หญิงคนนี้ป่วย
4. สิ่งของของผู้หญิงคนนี้ส่งไปให้เพื่อนกันถูกส่งไปหาผิดคน
5. ผู้หญิงคนนี้มีความคับข้องใจจากผลงานต่างๆที่เธอทำในโครงการของบริษัท

2. เด็กคนหนึ่งมีความสุขกับงานวันเกิดของเธอ หลังจากมันเธอก็เสียใจ เหตุการณ์ใดที่น่าจะเกิดขึ้นระหว่างนั้นมากที่สุด

1. เด็กคนนั้นถูกเด็กอื่นที่มีนิสัยขี้แสบทำร้ายแล้วเขาก็ได้ตอบ
2. เพื่อน 2 คนที่เด็กคนนั้นหวังว่าจะมางานวันเกิดของเธอกลับไม่มา
3. เด็กคนนั้นทานเค้กมากเกินไป
4. แม่ของเด็กคนนั้นทำให้เขาขายหน้าต่อหน้าเด็กคนอื่น
5. พ่อของเด็กคนนั้นกล่าวหาเขาในสิ่งที่เขาไม่ได้ทำ

3. หม่อมวิยกกลางคนคนหนึ่งรู้สึกหวาดกลัวต่อมาไม่นานเขาก็รู้สึกดีขึ้น เหตุการณ์ใดที่น่าจะเกิดขึ้นระหว่างนั้นมากที่สุด

1. ภรรยาของผู้ชายคนนั้นกอดเขาด้วยความรัก
2. ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้ชายคนนั้นสนับสนุนอยู่ได้รับการเลือกตั้ง
3. ผู้ชายคนนี้ได้รับผลการตรวจโรคว่าเขาไม่ได้เป็นมะเร็ง
4. รายการวิทยุเปิดเพลงโปรดของผู้ชายคนนั้น
5. เพื่อนบ้านที่โกรธผู้ชายคนนั้นอยู่ได้ย้ายบ้านไปแล้ว

4. หญิงวัยกลางคนคนหนึ่งรู้สึกมีความสุขต่อมาไม่นานเธอก็รู้สึกไม่พอใจ เหตุการณ์ใดที่น่าจะเกิดขึ้นระหว่างนั้นมากที่สุด

1. ลูกชายของผู้หญิงคนนี้ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย
2. ผู้หญิงคนนี้มีชีวิตที่ได้ทำร้ายความรู้สึกของเพื่อนสนิทของเธอ
3. ลูกสะใภ้ของผู้หญิงคนนี้มีมาทำงานชั่วคราวเข้ากับครอบครัวหลาย
4. สามีของผู้หญิงคนนี้ได้วิพากษ์วิจารณ์เธอ
5. หนังสือที่มีความสำคัญกับผู้หญิงคนนี้ได้สูญหายไป

5. ผู้หญิงวัยรุ่นคนหนึ่งมีอารมณ์ที่สงบอยู่ต่อมาเธอก็ได้ยินข่าวที่ทำให้เธอรู้สึกอึ้งแอมใจ ข่าวนั้นคือข่าวอะไร

1. ผู้หญิงคนนั้นจะก้าวเลือกตั้ง
2. แฟนของผู้หญิงคนนั้นกอดเธอด้วยความรัก
3. เพื่อนร่วมห้องของผู้หญิงคนนั้นไม่ระบอบลอบตัก
4. เพื่อนสนิทของผู้หญิงคนนั้นจะการแข่งขันกีฬา
5. ผู้หญิงคนนี้มีชีวิตว่าตัวเองมีเงินมากกว่าพ่อแม่ของเธอ

6. ชายคนหนึ่งกำลังรู้สึกอ่อนคลายเป็นพิเศษ ต่อมาเขาก็รู้สึกชื่นชม เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. ขณะที่ผู้ชายคนนั้นรู้สึกอ่อนคลายเป็นพิเศษ เขาก็ได้แก้ปัญหาสำคัญได้สำเร็จ
2. ผู้ชายคนนี้ได้ยินข่าวว่านักกีฬาในดวงใจของเขาได้ทำลายสถิติโลก
3. เพื่อนของผู้ชายคนนั้นโทรมาบอกเพิ่งจะซื้อรถสปอร์ตได้ในราคาที่ยอดเยี่ยม
4. แม่ของผู้ชายคนนั้นได้ส่งของขวัญมาให้
5. หมอของผู้ชายคนนั้นโทรศัพท์มาบอกว่าผลการตรวจโรคของเขาจะพบว่ามีความสุขปกติ

7. ผู้หญิงคนหนึ่งรู้สึกมึนงง ต่อมาเธอก็รู้สึกรัก เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. ผู้หญิงคนนี้ได้บริจาคเงินและได้คิดถึงคนที่เธอจะสามารถช่วยได้
2. ผู้หญิงคนนี้ได้ซื้อชุดที่สวยงามมาก
3. ผู้หญิงคนนี้อ่านนิตยสารเกี่ยวกับดาราศาสตร์ที่เธอคลั่งไคล้
4. แม่ของผู้หญิงคนนั้นโทรศัพท์มาบอกว่าได้ส่งของขวัญมาให้เธอประหลาดใจ
5. ผู้หญิงคนนี้ได้ออกไปเที่ยวกับชายหนุ่มที่น่าดึงดูดใจ และได้ค้นพบหลายสิ่งหลายอย่างที่เข้ากันได้

8. ผู้หญิงคนหนึ่งตกหลุมรักใครบางคน ต่อมาเธอก็รู้สึกมั่นคงปลอดภัย เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. ผู้หญิงคนนี้ได้เรียนรู้ว่าคนที่เธอรักนั้นรักเธอตอบเช่นกัน
2. ผู้หญิงคนนี้ได้ตัดสินใจที่จะไม่แสดงความรู้สึกของตนเองออกมา
3. ความรักของผู้หญิงคนนี้ได้จากไป
4. ผู้หญิงคนนี้ได้บอกกับคนๆ นั้นว่าเธอรักเขา
5. ด้วยความรักของผู้หญิงคนนั้นเองที่นำความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยมาให้กับตัวเอง

9. สาวน้อยคนหนึ่งรู้สึกหดหู ต่อมาเธอก็รู้สึกโกรธ เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. เพื่อนที่ไม่ได้เจอกันมานานได้เอาความลับของเธอไปบอกคนอื่น
2. สาวน้อยคนนี้ได้โดนคนอื่นวิ่งเข้ามาชนขณะที่เธอกำลังเดินออกมาจากงานศพ
3. สาวน้อยคนนั้นขับรถเฉี่ยวคันไม้หลังจากที่เหลียวหลังไปดูเด็ก 3 ขวบชายพวงมาลัย
4. คนอื่นมาพูดจาเหน็บแนมขณะที่เธอกำลังให้สมาธิทำงาน
5. สาวน้อยคนนี้ได้เดินซื้อของแล้วเดินไปชนแผงลอย ทำให้ของหล่นกระจายเต็มพื้นไปหมด

10. เด็กนักเรียนคนหนึ่งรู้สึกเบื่อหน่าย ต่อมาเขาก็รู้สึกมีความสุข เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. ครูทบทวนเนื้อหาการสอบให้ฟังในห้องเรียน
2. เด็กคนนั้นสงสัยว่าหากเธอตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้นเกรดของเธออาจเพิ่มขึ้นด้วย
3. เด็กคนนั้นพบว่าโรงอาหารได้ให้บริการอาหารที่เธอโปรดปราน
4. เด็กคนนี้ได้อ่านนิตยสารที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิธีการรักษาทางการแพทย์วิวัฒนาการที่มีความสำคัญ
5. เด็กคนนั้นรู้สึกมีความสุขที่เธอจะได้เกรดดีจากงานที่เธอเพิ่งทำเสร็จ

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย X ทับคำตอบ หน้าคำตอบที่เหมาะสมที่สุด

1. ความรู้สึก "เป็นห่วง" ใกล้เคียงกับอารมณ์....

1. รัก, วิดกกังวล, ประหลาดใจ, โกรธ
2. ประหลาดใจ, ภาควมมีใจ, โกรธ, นหวาดกลัว
3. ซอมนรับ, วิดกกังวล, นหวาดกลัว, ซาชนหน้า
4. นหวาดกลัว, ปีติยินดี, ประหลาดใจ, ซาชนหน้า
5. กังวลใจ, ห่วงใย, มุ่งหวัง

2. การซอมนรับ, ความปีติยินดี, และความรู้สึกซอมนรับ
รวมกันอยู่ในรูปของ....

1. ความรู้สึกรัก
2. ความรู้สึกน่าทึ่ง
3. ความรู้สึกมุ่งหวัง
4. ความรู้สึกพอใจ
5. การรู้สึกซอมนรับ

3. การรวมกันของความรูสึกรัก, กังวลและโกรธ เป็นผลทำให้เกิด...

1. ความรู้สึกผิด
2. ความรู้สึกเกรี้ยวกราด
3. ความรู้สึกละลาย
4. ความรู้สึกเกลียดชัง
5. ความรู้สึกดูถูกดูแคลน

4. การนำความเสียใจมาทำให้รู้สึกประหลาดใจ นำไปสู่....

1. ความรู้สึกผิดหวัง
2. ความรู้สึกน่าทึ่ง
3. ความรู้สึกโกรธ
4. ความรู้สึกหวาดกลัว
5. ความรู้สึกสลดใจ

5. ความเสียใจ, ความรู้สึกผิด, และความสลดใจ
รวมกันอยู่ในรูปของ....

1. ความรู้สึกระทมทุกข์
2. ความรู้สึกน่ารำคาญ
3. ความรู้สึกกดดัน
4. ความรู้สึกสำนึกผิด
5. ความรู้สึกเจ็บปวด

6. ความรู้สึกเสียใจและทึ่งพอใจ เป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึก....

1. ความรู้สึกอาลัยอาวรณ์
2. ความรู้สึกวิดกกังวล
3. ความรู้สึกมุ่งหวัง
4. ความรู้สึกกดดัน
5. ความรู้สึกดูถูกดูแคลน

7. ความรู้สึกอ่อนคลาย, มันคงปลอดภัย, และความรู้สึกเยือกเย็น
เป็นส่วนหนึ่งของ....

1. ความรู้สึกรัก
2. ความรู้สึกเกรี้ยวกราด
3. ความรู้สึกคาดหวัง
4. ความรู้สึกสงบ
5. ความรู้สึกมุ่งหวัง

8. ความรู้สึกปีติยินดี, ตื่นเต้น และ ไม่น่าใจ เป็นส่วนหนึ่งของ....

1. ความรู้สึกมีชีวิตชีวา
2. ความรู้สึกมุ่งหวัง
3. ความรู้สึกสงบ
4. ความรู้สึกเยือกเย็น
5. ความรู้สึกวิดกกังวล

9. ความชื่นชม, ความรัก, และความวิดกกังวล เป็นส่วนหนึ่งของ....

1. ความรู้สึกวิหิงษา
2. ความรู้สึกเสียใจ
3. ความรู้สึกพยายาม
4. ความรู้สึกภาควมมีใจ
5. ความรู้สึกกังวล

10. ความรู้สึกละลาย, ประหลาดใจ, และซาชนหน้า รวมกันเป็น
ความรู้สึก.....

1. ความรู้สึกวิหิงษา
2. ความรู้สึกเสียใจ
3. ความรู้สึกผิด
4. ความรู้สึกอิจฉาวิหิงษา
5. ความรู้สึกอับอายสลด

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย X ทับตัวเลข หน้าคำตอบที่เหมาะสมที่สุด

1. ความโกรธ กับ ความคับข้องใจ อุปมาเหมือนกับ

1. ความเศร้า กับ ความสุข
2. ความเสียใจ กับ ความเกรี้ยวกราด
3. ความเกรี้ยวกราด กับ ความกตสัน
4. ความกตสัน กับ ความเศร้า
5. ความเศร้า กับ ความผิดหวัง

2. ความเศร้า กับ ความกตสัน อุปมาเหมือนกับ

1. ความโกรธ กับ ความเศร้า
2. ความกลัว กับ ความสยดสยอง
3. ความปิติยินดี กับ ความคลุ้มคลั่ง
4. ความสุข กับ ความเบิกบานใจ
5. การดูหมิ่น กับ ความสำนึกผิด

3. ความโกรธ กับ การดูหมิ่น อุปมาเหมือนกับ

1. ความเศร้า กับ ความสำนึกผิด
2. ความสยดสยอง กับ ความกลัว
3. ความสุข กับ ความปิติยินดี
4. การดูหมิ่น กับ ความกลัว
5. ความกลัว กับ ความสุข

4. ความโกรธ กับ ความกลัว อุปมาเหมือนกับ

1. การดูหมิ่น กับ ความรู้สึกผิด
2. ความสุข กับ ความเศร้า
3. การเข้าหา กับ การหลีกเลี่ยง
4. ความวิตกกังวล กับ ความเป็นห่วง
5. ความวิตกกังวล กับ ความสุข

5. ความกลัว กับ ความวิตกกังวล อุปมาเหมือนกับ

1. ความประหลาดใจ กับ ความมุ่งหวัง
2. ความกลัว กับ ความมุ่งร้าย
3. ความสุข กับ ความปิติยินดี
4. ความเศร้า กับ ความผิดหวัง
5. ความมีชีวิตชีวา กับ ความกระฉับกระเฉง

6. ความมีชีวิตชีวา กับ ความรู้สึกสงบ อุปมาเหมือนกับ

1. ความโกรธ กับ ความสยดสยอง
2. ความไม่ชอบ กับ ความไม่แตกต่างกัน
3. ความวิตกกังวล กับ ความหุ่ยนหุ่ย
4. ความรู้สึกผิด กับ ความชยะชยะ
5. ความอิจฉา กับ ความริษยา

7. ความหึงหะง กับ ความเคารพ อุปมาเหมือนกับ

1. ความสลดใจ กับ ความผิดหวัง
2. ความสุข กับ ความสงบ
3. ความรัก กับ การยอมร้บ
4. ความวิตกกังวล กับ ความกลัว
5. ความโกรธ กับ ความสำนึกผิด

8. ความละอาย กับ ความโกรธ อุปมาเหมือนกับ

1. ความหึงหะง กับ ความรัก
2. ความพึงพอใจ กับ ความสนุกสนาน
3. ความกลัว กับ ความสยดสยอง
4. ความริษยา กับ ความอิจฉา
5. ความรู้สึกโล่งใจ กับ ความสลดใจ

9. ความกลัว กับ ความสยดสยอง อุปมาเหมือนกับ

1. ความประหลาดใจ กับ ความตกใจ
2. ความสุข กับ ความปิติยินดี
3. ความกลัว กับ ความละอาย
4. ความริษยา กับ ความอิจฉา
5. การดูหมิ่น กับ ความชยะชยะ

10. ความหวัง กับ ความพึงพอใจ อุปมาเหมือนกับ

1. ความกลัว กับ ความรู้สึกโล่งอก
2. ความเศร้า กับ ความผิดหวัง
3. ความมุ่งหวัง กับ ความประหลาดใจ
4. ความกลัว กับ ความวิตกกังวล
5. ความริษยา กับ ความสงสาร

คำชี้แจง ให้จินตนาการว่าคุณอยู่ในสถานการณ์ที่ให้นมา แล้วจึง **เรียงลำดับ** สิ่งที่คุณคิดว่าจะทำเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว โดย **เขียนตัวเลขในเครื่องหมาย ( )** เพื่อแสดงลำดับการกระทำจากอันดับแรก(1), อันดับสอง(2), อันดับสาม(3), และอันดับสุดท้าย(4)

- จินตนาการว่า ตัวคุณเองมีความสามารถในด้านศิลปะ คุณพยายามสร้างผลงานเพื่อส่งเข้าประกวด ผลปรากฏว่าคุณได้รางวัลชมเชย หลังจากนั้นคุณก็ได้ข่าวมาว่าผู้ที่ได้ที่ 1 เป็นลูกของคณะกรรมการตัดสินทั้งที่ผลงานของเขาไม่สมควรที่จะได้รับรางวัลชนะเลิศเลย คุณรู้สึกเสียใจ ผิดหวัง และโกรธมาก คุณจะทำอย่างไรที่จะเป็นการสร้างสรรค์และช่วยให้ตนเองรู้สึกดีขึ้น
  - คิดทบทวนถึงสิ่งดีๆที่ได้รับจากการสร้างงานศิลปะและคิดว่าเงินรางวัลไม่ใช่เครื่องตัดสินคุณค่าของงานศิลปะ
  - บอกตนเองว่าไม่ต้องไปเสียใจกับสิ่งที่ตนเองควบคุมไม่ได้
  - บอกคนอื่นว่าผลงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศไม่มีความเหมาะสมและประท้วงคณะกรรมการตัดสิน
  - คิดว่าที่ตนเองรู้สึกไม่ดีต่าง ๆ นั้นเพราะว่าตนเองอิจฉาที่ไม่มีวาสนาได้เป็นลูกคณะกรรมการ
- จินตนาการว่า คุณมีงานที่จะต้องทำให้เสร็จและต้องนำเสนอนในวันพรุ่งนี้เช้า แต่ขณะนี้เป็นเวลาตี 2 คุณรู้สึกเครียดคิดอะไรไม่ออก คุณจะทำอย่างไรที่จะช่วยให้งานเสร็จเร็วขึ้น
  - วิ่งออกกำลังกายเพื่อกระตุ้นให้ร่างกายและจิตใจกระชุ่มกระชวยแล้วจึงทำงานต่อ
  - หลับตาพักผ่อนคลายระยะ เปิดวิทยุฟังเพลงเบาๆ แล้วจึงทำงานต่อ
  - ลุยงานต่อไป ด้วยความรวดเร็ว
  - โทรศัพท์ไปปลุกเพื่อนให้มาช่วยคิดงานต่อให้เสร็จ
- จินตนาการว่า คุณตื่นนอนตอนเช้าด้วยความรู้สึกสดชื่นเพราะได้พักผ่อนอย่างเต็มที่และไม่มีสิ่งใดที่คุณต้องกังวลใจเลย คุณจะทำอย่างไรที่จะรักษาอารมณ์นั้นไว้
  - ตื่นขึ้นมาดำเนินชีวิตต่อไปด้วยความสุข
  - ใช้เวลาในช่วงเช้าคิดหาสาเหตุว่าทำไมตนเองจึงรู้สึกดีอย่างนั้น
  - เพลิดเพลินกับความสดชื่นนั้นแล้วหาทางที่จะรักษาความรู้สึกนั้นไว้ต่อไป
  - เพิกเฉยกับความรู้สึกนั้นเพราะคิดว่าถึงอย่างไรความรู้สึกนั้นก็ไม่สามารถคงอยู่ได้ตลอดไป
- จินตนาการว่า คุณรู้สึกว่ชีวิตของคุณน่าเบื่อทำอะไรก็รู้สึกไม่เข้าที่เข้าทางซักที จะหาความเพลิดเพลินใจในชีวิตก็ทำได้ยากเหลือเกิน คุณจะทำอย่างไรกับความรู้สึกนี้
  - โทรหาเพื่อนเก่าโม้เรื่องสังสรรค์ให้สนุกสนานเฮฮียง
  - เริ่มปรับปรุงตนเองให้กินอาหารที่มีคุณค่า ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และพักผ่อนให้เพียงพอ
  - คุณคิดว่าควรที่จะอยู่คนเดียว เพราะคุณอาจจะทำให้คนอื่นรู้สึกรำคาญใจได้
  - พยายามค้นหากิจกรรมที่ตนเองชอบและทำได้ดี ทำเพิ่มเติมจากสิ่งที่เคยทำในชีวิตประจำวัน
- จินตนาการว่า คุณขับรถยนต์บนถนน รุ้ๆก็มีรถเก๋งคันเล็กมาวิ่งตัดหน้าคุณ คุณจึงต้องหักหลบลงไหล่ทางเพื่อไม่ให้ชนกัน คุณรู้สึกโกรธมากคุณจึง
  - ให้บทเรียนคนขับรถเก๋งคันเล็กนั้น ด้วยการขับรถของตนเองไปตัดหน้ารถเก๋งคันเล็กคันนั้น
  - ตะโกนตำและลาปแข่งคนขับเก๋งคันเล็กนั้น แล้วจึงขับรถกลับบ้าน
  - ตั้งสติแล้วขับรถตามไปจอดเลขทะเบียนรถเก๋งคันเล็กนั้น แล้วโทรศัพท์ไปแจ้งตำรวจจราจร
  - บอกตัวเองว่าจะไม่ขับรถยนต์บนถนนแล้วนี้้อีกเป็นอันขาด

6. จินตนาการว่า คุณได้ยื่นข่าวมาว่าเพื่อนสนิทของคุณต้องย้ายบ้านไปอยู่ต่างจังหวัด โดยที่เขาไม่เคยบอกคุณล่วงหน้ามาก่อน คุณจะทำอย่างไรที่จะรักษาความสัมพันธ์ของคุณกับเพื่อน

- ( ) ก. คุณรู้สึกเสียใจที่เพื่อนต้องอยู่ไกลจากคุณ คุณจึงต่อว่าเพื่อนของคุณว่าทำไมไม่บอกให้เตรียมใจบ้างเลย
- ( ) ข. บอกเพื่อนว่าคุณคงต้องคิดถึงเพื่อนมากแน่ๆ และถามว่าวิธีไหนที่คุณจะสามารถติดต่อเพื่อนคุณได้สะดวกที่สุด
- ( ) ค. คุณคิดว่าการที่เพื่อนไม่บอกว่าเขาจะย้ายบ้านแสดงว่าเขาไม่สนใจความรู้สึกของคุณ คุณจึงคิดหาเพื่อนสนิทคนใหม่
- ( ) ง. คุณรู้สึกโกรธที่เพื่อนไม่บอกว่าเขาจะย้ายบ้านคุณจึงทำเหม็นเฉยกับเพื่อนจนกว่าเขาจะมาขอโทษ

7. จินตนาการว่า คุณนัดเพื่อนของคุณทำงานกลุ่ม ตั้งแต่ 9 โมงเช้า แต่เพื่อนของคุณจะมาถึงประมาณ 10 โมงครึ่ง คุณหงุดหงิดกับพฤติกรรมของเพื่อนคุณมาก คุณจะทำอย่างไรให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้นพอที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนของคุณต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา

- ( ) ก. บอกตัวเองว่าเพื่อนคุณแค่มาสายไม่กี่นาทีที่จะเป็นอะไรไป
- ( ) ข. บอกตัวเองว่าหากต้องทำงานกลุ่มอีกจะไม่เลือกทำกับเพื่อนคนนี้
- ( ) ค. พยายามรับฟังเหตุผลที่เพื่อนมาสาย และช่วยกันหาทางแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก
- ( ) ง. บอกเพื่อนของคุณว่ามารอนานแล้ว ถ้านัดครั้งต่อไปสายเกิน 15 นาทีคุณจะไม่รอ

8. จินตนาการว่า บางครั้งคุณทะเลาะกับเพื่อนสนิทและรู้สึกเสียใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์นั้น เพื่อนของคุณพูดหยาบคายและตะคอกใส่คุณเสียงดังด้วยความโมโหคุณก็ตะโกนตักกลับไป เพื่อนคุณพูดขึ้นมาว่า "ฉันไม่น่ามาคบกับคนอย่างเธอเลย" คุณจะทำอย่างไรที่จะแก้ไขความสัมพันธ์ของคุณในครั้งนี้

- ( ) ก. คุณตั้งใจว่าจะไม่พูดกับเพื่อนของคุณจนกว่าเขาจะมาขอโทษที่พูดเช่นนั้นออกมา
- ( ) ข. คุณพูดว่า "ฉันเสียใจที่เธอพูดอย่างนั้น คงเป็นเพราะเราโมโหกันทั้งคู่ เอาไว้ใจเย็นแล้วค่อยมาปรับความเข้าใจกันนะ"
- ( ) ค. คุณบอกกับเพื่อนของคุณว่าคุณเองก็รู้สึกอย่างเดียวกัน และควรยุติความเป็นเพื่อนกันได้เพียงแค่นั้น
- ( ) ง. คุณขอโทษเพื่อนของคุณในสิ่งที่เกิดขึ้นทั้งหมดแล้วบอกตัวเองและเพื่อนของคุณว่าให้ลืมเรื่องที่เกิดขึ้น

9. จินตนาการว่า คุณกำลังนั่งทำงานในห้องประชุมกับเพื่อนร่วมงานหลายคนเป็นเวลาหลายชั่วโมง เพื่อเร่งทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด ขณะนั้นทุกคนรู้สึกเหนื่อยล้าและเครียดมาก ตัวคุณเองก็เครียดและคิดอะไรไม่ออก คุณจะทำอย่างไรให้สถานการณ์ดีขึ้น

- ( ) ก. พยายามสร้างแรงจูงใจถึงผลสำเร็จของงานที่กำลังทำอยู่ให้กับตนเองและผู้อื่น และรีบทำงานต่อให้เสร็จ
- ( ) ข. คุณเบี่ยงเบนความสนใจของทุกคนโดยการชวนคุยเรื่องที่น่าสนใจ เมื่อบอกว่าทุกคนดีขึ้นจึงร่วมกันทำงานต่อ
- ( ) ค. คุณคิดว่าการทำงานหนักไปทำให้เครียดเปล่าๆ คุณจึงชวนเพื่อนออกไปเที่ยวและขอเลื่อนกำหนดการส่งงาน
- ( ) ง. คุณบอกเพื่อนว่า "ทนอีกนิดเดี๋ยวงานก็จะเสร็จแล้วอย่ามัวชักช้าอยู่เลย รีบๆทำให้เสร็จเถอะ"

10. จินตนาการว่า คุณมีแฟนแล้วและคุณก็รู้สึกว่าคุณกับแฟนมีความรักและเข้าใจกันมาตลอด แต่แล้ววันหนึ่งแฟนของคุณก็โทรศัพท์มาบอกว่าไม่ได้รักคุณแล้วและเห็นว่าควรยุติความสัมพันธ์ไว้เพียงเท่านี้ คุณจึงงัดและให้ความสำคัญกับความรักครั้งนี้มาก คุณจะทำอย่างไรให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้น

- ( ) ก. บอกตัวเองว่ายิ่งคิดมากก็เจ็บปวดมาก จึงทานเหล้าให้ลืมทุกข์และไปเที่ยวผ่อนคลายสลายอารมณ์
- ( ) ข. พยายามทำทุกอย่างเพื่อเรียกร้องความรักและความสนใจกลับมาจากแฟนของคุณให้ได้
- ( ) ค. บอกตัวเองว่าในเมื่อแฟนของคุณไม่สนใจความรู้สึกของคุณ เขาก็ไม่มีค่าเพียงพอกับความรักที่คุณมีให้
- ( ) ง. คุณพยายามคิดถึงสาเหตุว่าทำไมแฟนคุณจึงรู้สึกเช่นนั้นและโทรศัพท์ไปปรับความเข้าใจกับแฟนของคุณ

11. จินตนาการว่า เพื่อนของคุณเพิ่งจะสูญเสียคุณยายอันเป็นที่รักไป เขาจึงรู้สึกเสียใจมาก มีอาการซึมเศร้าและร้องไห้เป็นบางครั้ง คุณจะทำอย่างไรให้เพื่อนของคุณรู้สึกดีขึ้น
- ( ) ก. คุณเอื้อมมือไปจับมือเพื่อนให้เขารู้สึกว่ายังมีคนรักและหวังดีกับเขาอยู่
- ( ) ข. ขวนเพื่อนไปเที่ยวพักผ่อนให้ลืมคุณยายไปเลย
- ( ) ค. ปลอบโยนให้เพื่อนร้องไห้คนเดียว เพื่อระบายความคิดถึงยายออกมาให้หมด
- ( ) ง. ปลอบใจเพื่อนว่า "คนเราเกิดมาก็ต้องตายทุกคนล้มแหละ อย่าเศร้าไปเลยนะ"
12. จินตนาการว่า หากคุณและเพื่อนสนิทของคุณต้องเข้าแข่งขันหมากฮุกในรอบชิงชนะเลิศ ซึ่งเป็นกีฬาที่ต้องใช้สมาธิสูง เมื่อใกล้เวลาเข้าแข่งขัน ทั้งตัวคุณและเพื่อนคุณต่างรู้สึกตื่นเต้น บรรยากาศเป็นไปด้วยความตึงเครียด คุณจะทำอย่างไรเพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้นทั้งสองฝ่าย
- ( ) ก. ขวนเพื่อนคุยเรื่องตลกขำขันเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจไม่ให้กังวลมากนัก
- ( ) ข. ขวนเพื่อนไปหาที่สงบๆ เพื่อผ่อนคลายและตั้งใจทำสมาธิสักพักก่อนเข้าแข่งขัน
- ( ) ค. อยู่ห่างๆกันก่อนการแข่งขันจะได้ไม่ต้องเครียดที่ต้องเอาชนะกันเอง
- ( ) ง. บอกเพื่อนว่า "ไม่ว่าใครชนะเราก็ยังเป็นเพื่อนกันอยู่ไหนใหม่ อยากรักก็ออกมาให้จับบ้างก็ได้นะ"
13. จินตนาการว่า คุณกำลังอยู่ท่ามกลางการโต้เถียงอย่างรุนแรงของเพื่อนๆของคุณ เนื่องจากงานที่ร่วมมือกันทำนั้นเกิดผิดพลาด ทุกคนเสียใจและกล่าวโทษกันเองเพื่อหาคนรับผิดชอบสิ่งที่เกิดขึ้น คุณจะทำอย่างไร
- ( ) ก. เข้าร่วมวงหาคนผิดด้วยเลย เรื่องจะได้จบๆ จะได้เริ่มทำงานให้เสร็จเสียที
- ( ) ข. ขอเปลี่ยนกลุ่มทำงานทันที เพื่อจะได้ไม่ต้องเจอคนพวกนี้อีก
- ( ) ค. หาทางแก้ข้อผิดพลาดและปรับความเข้าใจเพื่อสร้างความสามัคคีแล้วจึงทำงานต่อ
- ( ) ง. บอกให้เพื่อนๆลืมความผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้วเริ่มต้นทำงานกันใหม่
14. จินตนาการว่า คุณเข้าร่วมแข่งขันวอลเลย์บอลระดับประเทศ ปรากฏว่าทีมของคุณแพ้ต้องไปรอบเหรียญทองแดง ส่วนทีมที่ชนะเลิศได้เข้าไปแข่งรอบชิงชนะเลิศ คุณและเพื่อนรู้สึกผิดหวังมาก คุณจะทำอย่างไร
- ( ) ก. บอกตัวเองและเพื่อนๆว่า "ที่พวกเราแพ้เพราะเสียงเชียร์ของฝ่ายตรงข้ามมีมากกว่าต่างหาก"
- ( ) ข. ปลอบใจเพื่อนร่วมทีมว่า "เรายังดีกว่ทีมที่ต้องเสียใจเพราะความพ่ายแพ้ในรอบชิงชนะเลิศเป็นไหนๆ"
- ( ) ค. ขวนเพื่อนไปให้ร้องในรอบชิงชนะเลิศเพื่อทำลายสมาธิของทีมที่ทำให้คุณแพ้
- ( ) ง. ขวนเพื่อนไปพักผ่อนแล้วค่อยหาทางปรับปรุงการซ้อมให้ดีขึ้นเพื่อการแข่งขันในบิ๊หน้า
15. จินตนาการว่า คุณต้องเป็นตัวแทนนำเสนอผลงานให้ผู้ฟังจำนวนกว่าร้อยคนยอมรับงานของบริษัทของคุณ คุณรู้สึกประหม่า ตื่นเต้น และเกร็ง เพราะไม่เคยพูดต่อหน้าคนจำนวนมากเท่านี้มาก่อน คุณจะทำอย่างไร
- ( ) ก. คิดกับตัวเองว่า "ฉันต้องทำให้คนทั้งยอมรับในผลงานนี้ให้ได้"
- ( ) ข. คิดว่ามีคนมาฟังคุณพูดไม่กี่คน เพื่อลดอาการเกร็ง
- ( ) ค. เกร็งกับคนฟังตั้งแต่ต้นว่าไม่เคยพูดในที่คนเยอะๆมาก่อน
- ( ) ง. ตั้งสติ เตรียมเนื้อหาที่จะนำเสนอให้พร้อม เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง

16. จินตนาการว่า เพื่อนสนิทของคุณรู้สึกสำนึกผิดและมาขอโทษที่นำความลับของคุณไปเปิดเผยต่อสาธารณชนจนทำให้คุณต้องอับอาย

คุณรู้สึกโกรธในกการกระทำของเขามาก แต่คุณก็รู้ว่าเขาไม่ได้ตั้งใจให้ผลออกมาเป็นอย่างนั้น คุณจะทำอย่างไร

- ( ) ก. คิดเสียว่าเป็นความผิดของตัวเองที่เล่าความลับให้เพื่อนคนนั้นฟัง
- ( ) ข. บอกเพื่อนว่าคุณให้อภัยเพราะเขาทำไปโดยไม่เจตนา ทุกคนย่อมทำผิดกันได้
- ( ) ค. พูดระบายความโกรธให้เขาฟังและเตือนว่าหากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีกก็เลิกคบกันเลย
- ( ) ง. ยิ้มบอกเพื่อนว่าไม่เป็นไร แต่คิดในใจว่าอย่าให้ถึงที่คุณบ้างแล้วกัน

17. จินตนาการว่า คุณเก็บกระเป๋าเดินทางของผู้หญิงคนหนึ่ง เพื่อนของคุณเสนอตัวเอาไปคืนให้เพราะรู้จักผู้หญิงคนนั้น แต่เมื่อเพื่อนของคุณเอาไปคืนเขาก็กลับบอกกับผู้หญิงคนนั้นว่าเขาเก็บได้เอง คุณจะทำอย่างไรเมื่อได้เผชิญหน้ากับเพื่อนของคุณ

- ( ) ก. ทำเฉยๆ และรักษาระยะห่างในการคบหากับเพื่อนคนนั้นเพราะคิดว่าเขาเข้าใจไม่ได้
- ( ) ข. ยิ้มทักทายเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่ในใจตำหนิเพื่อนว่าเป็นคนโกหกคอแหล
- ( ) ค. คุณบอกเพื่อนไปตรงๆว่าไม่ชอบสิ่งที่เขาทำถ้าคิดจะคบกันต่อไปก็จริงใจหน่อย
- ( ) ง. คุณเพิ่มการสังเกตในตัวเพื่อนคนนั้นมากขึ้น เขาอาจมีเหตุลบบางอย่างที่ทำเช่นนั้น

18. จินตนาการว่า คุณเป็นคนที่มีความสามารถทำงานเก่ง คนทั่วไปต่างก็นิยมชมชอบในตัวคุณ แต่คุณก็รู้ว่ามีบางคนที่มีวิชาและคอยพูดเหน็บแนมคุณอยู่ตลอด คุณจะทำอย่างไรกับคนที่อิจฉาคุณ

- ( ) ก. อยู่ห่างๆจากคนพวกนี้ได้เป็นดี เพื่อไม่ให้มีเรื่อง หากเจอกันก็หักทลายตามสมควร
- ( ) ข. แสดงโมติวีร์รักชวนให้คนพวกนี้มาร่วมงานกับคุณและแสดงฝีมือให้เขายอมรับให้คุณให้ได้
- ( ) ค. คุณคิดว่าในหลายๆ คนพวกนี้ก็ไม่ชอบคุณอยู่แล้ว จะคบให้เสียเวลาทำไมจึงพูดหับตบตบด้วยเขาไปเลย
- ( ) ง. คิดเสียว่าสิ่งที่คนพวกนี้พูดเป็นเพียงลมปาก ถึงอย่างไรคุณก็มีคนที่ชอบมากกว่าเกลียดคอยอยู่แล้ว

19. จินตนาการว่า เพื่อนของคุณต้องการหนังสือที่หายากเล่มหนึ่ง บังเอิญที่บ้านคุณมีหนังสือเล่มนี้ คุณจึงขอยืมจากผู้ปกครองมาให้เพื่อนไปถ่ายเอกสาร ปรากฏว่าร้านถ่ายเอกสารได้ทำการหนังสือเล่มนั้นชำรุดและยากแก่การซ่อมแซม เพื่อนคุณรู้สึกเสียใจ ตัวคุณเองก็กลัวผู้ปกครองของคุณดู คุณจะทำอย่างไร

- ( ) ก. ให้เพื่อนแสดงความรับผิดชอบโดยการไปสารภาพผิดกับผู้ปกครองของคุณว่าเรื่องที่เกิดขึ้นไม่เกี่ยวข้องกับคุณ
- ( ) ข. รุมมือเพื่อนไปที่ร้านถ่ายเอกสาร ให้ทางร้านรับผิดชอบซ่อมแซมหนังสือเล่มนั้นให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ( ) ค. บอกผู้ปกครองว่าระหว่างทางกลับบ้าน คุณได้เดินหกถังทำให้หนังสือชำรุด เพื่อจะได้เป็นเหมือนอุบัติเหตุ
- ( ) ง. ปลอบใจเพื่อนว่าไม่เป็นไรเดี๋ยวคุณจะซ่อมแซมแล้วแอบเอาไปคืนโดยไม่ให้ผู้ปกครองรู้

20. จินตนาการว่า เพื่อนของคุณกำลังปั้นรูปปั้นเพื่อส่งอาจารย์ ด้วยความหวังดีคุณจึงเข้าไปช่วย บังเอิญวันนั้นฝนตกไฟจึงดับทำให้คุณอะตูดของและหกล้มไปทับรูปปั้นนั้นพัง เพื่อนของคุณโกรธและต่อว่าคุณอย่างรุนแรง คุณรู้สึกเสียใจและน้อยใจที่เพื่อนคุณต่อว่าคุณแรงๆ คุณจะทำอย่างไร

- ( ) ก. ถามเพื่อนว่ายังต้องการความช่วยเหลือจากคุณอยู่หรือไม่ ถ้าต้องการต้องขอโทษคุณแต่ยวันนี้
- ( ) ข. คุณคิดว่าในเมื่อเพื่อนไม่เห็นความหวังดี คุณอยู่ไปก็ไม่มีประโยชน์ จึงเดินจากมาด้วยความน้อยใจ
- ( ) ค. คุณรอให้เพื่อนอารมณ์เย็นลงแล้วจึงกล่าวขอโทษ จากนั้นจึงช่วยเพื่อนทำงานต่อให้เสร็จ
- ( ) ง. คุณต่อว่าเพื่อนของคุณกลับ เพื่อระบายความน้อยใจ แล้วจึงช่วยเพื่อนทำงานต่อ

ชุดที่ 2 มาตรฐานเชาวน์อารมณ์ (ฉบับนำไปใช้จริง)

ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะสอบถาม อายุ เพศ ระดับการศึกษา สายการเรียน ขนาดครอบครัว จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว บุคคลผู้มีอิทธิพล(ในการวิจัยจะใช้แทนว่า “ผู้ปกครอง”) การศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัว

ส่วนที่ 2 มาตรฐานเชาวน์อารมณ์ มีจำนวนทั้งหมด 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินตนเอง 7 ระดับตามข้อความที่กำหนด ทั้งหมด 36 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินอารมณ์ตามโจทย์ที่กำหนดให้ ทั้งหมด 18 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 8 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 7 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 5 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 4 ข้อ

ตอนที่ 7 แบบเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุด 15 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรวัดระดับเขาวน้อารมณ

มาตรวัดชุดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับเขาวน้อารมณของเยาวชนไทย โดยผู้วิจัยซึ่ง
เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใ้รชอ
ความร่วมมือจากน้องๆเยาวชนไทยทุกท่านโปรดทำแบบทดสอบชุดนี้ทุกข้ออย่างละเอียด เพื่อให้
ได้คำตอบที่มีประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยของประเทศไทยสืบไป

ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือของน้องๆไว้ ณ ที่นี้ด้วย ที่ได้สละเวลาทำมาตรวัดนี้จน
เสร็จครบถ้วนและผู้วิจัยขอยืนยันว่าข้อมูลจากการตอบของน้องๆ จะถือเป็นความลับและไม่มี
ผลกระทบใดๆต่อน้องๆทั้งสิ้น

น.ส. จิตสุภา ไวยวรรณ
(ผู้วิจัย)

ข้อมูลส่วนตัว

โปรดใส่เครื่องหมาย 3ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของคุณ หรือเติมข้อความที่
เหมาะสม

- อายุ ..... ปี
- เพศ หญิง ชาย
- ชื่อสถานศึกษา.....
- ระดับการศึกษา
 ม. 4 ปวช. ปี 1
 ม. 5 ปวช. ปี 2
 ม. 6 ปวช. ปี 3
 มหาวิทยาลัย ปี 1 ปวส. ปี 1
- สายการเรียนที่กำลังศึกษา
 แผนวิทย์ ช่างเทคนิค คณะ.....
 แผนศิลป์ วิชาชีพ อื่นๆ โปรดระบุ
.....
- ครอบครัวของคุณมีทั้งหมดจำนวน ..... คน

7. คุณมีพี่น้องที่เกิดจากบิดา-มารดาเดียวกันจำนวน..... คน(รวมตัวท่านเองด้วย)ท่านเป็นคนที.....

8. ท่านคิดว่าครอบครัวของท่านมีความอบอุ่นเพียงใด

- อบอุ่นมากที่สุด
 อบอุ่นมาก
 อบอุ่นปานกลาง
 อบอุ่นน้อย
 ไม่มีความอบอุ่นเลย

9. ท่านคิดว่าบุคคลใดเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อท่านมากที่สุดในครอบครัว (เลือกตอบเพียง 1
คนเท่านั้น)

- พ่อ แม่ พี่ อื่นๆ โปรดระบุ.....

10. บุคคลที่ท่านเลือกในข้อ 9 มีการศึกษาสูงสุด คือ

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย
 ปวช. ปวส./ อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก อื่นๆ โปรดระบุ

11. บุคคลที่ท่านเลือกในข้อ 10 ประกอบอาชีพประเภทใด

- ครู / อาจารย์ แพทย์ / พยาบาล นายความ
 โปรแกรมเมอร์ พนักงานขาย / ค้าขาย นักการเมือง
 ตำรวจ / ทหาร การเงิน / ธนาคาร วิศวกร
 นักกีฬา นักบริหาร / ผู้จัดการ เกษตรกรรม
 นักร้อง / นักแสดง นักเขียน / นักประพันธ์ งานออกแบบ / ศิลป
 พนักงานทั่วไป โฆษณา / ประชาสัมพันธ์ งานให้บริการต่างๆ
 ไม่ได้ประกอบอาชีพ อื่นๆ โปรดระบุ.....

12. รายรับทั้งหมดของครอบครัวท่านในแต่ละเดือนประมาณ

- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000 – 15,000 บาท
 15,001 – 25,000 บาท 25,001 – 35,000 บาท
 35,001 – 45,000 บาท 45,001 – 55,000 บาท
 55,001 – 65,000 บาท 65,001 – 75,000 บาท
 75,001 – 85,000 บาท มากกว่า 85,000 บาท

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อทางด้านซ้ายมือ แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ในตารางทางด้านขวามือให้ตรงกับความรู้สึกของคุณมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และโปรดตอบทุกข้อตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง

“ฉันมักมีความคิดใหม่ๆเกิดขึ้นเสมอเมื่อนอนหลับ”

หากคุณคิดว่าข้อความดังกล่าว

- ไม่จริงเลย ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ไม่จริงเลย”

- ไม่จริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ไม่จริง”

- ค่อนข้างไม่จริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

“ค่อนข้างไม่จริง”

- ไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าจริงหรือไม่จริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓

ลง

ในช่อง “ตัดสินใจไม่ได้”

- ค่อนข้างจริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ค่อนข้างจริง”

- จริง ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “จริง”

- จริงมากที่สุด ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

“จริงมากที่สุด”

	ไม่จริงเลย	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	ตัดสินใจไม่ได้	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงมากที่สุด
✓							
		✓					
			✓				
				✓			
					✓		
						✓	
							✓

ข้อความ	ไม่จริงเลย	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	ตัดสินใจไม่ได้	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงมากที่สุด
1. คนอื่นจะรู้ได้ทันทีเวลาที่ฉันมีความสุข							
2. ฉันจะคลายความทุกข์ได้ก็ต่อเมื่อมีคนมาปลอบโยนฉัน							
3. ฉันไม่อยากรับรู้ทั้งคำดีและคำชมจากผู้อื่น							
4. ฉันจะสังเกตเห็นโอกาสดี ๆ ในชีวิตเฉพาะในยามที่ฉันมีความสุขเท่านั้น							
5. ฉันสามารถแสดงถึงความต้องการของฉันให้เพื่อนเข้าใจได้							
6. ฉันไม่เคยให้อภัยคนที่มาทำร้ายจิตใจของฉัน							
7. ฉันมักมองไม่ออกว่าผู้อื่นมีความหวังดีกับฉันจริงหรือไม่							
8. เมื่องานที่ฉันทำเกิดปัญหาฉันมักจะเปลี่ยนไปทำงานอื่นแทน							

ข้อความ	ไม่จริงเลย	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	ตัดสินใจไม่ได้	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงมากที่สุด
9. ฉันมักจะเก็บกคความไม่พอใจไว้จนทำให้ตัวเองเครียด							
10. เมื่อฉันรู้สึกโมโห ฉันจะไม่สามารถลำดับความสำคัญของสิ่งที่ฉันต้องทำได้เลย							
11. ฉันจะไม่กล้าทำอะไรเสี่ยงๆ เพราะกลัวการผิดหวัง							
12. ความคิดที่เปลี่ยนไปมาตามอารมณ์ ทำให้ฉันไม่กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่างๆ							
13. ฉันจะรู้สึกน้อยใจ เมื่อรู้ว่าสิ่งใดๆที่ฉันทำไปไม่ได้รับการชื่นชม							
14. ฉันไม่รู้วิธีที่จะแสดงออกเพื่อให้ได้สิ่งที่ตัวเองต้องการ							
15. ฉันมักจะเล่าเรื่องราวที่ทำให้ฉันภูมิใจมากๆ ได้ไม่ชัดเจนนัก							
16. ฉันสามารถบอกได้ว่าคนอื่นพูดออกมาจากความรู้สึกที่แท้จริงหรือไม่							
17. ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเป็นและรู้คุณค่าของตัวเอง							
18. ฉันมักจะเสียใจกับความผิดพลาดจนไม่เป็นอันทำงาน							
19. ฉันไม่สามารถระบุได้ว่าน้ำเสียงหรือแวตาเช่นไรที่แสดงถึงความไม่จริงใจ							
20. เมื่อฉันรู้สึกโกรธมากๆ ฉันจะไม่สามารถควบคุมความคิดของตัวเองได้							
21. ฉันไม่สามารถสื่อให้คนอื่นเข้าใจถึงความรู้สึกที่แท้จริงของฉันได้							
22. ฉันจะพยายามไม่เข้าไปรับรู้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น							
23. ฉันมักจะจมอยู่กับความผิดหวังจนทำให้ตัวเองท้อแท้และไม่มีกำลังใจ							
24. ฉันสามารถสื่ออารมณ์ความรู้สึกให้ผู้อื่นเข้าใจได้							
25. ฉันสามารถรับรู้ได้ว่าผู้อื่นมีความจริงใจกับฉันเพียงใด							
26. ความรู้สึกเสียใจในความผิดพลาด ทำให้ฉันมองไม่เห็นข้อบกพร่อง							
27. ฉันแยกแยะไม่ได้ว่าผู้อื่นแสดงออกด้วยความจริงใจหรือไม่							
28. ในเวลาที่ฉันรู้สึกเศร้า เสียใจ ฉันไม่อยากจะคิดหรือทำสิ่งใดทั้งสิ้น							
29. เมื่อฉันรู้สึกสิ้นหวัง ฉันมักหาทางออกที่เป็นผลร้ายกับตัวเอง							
30. เวลาที่ฉันรู้สึกท้อแท้ ฉันจะวางแผนการทำงานผิดพลาดเสมอ							
31. ฉันเลือกที่จะไปเที่ยวแม้ว่าจะรู้สึกวิตกกังวลว่าจะทำงานไม่เสร็จ							

ข้อความ	ไม่จริงเลย	ไม่จริง	ค่อนข้างไม่จริง	ตัดสินใจไม่ได้	ค่อนข้างจริง	จริง	จริงมากที่สุด
32. ฉันรู้สึกว่าเป็นเรื่องยากที่จะแสดงออกให้คนอื่นเข้าใจความรู้สึกของฉัน							
33. การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ทำให้กระบวนการคิดของฉันสับสน							
34. น้อยคนนักที่จะรู้ถึงความต้องการของฉันจากสิ่งที่ฉันแสดงออก							
35. ในยามที่ฉันโมโห ฉันมักจะตัดสินใจทำอะไรโดยลืมนึกถึงความรู้สึกของคนอื่น							
36. การที่ฉันมีความรู้สึกที่ดีให้กับใครบางคน ทำให้ฉันลืมนึกถึงข้อเสียของใครคนนั้น							

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ที่ตัวเลข ที่แทนระดับอารมณ์ 6 ระดับ คือ 0 = ไม่มีเลย, 1 = มี น้อยที่สุด, 2 = มีน้อย, 3 = มีปานกลาง, 4 = มีมาก และ 5 = มีมากที่สุด ที่สอดคล้องกับอารมณ์ของคุณ โดยให้ทำทุกอารมณ์ที่กำหนดให้

ตัวอย่าง "หากมีคนไม่รู้จักเข้ามาทักทายฉัน ฉันจะมีอารมณ์..."

1	สุข	0	1	✓	3	4	5	5	อาย	0	1	2	3	✓	5
2	ร่าเริง	0	1	✓	3	4	5	6	ท้อ	✓	1	2	3	4	5
3	รัก	✓	1	2	3	4	5	7	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	✓
4	ห่วง	0	1	2	3	✓	5	8	วาบหวาม	0	1	✓	3	4	5

1. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการตกแต่งสถานที่จัดงานวันเกิดให้ดูน่าตื่นเต้น

1	สุข	0	1	2	3	4	5	5	วาบหวาม	0	1	2	3	4	5
2	ร่าเริง	0	1	2	3	4	5	8	อัคอันตันใจ	0	1	2	3	4	5
3	รัก	0	1	2	3	4	5	7	หุนหัน	0	1	2	3	4	5
4	พอใจ	0	1	2	3	4	5	8	ห่วง	0	1	2	3	4	5

2. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันนักประพันธ์แต่งเพลงเพื่อกระตุ้นการเดินสวนสนามของทหารก่อนออกรบ

1	เคลิบเคลิ้ม	0	1	2	3	4	5	5	ฮึกเหิม	0	1	2	3	4	5
2	ร่าเริง	0	1	2	3	4	5	6	ตกใจ	0	1	2	3	4	5
3	ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	7	วาบหวาม	0	1	2	3	4	5
4	พอใจ	0	1	2	3	4	5	8	สงสาร	0	1	2	3	4	5

3. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้หมอตัดสินใจเลือกแผนการบำบัดรักษาคนไข้ที่เป็นโรคนี้ออก

1	ร่าเริง	0	1	2	3	4	5	5	ตกใจ	0	1	2	3	4	5
2	ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	8	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5
3	ห่วง	0	1	2	3	4	5	7	สงสาร	0	1	2	3	4	5
4	สงบ	0	1	2	3	4	5	8	เคลิบเคลิ้ม	0	1	2	3	4	5

4. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้พยาบาลสามารถปลอบโยนผู้ป่วยที่ใกล้ตายได้อย่างนุ่มนวล

1	สงบ	0	1	2	3	4	5	5	ฮึกเหิม	0	1	2	3	4	5
2	ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	6	เคลิบเคลิ้ม	0	1	2	3	4	5
3	สงสาร	0	1	2	3	4	5	7	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5
4	ห่วง	0	1	2	3	4	5	8	ตกใจ	0	1	2	3	4	5

5. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันเตรียมตัวไปเที่ยวได้อย่างสนุกสนาน

1	สุข	0	1	2	3	4	5	5	ห่วง	0	1	2	3	4	5
2	ร่าเริง	0	1	2	3	4	5	6	วาบหวาม	0	1	2	3	4	5
3	ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	7	สงสาร	0	1	2	3	4	5
4	พอใจ	0	1	2	3	4	5	8	ตกใจ	0	1	2	3	4	5

6. อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันเตรียมตัวเข้าสอบวิชาที่ต้องใช้ความคิดเชิงเหตุผล

1	สุข	0	1	2	3	4	5	5	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5
2	สงบ	0	1	2	3	4	5	6	เคลิบเคลิ้ม	0	1	2	3	4	5
3	โล่งใจ	0	1	2	3	4	5	7	สงสาร	0	1	2	3	4	5
4	ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	8	ท้อ	0	1	2	3	4	5

7. หากมีคนอื่นมาแข่งคิวซื้อตั๋วชมภาพยนตร์ที่ฉันยืนรอเข้าคิวเป็นชั่วโมงๆ ฉันจะมีอารมณ์.....

1	โกรธ	0	1	2	3	4	5	5	ท้อ	0	1	2	3	4	5
2	เกลียด	0	1	2	3	4	5	6	ตกใจ	0	1	2	3	4	5
3	รำคาญ	0	1	2	3	4	5	7	เสียใจ	0	1	2	3	4	5
4	อึดอัดตันใจ	0	1	2	3	4	5	8	หุนหัน	0	1	2	3	4	5

8. เมื่อนั่งต้องทำงานกลุ่มร่วมกับคนที่เห็นแก่ตัว ขี้เกียจ ชอบประจบสอพลอเอาหน้า ฉันจะมีอารมณ์.....

1	รำคาญ	0	1	2	3	4	5	5	ว้าวุ่น	0	1	2	3	4	5
2	เบื่อก	0	1	2	3	4	5	6	เสียใจ	0	1	2	3	4	5
3	เครียด	0	1	2	3	4	5	7	เกลียด	0	1	2	3	4	5
4	สงบ	0	1	2	3	4	5	8	หุนหัน	0	1	2	3	4	5

9. เมื่อเพื่อนที่ฉันชื่อว่า "งกสุดา" ออกเงินเลี้ยงข้าวกลางวันให้กับฉันเป็นครั้งแรก ฉันจะมีอารมณ์.....

1	สุข	0	1	2	3	4	5	5	อาย	0	1	2	3	4	5
2	รำเริง	0	1	2	3	4	5	8	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5
3	ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	7	หวัง	0	1	2	3	4	5
4	พอใจ	0	1	2	3	4	5	8	อึดอัดตันใจ	0	1	2	3	4	5

10. เมื่อรู้ว่าฉันจะได้ไปเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่ ฉันจะมีอารมณ์.....

1	สุข	0	1	2	3	4	5	5	หวัง	0	1	2	3	4	5
2	รำเริง	0	1	2	3	4	5	6	ตกใจ	0	1	2	3	4	5
3	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5	7	วาบหวาม	0	1	2	3	4	5
4	พอใจ	0	1	2	3	4	5	8	อาย	0	1	2	3	4	5

11. หากฉันต้องร้องเพลงคนเดียวบนเวทีใหญ่ๆต่อหน้าผู้คนที่มากมาเป็นครั้งแรก ฉันจะมีอารมณ์.....

1	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5	5	อึดอัดตันใจ	0	1	2	3	4	5
2	รัก	0	1	2	3	4	5	6	วาบหวาม	0	1	2	3	4	5
3	พอใจ	0	1	2	3	4	5	7	ตกใจ	0	1	2	3	4	5
4	อาย	0	1	2	3	4	5	8	เครียด	0	1	2	3	4	5

12. หากฉันต้องรีบทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จตามกำหนดเวลา ฉันจะมีอารมณ์.....

1	ท้อ	0	1	2	3	4	5	5	ตกใจ	0	1	2	3	4	5
2	หุนหัน	0	1	2	3	4	5	6	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5
3	หวัง	0	1	2	3	4	5	7	ว้าวุ่น	0	1	2	3	4	5
4	อึดอัดตันใจ	0	1	2	3	4	5	8	เครียด	0	1	2	3	4	5

13. "ผู้หญิง" คนนี้กำลังมีอารมณ์.....

1	หุนหัน	0	1	2	3	4	5	5	โกรธ	0	1	2	3	4	5
2	ฮึกเหิม	0	1	2	3	4	5	6	แค้น	0	1	2	3	4	5
3	อิจฉา	0	1	2	3	4	5	7	เกลียด	0	1	2	3	4	5
4	เสียใจ	0	1	2	3	4	5	8	เบื่อก	0	1	2	3	4	5

14. ผู้หญิงในภาพกำลังมีอารมณ์.....

1	สงบ	0	1	2	3	4	5	5	รำคาญ	0	1	2	3	4	5
2	กลัว	0	1	2	3	4	5	6	หงอยเหงา	0	1	2	3	4	5
3	หดหู่	0	1	2	3	4	5	7	เศร้าโศก	0	1	2	3	4	5
4	อารมณ์ก้าวร้าว	0	1	2	3	4	5	8	เสียใจ	0	1	2	3	4	5

17. “ณรงน้อย” กำลังมีอารมณ์.....

15. เด็กผู้หญิง “ คนขวามือสุดของคุณ(C)” กำลังมีอารมณ์ .....

1	สำเร็จ	0	1	2	3	4	5	5	หดหู่	0	1	2	3	4	5
2	สุข	0	1	2	3	4	5	6	เบื่อ	0	1	2	3	4	5
3	สงบ	0	1	2	3	4	5	7	อัดอั้นตันใจ	0	1	2	3	4	5
4	ท่วง	0	1	2	3	4	5	8	เครียด	0	1	2	3	4	5

1	ตกใจ	0	1	2	3	4	5	5	อัดอั้นตันใจ	0	1	2	3	4	5
2	ว้าวุ่น	0	1	2	3	4	5	6	แค้น	0	1	2	3	4	5
3	เครียด	0	1	2	3	4	5	7	เกลียด	0	1	2	3	4	5
4	รำคาญ	0	1	2	3	4	5	8	สงบ	0	1	2	3	4	5

16. แพนด้าตัวนี้กำลังมีอารมณ์ .....

1	สงบ	0	1	2	3	4	5	5	กลัว	0	1	2	3	4	5
2	ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	6	เสียใจ	0	1	2	3	4	5
3	สงสาร	0	1	2	3	4	5	7	หดหู่	0	1	2	3	4	5
4	หงอยเหงา	0	1	2	3	4	5	8	เบื่อ	0	1	2	3	4	5

18. “ นักกระโดดร่ม” กำลังมีอารมณ์.....

1	ท้อ	0	1	2	3	4	5	5	สงสาร	0	1	2	3	4	5
2	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5	6	ว้าวุ่น	0	1	2	3	4	5
3	เศร้าโศก	0	1	2	3	4	5	7	เครียด	0	1	2	3	4	5
4	เสียใจ	0	1	2	3	4	5	8	กลัว	0	1	2	3	4	5

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย 7 ข้อด้วยเลข หน้าคำตอบที่เหมาะสมที่สุด

1. วิศวกรนำสุนัขข้างถนนที่ถูกจรดขานเข้าหัก ไปส่งที่โรงพยาบาลสัตว์ด้วยความรู้สึก _____
1. เห็นใจ 2. กลัว 3. รัก 4. สงสาร 5.เอ็นดู
2. คุณคิดซื้อคอมพิวเตอร์เครื่องใหม่เมื่ออาทิตย์ที่ผ่านมา ปรากฏว่าอาทิตย์นี้คุณคิดได้ยืนยันว่าจะมีคอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ออกมาขายในราคาที่ถูกลงและประสิทธิภาพการทำงานก็ดีกว่าคอมพิวเตอร์ที่คุณซื้อ คุณคิดจึงรู้สึก _____
1. เศร้าโศก 2. ว้าวุ่น 3. เสียใจ 4. เสียหาย 5. น้อยใจ
3. แฟนของคุณพพลต้องไปทำงานด่วนที่ต่างจังหวัดเป็นเวลา 3 วัน นพพลจึงห่อหิ้วข้าวไม่ราเริงสดใส่และมีชีวิตชีวาเหมือนเมื่อตอนมีแฟนอยู่ใกล้ๆ นพพลกำลังรู้สึก _____
1. ท้อแท้ 2. เสียใจ 3. หดหู่ 4. น้อยใจ 5. วิดกกังวล
4. สุชาติรู้สึก _____ กับเหรียญกล้าหาญที่ทางกองทัพได้ให้ไว้เพื่อเป็นเกียรติที่เขาได้ออกรบเพื่อประเทศชาติ
1. ภูมิใจ 2. ลุ่มหลง 3. ชื่นชม 4. มุ่งหวัง 5. ทะนง
5. วศิษฐ์รู้สึก _____ ที่ก่อเกียรติมาตามชื่อขอความรักจากเธอทั้งวัน จนวศิษฐ์ต้องหลบหน้า
1. ภูมิใจ 2. เงินอาย 3. อึดอัด 4. ขยะแขยง 5. รำคาญ
6. เมื่อรอดของขวัญจิตเสีย สมศรีซึ่งเป็นเพื่อนสนิทที่ทำงานอยู่เดียวกันจึงอาสาขับรถไปส่งที่บ้าน แต่ขวัญจิตปฏิเสธไปด้วยความรู้สึก _____ เพราะบ้านอยู่คนละทางกัน
1. เกรงใจ 2. โกรธ 3. ลังเล 4. ระแวง 5. อึดอัด
7. บัณฑิตไม่กล้าที่จะสู้หน้าเพื่อนเพราะรู้สึก _____ กับความผิดที่ตัวเองได้ทำไว้กับเพื่อน
1. อับยศ 2. กังวล 3. เงินอาย 4. เสียใจ 5. ละอาย
8. เพื่อนสนิทของอุษาป่วยหนักและขาดเรียนไปหลายวัน อุษาจึงโทรศัพท์ไปถามอาการด้วยความรู้สึก _____
1. เมตตา 2. รัก 3. ห่วงใย 4. หวงแหน 5. วิดกกังวล

ตอนที่ 4

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย 7 ข้อด้วยเลข หน้าคำตอบที่เหมาะสมที่สุด

1. หนุ่มวัยกลางคนคนหนึ่งรู้สึกหวาดกลัวต่อมาไม่นานเขาก็รู้สึกดีขึ้น เหตุการณ์ใดที่น่าจะเกิดขึ้นระหว่างนั้นมากที่สุด
1. ภรรยาของผู้ชายคนนั้นกอดเขาด้วยความรัก
2. ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ผู้ชายคนนั้นสนับสนุนอยู่ได้รับการเลือกตั้ง
3. ผู้ชายคนนั้นได้รับผลการตรวจโรคว่าเขาไม่ได้เป็นมะเร็ง
4. รายการวิทยุเปิดเพลงโปรดของผู้ชายคนนั้น
5. เพื่อนบ้านที่โกรธผู้ชายคนนั้นอยู่ได้ย้ายบ้านไปแล้ว
2. หญิงวัยกลางคนคนหนึ่งรู้สึกมีความสุข ต่อมาไม่นานเธอก็รู้สึกไม่พอใจ เหตุการณ์ใดที่น่าจะเกิดขึ้นระหว่างนั้นมากที่สุด
1. ลูกชายของผู้หญิงคนนี้ได้รับบาดเจ็บนิดหน่อย
2. ผู้หญิงคนนั้นรู้ว่าได้ทำร้ายความรู้สึกของเพื่อนสนิทของเธอ
3. ลูกสะใภ้ของผู้หญิงคนนี้มีาร่วมทานข้าวเย็นกับครอบครัวสาย
4. สามีมของผู้หญิงคนนี้ได้วิพากษ์วิจารณ์เธอ
5. หนังสือที่มีความสำคัญกับผู้หญิงคนนี้ได้สูญหายไป
3. ผู้หญิงวัยรุ่นคนหนึ่งมีอารมณ์สงบอยู่ ต่อมาเธอก็ได้ยืนยันว่าทำให้เธอรู้สึกอึดอัดใจว่านั่นคือข้าวใด
1. ผู้หญิงคนนั้นชนะการเลือกตั้ง
2. แฟนของผู้หญิงคนนั้นกอดเธอด้วยความรัก
3. เพื่อนร่วมห้องที่ผู้หญิงคนนั้นไม่ชอบสออดก
4. เพื่อนสนิทของผู้หญิงคนนั้นชนะการแข่งขันกีฬา
5. ผู้หญิงคนนั้นรู้ว่าตัวเองมีเงินมากกว่าพ่อแม่ของเธอ
4. ชายคนหนึ่งกำลังรู้สึกอ่อนคลาย ต่อมาเขาก็รู้สึกชื่นชม เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น
1. ขณะที่ผู้ชายคนนั้นรู้สึกอ่อนคลายเขาได้แก้ปัญหาสำคัญได้สำเร็จ
2. ผู้ชายคนนั้นได้ยืนยันว่านักกีฬาในดวงใจของเขาได้ทำลายสถิติโลก
3. เพื่อนของผู้ชายคนนั้นโทรมาบอกเพียงจะซื้อรถสปอร์ตได้ในราคาที่ขอดีเยี่ยม
4. แม่ของผู้ชายคนนั้นได้ส่งของขวัญมาให้
5. หมอของผู้ชายคนนั้นโทรศัพท์มาบอกว่าผลการตรวจโรคของเขาจะระบุว่าไม่มีสุขภาพดี

5. ผู้หญิงคนหนึ่งรู้สึกมุงหวัง ต่อมาเธอก็รู้สึกรัก เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. ผู้หญิงคนนี้ได้รับบริจาคเงินและได้คิดถึงคนที่เธอจะสามารถช่วยได้
2. ผู้หญิงคนนี้ได้ซื้อชุดที่สวยงามมาก
3. ผู้หญิงคนนี้อ่านนิตยสารเกี่ยวกับตราที่เธอคิดถึง
4. แม่ของผู้หญิงคนนี้โทรศัพท์มาบอกว่าได้ส่งของขวัญมาให้เธอประหลาดใจ
5. ผู้หญิงคนนี้ได้ออกไปเที่ยวกับชายหนุ่มที่น่าดึงดูดใจและได้ค้นพบหลายสิ่งหลายอย่างที่เข้ากันได้

6. ผู้หญิงคนหนึ่งตกหลุมรักใครบางคน ต่อมาเธอก็รู้สึกมั่นคงปลอดภัย เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. ผู้หญิงคนนี้ได้เรียนรู้ว่าคนที่เธอรักนั้นรักเธอตอบเช่นกัน
2. ผู้หญิงคนนี้ตัดสินใจที่จะไม่แสดงความรู้สึกของตัวเองออกมา
3. ความรักของผู้หญิงคนนี้ได้จากไป
4. ผู้หญิงคนนี้ได้บอกกับคนอื่นๆ ว่าเธอรักเขา
5. ด้วยความรักของผู้หญิงคนนี้อเองที่นำความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยมาให้กับตัวเธอ

7. สาวน้อยคนหนึ่งรู้สึกหุดหู่ ต่อมาเธอก็รู้สึกโกรธ เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. เพื่อนที่ไม่ได้เจอกันมานานได้อาความลับของเธอไปบอกคนอื่น
2. สาวน้อยคนนี้โดนคนอื่นวิ่งเข้ามาชนขณะที่เธอกำลังเดินออกมาจากงานศพ
3. สาวน้อยคนนี้ขับรถเฉี่ยวต้นไม้หลังจากที่เหลียวหลังไปดูเด็ก 3 ขวบชายพวงมาลัย
4. คนอื่นมาพูดจาเหน็บแนมขณะที่เธอกำลังใช้สมาธิทำงาน
5. สาวน้อยคนนี้เดินซื้อของแล้วเดินไปชนแผงลอย ทำให้ของหล่นกระจายเต็มพื้นไปหมด

คำชี้แจง โปรด ทำเครื่องหมาย 7 **ทับตัวเลข** หน้าคำตอบที่เหมาะสมที่สุด

1. ความรู้สึกละอาย, ประหลาดใจ, และขายหน้า
รวมกันเป็นความรู้สึก.....

1. ความรู้สึกริษยา
2. ความรู้สึกเสียใจ
3. ความรู้สึกผิด
4. ความรู้สึกอิจฉาริษยา
5. ความรู้สึกอับอายอดสู

2. การรวมกันของความรู้สึกรังเกียจและ โกรธ
เป็นผลทำให้เกิด.....

1. ความรู้สึกผิด
2. ความรู้สึกเกรี้ยวกราด
3. ความรู้สึกละอาย
4. ความรู้สึกเกลียดชัง
5. ความรู้สึกดูถูกดูแคลน

3. ความรู้สึก “เป็นห่วง” ใกล้เคียงกับอารมณ์.....

1. รัก, วิตกกังวล, ประหลาดใจ, โกรธ
2. ประหลาดใจ, ภาควมมีใจ, โกรธ, หวาดกลัว
3. ขอมรับ, วิตกกังวล, หวาดกลัว, ขายหน้า
4. หวาดกลัว, ปิติยินดี, ประหลาดใจ, ขายหน้า
5. กังวลใจ, ห่วงใย, มุงหวัง

4. ความเสียใจ, ความรู้สึกผิด, และความสลัดใจ
รวมกันอยู่ในรูปของ.....

1. ความรู้สึกระทมทุกข์
2. ความรู้สึกน่ารำคาญ
3. ความรู้สึกกดดัน
4. ความรู้สึกสำนึกผิด
5. ความรู้สึกเจ็บปวด

5. ความรู้สึกปิติยินดี, ตื่นเต้น และ ไม่แน่ใจ
เป็นส่วนหนึ่งของ.....

1. ความรู้สึกมีชีวิตชีวา
2. ความรู้สึกมุงหวัง
3. ความรู้สึกสงบ
4. ความรู้สึกเยือกเย็น
5. ความรู้สึกวิตกกังวล

ตอนที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาลักษณะการเปลี่ยนแปลงระหว่างอารมณ์ทั้ง 2 อารมณ์ที่กำหนดให้ในโจทย์ แล้ว
จึงนำไปเปรียบเทียบกับว่าลักษณะการเปลี่ยนแปลงระหว่างอารมณ์ดังกล่าว **อุปมาเหมือนลักษณะการ
เปลี่ยนแปลงของอารมณ์คู่ใดที่สุด** (จากตัวเลือกอารมณ์ 5 คู่) โดยให้ทำเครื่องหมาย **7 ทับตัวเลข** หน้า
คำตอบที่เหมาะสมที่สุด

1. ความโกรธ กับ ความคับข้องใจ อุปมาเหมือนกับ
  1. ความเศร้า กับ ความสุข
  2. ความเสียใจ กับ ความเกรี้ยวกราด
  3. ความเกรี้ยวกราด กับ ความกดดัน
  4. ความกดดัน กับ ความเศร้า
  5. ความเศร้า กับ ความผิดหวัง
2. ความเศร้า กับ ความกดดัน อุปมาเหมือนกับ
  1. ความโกรธ กับ ความเศร้า
  2. ความกลัว กับ ความสยดสยอง
  3. ความปิติยินดี กับ ความคลุ้มคลั่ง
  4. ความสุข กับ ความเบิกบานใจ
  5. การดูหมิ่น กับ ความสำนึกผิด
3. ความกลัว กับ ความวิตกกังวล อุปมาเหมือนกับ
  1. ความประหลาดใจ กับ ความมุ่งหวัง
  2. ความกลัว กับ ความมุงร้าย
  3. ความสุข กับ ความปิติยินดี
  4. ความเศร้า กับ ความผิดหวัง
  5. ความมีชีวิตชีวา กับ ความกระฉับกระเฉง
4. ความกลัว กับ ความสยดสยอง อุปมาเหมือนกับ
  1. ความประหลาดใจ กับ ความตกใจ
  2. ความสุข กับ ความปิติยินดี
  3. ความกลัว กับ ความละอาย
  4. ความริษยา กับ ความอิจฉา
  5. การดูหมิ่น กับ ความขะเขวขง

ตอนที่ 7

คำชี้แจง ให้จินตนาการว่าคุณอยู่ในสถานการณ์ที่ให้มา จากนั้นให้ทำเครื่องหมาย **7 ทับตัวเลขหน้า**
คำตอบที่คุณจะทำ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว

1. จินตนาการว่า เพื่อนของคุณเพิ่งจะสูญเสียคุณยายอันเป็นที่รักไป เขาจึงรู้สึกเสียใจมาก มีอาการ
ซึมเศร้าและร้องไห้เป็นบางครั้ง คุณจะทำอะไรให้เพื่อนของคุณรู้สึกดีขึ้น
  1. คุณเอื้อมมือไปจับมือเพื่อนให้เขารู้สึกว่ายังมีคนรักและหวังดีกับเขาอยู่
  2. ชวนเพื่อนไปเที่ยวพักผ่อนให้ลืมคุณยายไปเลย
  3. ปลอบให้เพื่อนนั่งร้องไห้คนเดียว เพื่อระบายความคิดถึงยายออกมาให้หมด
  4. ปลอบใจเพื่อนว่า “คนเราเกิดมาก็ต้องตายทุกคนนั่นแหละ อย่าเศร้าไปเลยนะ”
2. จินตนาการว่า คุณมีงานที่จะต้องทำให้เสร็จและต้องนำเสนอในวันพรุ่งนี้เช้า แต่ขณะนี้เป็นเวลาตี 2
คุณรู้สึกเครียดคิดอะไรไม่ออก คุณจะอย่างไรที่จะช่วยให้งานเสร็จเร็วขึ้น
  1. วิ่งออกกำลังกายเพื่อกระตุ้นให้ร่างกายและจิตใจกระชุ่มกระชวยแล้วจึงทำงานต่อ
  2. กลับตักพักผ่อนชั่วคราว เปิดวิทยุฟังเพลงเบาๆ แล้วจึงทำงานต่อ
  3. ลุยกงานต่อไป ด้วยความรวดเร็ว
  4. โทรศัพท์ไปปลุกเพื่อนให้มาช่วยคิดงานต่อให้เสร็จ
3. จินตนาการว่า เพื่อนของคุณกำลังปั่นรูปปั้นเพื่อส่งอาจารย์ ด้วยความหวังดีคุณจึงเข้าไปช่วย บังเอิญวัน
นั้นฝนตกไฟจึงดับทำให้คุณสะดุดของและหกล้มไปทับรูปปั้นนั้นพัง เพื่อนของคุณ โกรธและต่อว่าคุณ
อย่างรุนแรง คุณรู้สึกเสียใจและน้อยใจที่เพื่อนคุณต่อว่าคุณแรงๆ คุณจะอย่างไร
  1. ถามเพื่อนว่ายังต้องการความช่วยเหลือจากคุณอยู่หรือไม่ ถ้าต้องการต้องขอโทษคุณเดี๋ยวนี้
  2. คุณคิดว่าในเมื่อเพื่อนไม่เห็นความหวังดี คุณอยู่ไปก็ไม่มีประโยชน์ จึงเดินจากมาด้วยความน้อยใจ
  3. คุณรอให้เพื่อนอารมณ์เย็นลงแล้วจึงกล่าวขอโทษ จากนั้นจึงช่วยเพื่อนทำงานต่อให้เสร็จ
  4. คุณต่อว่าเพื่อนของคุณกลับ เพื่อระบายความน้อยใจ แล้วจึงช่วยเพื่อนทำงานต่อ

4. จินตนาการว่า คุณนัดเพื่อนของคุณทำงานกลุ่ม ตั้งแต่ 9 โมงเช้า แต่เพื่อนของคุณมาถึงประมาณ 10 โมงครึ่ง คุณหงุดหงิดกับพฤติกรรมของเพื่อนคุณมาก คุณจะทำอย่างไรให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้นพอที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนของคุณต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา

1. บอกตัวเองว่าเพื่อนคุณแค่มาสายไม่กี่นาทีจะเป็นอะไรไป
2. บอกตัวเองว่าหากต้องทำงานกลุ่มอีกจะไม่เลือกทำกับเพื่อนคนนี้
3. พยายามรับฟังเหตุผลที่เพื่อนมาสาย และช่วยกันหาทางแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก
4. บอกเพื่อนของคุณว่ามารอนานแล้ว ถ้านัดครั้งต่อไปสายเกิน 15 นาทีคุณจะไม่รอ

5. จินตนาการว่า หากคุณและเพื่อนสนิทของคุณต้องเข้าแข่งขันหมากรุกในรอบชิงชนะเลิศ ซึ่งเป็นกีฬาที่ต้องใช้สมาธิสูง เมื่อใกล้เวลาเข้าแข่งขัน ทั้งตัวคุณและเพื่อนคุณต่างรู้สึกตื่นเต้น บรรยากาศเป็นไปด้วยความตึงเครียด คุณจะทำอย่างไรเพื่อให้สถานการณ์ดีขึ้นทั้งสองฝ่าย

1. ชวนเพื่อนคุยเรื่องตลกขำขันเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจไม่ให้กังวลมากนัก
2. ชวนเพื่อนไปหาที่สงบๆ เพื่อผ่อนคลายและตั้งสติทำสมาธิสักพักก่อนเข้าแข่งขัน
3. อยู่ห่างๆกันก่อนการแข่งขันจะได้ไม่ต้องเครียดที่ต้องเอาชนะกันเอง
4. บอกเพื่อนว่า “ไม่ว่าใครชนะเราก็ยังเป็นเพื่อนกันอยู่ใช่ไหม อย่งไรก็ออกมาให้ฉันบ้างก็ดีนะ”

6. จินตนาการว่า คุณขับรถอยู่บนถนน จู่ๆก็มีรถเก๋งคันเล็กมาวิ่งตัดหน้าคุณ คุณจึงต้องหักหลบลงไหล่ทางเพื่อไม่ให้ชนกัน คุณรู้สึกโกรธมากคุณจึง

1. ไล่บี้เพื่อนคนขับรถคันเล็กนั้น ด้วยการขับรถของตัวเองไปตัดหน้ารถคันเล็กคันนั้น
2. ตะโกนคำและสาปแช่งคนขับคันเล็กนั้น แล้วจึงขับรถกลับบ้าน
3. ตั้งสติแล้วขับรถตามไปจดเลขทะเบียนรถคันเล็กนั้น แล้วโทรศัพท์ไปแจ้งตำรวจจราจร
4. บอกตัวเองว่าจะไม่ขับรถบนถนนเส้นนี้อีกเป็นอันขาด

7. จินตนาการว่า คุณรู้สึกว่าชีวิตของคุณน่าเบื่อทำอะไรก็รู้สึกไม่เข้าที่เข้าทางซักที จะหาความเพลิดเพลินใจในชีวิตก็ทำได้ยากเหลือเกิน คุณจะทำอย่างไรกับความรู้สึกนี้

1. โทรหาเพื่อนเก่านัดเลี้ยงสังสรรค์ให้สนุกสุดเหวี่ยง
2. เริ่มปรับปรุงตัวเองให้กินอาหารที่มีคุณค่า ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และพักผ่อนให้เพียงพอ
3. คุณคิดว่าควรที่จะอยู่คนเดียว เพราะคุณอาจจะทำให้คนอื่นรู้สึกรำคาญใจได้
4. พยายามค้นหากิจกรรมที่ตัวเองชอบและทำได้ดี ทำเพิ่มเติมจากสิ่งที่เคยทำในชีวิตประจำวัน

8. จินตนาการว่า คุณกำลังนั่งทำงานในห้องประชุมกับเพื่อนร่วมงานหลายคนเป็นเวลานานหลายชั่วโมงเพื่อเร่งทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด ขณะนั้นทุกคนรู้สึกเหนื่อยล้าและเครียดมาก ตัวคุณเองก็เครียดและคิดอะไรไม่ออก คุณจะทำอย่างไรให้สถานการณ์ดีขึ้น

1. พยายามสร้างแรงจูงใจถึงผลสำเร็จของงานที่กำลังทำอยู่ให้กับตัวเองและผู้อื่น และรีบทำงานต่อให้เสร็จ
2. คุณเบี่ยงเบนความสนใจของทุกคน โดยการชวนคุยเรื่องที่สนุกสนาน เมื่อรู้สึกว่าคุณดีขึ้นจึงร่วมกันทำงานต่อ
3. คุณคิดว่าการทำงานหนักไปทำให้เครียดเปล่าๆ คุณจึงชวนเพื่อนออกไปเที่ยวและขอเลื่อนกำหนดการส่งงาน
4. คุณบอกเพื่อนๆว่า “ทนอีกนิดเดี๋ยวงานก็จะเสร็จแล้วอย่ามัวชักช้าอยู่เลย รีบๆทำให้เสร็จเถอะ”

9. จินตนาการว่า ตัวคุณเองมีความสามารถในด้านศิลปะ คุณพยายามสร้างผลงานเพื่อส่งเข้าประกวด ผลปรากฏว่าคุณได้รางวัลชมเชย หลังจากนั้นคุณก็ได้ข่าวว่ามีผู้ที่ได้ที่ 1 เป็นลูกของคณะกรรมการตัดสิน ทั้งที่ผลงานของเขาไม่สมควรที่จะได้รับรางวัลชนะเลิศเลย คุณรู้สึกเสียใจ ผิดหวัง และ โกรธมาก คุณจะทำอย่างไรที่เป็นการสร้างสรรค์และช่วยให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้น

1. คิดทบทวนถึงสิ่งดีๆที่ได้รับจากการสร้างงานศิลปะและคิดว่าเงินรางวัลไม่ใช่เครื่องตัดสินคุณค่าของงานศิลปะ
2. บอกตัวเองว่าไม่ต้องไปเสียใจกับสิ่งที่คุณควบคุมไม่ได้
3. บอกคนอื่นว่าผลงานที่ได้รับรางวัลชนะเลิศไม่มีความเหมาะสม และประท้วงคณะกรรมการตัดสิน
4. คิดว่าที่ตัวเองรู้สึกไม่ดีต่างๆนั้นเพราะว่าอิจฉาที่ไม่มีวาสนาได้เป็นลูกคณะกรรมการ

10. จินตนาการว่า คุณกำลังอยู่ท่ามกลางการโต้เถียงอย่างรุนแรงของเพื่อนๆของคุณ เนื่องจากงานที่ร่วมมือกันทำนั้นเกิดผิดพลาด ทุกคนเสียใจและกล่าวโทษกันเองเพื่อหาคนรับผิดชอบสิ่งที่เกิดขึ้น คุณจะทำอย่างไร

1. เข้าร่วมวงหาคนผิดด้วยเลย เรื่องจะได้จบๆ จะได้เริ่มทำงานให้เสร็จเสียที
2. ขอเปลี่ยนกลุ่มทำงานทันที เพื่อจะได้ไม่ต้องเจอคนพวกนี้อีก
3. หาทางแก้ไขผิดพลาดและปรับความเข้าใจเพื่อสร้างความสามัคคีแล้วจึงทำงานต่อ
4. บอกให้เพื่อนๆให้ลืมความผิดพลาดที่เกิดขึ้นแล้วเริ่มต้นทำงานกันใหม่

11. จินตนาการว่า คุณได้ยินข่าวมาว่าเพื่อนสนิทของคุณต้องย้ายบ้านไปอยู่ต่างจังหวัด โดยที่เขาไม่เคยบอกคุณล่วงหน้ามาก่อน คุณจะทำอย่างไรที่จะรักษาความสัมพันธ์ของคุณกับเพื่อน

1. คุณรู้สึกเสียใจที่เพื่อนต้องอยู่ไกลจากคุณ คุณจึงต่อว่าเพื่อนของคุณว่าทำไม ไม่บอกให้เตรียมใจบ้างเลย
2. บอกเพื่อนว่าคุณคงต้องคิดถึงเพื่อนมากแน่ๆ และถามว่าวิธีไหนที่คุณจะสามารถติดต่อเพื่อนคุณได้สะดวกที่สุด
3. คุณคิดว่าการที่เพื่อนไม่บอกว่าเขาจะย้ายบ้านแสดงว่าเขาไม่สนใจความรู้สึกของคุณ คุณจึงคิดหาเพื่อนสนิทคนใหม่
4. คุณรู้สึกโกรธที่เพื่อนไม่บอกว่าเขาจะย้ายบ้าน คุณจึงทำเมินเฉยกับเพื่อนจนกว่าเขาจะมาขอโทษคุณ

12. จินตนาการว่า เพื่อนของคุณต้องการหนังสือที่หายากเล่มหนึ่ง บังเอิญที่บ้านคุณมีหนังสือเล่มนี้ คุณจึงขอยืมจากผู้ปกครองมาให้เพื่อนไปถ่ายเอกสาร ปรากฏว่าร้านถ่ายเอกสารได้ทำหนังสือเล่มนั้นชำรุดและยากแก่การซ่อมแซม เพื่อนคุณรู้สึกเสียใจ ตัวคุณเองก็กลัวถูกผู้ปกครองของคุณดุ คุณจะทำอย่างไร

1. ให้เพื่อนแสดงความรับผิดชอบโดยการไปสารภาพผิดกับผู้ปกครองของคุณว่าเรื่องที่เกิดขึ้นไม่เกี่ยวข้องกับคุณ
2. จูงมือเพื่อนไปที่ร้านถ่ายเอกสาร ให้ทางร้านรับผิดชอบซ่อมหนังสือเล่มนี้ให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
3. บอกผู้ปกครองว่าคุณได้เดินหกล้มระหว่างทางกลับบ้านทำให้หนังสือชำรุด เพื่อจะได้เป็นเหมือนอุบัติเหตุ
4. ปลอบใจเพื่อนว่าไม่เป็นไรเดี๋ยวคุณจะช่วยซ่อมแซมแล้วแอบเอาไปคืนโดยไม่ให้ผู้ปกครองรู้

13. จินตนาการว่า เพื่อนสนิทของคุณรู้สึกสำนึกผิดและมาขอโทษที่นำความลับของคุณไปเปิดเผยต่อสาธารณชนจนทำให้คุณต้องอับอาย คุณรู้สึกโกรธในการกระทำของเขามาก แต่คุณก็รู้ว่าเขาไม่ได้ตั้งใจให้ผลออกมาเป็นเช่นนั้น คุณจะทำอย่างไร

1. คิดเสียว่าเป็นความผิดของตัวเองที่เล่าความลับให้เพื่อนคนนี้ฟัง
2. บอกเพื่อนว่าคุณให้อภัยเพราะเขาทำไปโดยไม่เจตนา ทุกคนย่อมทำผิดกันได้
3. พูดยุติความรู้สึกโกรธให้เขารับรู้และเตือนว่าหากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีกก็เลิกคบกันเลย
4. ยืมบอกเพื่อนว่าไม่เป็นไร แต่คิดในใจว่าอย่าให้ถึงทีคุณบ้างแล้วกัน

14. จินตนาการว่า คุณเป็นคนที่มีความสามารถทำงานเก่ง คนทั่วไปต่างก็นิยมชมชอบในตัวคุณ แต่คุณก็รู้ว่ายังมีบางคนที่อิจฉาและคอยพูดเหน็บแนมคุณอยู่ตลอด คุณจะทำอย่างไรกับคนที่อิจฉาคุณ

1. อยู่ห่างๆจากคนพวกนี้ได้เป็นดี เพื่อไม่ให้มีเรื่อง หากเจอกันก็ทักทายตามสมควร
2. แสดงไม่ตรีชักรวณให้คนพวกนี้มาร่วมงานกับคุณและแสดงฝีมือให้เขายอมรับคุณให้ได้
3. คุณคิดว่าไหนๆคนพวกนี้ก็ไม่นชอบคุณอยู่แล้ว จะคบให้เสียเวลาทำไมจึงพูดทิ่มตมปมด้อยเขาไป
4. คิดเสียว่าสิ่งที่คนพวกนี้พูดเป็นเพียงลมปาก ถึงอย่างไรคุณก็มีคนที่ชอบมากกว่าเกลียดอยู่แล้ว

15. จินตนาการว่า บางครั้งคุณทะเลาะกับเพื่อนสนิทและรู้สึกเสียใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์นั้น เพื่อนของคุณพูดหยาบคายและตะคอกใส่คุณเสียงดัง ด้วยความโมโหคุณก็ตะโกนคำกลับไปเช่นกัน เพื่อนคุณจึงพูดขึ้นมาว่า “ฉันไม่น่ามาคบกับคนอย่างเธอเลย” คุณจะทำอย่างไรที่จะแก้ไขความสัมพันธ์ของคุณในครั้งนี้

1. คุณตั้งใจว่าจะไม่พูดกับเพื่อนของคุณจนกว่าเขาจะมาขอโทษที่พูดเช่นนั้นออกมา
2. คุณพูดว่า “ฉันเสียใจที่เธอพูดอย่างนั้น คงเป็นเพราะเราโมโหกันทั้งคู่ เอาไว้ใจเย็นแล้วค่อยมาปรับความเข้าใจกันนะ”
3. คุณบอกกับเพื่อนว่าคุณเองก็รู้สึกอย่างเดียวกันและควรยุติความเป็นเพื่อนกันไปเพียงแค่นี้
4. คุณขอโทษเพื่อนของคุณในสิ่งที่เกิดขึ้น แล้วบอกตัวเองและเพื่อนของคุณให้ลืมเรื่องที่เกิดขึ้น

ภาคผนวก ข

คุณภาพของข้อกระทงในมาตรวัดเชาว์อารมณ์

ตอนที่ 1

- วัดเชาว์อารมณ์ระดับที่ 1.3

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			ทิศทาง	การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (r) N=402	
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (9 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (7 ข้อ)		กลุ่มสูง (n = 30)		กลุ่มต่ำ (n = 85)		ค่าสถิติ t	r ₁ (9 ข้อ)	r ₂ (7 ข้อ)
				M	SD	M	SD			
1	1	1	+	5.43	0.73	4.54	1.56	4.142**	.3581	.3430
8	5	5	+	5.40	1.04	4.66	1.59	2.898*	.4034	.3942
10	-	-	+	4.53	1.31	4.53	1.75	0.013	-	-
19	11	-	+	5.53	0.86	4.76	1.40	3.515**	.2295	-
23	14	14	-	5.67	0.99	3.80	1.67	7.269**	.3726	.3951
36	24	24	+	5.50	1.01	4.66	1.46	3.463**	.4600	.4346
45	40	21	-	5.57	1.14	4.19	1.70	4.968**	.5322	.5465
48	32	32	-	5.70	0.92	5.30	1.24	7.444**	.5460	.5605
54	29	-	-	5.17	0.99	3.18	1.58	8.022**	.2353	-
59	38	34	-	5.40	0.93	3.31	1.51	8.860**	.5216	.4977
ค่าอัลฟา (α) =									.7309	.7388

* $p < .01$ ** $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (N = 402) โดย ค่า r ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่า r ที่ต่ำสุดในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงคัดออกเพื่อลดจำนวนข้อกระทงในมาตร

- วัดเชาว์อารมณ์ระดับที่ 1.4

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			ทิศทาง	การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (r) N=402	
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (7 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (5 ข้อ)		กลุ่มสูง (n = 30)		กลุ่มต่ำ (n = 85)		ค่าสถิติ t	r ₁ (7 ข้อ)	r ₂ (5 ข้อ)
				M	SD	M	SD			
5	-	-	+	4.50	1.43	4.64	1.65	-0.398	-	-
11	7	7	-	5.33	0.88	3.73	1.92	6.093*	.4799	.4562
13	-	-	+	5.27	1.17	5.31	1.41	-0.137	-	-
25	16	16	+	4.83	0.87	3.98	1.65	3.576*	.3296	.3746
27	19	19	-	5.73	0.98	3.64	1.72	8.105*	.3678	.3858
39	27	27	-	5.67	1.09	3.64	1.51	7.866*	.4533	.4587
43	41	-	-	4.90	1.16	3.35	1.53	5.772*	.2139	-
62	-	-	+	4.07	1.41	4.07	1.67	-0.011	-	-
69	35	-	-	4.90	1.40	3.04	1.55	5.793*	.2559	-
70	25	25	+	5.27	0.87	4.24	1.59	4.397*	.4636	.4245
ค่าอัลฟา (α) =									.6493	.6622

* $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (N = 402) โดย ค่า r ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่า r ที่ต่ำสุดในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงคัดออกเพื่อลดจำนวนข้อกระทงในมาตร

● วัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 2.1

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			ทิศทาง	การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม(r) $N=402$	
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (6 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (5 ข้อ)		กลุ่มสูง ($n = 30$)		กลุ่มต่ำ ($n = 85$)		ค่าสถิติ t	r_1 (6 ข้อ)	r_2 (5 ข้อ)
				M	SD	M	SD			
16	10	10	-	5.13	1.22	3.78	1.61	4.194**	.4451	.4921
21	-	-	+	5.30	1.18	5.18	1.68	0.372	-	-
30	20	20	-	5.37	1.38	3.93	1.91	4.415**	.3948	.4391
38	26	26	-	5.57	1.01	3.95	1.70	6.193**	.2233	.2560
41	28	28	-	4.67	1.54	3.47	2.05	3.342**	.4237	.4281
49	30	30	-	5.30	1.24	3.97	1.71	4.567**	.4099	.4452
51	43	-	+	5.43	1.14	4.81	1.72	2.232*	-.0731	-
52	-	-	+	4.37	1.38	4.94	1.66	-1.856	-	-
56	-	-	+	4.63	1.13	4.60	1.60	0.124	-	-
64	-	-	+	3.83	1.18	4.19	1.78	-1.230	-	-
ค่าอัลฟา(α) =								.5507	.6567	

* $p < .05$ ** $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$)

● วัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 2.2

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			ทิศทาง	การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม(r) $N=402$	
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (5 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (4 ข้อ)		กลุ่มสูง ($n = 30$)		กลุ่มต่ำ ($n = 85$)		ค่าสถิติ t	r_1 (5 ข้อ)	r_2 (4 ข้อ)
				M	SD	M	SD			
18	-	-	+	4.43	1.46	5.17	1.78	-2.024*	-	-
24	15	15	-	5.60	1.07	3.79	1.84	6.489***	.1856	.1666
42	-	-	+	4.97	1.19	5.07	1.79	-0.357	-	-
46	-	-	+	3.73	1.17	4.66	1.72	-3.263**	-	-
47	31	31	-	5.20	1.13	4.07	1.82	3.978***	.2168	.2651
60	-	-	+	4.43	1.33	5.39	1.64	-2.869**	-	-
61	39	29	-	5.93	1.08	4.54	1.93	4.839***	.2028	.1921
63	-	-	+	4.57	1.10	4.97	1.50	-1.537	-	-
67	42	35	-	4.57	1.36	3.65	1.81	2.909**	.2464	.2993
68	34	-	-	4.73	1.39	4.07	1.82	2.064*	.0289	-
ค่าอัลฟา(α) =								.3564	.4166	

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$)

● วัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 2.3

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			ทิศทาง	การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน				ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (r) $N = 402$		
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (6 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (4 ข้อ)		กลุ่มสูง ($n = 30$)		กลุ่มต่ำ ($n = 85$)		ค่าสถิติ t	r_1 (6 ข้อ)	r_2 (4 ข้อ)
				M	SD	M	SD			
7	4	4	-	5.27	1.14	4.38	1.96	2.986*	.2091	.2055
20	12	12	-	5.47	1.43	3.97	1.75	4.352**	.2855	.3292
22	13	-	+	5.57	0.73	4.79	1.66	3.485**	-.0035	-
31	21	-	+	5.80	1.06	4.97	1.74	3.089*	.0512	-
35	-	-	-	4.43	1.63	3.94	1.72	1.364	-	-
40	-	-	+	5.03	1.23	4.93	1.64	0.351	-	-
44	-	-	+	3.83	1.53	4.86	1.42	-3.338**	-	-
55	44	36	-	4.43	1.33	3.42	1.81	3.234*	.0815	.1625
58	37	33	-	4.97	1.19	3.47	1.64	5.335**	.2610	.3279
66	-	-	+	4.50	1.14	4.53	1.49	-0.098	-	-
ค่าอัลฟา (α) =								.5507	.4440	

* $p < .01$ ** $p < .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$)

● วัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 4.1

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			ทิศทาง	การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน				ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (r) $N = 402$ (6 ข้อ)		
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (6 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (6 ข้อ)		กลุ่มสูง ($n = 30$)		กลุ่มต่ำ ($n = 85$)		ค่าสถิติ t		
				M	SD	M	SD			
3	3	3	-	5.73	0.91	4.72	1.65	4.163***	.1996	
4	-	-	+	4.47	1.25	5.12	1.43	2.216*	-	
6	-	-	+	3.40	1.25	3.25	1.81	0.509	-	
12	8	8	-	5.63	0.89	4.78	1.76	3.424***	.2310	
14	-	-	+	4.30	1.32	4.95	1.41	-2.223*	-	
28	17	17	+	6.27	0.74	5.48	1.43	3.817***	.2072	
32	22	22	-	5.30	1.32	4.11	1.66	3.980***	.2458	
37	36	13	-	4.60	1.40	3.62	1.75	3.064**	.1378	
50	-	-	+	5.03	1.07	4.80	1.57	0.902	-	
65	33	11	-	4.47	1.11	3.44	1.89	3.582***	.3002	
ค่าอัลฟา (α) =								.4488		

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$) โดย ค่า r ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่า r ที่ต่ำสุดในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงคัดออกเพื่อลดจำนวนข้อกระทงในมาตร

● วัดเขาวนอามณเฑียรระดับที่ 4.2

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			ทิศทาง	การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน				ค่าสถิติ t	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (r) $N = 402$ (5 ข้อ)
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (5 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (5 ข้อ)		กลุ่มสูง ($n = 30$)		กลุ่มต่ำ ($n = 85$)			
				M	SD	M	SD		
2	2	2	-	4.90	1.37	3.53	1.74	4.371**	.2265
9	6	6	-	5.63	1.03	4.67	1.78	3.571**	.2037
15	-	-	+	4.67	1.24	5.47	1.57	-2.536*	-
17	9	9	-	5.13	1.22	3.34	1.87	5.941**	.3115
26	-	-	+	4.80	1.32	4.60	1.56	0.678	-
29	18	18	-	5.90	0.96	3.94	1.91	7.218**	.4673
33	23	23	-	5.90	1.06	4.48	1.86	5.064**	.4465
34	-	-	+	4.80	1.42	4.20	1.69	1.887	-
53	-	-	+	4.73	1.17	4.49	1.76	0.833	-
57	-	-	+	5.00	1.34	4.84	1.91	0.514	-
ค่าอัลฟา (α) =								.5700	

* $p \leq .05$ ** $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$)

ตอนที่ 2

● วัดเขาวนอามณเฑียรระดับที่ 1.1

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน				ค่าสถิติ t	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (r) $N = 402$	
ชั้นสร้างข้อกระทง (8 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (8 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (6 ข้อ)	กลุ่มสูง ($n = 30$)		กลุ่มต่ำ ($n = 84$)				
			M	SD	M	SD			
1	8	7	32.23	2.66	27.69	5.05	6.183**	.4766	.4513
2	9	-	29.93	4.00	26.87	1.03	3.587**	.4468	-
3	10	8	31.23	3.04	28.82	3.99	3.012*	.5395	.4948
4	11	-	29.13	3.76	26.42	1.15	3.150*	.4574	-
5	12	9	33.30	2.94	29.01	5.75	5.194**	.5215	.5270
6	13	10	35.20	3.05	29.86	4.40	7.273**	.5640	.5847
7	14	11	33.37	3.11	28.08	4.49	5.951**	.6161	.5896
8	15	12	33.93	3.25	29.69	6.30	4.673**	.5675	.5735
ค่าอัลฟา (α) =								.8073	.7841

* $p < .01$ ** $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$) โดย ค่า r ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่า r ที่ต่ำสุดในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงคัดออกเพื่อลดจำนวนข้อกระทงในมาตรา

● วัดเชาว์อารมณ์ระดับที่ 1.2

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน				ค่าสถิติ t	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนแต่ละข้อกับ คะแนนรวม (r) $N = 402$ (6 ข้อ)
ชั้นสร้าง ข้อกระทง (6 ข้อ)	ชั้นวัด ความเที่ยง (6 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (6 ข้อ)	กลุ่มสูง ($n = 30$)		กลุ่มต่ำ ($n = 84$)			
			M	SD	M	SD		
19	16	13	31.57	2.98	28.85	4.47	3.725***	.3892
20	17	14	32.53	4.38	27.30	4.54	5.471***	.5750
21	18	15	32.00	3.32	27.71	5.37	5.090***	.5754
22	19	16	31.37	3.55	27.74	4.36	4.096***	.5764
23	20	17	30.17	3.85	28.112	4.53	2.208*	.5188
24	21	18	32.00	3.99	29.39	4.64	2.736**	.4926
ค่าอัลฟา (α) =								.7710

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$)

● วัดเชาว์อารมณ์ระดับที่ 2.4

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน				ค่าสถิติ t	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนแต่ละข้อกับ คะแนนรวม (r) $N = 402$	
ชั้นสร้าง ข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัด ความเที่ยง (7 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (6 ข้อ)	กลุ่มสูง ($n = 30$)		กลุ่มต่ำ ($n = 84$)			r_1 (7 ข้อ)	r_2 (6 ข้อ)
			M	SD	M	SD			
9	1	-	29.30	2.82	27.25	4.03	2.574*	.3661	-
10	2	1	33.50	3.62	30.07	4.39	3.837***	.5474	.5224
11	3	2	31.50	3.66	28.36	4.95	3.176**	.5971	.5837
12	-	-	29.47	2.98	27.78	4.62	1.869	-	-
13	-	-	26.83	3.68	26.39	4.90	0.454	-	-
14	-	-	28.87	5.14	26.99	4.10	1.810	-	-
15	4	3	32.47	3.09	27.87	4.82	5.960***	.6226	.6374
16	5	4	33.47	2.90	28.71	4.50	6.584***	.6151	.6442
17	6	5	34.33	3.29	29.27	4.61	6.454***	.6619	.6705
18	7	6	32.80	2.66	27.69	5.05	7.112***	.5888	.6026
ค่าอัลฟา (α) =								.8228	.8348

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$) โดย ค่า r ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่า r ที่ต่ำสุดในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงคัดออกเพื่อลดจำนวนข้อกระทงในมาตรา

ตอนที่ 3

• วัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 3.1

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนแต่ละข้อกับ คะแนนรวม(r) $N = 402$	
ชั้นสร้าง ข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัด ความเที่ยง (9 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (8 ข้อ)	กลุ่มสูง($n = 30$)		กลุ่มต่ำ($n = 85$)		ค่าสถิติ t	r_1 (9 ข้อ)	r_2 (8 ข้อ)
			M	SD	M	SD			
1	-	-	0.53	0.51	0.61	0.49	-0.747	-	-
2	1	1	1.00	0.00	0.78	0.42	4.918**	.4128	.3860
3	2	2	1.00	0.00	0.67	0.47	6.424**	.4194	.4149
4	3	3	0.77	0.43	0.27	0.45	5.277**	.2665	.2779
5	4	4	1.00	0.00	0.79	0.41	4.750**	.4919	.5237
6	5	5	0.80	0.41	0.54	0.50	2.812*	.3818	.3978
7	6	6	0.97	0.18	0.69	0.46	4.518**	.5335	.5565
8	7	7	0.97	0.18	0.60	0.49	5.821**	.4624	.5143
9	8	-	0.80	0.41	0.42	0.50	4.102**	.1564	-
10	9	8	1.00	0.00	0.79	0.41	4.750**	.4466	.4402
ค่าอัลฟา(α) =								.6850	.7221

* $p < .01$ ** $p \leq .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$) โดย ค่า r ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่า r ที่ต่ำสุดในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงคัดออกเพื่อลดจำนวนข้อกระทงในมาตร

ตอนที่ 4

• วัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 3.2

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนแต่ละข้อกับ คะแนนรวม(r) $N = 402$ (8 ข้อ)	
ชั้นสร้าง ข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัด ความเที่ยง (7 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (7 ข้อ)	กลุ่มสูง($n = 30$)		กลุ่มต่ำ($n = 85$)		ค่าสถิติ t	r	
			M	SD	M	SD			
1	-	-	0.33	0.48	0.17	0.37	1.749	-	
2	-	-	0.43	0.50	0.49	0.50	-0.569	-	
3	1	1	0.80	0.41	0.51	0.50	3.191**	.1135	
4	2	2	0.53	0.51	0.14	0.35	3.917***	.1779	
5	3	3	0.57	0.50	0.31	0.46	2.589*	.1621	
6	4	4	0.67	0.48	0.28	0.45	3.939***	.3077	
7	5	5	0.87	0.35	0.40	0.49	5.642***	.2066	
8	6	6	0.93	0.25	0.15	0.36	12.851***	.1603	
9	7	7	0.63	0.49	0.34	0.48	2.864**	.1573	
10	-	-	0.33	0.48	0.15	0.36	1.880	-	
ค่าอัลฟา(α) =								.4084	

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($N = 402$)

ตอนที่ 5

• วัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 3.3

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (r) N=402		
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (6 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (5 ข้อ)	กลุ่มสูง (n = 30)		กลุ่มต่ำ (n = 85)		ค่าสถิติ t	r ₁ (7 ข้อ)	r ₂ (6 ข้อ)	r ₃ (5 ข้อ)
			M	SD	M	SD				
1	4	3	0.97	0.18	0.62	0.49	5.491***	.3073	.3665	.2435
2	-	-	0.43	0.50	0.27	0.45	1.565	-	-	-
3	2	2	0.80	0.41	0.45	0.50	3.837***	.2026	.2046	.1672
4	-	-	0.30	0.47	0.35	0.48	-0.523	-	-	-
5	3	4	0.47	0.51	0.47	0.51	2.356**	.2265	.2454	.3549
6	7	-	0.57	0.50	0.29	0.46	2.606*	.1155	.1265	-
7	5	-	0.97	0.18	0.46	0.50	7.963***	-.3049	-	-
8	6	5	0.47	0.51	0.15	0.36	3.118**	.1387	.1604	.1560
9	-	-	0.53	0.51	0.45	0.50	0.809	-	-	-
10	1	1	0.67	0.48	0.32	0.47	3.488***	.1463	.1687	.1772
ค่าอัลฟา(α) =								.3242	.4251	.4291

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (N = 402) โดย ค่า r ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่า r ที่ต่ำสุดในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจึงคัดออกเพื่อลดจำนวนข้อกระทงในมาตร

ตอนที่ 6

• วัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 3.4

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนแต่ละข้อกับคะแนนรวม (r) N=402	
ชั้นสร้างข้อกระทง (10 ข้อ)	ชั้นวัดความเที่ยง (6 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (4 ข้อ)	กลุ่มสูง (n = 30)		กลุ่มต่ำ (n = 85)		ค่าสถิติ t	r ₁ (6 ข้อ)	r ₂ (4 ข้อ)
			M	SD	M	SD			
1	1	1	0.67	0.48	0.41	0.50	2.444*	.1170	.2129
2	2	2	0.33	0.48	0.13	0.34	2.149*	.1190	.1072
3	-	-	0.37	0.49	0.25	0.43	1.183	-	-
4	-	-	0.40	0.50	0.24	0.43	1.614	-	-
5	3	3	0.53	0.51	0.26	0.44	2.633*	.5018	.1418
6	-	-	0.50	0.51	0.34	0.48	1.541	-	-
7	4	-	0.53	0.51	0.15	0.36	3.780***	-.0344	-
8	5	-	0.37	0.49	0.07	0.26	3.158**	-.1035	-
9	6	4	0.30	0.47	0.11	0.31	2.733**	.0988	.1517
10	-	-	0.40	0.50	0.42	0.50	-0.223	-	-
ค่าอัลฟา(α) =								.1130	.3010

* p < .05 ** p < .01 *** p < .001

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า r วิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (N = 402)

ตอนที่ 7

- วัดเชาวนอารมณระดับที่ 4.3 และ 4.4

หมายเลขของข้อกระทงในแต่ละชั้น			การวัดความตรงตามภาวะสันนิษฐาน					ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง คะแนนแต่ละข้อกับคะแนน รวม (r) N=402	
ชั้นสร้าง ข้อกระทง (20 ข้อ)	ชั้นวัด ความเที่ยง (18 ข้อ)	ชั้นใช้จริง (15 ข้อ)	กลุ่มสูง (n = 30)		กลุ่มต่ำ (n = 85)		ค่าสถิติ t	r ₁ (18 ข้อ)	r ₂ (15 ข้อ)
			M	SD	M	SD			
1	11	9	0.47	0.51	0.20	0.40	2.604*	.2444	.2768
2	2	2	0.80	0.41	0.45	0.50	3.837***	.3179	.3128
3	3	-	0.63	0.49	0.42	0.50	1.995*	.0753	-
4	4	7	0.50	0.51	0.26	0.44	2.310*	.3708	.3753
5	5	6	0.67	0.48	0.35	0.48	3.075**	.3036	.3010
6	13	11	0.80	0.41	0.29	0.46	5.660***	.2049	.2013
7	7	4	0.63	0.49	0.22	0.42	4.083***	.3627	.3756
8	12	15	0.77	0.43	0.32	0.47	4.801***	.2089	.2073
9	9	8	0.57	0.50	0.22	0.42	3.343**	.1781	.1949
10	10	-	0.53	0.51	0.37	0.48	1.993*	.0213	-
11	1	1	0.63	0.49	0.35	0.48	2.733**	.2010	.2114
12	8	5	0.50	0.51	0.26	0.44	2.310*	.1487	.1562
13	18	10	0.63	0.49	0.33	0.47	2.998**	.3706	.3666
14	17	-	0.53	0.51	0.33	0.47	1.993*	-.0643	-
15	-	-	0.67	0.48	0.47	0.50	1.902	-	-
16	15	13	0.63	0.49	0.27	0.45	3.726***	.3785	.1005
17	-	-	0.50	0.51	0.29	0.46	1.955	-	-
18	16	14	0.40	0.50	0.19	0.39	2.108*	.1275	.1229
19	14	12	0.63	0.49	0.21	0.41	4.217***	.1562	.1621
20	6	3	0.90	0.31	0.35	0.48	7.170***	.5088	.5371
ค่าอัลฟา (α) =								.6195	.6588

* $p < .05$ ** $p < .01$ *** $p < .001$

หมายเหตุ - ค่าสถิติ t ที่ขีดเส้นใต้ คือ ค่าที่คำนวณโดยแยกความแปรปรวน

- ค่า rวิกฤต = .082 ที่ระดับนัยสำคัญ .05 (N = 402)

ภาคผนวก ค

รายละเอียดของมาตรวัดเชาวน์อารมณ์

ตอนที่ 1

1. ลักษณะของมาตร

เป็นมาตรแบบรายงานตนเอง (Self-report) โดยให้ประเมินตนเองตามความเป็นจริง 7 ระดับ ตั้งแต่ ไม่จริงเลย(1) ถึง จริงมากที่สุด(7) จากการอ่านข้อความที่กำหนดให้

2. การสร้างมาตร

ผู้วิจัยได้สร้างข้อกระทงด้วยตนเองทั้งทางบวกและทางลบอย่างละ 5 ข้อในแต่ละระดับการพัฒนาเชาวน์อารมณ์ตามโครงสร้างทฤษฎีเชาวน์อารมณ์ของ Mayer และ Salovey (1997) ซึ่งในตอนที่ 1 นี้จะวัดเชาวน์อารมณ์ทั้งหมด 7 ระดับ คือ ระดับที่ 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 4.1 และ 4.2 ดังนั้นมาตรตอนที่ 1 ในขั้นสร้างมาตรจึงมีทั้งหมด 70 ข้อ จากนั้นจึงปรับแก้ภาษาและความตรงตามเนื้อหาพร้อมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

ตัวอย่างข้อกระทง

- ทางลบ (-) “ฉันจะคลายความทุกข์โศกได้ก็ต่อเมื่อมีคนมาปลอบโยนฉัน”
 “เวลาที่ฉันรู้สึกท้อแท้ ฉันจะวางแผนการทำงานผิดพลาดเสมอ”
- ทางบวก (+) “ฉันสามารถแสดงถึงความต้องการของฉันให้เพื่อนเข้าใจได้”
 “ฉันสามารถบอกได้ว่าคนอื่นพูดออกมาจากความรู้สึกที่แท้จริงหรือไม่”

3. การให้คะแนน จะให้คะแนนตามทิศทางของข้อกระทง

	ข้อกระทง	
	(+)	(-)
ไม่จริงเลย	1	7
ไม่จริง	2	6
ค่อนข้างไม่จริง	3	5
ตัดสินใจไม่ได้	4	4
ค่อนข้างจริง	5	3
จริง	6	2
จริงมากที่สุด	7	1

4. จำนวนข้อกระทง ด้วยการวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนามาตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

วัดระดับที่	ขั้นสร้างมาตร		ขั้นวัดความตรง		ขั้นวัดความเที่ยง	
	(+)	(-)	(+)	(-)	(+)	(-)
1.3	5	5	4	5	3	4
1.4	5	5	2	5	2	3
2.1	5	5	-	6	-	5
2.2	5	5	-	5	-	4
2.3	5	5	2	4	-	4
4.1	5	5	1	5	1	5
4.2	5	5	-	5	-	5
รวม	35	35	9	35	6	30

ตอนที่ 2

1. ลักษณะของมาตร

ประเมินระดับอารมณ์จากการอ่านข้อความ หรือการดูรูปที่กำหนดให้ โดยใส่เครื่องหมาย 3 ทับตัวเลขที่แสดงระดับอารมณ์ซึ่งแต่ละอารมณ์จะมีระดับการประเมิน 6 ระดับ ตั้งแต่ไม่มีเลย(0)ถึงมีมากที่สุด(5) ตอนที่ 2 นี้จะวัดเชาวน์อารมณ์ 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1.1, 1.2 และ 2.4 ซึ่งภายในข้อกระทง 1 ข้อ จะมี โจทย์ 1 โจทย์และมี อารมณ์ให้ประเมินทั้งหมด 8 อารมณ์

2. การสร้างมาตร

โจทย์ ผู้วิจัยนำโจทย์บางส่วนจากมาตร MSCEIT มาดัดแปลงและสร้างเพิ่มเติมจากนั้นจึงปรับแก้ภาษาและความตรงตามเนื้อหาพร้อมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

ตัวอย่างโจทย์

ระดับที่ 1.1 มีจำนวนข้อกระทง 8 ข้อ เป็นข้อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ทั้ง 8 ข้อ

เช่น “เมื่อรู้ว่าฉันจะได้ไปเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่ ฉันจะมีอารมณ์_____”

ระดับที่ 1.2 มีจำนวนข้อกระทง 6 ข้อ เป็นรูปภาพที่ผู้วิจัยจัดทำเอง ทั้ง 6 ข้อ

เช่น “ผู้หญิง” คนนี้กำลังมีอารมณ์_____

ระดับที่ 2.4 มีจำนวนข้อกระทง 10 ข้อ เป็นข้อกระทงที่ได้แนวทางมาจากมาตร MSCEIT โดยผู้วิจัยสร้างข้อความขึ้นมาเอง ทั้ง 10 ข้อ

เช่น “อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้นักประพันธ์สามารถแต่งเพลงเพื่อกระตุ้นการเดินทางแสนนามของทหารก่อนออกรบ ”

อารมณ์ อารมณ์ในขั้นสร้างมาตรฐานมีทั้งหมด 34 อารมณ์ ได้จากการที่ผู้วิจัยคัดเลือกคำศัพท์ที่แสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปีพ.ศ.2525 จำนวนทั้งหมด 238 อารมณ์ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญภาษาไทยทั้งหมด 3 คน ตรวจสอบแก้ไขและตัดคำศัพท์ที่ไม่แสดงถึงอารมณ์ออกไป จากนั้นให้จัดคำศัพท์แสดงอารมณ์ที่ใช้ได้ทั้งหมดให้เป็นหมวดหมู่ แล้วเลือกคำศัพท์ 1 คำ ที่สามารถแทนอารมณ์ในแต่ละหมวดได้ ท้ายสุดผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกันพิจารณาคัดเลือกคำศัพท์ที่เป็นตัวแทนของแต่ละหมวดอารมณ์ได้ทั้งสิ้นจำนวน 34 อารมณ์

ตัวอย่างอารมณ์

ข้อกระทงแต่ละข้อของทั้ง 3 ระดับจะมีอารมณ์ให้ประเมินทั้งหมด 34 อารมณ์ ซึ่งแต่ละอารมณ์จะมีระดับการประเมิน 6 ระดับ ดังนี้

สุข	0	1	2	3	4	5	อาย	0	1	2	3	4	5	โกรธ	0	1	2	3	4	5
รำเริง	0	1	2	3	4	5	ท้อ	0	1	2	3	4	5	แค้น	0	1	2	3	4	5
รัก	0	1	2	3	4	5	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5	เกลียด	0	1	2	3	4	5
หวัง	0	1	2	3	4	5	วาบหวาม	0	1	2	3	4	5	ขยะแยง	0	1	2	3	4	5
พอใจ	0	1	2	3	4	5	ตกใจ	0	1	2	3	4	5	เศร้าโศก	0	1	2	3	4	5
ฮึกเหิม	0	1	2	3	4	5	หุนหัน	0	1	2	3	4	5	เสียใจ	0	1	2	3	4	5
ปรารถนา	0	1	2	3	4	5	ว้าวุ่น	0	1	2	3	4	5	กลัว	0	1	2	3	4	5
สงสาร	0	1	2	3	4	5	เครียด	0	1	2	3	4	5	อิจฉา	0	1	2	3	4	5
สงบ	0	1	2	3	4	5	อัดอั้นตันใจ	0	1	2	3	4	5	หึง	0	1	2	3	4	5
โล่งใจ	0	1	2	3	4	5	รำคาญ	0	1	2	3	4	5	หดหู่	0	1	2	3	4	5
เคลิบเคลิ้ม	0	1	2	3	4	5	หงอยเหงา	0	1	2	3	4	5	เบื่อ	0	1	2	3	4	5
อารมณ์ความต้องการทางเพศ							0	1	2	3	4	5								

ซึ่งอารมณ์ 34 อารมณ์นี้จะถูกคัดเลือกให้เหลือเพียง 8 อารมณ์ เพื่อให้ข้อกระทงมีความกระชับ ใช้เวลาทำไม่มากนัก และครอบคลุมอารมณ์จากใจหทัยมากที่สุด โดยคัดเลือกอารมณ์ทั้ง 8 อารมณ์จากการนำข้อมูลที่เก็บได้จากกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมาเรียงลำดับอารมณ์ที่มีค่าเฉลี่ยระดับอารมณ์สูงสุดไปต่ำสุดของแต่ละกลุ่ม จากนั้นคัดเลือกอารมณ์ที่มีค่าเฉลี่ยระดับอารมณ์สูงสุด 4 อันดับแรกที่กลุ่มสูงเลือก และคัดเลือกอารมณ์ที่มีค่าเฉลี่ยระดับอารมณ์สูงสุดที่กลุ่มต่ำเลือก 4 อารมณ์ โดยจะต้องเป็นอารมณ์ที่ไม่ซ้ำกับ 10 อันดับแรกของอารมณ์ของอารมณ์ที่กลุ่มสูงเลือก จะได้อารมณ์ 8 อารมณ์ซึ่งมีความแตกต่างกันไปแล้วแต่ใจหทัยในแต่ละข้อ ตัวอย่างเช่น

เมื่อรู้ว่าฉันจะได้ไปเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่ ฉันจะมีอารมณ์.....

1	สุข	0	1	2	3	4	5	5	หวัง	0	1	2	3	4	5
2	รำเริง	0	1	2	3	4	5	8	ตกใจ	0	1	2	3	4	5
3	ตื่นเต้น	0	1	2	3	4	5	7	วาบหวาม	0	1	2	3	4	5
4	พอใจ	0	1	2	3	4	5	8	อาย	0	1	2	3	4	5

อารมณ์ต่อไปนี้ในระดับใด จะช่วยให้ฉันเตรียมตัวเข้าสอบวิชาที่ต้องใช้ความคิดเชิงเหตุผล

1	หุนหัน	0	1	2	3	4	5	5	โกรธ	0	1	2	3	4	5
2	ฮึกเหิม	0	1	2	3	4	5	8	แค้น	0	1	2	3	4	5
3	อิจฉา	0	1	2	3	4	5	7	เกลียด	0	1	2	3	4	5
4	เสียใจ	0	1	2	3	4	5	8	เบื่อ	0	1	2	3	4	5

3. การให้คะแนน

การให้คะแนนในแต่ละข้อจะเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับอารมณ์ที่ผู้ร่วมการวิจัยเลือกกับ *ระดับอารมณ์ที่เหมาะสม* โดยระดับอารมณ์ที่เหมาะสมจะได้จากค่าเฉลี่ยการเลือกระดับอารมณ์แต่ละอารมณ์ในแต่ละข้อของกลุ่มสูง (นักจิตวิทยาและจิตแพทย์จำนวน 30 คน) แล้วนำความแตกต่างที่ได้แต่ละอารมณ์ในข้อนั้นรวมกัน จากนั้นนำไปลบออกจาก ความต่างที่เป็นไปได้ทั้งหมด โดยความต่างที่เป็นไปได้ของการประเมินแต่ละอารมณ์จะเท่ากับ 5 (ประเมินจากไม่มีเลย= 0 ถึงมีมากที่สุด = 5) ดังนั้นในชั้นวัดความตรงค่าความต่างที่เป็นไปได้ทั้งหมดใน 1 ข้อ(34 อารมณ์) จะเท่ากับ $170(5 \times 34 = 170)$ ส่วนความต่างที่เป็นไปได้ของชั้นวัดความเที่ยงและชั้นเก็บข้อมูลจริงใน 1 ข้อนั้นจะเท่ากับ $40(5 \times 8 = 40)$ ดังนั้นหากผู้ร่วมการวิจัยที่เลือกระดับอารมณ์ (0-5) ในแต่ละอารมณ์ไม่ต่างจากระดับอารมณ์ที่เหมาะสมนัก คะแนนที่ได้จากการลบกับความแตกต่างที่เป็นไปได้ก็จะสูง เพราะฉะนั้นคะแนนเต็มในแต่ละข้อจึงเท่ากับความต่างที่เป็นไปได้ทั้งหมด

4. จำนวนข้อกระทง ด้วยการวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนามาตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

วัดระดับที่	ชั้นสร้างมาตร	ชั้นวัดความตรง	ชั้นวัดความเที่ยง
1.1	8	8	6
1.2	6	6	6
2.4	10	7	6
รวม	24	21	18

ตอนที่ 3

1. ลักษณะของมาตร

ให้เยาวชนเลือกคำเรียกอารมณ์ความรู้สึกที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้มากที่สุด เพื่อวัดเขาวนอารมณ์ ระดับที่ 3.1 โดยจะมีสถานการณ์สมมติให้เยาวชนอ่าน จากนั้นให้พิจารณาอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลในสถานการณ์ดังกล่าวแล้วจึงเลือกคำเรียกอารมณ์ความรู้สึกที่สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกนั้นๆมากที่สุด โดยจะมีคำเรียกให้เลือก 5 ตัวเลือก

2. การสร้างมาตร

ผู้วิจัยสร้างข้อกระทงขึ้นมา 10 ข้อ เป็นลักษณะเติมคำศัพท์แสดงอารมณ์ โดยผู้วิจัยจะสร้างตัวเลือกอารมณ์ของข้อกระทงทั้ง 10 ข้อ โดยนำกลุ่มคำศัพท์แสดงอารมณ์ที่ใกล้เคียงกันและสอดคล้องกับโจทย์มาเป็นตัวเลือก ผู้วิจัยร่วมพิจารณาข้อกระทงกับอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจึงนำไปให้เยาวชนจำนวน 60 คนทำ และนำอารมณ์ที่มีความถี่สูงสุด 7 อันดับแรกมาทำเป็นตัวเลือกของโจทย์แต่ละข้อ จากนั้นผู้วิจัยนำมาตรที่ได้ไปให้กลุ่มสูงและต่ำทำ แล้วร่วมพิจารณากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อคัดเลือกรับการเลือกตอบ โดยรวมสูงสุดมาเป็นตัวเลือกข้อละ 5 อารมณ์

ตัวอย่างข้อกระทง

วิณานำสุนัขข้างถนนที่ถูกรถชนขาหัก ไปส่งที่โรงพยาบาลสัตว์ด้วยความรู้สึก _____

1. เห็นใจ   2. กลัว   3. รัก   4. สงสาร   5. เอ็นดู

3. การตรวจให้คะแนน

คำตอบที่ถูกต้องของตอนที่ 3 ได้มาจากอารมณ์ที่กลุ่มสูงเลือกตอบมากที่สุดและผ่านความเห็นชอบจากผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา วิธีการตรวจให้คะแนน คือ ถ้าเลือกถูกให้ 1 คะแนน แต่หากเลือกผิดจะให้ 0 คะแนน

4. จำนวนข้อกระทง ด้วยการวิเคราะห์ขั้นต้นตอนการพัฒนามาตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นขึ้น สร้างข้อกระทงจะมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ ขั้นวัดความตรงมีข้อกระทงผ่านทั้งหมด 9 ข้อ ขั้นวัดความเที่ยงมีข้อกระทงผ่าน 8 ข้อ

ตอนที่ 4

1. ลักษณะของมาตร

ให้เยาวชนเลือกเหตุการณ์ที่สอดคล้องกับความรู้สึกของบุคคลในโจทย์มากที่สุด 1 เหตุการณ์จากเหตุการณ์ทั้งหมด 5 เหตุการณ์ ซึ่งจะวัดเขาวนอารมณ์ระดับที่ 3.2

2. การสร้างมาตร

ผู้วิจัยได้แปลและดัดแปลงข้อกระทงจากมาตร MSCEIT และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม จากนั้นร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจภาษาและคัดเลือกข้อกระทงที่จะนำไปใช้

ตัวอย่างข้อกระทง

ชายคนหนึ่งกำลังรู้สึกอ่อนคลาย ต่อมาเขาก็รู้สึกชื่นชม เหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นระหว่างนั้น

1. ขณะที่ผู้ชายคนนี้รู้สึกอ่อนคลายเขาได้แก้ปัญหาสำคัญได้สำเร็จ
2. ผู้ชายคนนี้ได้ยื่นข่าวนักกีฬาในดวงใจของเขาได้ทำลายสถิติโลก
3. เพื่อนของผู้ชายคนนี้โทรมาบอกเพิ่งจะซื้อรถสปอร์ตได้ในราคาที่ขอดีเยี่ยม
4. แม่ของผู้ชายคนนี้ได้ส่งของขวัญมาให้
5. หมอของผู้ชายคนนี้โทรศัพท์มาบอกว่าผลการตรวจโรคของเขาระบุว่ามีสุขภาพดี

3. การตรวจให้คะแนน

คำตอบที่ถูกต้องของตอนที่ 4 ได้จากคำตอบที่กลุ่มสูงเลือกตอบมากที่สุดและผ่านความเห็นชอบจากผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา วิธีการตรวจให้คะแนน คือ ถ้าเลือกถูกให้ 1 คะแนน แต่หากเลือกผิดจะให้ 0 คะแนน

4. จำนวนข้อกระทง ด้วยการวิเคราะห์ขั้นต้นตอนการพัฒนามาตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นขึ้น สร้างข้อกระทงจะมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ ขั้นวัดความตรงมีข้อกระทงผ่านทั้งหมด 7 ข้อ ขั้นวัดความเที่ยงมีข้อกระทงผ่าน 7 ข้อ

ตอนที่ 5

1. ลักษณะของมาตร

ให้เยาวชนอ่านคำถาม แล้วเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุดจาก 5 ตัวเลือก ซึ่งจะวัดเชาวน์
อารมณืระดับที่ 3.3

2. การสร้างมาตร

ผู้วิจัยได้แปลและดัดแปลงข้อกระทงจากมาตร MSCEIT และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม
จากนั้นร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจภาษาและคัดเลือกข้อกระทงที่จะนำไปใช้

ตัวอย่างข้อกระทง

ความรู้สึกปิดยีนดี ตื่นเต้น และ ไม่น่ใจ เป็นส่วนหนึ่งของ.....

1. ความรู้สึกมีชีวิตชีวา
2. ความรู้สึกมุ่งหวัง
3. ความรู้สึกสงบ
4. ความรู้สึกเชือกเข่น
5. ความรู้สึกวิตกกังวล

3. การตรวจให้คะแนน

คำตอบที่ถูกต้องของตอนที่ 5 ได้จากคำตอบที่กลุ่มสูงเลือกตอบมากที่สุดและผ่านความ
เห็นชอบจากผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา วิธีการตรวจให้คะแนน คือ ถ้าเลือกถูกให้ 1 คะแนน แต่
หากเลือกผิดจะให้ 0 คะแนน

4. จำนวนข้อกระทง ด้วยการวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนามาตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
สร้างข้อกระทงจะมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ ชั้นวัดความตรงมีข้อกระทงผ่านทั้งหมด 7 ข้อ ชั้นวัด
ความเที่ยงมีข้อกระทงผ่าน 5 ข้อ

ตอนที่ 6

1. ลักษณะของมาตร

ให้เยาวชนอ่านคำถาม แล้วเลือกคำตอบที่เหมาะสมที่สุดจาก 5 ตัวเลือก ซึ่งจะวัดเชาวน์
อารมณืระดับที่ 3.4

2. การสร้างมาตร

ผู้วิจัยได้แปลและดัดแปลงข้อกระทงจากมาตร MSCEIT และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม
จากนั้นร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจภาษาและคัดเลือกข้อกระทงที่จะนำไปใช้

ตัวอย่างข้อกระทง

ความโกรธ กับ ความคับข้องใจ อุปมาเหมือนกับ

1. ความเศร้า กับ ความสุข
2. ความเสียใจ กับ ความเกรี้ยวกราด
3. ความเกรี้ยวกราด กับ ความกดดัน
4. ความกดดัน กับ ความเศร้า
5. ความเศร้า กับ ความผิดหวัง

3. การตรวจให้คะแนน

คำตอบที่ถูกต้องของตอนที่ 6 ได้มาจากอารมณ์ที่กลุ่มสูงเลือกตอบมากที่สุดและผ่านความเห็นชอบจากผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา การตรวจให้คะแนน คือ ถ้าเลือกถูกให้ 1 คะแนน แต่หากเลือกผิดจะให้ 0 คะแนน

4. จำนวนข้อกระทง ด้วยการวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนามาตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นขั้นสร้างข้อกระทงจะมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ ขั้นวัดความตรงมีข้อกระทงผ่านทั้งหมด 6 ข้อ ขั้นวัดความเที่ยงมีข้อกระทงผ่าน 4 ข้อ

ตอนที่ 7

1. ลักษณะของมาตร

ให้เยาวชนอ่านสถานการณ์ แล้วเลือกสิ่งที่จะทำที่สุด จาก 4 ตัวเลือก ซึ่งจะวัดเชาวน์อารมณ์ระดับที่ 4.3 และ 4.4

2. การสร้างมาตร

ผู้วิจัยได้ดัดแปลงสถานการณ์บางส่วนจากมาตร MSCEIT และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม จากนั้นร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจภาษาและคัดเลือกข้อกระทงที่จะนำไปใช้

ตัวอย่างข้อกระทง

จินตนาการว่า คุณนัดเพื่อนของคุณทำงานกลุ่ม ตั้งแต่ 9 โมงเช้า แต่เพื่อนของคุณมาถึงประมาณ 10 โมงครึ่ง คุณหงุดหงิดกับพฤติกรรมของเพื่อนคุณมาก คุณจะอย่างไรให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้นพอที่จะทำงานร่วมกับเพื่อนของคุณต่อไปได้อย่างไม่มีปัญหา

1. บอกตัวเองว่าเพื่อนคุณแค่มาสายไม่กี่นาทีจะเป็นอะไรไป
2. บอกตัวเองว่าหากต้องทำงานกลุ่มอีกจะไม่เลือกทำกับเพื่อนคนนี้
3. พยายามรับฟังเหตุผลที่เพื่อนมาสาย และช่วยกันหาทางแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก
4. บอกเพื่อนของคุณว่ามารอนานแล้ว ถ้านัดครั้งต่อไปสายเกิน 15 นาทีคุณจะไม่รอ

3. การตรวจให้คะแนน

คำตอบที่ถูกต้องของตอนที่ 7 ได้มาจากสิ่งทีกลุ่มสูงเลือกจะทำเป็นอันดับแรกสุด (มาตรฐานชั้นสร้างมาตรฐานจะเป็นแบบเรียงลำดับสิ่งที่จะทำจากอันดับที่ 1 ถึง 4) และผ่านความเห็นชอบจากผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษา วิธีการตรวจให้คะแนน คือ ถ้าเลือกถูกให้ 1 คะแนน แต่หากเลือกผิดจะ
ให้ 0 คะแนน

4. จำนวนข้อกระทง ด้วยการวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนามาตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นชั้นสร้างข้อกระทงจะมีข้อกระทงทั้งหมด 20 ข้อ ชั้นวัดความตรงมีข้อกระทงผ่านทั้งหมด 18 ข้อ ชั้นวัดความเที่ยงมีข้อกระทงผ่าน 15 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

คู่มือการลงรหัส

ตารางที่ 11 การลงรหัสและตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ด้าน	ตัวแปร	รายละเอียด	รหัส	Missing Value
เพศ	SEX	ชาย	1	9
		หญิง	2	
อายุ	AGE	15 ปี	15	99
		16 ปี	16	
		17 ปี	17	
		18 ปี	18	
ระดับการศึกษา	EDU	ม. 4 และ ปวช. ปี 1	1	9
		ม. 5 และ ปวช. ปี 2	2	
		ม. 6 และ ปวช. ปี 3	3	
		ป.ตรี ปี1 และ ปวส. ปี 1	4	
สายการเรียน	FDS	วิทยาศาสตร์	1	9
		ศิลปศาสตร์	2	
		ช่างเทคนิค	3	
		พาณิชย์การ	4	
ลำดับการเกิด	BORDER	ลูกคนเดียวหรือลูกคนโต	1	9
		ลำดับอื่นๆ	0	
สัมพันธภาพในครอบครัว	FRELATE	ไม่มีความอบอุ่นเลย	0	9
		อบอุ่นน้อย	1	
		อบอุ่นปานกลาง	2	
		อบอุ่นมาก	3	
		อบอุ่นมากที่สุด	4	
การศึกษาของผู้ปกครอง	EDP	ไม่ได้รับการศึกษา	0	9
		ประถมศึกษา	1	
		มัธยมศึกษาตอนต้น	2	
		มัธยมศึกษาตอนปลาย	3	
		อนุปริญญา	4	
		ปริญญาตรี	5	
		ปริญญาโท	6	
		ปริญญาเอก	7	

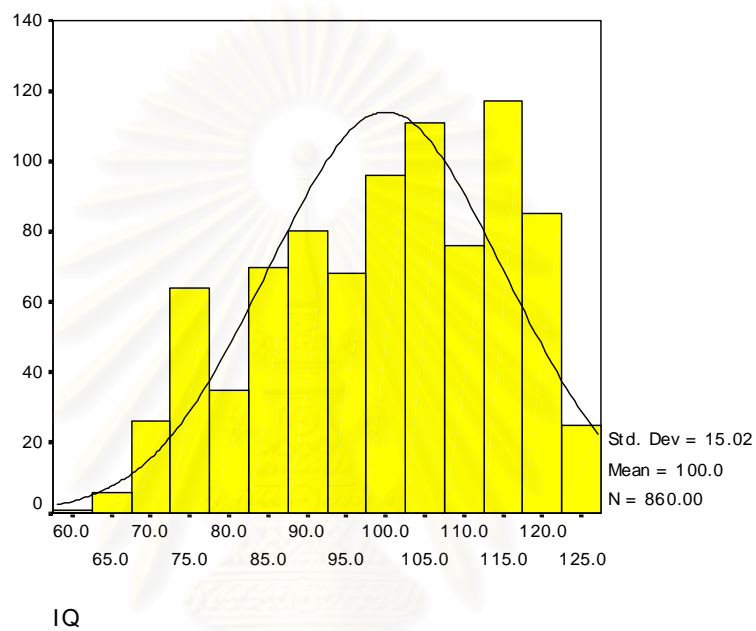
ตารางที่ 11 (ต่อ)

ด้าน	ตัวแปร	รายละเอียด	รหัส	Missing Value
อาชีพของผู้ปกครอง	TEACHER	ครู/อาจารย์	1,0	9
	DOCTOR	แพทย์/พยาบาล	1,0	
	ENGINEER	วิศวกร	1,0	
	MERCHANT	ค้าขาย/พนักงานขาย	1,0	
	POLICE	ตำรวจ/ทหาร	1,0	
	ACCOUNT	การเงิน/การบัญชี	1,0	
	AGRO	เกษตรกรรม	1,0	
	MANAGER	ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	1,0	
	CREATE	ศิลปิน/งานสร้างสรรค์	1,0	
	WORKER	รับจ้าง	1,0	
	SUVICE	ให้บริการ	1,0	
	GOVERN	ข้าราชการ	1,0	
	GOVENP	รัฐวิสาหกิจ	1,0	
	NOWK	ไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ	1,0	
	STUDY	กำลังศึกษาอยู่	1,0	
รายได้รวมของครอบครัว	INC	ต่ำกว่า 5,000 บาท	1	99
		5,000-15,000 บาท	2	
		15,001-25,000 บาท	3	
		25,001-35,000 บาท	4	
		35,001-45,000 บาท	5	
		45,001-55,000 บาท	6	
		55,001-65,000 บาท	7	
		65,001-75,000 บาท	8	
		75,001-85,000 บาท	9	
		มากกว่า 85,000 บาท	10	
สายการศึกษา	FIELD	สายสามัญ	1	
		สายอาชีพ	0	

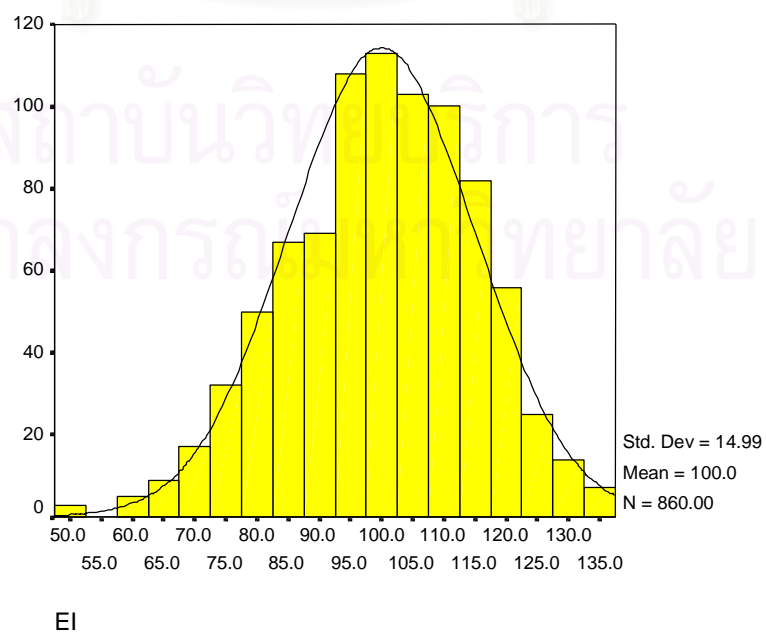
ภาคผนวก จ

ลักษณะข้อมูลระดับเขavnปัญญาและระดับเขavnอารมณ์

ภาพที่ 10 แสดงลักษณะข้อมูลระดับเขavnปัญญาของเขavnคนไทยจำนวน 860 คน

ภาพที่ 11 แสดงลักษณะข้อมูลระดับเขavnอารมณ์ของเขavnคนไทยจำนวน 860 คน

ภาคผนวก จ

ข้อมูลแสดงรายละเอียดการวิเคราะห์ต่อเนื่องจากการทดสอบสมมติฐานที่ 5

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way ANOVA)ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเชาวน์อารมณ์ ระหว่างสายการเรียนวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ ช่างเทคนิค และพณิชยการ ($N = 860$)

แหล่งความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	3	43391.24	14463.75	82.745*
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	856	149628.53	174.80	
รวม	859	193019.77		

* $p < .001$

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเชาวน์อารมณ์รายคู่ด้วยวิธี Tukey (Tukey's HSD Test) จำแนกตามสายการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

สายการเรียน		ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับเชาวน์อารมณ์ในการเปรียบเทียบรายคู่
วิทยาศาสตร์	ศิลปศาสตร์	2.119
	ช่างเทคนิค	17.591**
	พณิชยการ	13.417**
ศิลปศาสตร์	วิทยาศาสตร์	-2.119
	ช่างเทคนิค	15.471**
	พณิชยการ	11.298**
ช่างเทคนิค	วิทยาศาสตร์	-17.591**
	ศิลปศาสตร์	-15.471**
	พณิชยการ	-4.174*
พณิชยการ	วิทยาศาสตร์	-13.417**
	ศิลปศาสตร์	-11.298**
	ช่างเทคนิค	4.174*

* $p < .05$, ** $p < .001$

ภาคผนวก ข

ข้อมูลการคัดเลือกปัจจัยในการศึกษาเพิ่มเติม

ตารางที่ 14 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างรายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กับ สัมพันธภาพในครอบครัว ($N = 839$)

ตัวแปรเกณฑ์ = สัมพันธภาพในครอบครัว				
ตัวแปรทำนาย	r	β	R	R^2
			.249***	.062***
การศึกษาของผู้ปกครอง	.116***	0.012		
รายได้ของครอบครัว	.174***	0.160***		
อาชีพครู/อาจารย์	.039	-0.001		
อาชีพแพทย์/พยาบาล	.028	0.003		
อาชีพวิศวกร	.068*	0.054		
อาชีพค้าขาย/พนักงานขาย	-.030	0.005		
อาชีพตำรวจ/ทหาร	-.013	-0.007		
อาชีพการเงิน/การบัญชี	.009*	-0.002		
อาชีพเกษตรกร	.140	0.075*		
อาชีพผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	.062	0.021		
อาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์	-.039	-0.043		
อาชีพรับจ้าง	-.085*	-0.058		
อาชีพให้บริการ	-.012	0.008		
อาชีพข้าราชการ	.059	0.048		
อาชีพรัฐวิสาหกิจ	-.033	-0.048		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	-.006	0.018		
กำลังศึกษาอยู่	-.116***	-0.112*		

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p \leq .001$

หมายเหตุ ตัวแปรที่ขีดเส้นคือตัวแปรที่คัดเลือกมาใช้

ตารางที่ 15 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างปัจจัยเพศ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพ ในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กับ ระดับการศึกษา ($N = 839$)

ตัวแปรเกณฑ์ = ระดับการศึกษา				
ตัวแปรทำนาย	r	β	R	R^2
			.287***	.079***
ระดับเขavnปัญญา	.190**	0.275***		
เพศ	-.030**	0.004		
ลำดับการเกิด	.017	0.022		
สัมพันธภาพในครอบครัว	.106*	0.094**		
การศึกษาของผู้ปกครอง	-.059	-0.131*		
รายได้ของครอบครัว	-.009	-0.066		
อาชีพครู/อาจารย์	.016	0.020		
อาชีพแพทย์/พยาบาล	-.008	-0.017		
อาชีพวิศวกร	-.051	-0.047		
อาชีพค้าขาย/พนักงานขาย	.041	0.026		
อาชีพตำรวจ/ทหาร	-.043	-0.020		
อาชีพการเงิน/การบัญชี	.002	0.004		
อาชีพเกษตรกร	.060	0.048		
อาชีพผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	-.019	-0.027		
อาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์	-.010	0.008		
อาชีพรับจ้าง	-.018	-0.004		
อาชีพให้บริการ	-.015	-0.009		
อาชีพข้าราชการ	.005	0.015		
อาชีพรัฐวิสาหกิจ	-.032	-0.020		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	.014	-0.010		
กำลังศึกษาอยู่	.018	0.017		

* $p < .01$, ** $p < .001$

หมายเหตุ ตัวแปรที่ขีดเส้นคือตัวแปรที่คัดเลือกมาใช้

ตารางที่ 16 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) สัมประสิทธิ์ถดถอย (β) ระหว่างปัจจัยเพศ อายุ ลำดับการเกิด สัมพันธภาพในครอบครัว รายได้ของครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และอาชีพของผู้ปกครอง กับ สายการศึกษา ($N = 839$)

ตัวแปรเกณฑ์ = สายการศึกษา				
ตัวแปรทำนาย	r	β	R	R^2
			.843***	.711***
ระดับเขavnปัญญา	.694***	0.423***		
อายุ	-.167***	-0.038		
เพศ	.037	0.076***		
ลำดับการเกิด	-.150	0.002		
สัมพันธภาพในครอบครัว	.206**	0.063***		
การศึกษาของผู้ปกครอง	.641***	0.214***		
รายได้ของครอบครัว	.687***	0.271***		
อาชีพครู/อาจารย์	.285***	0.092***		
อาชีพแพทย์/พยาบาล	.161***	0.043		
อาชีพวิศวกร	.031	-0.032		
อาชีพค้าขาย/พนักงานขาย	-.211***	0.006		
อาชีพตำรวจ/ทหาร	-.070*	-0.008		
อาชีพการเงิน/การบัญชี	.075*	0.026		
อาชีพเกษตรกร	-.117***	0.017		
อาชีพผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	.210***	0.063**		
อาชีพศิลปิน/งานสร้างสรรค์	.015	0.037		
อาชีพรับจ้าง	-.162***	-0.007		
อาชีพให้บริการ	-.122***	-0.008		
อาชีพข้าราชการ	.154***	0.130***		
อาชีพรัฐวิสาหกิจ	.048	0.033		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	-.119***	0.042		
กำลังศึกษาอยู่	.054	0.070***		

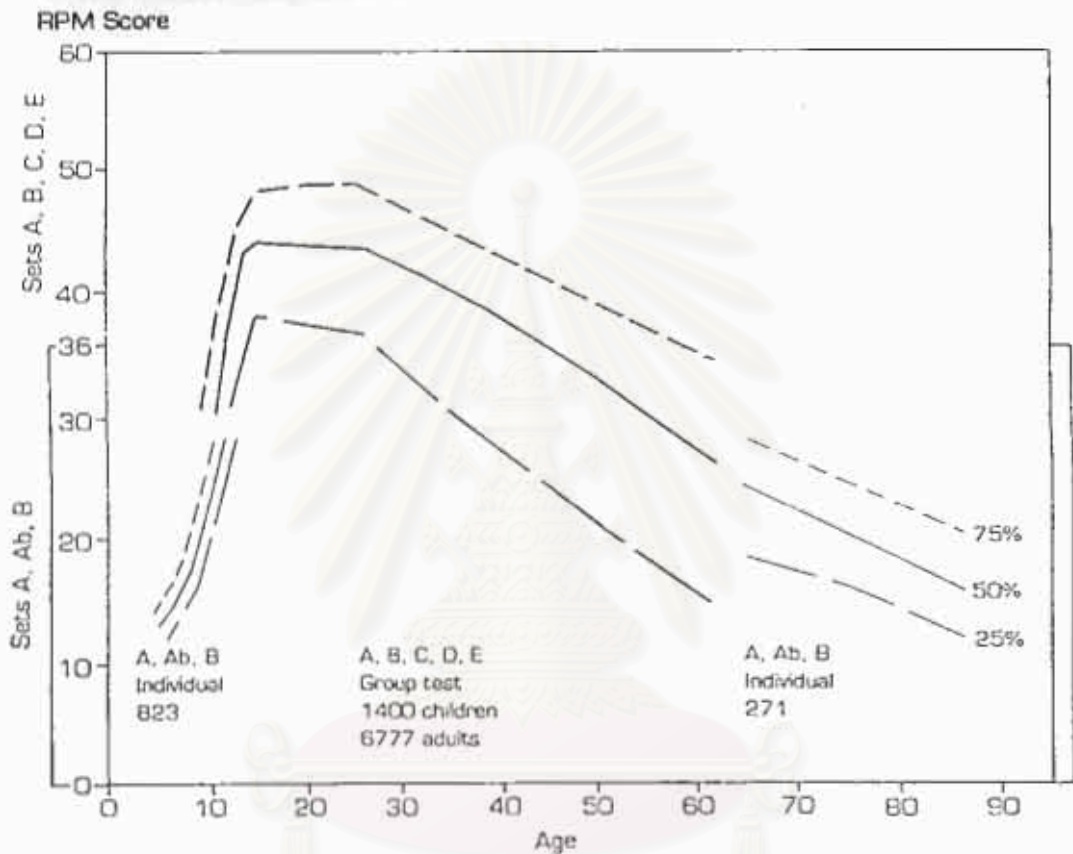
* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p \leq .001$

หมายเหตุ ตัวแปรที่ขีดเส้นคือตัวแปรที่คัดเลือกมาใช้

ภาคผนวก ฅ

ข้อมูลเตรียมการอภิปรายผล

ภาพที่ 12 แสดงการพัฒนาการของเรขาคณิตทั่วไปตามอายุที่เพิ่มขึ้น (Raven et al., 1991)

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยสัมพันธ์ภาพในครอบครัว การศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัว ระหว่างกลุ่มตัวอย่างสายสามัญและสายอาชีพ

	สายสามัญ (n = 468)		สายอาชีพ (n = 392)	
	M	SD	M	SD
สัมพันธ์ภาพในครอบครัว	2.88	0.82	2.52	0.85
การศึกษาของผู้ปกครอง	4.84	1.60	2.19	1.56
รายได้ของครอบครัว	6.62	2.61	2.66	1.53

หมายเหตุ: ดูการลงรหัสของแต่ละตัวแปรได้ที่ ภาคผนวก ง.

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวจิตสุภา ไททวยวรรณ เกิดเมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2519 ที่จังหวัดลำปาง สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2540 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2541

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย